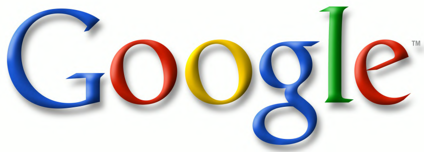

BIBLIOTHECA GRAECA
VIRORUM DOCTORUM OPERA
RECOGNITA ET COMMENTARIIS INSTRUCTA
CURANTIBUS
FR. JACOBS & V. CHR. FR. ROST.

SOPHOCLIS
TRAGOEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

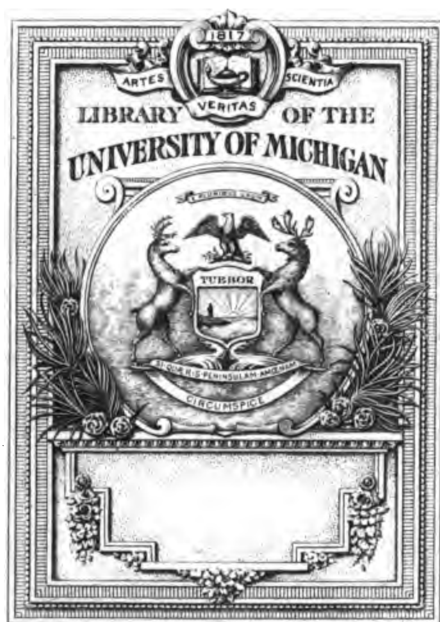
VOL. I. SECT. III.
CONTINENS

OEDIPUM COLONEUM.

EDITIO QUINTA
QUAM CURAVIT
N. WECKLEIN.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXXXIX.

1817
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

Sophocles

SOPHOCLIS

TRAGOEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

VOL. I. SECT. III.

CONTINENS

OEDIPUM COLONEUM.

EDITIO QUINTA

QUAM CURAVIT

N. WECKLEIN.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXXIX.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩι.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.
ΑΝΤΙΓΟΝΗ.
ΞΕΝΟΣ*).
ΧΟΡΟΣ *ἀττικῶν γερόντων.*
ΙΣΜΗΝΗ.
ΘΗΣΕΥΣ.
ΚΡΕΩΝ.
ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.

*) Elmsleius et hic et in fabula ipsa invitis codicibus pro *ξένος* scripsit *Ἀθηναῖός τις*, monens ad. v. 36: „Quae hic inducitur persona nimis absurde *ξένος* vulgo appellatur, vel etiam absurdius *ξένος ἀλήτης*, quomodo ipse Oedipus v. 1096 nominatur. Natus error e v. 33, ubi *ὦ ξεῖνε* eum appellat Oedipus. Eodem argumento *χορὸς ξένων* dici potuisset, qui vulgo est *χορὸς Ἀττικῶν γερόντων*." Non satis commodum profecto nomen *ξένος* videtur esse rectiusque, ut Dindorfius monuit, *ὁδοιπόρος* appellatus esset; patet enim ex fabula ipsa eum si non Coloniatam (cfr. v. 78), certe Atheniensem fuisse.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ*).

*Ο ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩι ΟΙΔΙΠΟΥΣ συνημμένος πώς ἐστι τῷ ΤΥΡΑΝΝΩι. τῆς γὰρ πατρίδος ἐκπεσὼν ὁ Οἰδίπους ἤδη γεραιὸς ὢν ἀφικνεῖται εἰς Ἀθήνας, ὑπὸ τῆς θυγατρὸς Ἀντιγόνης χειραγωγούμενος. ἦσαν γὰρ**) τῶν ἀρσένων περὶ τὸν πατέρα φιλοστοργότεραι. ἀφικνεῖται δὲ εἰς Ἀθήνας κατὰ πυθόχρηστον, ὥς αὐτός φησι, χρησθὲν αὐτῷ, παρὰ ταῖς σεμναῖς καλουμέναις θεαῖς μεταλλάξαι τὸν βίον. τὸ μὲν οὖν πρῶτον γέροντες ἐγχώριοι, ἐξ ὧν ὁ χορὸς συνέστηκε, πυθόμενοι συνέρχονται καὶ διαλέγονται πρὸς αὐτόν. ἔπειτα δὲ Ἰσμήνη παραγενομένη τὰ κατὰ τὴν στάσιν ἀπαγγέλλει τῶν παίδων καὶ τὴν γενησομένην***) ἄφιξιν τοῦ Κρέοντος πρὸς αὐτόν· ὃς καὶ παραγενόμενος ἐπὶ τῷ ἀγαγεῖν αὐτὸν εἰς τοὐπίσω ἄπρακτος ἀπαλλάττεται. ὁ δὲ πρὸς τὸν Θησέα διελθὼν τὸν χρησμὸν οὕτω τὸν βίον καταστρέφει παρὰ ταῖς θεαῖς.*

Τὸ δὲ δρᾶμα τῶν θαυμαστῶν[1]*· ὃ καὶ ἤδη*

*) De his argumenti expositionibus confer quae Dindorfius in annotationibus ad scholia Vol. II p. 14—18 monuit.

**) *ἦσαν γὰρ*] Excidisse videtur *αἱ θυγατέρες*, nisi neglegentius locutus hoc ex praecedente *θυγατρὸς* colligi voluit. DINDORF.

***) *γενησομένην* pro *γενομένην* scripsit Elmsleius.

1) Adscribenda huc putavi, quae ad hanc fabulam pertinentia a M. Tullio Cicerone aliisque scriptoribus Graecis et Latinis memoriae prodita sunt. M. Tullius Cat. mai. c. 7: *Sophocles*, inquit, *ad summam senectutem tragoedias fecit; quod propter studium cum rem familiarem neglegere videretur, a filiis in iudicium vocatus est, ut, quemadmodum nostro more male rem gerentibus patribus bonis interdici solet, sic illum quasi de-*

γεγηρακὼς ὁ Σοφοκλῆς ἐποίησε, χαριζόμενος οὐ μόνον τῇ πατρίδι[2]*, ἀλλὰ καὶ τῷ ἑαυτοῦ δήμῳ· ἦν γὰρ Κολωνῆθεν*[3]*· ὥστε τὸν μὲν δῆμον ἐπίσημον ἀποδεῖξαι, χαρίσασθαι δὲ καὶ τὰ μέγιστα τοῖς Ἀθηναίοις, δι' ὧν ἀπορθήτους ἔσεσθαι καὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτοὺς κρατήσειν ὑποτίθεται ὁ Οἰδίπους προαναφωνῶν, καὶ ὅτι διαστασιάσουσι πρὸς Θηβαίους ποτέ, καὶ τούτων κρατήσουσιν ἐκ χρησμῶν διὰ τὸν τάφον αὐτοῦ.*

Ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν τῇ Ἀττικῇ

---

sipientem a re familiari removerent iudices. Tum senex dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat et proxime scripserat, Oedipum Coloneum, recitasse iudicibus quaesisseque, num illud carmen desipientis videretur. Quo recitato, sententiis iudicum est liberatus. Appuleius in Apologia p. 298: *Sophocles poeta, Euripidi aemulus et superstes, vixit enim ad extremam senectam; cum igitur accusaretur a filio suomet dementiae, quasi iam per aetatem desiperet, protulisse dicitur Coloneum suam peregregiam tragoediarum, quam forte tum in eo tempore conscribebat, eamque iudicibus legisse, nec quidquam amplius pro defensione sua addidisse, nisi ut audacter dementiae condemnarent, si carmina senis displicerent. Ibi ego comperior omnes iudices tanto poetae adsurrexisse, miris laudibus eum tulisse ob argumenti sollertiam et cothurnum facundiae, nec ita multum omnes abfuisse, quin accusatorem potius dementiae condemnarent.* Valerius Maximus VIII 7, 12: *Sophocles quoque gloriosum cum rerum natura certamen habuit, tam benigne mirifica illa opera sua exhibendo, quam illa operibus eius tempora liberaliter subministrando. Prope enim centesimum annum attigit, sub ipsum transitum ad mortem Oedipode Coloneo scripto, qua sola fabula omnium eiusdem studii poetarum praeripere gloriam potuit; idque ignotum esse posteris filius eius Iophon noluit, sepulcro patris quae retuli insculpendo.* Plutarchus in libro de re publica ab sene gerenda p. 785 A: *Σοφοκλῆς δὲ λέγεται μὲν ὑπὸ τῶν υἱῶν παρανοίας δίκην φεύγων ἀναγνῶναι τὴν ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ Κολωνοῦ πάροδον, ἥ ἐστιν ἀρχή, εὐίππου, ξένε, τᾶσδε — βάσσαις.* Pseudo-Lucianus in Macrobiis c. 24 T. III p. 226: *Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδοποιὸς ῥᾶγα σταφυλῆς καταπιὼν ἀπεπνίγη πέντε καὶ ἐνενήκοντα ζήσας ἔτη. οὗτος ὑπὸ Ἰοφῶντος τοῦ υἱέος ἐπὶ τέλει τοῦ βίου παρανοίας κρινόμενος ἀνέγνω τοῖς δικασταῖς Οἰδίπουν τὸν ἐπὶ Κολωνῷ, ἐπιδεικνύμενος διὰ τοῦ δράματος, ὅπως τὸν νοῦν ὑγιαίνει· ὡς τοὺς δικαστὰς τὸν μὲν ὑπερθαυμάσαι, καταψηφίσασθαι δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μανίαν.* Commemoratum etiam de iudicio illo in vita Sophoclis est: *φαίνεται δὲ καὶ παρὰ πολλοῖς ἡ πρὸς τὸν υἱὸν Ἰοφῶντα γενομένη αὐτῷ δίκη ποτέ — καὶ τότε τὸν Οἰδίποδα παραναγνῶναι.* — Assentior autem prorsus Dindorfio, qui in vita Sophoclis p. XLII sqq. totam illam narrationem auctore potissimum Satyro, philosopho Peripatetico, fictam esse gravissimis argumentis demonstravit.

2) *χαριζόμενος οὐ μόνον τῇ πατρίδι* etc.] Scholiasta ad 457 *πολλαχοῦ δὲ οἱ τραγικοὶ χαρίζονται ταῖς πατρίσιν ἔνια.* Cf. etiam schol. ad Ai. 202. El. 707. 731.

3) *ἦν — Κολωνῆθεν*] Confer Dindorfium in vita Sophoclis p. X sq.

ἐν τῷ ἱππίῳ Κολωνῷ, πρὸς τῷ ναῷ τῶν Σεμνῶν. ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἐξ Ἀθηναίων ἀνδρῶν[4]). προλογίζει Οἰδίπους.

ΑΛΛΩΣ.

Τὸν ἐπὶ Κολωνῷ Οἰδίποδα ἐπὶ τετελευτηκότι τῷ πάππῳ Σοφοκλῆς[1]) ὁ υἱδοῦς ἐδίδαξεν, υἱὸς ὢν Ἀρίστωνος, ἐπὶ ἄρχοντος Μίκωνος, ὅς ἐστι τέταρτος ἀπὸ Καλλίου[2]), ἐφ᾽ οὗ φασιν οἱ πλείους τὸν Σοφοκλέα τελευτῆσαι. σαφὲς δὲ τοῦτ᾽ ἐστὶν ἐξ ὧν ὁ μὲν Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Βατράχοις ἐπὶ Καλλίου[3]) ἀνάγει τοὺς τραγικοὺς ὑπὲρ γῆς, ὁ δὲ Φρύνιχος ἐν Μούσαις, ἃς συγκαθῆκε τοῖς Βατράχοις, φησὶν οὕτως·

μάκαρ Σοφοκλέης, ὃς πολὺν χρόνον βιοὺς
ἀπέθανεν, εὐδαίμων ἀνὴρ καὶ δεξιός,
πολλὰς ποήσας καὶ καλὰς τραγῳδίας·
καλῶς ἐτελεύτησ᾽, οὐδὲν ὑπομείνας κακόν.

ἐπὶ δὲ τῷ λεγομένῳ ἱππίῳ Κολωνῷ τὸ δρᾶμα κεῖται. ἔστι γὰρ καὶ ἕτερος Κολωνὸς ἀγοραῖος[4]) πρὸς τῷ

---

4) *ἐξ Ἀθηναίων ἀνδρῶν*] Ex Coloniatis chorum constare disertis verbis poeta ipse v. 78 dicit. Cum v. 145 *τῆσδ᾽ ἔφοροι χώρας* appellentur, videntur custodes eius regionis in qua lucus Eumenidum erat cogitandi esse.

---

1) *Σοφοκλῆς ὁ υἱδοῦς — ἐπὶ ἄρχοντος Μίκωνος*] i. e. Olymp. XCIV 3 sive a. 401 a. Chr. n.

2) *ὅς τέταρτος ἀπὸ Καλλίου*] Callias, Alexias, Pythodorus, Euclides, Micon. Quintus igitur a Callia Micon, si quintus a Gyge Croesus apud Herodotum I 13. Sed alteram numerandi rationem non solum recentiores, verum etiam nonnunquam sequuntur veteres. ELMSL.

3) *ἐν τοῖς Βατράχοις ἐπὶ Καλλίου*] Consentit Ranarum argumenti scriptor: *ἐδιδάχθη ἐπὶ Καλλίου τοῦ μετ᾽ Ἀντιγένη διὰ Φιλωνίδου εἰς Λήναια.* Consentit etiam de Phrynichi Musis. ELMSL. Olymp. XCIII 3.

4) *ἔστι γὰρ καὶ ἕτερος Κολωνὸς ἀγοραῖος*] Duos Colonos, forensem, *τὸν ἀγοραῖον*, et equestrem, *τὸν τῶν Ἱππέων*, commemorant etiam Harpocratio in v. *Κολωνίτας* p. 219 [p. 107 ed. Lips.], Pollux VII 132 et Suidas [schol. ad Eur. Phoen. 1701]. Pausan. I 30, 4 Colonum equestrem ponit Academiae Platonis sepulcro et Timonis turri finitimum: *κατὰ τοῦτο τῆς χώρας φαίνεται πύργος Τίμωνος —. δείκνυται δὲ καὶ χῶρος καλούμενος Κολωνὸς ἵππιος, ἔνθα τῆς Ἀττικῆς πρῶτον ἐλθεῖν λέγουσιν Οἰδίποδα,* cum quibus congruit Tullius de Fin. V 1. REIS.

Εὐρυσακείῳ[5]), *πρὸς ᾧ οἱ μισθαρνοῦντες προειστήκεσαν, ὥστε καὶ τὴν παροιμίαν ἐπὶ τοῖς καθυστερίζουσι τῶν καιρῶν διαδοθῆναι·*

ὄψ' ἦλθες, ἀλλ' εἰς τὸν Κολωνὸν ἴεσο.

μνημονεύει τῶν δυεῖν Κολωνῶν Φερεκράτης ἐν Πετάλῃ διὰ τούτων·

οὗτος, πόθεν ἦλθες; — Εἰς Κολωνὸν ᾠχόμην,[6])
οὐ τὸν ἀγοραῖον, ἀλλὰ τὸν τῶν ἱππέων.

ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τὰ πραχθέντα περὶ τὸν Οἰδίποδα ἴσμεν ἅπαντα τὰ ἐν τῷ ἑτέρῳ ΟΙΔΙΠΟΔΙ. πεπήρωται γὰρ καὶ ἀφῖκται εἰς τὴν Ἀττικὴν ὁδηγούμενος ἐκ μιᾶς τῶν θυγατέρων, Ἀντιγόνης. καὶ ἔστιν ἐν τῷ τεμένει τῶν Σεμνῶν, ὅ ἐστιν ἐν τῷ καλουμένῳ Ἱππίῳ Κολωνῷ, οὕτω κληθέντι, ἐπεὶ καὶ Ποσειδῶνός ἐστιν ἱερὸν Ἱππίου καὶ Προμηθέως, καὶ αὐτοῦ οἱ ὀρεωκόμοι ἵστανται· ἔστι γὰρ αὐτῷ πυθόχρηστον ἐνταῦθα δεῖν αὐτὸν ταφῆς τυχεῖν· οὗ μή ἐστιν ἑτέρῳ βέβηλος τόπος, αὐτόθι κάθηται· καὶ κατὰ μικρὸν αὐτῷ τὰ τῆς ὑποθέσεως προέρχεται. ὁρᾷ γάρ τις αὐτὸν τῶν ἐντεῦθεν, καὶ πορεύεται ἀγγελῶν, ὅτι τις ἄρα τῷ χωρίῳ τούτῳ προσκάθηται. καὶ ἔρχονται οἱ ἐν τῷ τόπῳ ἐν χοροῦ σχήματι μαθησόμενοι τὰ πάντα. πρῶτος οὖν ἐστι καταλύων τὴν ὁδοιπορίαν καὶ τῇ θυγατρὶ διαλεγόμενος. ἄφατος δέ ἐστι καθόλου ἡ οἰκονομία ἐν τῷ δράματι, ὡς οὐδενὶ ἄλλῳ σχεδόν.

---

5) *πρὸς τῷ Εὐρυσακείῳ*] Prope sacellum Eurysacis, qui fuit Aiacis Telamonii filius. Pausan. I 35, 2 *διαμένουσι δὲ καὶ ἐς τόδε τῷ Αἴαντι παρὰ Ἀθηναίοις τιμαὶ αὐτῷ τε καὶ τῷ Εὐρυσάκει· καὶ γὰρ Εὐρυσάκους βωμός ἐστιν ἐν Ἀθήναις*. BOTH.

6) *Εἰς Κολωνὸν ἱέμην* Pherecrati redditum ex Harpocrat. p. 114, 8.

Post haec argumenta placet de duabus rebus disserere, quas non licet transire silentio, siquidem earum cognitio ad intellegendos aliquot huius fabulae locos paene necessaria est, de vita dico Oedipi Thebis post effossos oculos usque ad exsilium transacta et de scaena fabulae.

DE VITA OEDIPI THEBIS POST EFFOSSOS OCULOS USQUE AD EXSILIUM TRANSACTA.

Cum in Oedipo Rege tota Oedipi vita ab initio usque ad amissum oculorum visum a Sophocle explicata sit, non est mirandum exstitisse, qui in hac fabula, quae illi arctissime conexa esset, reliquam vitam viri illius eadem perspicuitate describendam fuisse existimarent. Quod cum non factum viri quidam docti, sed silentio quaedam Oedipi fata, quae commemorata explicatius ab aliis scriptoribus essent, a Sophocle praetermissa animadvertere sibi visi essent, aut maluisse eum hanc eius vitae partem obscuriorem relinquere, quam ea tradere, quae nec verisimilitudini fabulae nec dignitati congrua putasset[1]), aut propria aliqua fabula, quae media inter utrumque Oedipum fuisset, ea, quae Thebis vel incluso vel eiecto Oedipo accidissent, complexum esse[2]) suspicati sunt. Quod postremum quam improbabile sit, sponte apparebit ex iis, quae deinceps expositurus sum. Neque vero illud concedo, Sophoclem consulto quidquam, quod alicuius momenti in vita Oedipi fuisset, obscurum reliquisse, quia non aptum tragoediae dignitati existimaret, sed alia silentio eum praeterisse puto, quae commemorare nihil necesse fuit, alia secus tradidisse, ut, qui fuit admirabilis eius venustatis sensus, tragoediae maiestati accommodata essent.

Ac primum quidem silentio negant viri docti recte praetermissum esse, quid responsi ab Apolline datum Creonti esset, qui cum ab Oedipo (extr. O. R. 1432—1444. 1517—1521) post oculos effossos enixe rogatus esset, ut ex patria terra se eiceret, prius se hoc, quam Apollinis voluntatem explorasset, facturum negaverat. At mea sententia quod Creon illa in fabula iactaverat, Apollinem ea de re consulturum se esse, istiusmodi fuit, ad quod respici in hac fabula non opus esset, in qua suffecit profecto dici id, quod dictum est 431—441. 591. 765—771, Oedipum non eiectum eo tempore, quo voluisset, sed invitum domi retentum esse. Qua traditione id simul consecutus poeta est, ut, sive fuit ea de re ora-

1) Est haec Iacobi sententia, quem vide in Quaestion. Sophocl. vol. I p. 343.

2) Coniecit hoc Doederlinus ad O. C. 861 suae ed. p. 316.

culum editum sive non fuit, a Creonte inique Oedipum tractatum esse appareret, ut qui, si iusserat Apollo, statim, si non iusserat, nunquam debuerit ex urbe expelli. Non minus inutile fuit commemorari de oraculo a poeta, si fuit eiusmodi editum, ex quo, utrum retinendus an expellendus Oedipus esset, non posset certo intellegi. Verum enimvero apparet ex tota fabula Sophoclem nullum putasse oraculum editum, quo Creon impulsus esset, ut Oedipum Thebis eiceret. Primum enim ubi Oedipus exsilii sui mentionem facit, ita de eo loquitur, ut se iniuria et vi expulsum ex patria conqueratur (cf. 427—441); deinde filios suos, si voluissent, facile perficere potuisse dicit, ut non eiceretur, sed Thebis remaneret (cf. 441—444). Neutrum autem dici potuit, si ab Apolline mandatum Thebanis fuisset, ut Oedipum exterminarent. Denique nullo modo probabile est Sophoclem in ea esse sententia potuisse, ut duo secum pugnantia oracula ab eodem Apolline edita esse arbitraretur. Pugnaret autem eiusmodi oraculum, quo iussi Thebani essent Oedipum expellere, cum eo, quod editum expulso Oedipo ab Apolline Sophocles refert, fore, ut Oedipum vivum mortuumque Thebani salutis suae causa expeterent (389 sq.). Quo oraculo commotos Thebanos apud Sophoclem legimus, ut Oedipum arcessendum rursus et, ut in potestate sua esset, in confiniis terrae suae collocandum putarent, cum, quod parricida esset, in ipsam civitatem recipere nollent (cf. 407. 600 sq.).

Itaque manifestum hoc est, Sophoclem, ut Oedipus eo quo eiectus Thebis est tempore eiceretur, arbitrio et iniuria Creontis, penes quem imperium fuit, factum putari voluisse[3]). Ac facile quidem apparet egregie id poetam sumpsisse. Ita enim Oedipus et purgatus omnino apparet, quod noluit, cum revocaretur, ad suos redire (590—601), et multo maiore dignus misericordia, quam si ex Apollinis mandato eiectus Thebis dictus esset.

Neque tamen illud neglegendum est, quod Oedipus Sophocleus nunquam id unum Creonti exprobrat, quod se Thebis emiserit, sed hoc tantum reprehendit, quod, cum post detecta scelera sua invitus

---

3) Aliter tamen, quod obiter adicio, de Creonte indicavit Euripides Phoenissis, qui eum, simulatque occisis Eteocle et Polynice imperium acceperat, in exsilium mittere Oedipum facit, quod remanente eo unquam urbem salvam fore Tiresias negasset, v. 1579 sqq. *τῶνδε δ', Οἰδίπου, λόγων ἄκουσον· ἀρχὰς τῆσδε γῆς ἔδωκέ μοι Ἐτεοκλέης παῖς σός, γάμων φερνὰς διδοὺς Αἵμονι κόρης τε λέκτρον Ἀντιγόνης σέθεν. οὔκουν σ' ἐάσω τήνδε γῆν οἰκεῖν ἔτι· σαφῶς γὰρ εἶπε Τειρεσίας οὐ μή ποτε, σοῦ τήνδε γῆν οἰκοῦντος, εὐ .πράξειν πόλιν. ἀλλ' ἐκκομίζου. καὶ τάδ'. οὐχ ὕβρει λέγω, οὐδ' ἐχθρὸς ὢν σοί, διὰ δὲ τοὺς ἀλάστορας τοὺς σούς, δεδοικὼς μή τι γῆ πάθῃ κακόν.* Ceterum constat a Sophocle tradi Creontem statim post detecta Oedipi flagitia imperium Thebarum accepisse et tenuisse etiam tum, cum Oedipus patria expelleretur. Expulso demum Oedipo filii eius sibi arrogandum imperium putarunt secundum Sophoclem O. C. 367 sqq. Erravit Iacobus Quaest. Soph. p. 342, sub Polynicis regno Thebanos iussisse Oedipum ex patria expelli dicens.

retentus domi esset, postmodo, ubi versari domi iucundum fuerit, invitus ex patria expulsus sit (431—441. 591. 765—771). Nam hoc sine dubio ipse sensit Oedipus, iure quodam suo Thebanos potuisse se, qui et patrem occidisset et matrem uxorem duxisset, ex patria sua expulsum velle, quanquam scelera illa, quae invitus perpetrasset, oculis effossis satis iam expiata arbitratus videtur; verum illud merito indignari potuit, quod, si propter facinora illa abesse e patria debuit, non statim, ut voluerat, eiectus erat; neque propterea reprehendendus erat, quod Thebanos emolumento, quod ex praesentia ipsius in eos redundabat, frui noluit, cum incommodo, quod ex eadem oriri putabatur, laborare illi nollent.

Neque vero, quod quispiam obiecerit, Oedipus iis, quae filiis suis obiecit, omnino iniuria se in exsilium esse missum ostendere voluit. Iis enim si potestas erat facta Oedipi, qui sine oraculo eiceretur, honeste in urbe retinendi, maximo iure crimini verti potuit, quod quam poterant et pietatis causa debebant patri suo misero opem ferre recusassent. Atque id ipsum est, quod iis ab Oedipo exprobratur dicente (441—444): *οἱ δ' ἐπωφελεῖν οἱ τοῦ πατρὸς τῷ πατρὶ δυνάμενοι τὸ δρᾶν οὐκ ἠθέλησαν, ἀλλ' ἔπους σμικροῦ χάριν φυγάς σφιν ἔξω πτωχὸς ἠλώμην ἐγώ.*

Iam sponte eo deducti sumus, ut quae causa dirarum illarum fuerit, quibus Oedipus prius quam Athenas pervenisset filios devovisse dicitur[4]), paucis explicemus. Ac ne hanc quidem obscuram voluit Sophocles esse. Cum enim Oedipus nihil filiis suis exprobraverit, nisi quod non prohibuissent, quod prohibere potuissent, ne patria expelleretur (427—430. 441—444. 1356—1364), neque exsulantis ullam curam gessissent, sed sorores, quod ipsos facere convenisset, miserum patrem sublevare in exsilio passi essent (337—352. 1354—1369), cumque, si praeterea commisissent aliquid, quod iure in iis reprehendi posset, minime veri simile sit id Oedipum in tanto contra eos odio omissurum fuisse: quis tandem dubitabit, quin hanc solam ob causam, quod expelli se sivissent nec exsulantem comitati essent tum, cum eiceretur Thebis, filiis mala imprecatus sit? Quin adeo certo id intellegitur ex huius fabulae v. 1370 sqq. *τοιγάρ σ' ὁ δαίμων εἰσορᾷ μὲν οὔ τί πω ὡς αὐτίκ', εἴπερ οἵδε κινοῦνται λόχοι πρὸς ἄστυ Θήβης. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως πόλιν κείνην ἐρείψεις, ἀλλὰ πρόσθεν αἵματι πεσῇ μιανθεὶς χὠ ξύναιμος ἐξ ἴσου. τοιάσδ' ἀρὰς σφῷν πρόσθε τ' ἐξανῆκ' ἐγὼ νῦν τ' ἀνακαλοῦμαι ξυμμάχους ἐλθεῖν ἐμοί, ἵν' ἀξιῶτον τοὺς φυτεύσαντας σέβειν, καὶ μὴ 'ξατιμάζητον, εἰ τυφλοῦ πατρὸς τοιώδ' ἐφύτην*, quae ipsa verba Oedipus Polynici

---

4) Duobus in locis Sophocles dirarum illarum mentionem iniecit, 1299 *ὧν ἐγὼ τὴν σὴν Ἐρινὺν αἰτίαν εἶναι λέγω.* 1375 *τοιάσδ' ἀρὰς σφῷν πρόσθε τ' ἐξανῆκ' ἐγὼ νῦν τ' ἀνακαλοῦμαι ξυμμάχους ἐλθεῖν ἐμοί.* De diris illis ab aliis scriptoribus memoratis vide Valck. ad Eur. Phoen. 68.

dixit, postquam modo exposuit, quam impios se filios adversus patrem, cum expelleretur et in exsilio esset, praestitissent.

Discessit igitur Sophocles ab ea fama, quam secutus Euripides Phoenissis est[5]), qui filios, quod Oedipum post scelera eius detecta domo inclusissent iniuriaque affecissent, diris illis, ut sanguine domum partirentur, ab eo devotos scripsit[6]). Quanquam idem ille Euripides eadem in fabula Tiresiam fecit improbare factum illud filiorum his verbis (872 sqq.): *Ἐτεοκλέους μὲν εἵνεκ' ἂν κλήσας στόμα χρησμοὺς ἐπέσχον, σοὶ δ', ἐπεὶ χρῄζεις μαθεῖν, λέξω· νοσεῖ γὰρ ἥδε γῆ πάλαι, Κρέον, ἐξ οὗ 'τεκνώθη Λάϊος βίᾳ θεῶν, πόσιν τ' ἔφυσε μητρὶ μέλεον Οἰδίπουν. αἵ θ' αἱματωποὶ δεργμάτων διαφθοραὶ θεῶν σόφισμα κἀπίδειξις Ἑλλάδι. ἃ συγκαλύψαι παῖδες Οἰδίπου χρόνῳ χρῄζοντες, ὡς δὴ θεοὺς ὑπεκδραμούμενοι, ἥμαρτον ἀμαθῶς· οὔτε γὰρ γέρα πατρὶ οὔτ' ἔξοδον διδόντες ἄνδρα δυστυχῆ ἐξηγρίωσαν· ἐκ δ' ἔπνευσ' αὐτοῖς ἀρὰς δεινὰς νοσῶν τε καὶ πρὸς ἠτιμασμένος. ἁγὼ τί οὐ δρῶν, ποῖα δ' οὐ λέγων ἔπη εἰς ἔχθος ἦλθον παισὶ τοῖσιν Οἰδίπου.*

Itaque longissime Sophoclem ab eorum sententia afuisse apparet, qui Oedipum, ut filiis suis mala imprecaretur, istiusmodi causis adductum narrarunt, quales sunt quae apud Athenaeum XI p. 465 E. F. (p. 1032 sq. ed. Dind.) et apud scholiastam ad O. C. 1375 commemoratae leguntur, de quibus vide Prolegg. Oed. R. p. 7 ed. quintae.

DE SCAENA FABULAE.

Scaena est in Colono equestri, *Κολωνῷ ἱππίῳ* (§ 1), pago Attico tribus Antiochidis, qui multorum deorum religione sacer fuit (§ 2), ab Athenis, quarum turres e scaena conspici fingitur (v. 14 sq. 24), decem stadia remoto (§ 3). In propinquo (v. 16) lucus Furiarum est, in pago illo situs (§ 4), a mortalibus non calcatus, nedum habitatus (v. 39 sq.), lauru, olea vitibusque consitus, et lusciniarum cantu personans (v. 16—18); ante eum rudium saxorum strues, et ipsa sacra Furiis (v. 37—40 coll. cum v. 19 sqq. 84 sq.

---

5) Inclusum Oedipum a filiis esse Diodorus etiam IV 65 narrat, de diris tamen tacens.

6) Phoen. 58 sqq. *μαθὼν* (sc. *Οἰδίπους*) *δὲ τἄμὰ λέκτρα μητρῴων γάμων εἰς ὄμμαθ' αὑτοῦ δεινὸν ἐμβάλλει φόνον χρυσηλάτοις πόρπαισιν αἱμάξας κόρας. ἐπεὶ δὲ τέκνων γένυς ἐμῶν σκιάζεται, κλείθροις ἔκρυψαν πατέρ', ἵν' ἀμνήμων τύχη γένοιτο, πολλῶν δεομένη σοφισμάτων. ζῶν δ' ἔστ' ἐν οἴκοις, πρὸς δὲ τῆς τύχης νοσῶν ἀρὰς ἀρᾶται παισὶν ἀνοσιωτάτας, θηκτῷ σιδήρῳ δῶμα διαλαχεῖν τόδε.* Paulo aliter ipse Oedipus de diris illis loquens introducitur ab eodem 1602 sqq. *κτανὼν δ' ἐμαυτοῦ πατέρ' ὁ δυσδαίμων ἐγὼ εἰς μητρὸς ἦλθον τῆς ταλαιπώρου λέχος, παῖδάς τ' ἀδελφοὺς ἔτεκον, οὓς ἀπώλεσα ἀρὰς παραλαβὼν Λαΐου καὶ παισὶ δούς.* Praeterea in his locis Phoen. dirarum illarum mentio fit: 336. 477 sq. 627. 1059 sqq. 1364. 1435. 1550 sqq.

96—101), vulgo *χαλκοῦς* sive *χαλκόπους ὀδὸς* dicta (§ 5), *ἔρεισμα Ἀθηνῶν* (§ 6).

Oedipus in scaenam ingressus versatur primum extra lucum, tum (v. 21—23) sedem capit in rudium saxorum strue illa, quam relinquit in nemus se abscondens (v. 113 sq.), accedente choro, a quo evocatus rursus in conspectum venit (v. 174 sq.), et e locis inaccessis recedere iussus in rudi saxo considit (v. 196 sq.).

§ 1.

Fuit regio edita et saxis aspera; unde ab Hermesianacte in elegia ex Leontii libro III reliqua *πολυπρήων κολώνη* vocatur. Cf. Reisigius in Enarr. O. C. p. IV. — Celebratur amoenitas eius et religio per chorum v. 668—719. — Agri eius finguntur iuxta scaenam siti (v. 58 sqq.); incolae Coloniatae dicebantur (v. 58—65 ibique scholiasta).

§ 2.

Conditor pagi (*ἀρχηγός*), a quo nomen acceperit, deus Colonus secundum Sophoclem (v. 58—65) fuit. Ei deo statuam, iis qui in scaena erant conspiciendam, positam fuisse ostendit Sophocles v. 58 sqq. his utens verbis:

οἱ δὲ πλησίοι γύαι
τόνδ᾽ ἱππότην Κολωνὸν εὔχονται σφίσιν
ἀρχηγὸν εἶναι, καὶ φέρουσι τοὔνομα
τὸ τοῦδε κοινὸν πάντες ὠνομασμένοι.

Statuam enim dei illius (v. 65) a viatore, qui haec dicit, digito monstrari manifesto ex *τόνδε* pronomine apparet; videruntque hoc iam Doederlinus et Reisigius, qui recte Brunckium temeritatis et inscitiae coarguerunt, quod *τόνδ᾽* invitis codicibus in *τὸν* mutasset. De Colono enim cum nihildum inaudivisset Oedipus, non potuit ullo pacto *τὸν ἱππότην Κολωνὸν* dici. Quod qui pluribus ad versum illum docuit Hermannus, etsi recte *τόνδ᾽* servavit, tamen in explicando pronomine falsus est, locum monstrari ratus, quem tenere vel tenuisse olim Colonus iste credatur. Nam qui tandem, ut cetera omittam, Coloniatae illi locum praedicare conditorem (*ἀρχηγὸν*) pagi sui poterant? Neque propterea, quod statuae illius a nullo scriptore vetere mentio fit, interpretatio nostra, quam verba Graeca unice tuentur, ullo modo in dubium vocanda est, praesertim cum hoc quoque unus Sophocles tradiderit, ad deum Colonum Coloniatas originem suam referre. Inepti autem profecto illi sunt, qui, quod caecus Oedipus sit, negant credi posse a viatore statuam dei illius monstrari. Non enim postulat viator ab Oedipo, ut oculos convertat in statuam, sed de Colono deo exponens simul statuam eius ibi, ubi Oedipus commoretur, positam exstare admonet, incolarum religionem ea re significaturus. Ceterum constat in

more veterum Graecorum positum fuisse, ut locorum conditores post mortem etiam colerentur. Cf. Herodot VI 38 *καί οἱ τελευτήσαντι* (Miltiadi, Cypseli filio) *Χερσονησῖται θύουσι, ὡς νόμος οἰκιστῇ, καὶ ἀγῶνα ἱππικόν τε καὶ γυμνικὸν ἐπιστᾶσι, ἐν τῷ Λαμψακηνῶν οὐδενὶ ἐγγίνεται ἀγωνίζεσθαι.* Similiter statua Pandionis in tribu cognomine posita erat; cf. Aristoph. Pac. v. 1182. [Etiam in v. 44 libri *τόνδ'* pro *τὸν* et in v. 78 *τοῖσδ'* pro *τοῖς* habent. Nec probabile statuam Coloui sine ulla necessitate in scaena positam fuisse. Colonus autem incolae Coloniatae celeber deus est, ut non intellegatur, quidni *τὸν ἱππότην Κολωνὸν* dici potuerit].

Praeses Coloni (*ἐπιστάτης τοῦ Κολωνοῦ*) fuit Neptunus (v. 54 sq. 888 sq.), cui ara in eo posita fuit, extra scaenam sita (v. 887—889). Hinc ad eam confugit Polynices, ne supplex ab Oedipo patre aliquid petiturus reiceretur (v. 1156—1159). Commemorant de ea praeter Sophoclem Euripides Phoen. 1707 *ἱερὸς Κολωνός, δώμαθ' ἱππίου θεοῦ*, ubi cf. scholiasta, Thucydides VIII 67, quem locum § 3 attuli, et Pausanias I 30, 4 *δείκνυται δὲ καὶ* (sc. *οὐ πόρρω τῆς Ἀκαδημίας*) *χῶρος καλούμενος Κολωνὸς ἵππειος, ἔνθα τῆς Ἀττικῆς πρῶτον ἐλθεῖν λέγουσιν Οἰδίποδα· διάφορα μὲν καὶ ταῦτα τῇ Ὁμήρου ποιήσει, λέγουσι δ' οὖν· καὶ βωμὸς Ποσειδῶνος ἱππείου καὶ Ἀθηνᾶς ἱππείας.* Minervae ara non memorata est a Sophocle in hac fabula, nisi cui indicata videtur v. 898 *πρὸς τούσδε βωμούς*; nam metri causa numerum singularem poeta ponere potuit, quo usus paullo ante erat v. 888 de Neptuni ara loquens. Minervam equestrem certe memoravit 1070 sqq. *οἳ τὰν ἱππίαν τιμῶσιν Ἀθάναν καὶ τὸν πόντιον γαιάοχον Ῥέας φίλον υἱόν.* Cognomen hoc unde acceperit, narrat Pausanias VIII 47, 1.

Secundum Neptunum maximo cultu Coloniatae Prometheum prosecuti videntur (v. 55 sq.), de quo scholiasta ad v. 56 *Τιτὰν Προμηθεύς· περὶ τοῦ τὸν Προμηθέα περὶ τὴν Ἀκαδήμειαν καὶ τὸν Κολωνὸν ἱδρῦσθαι Ἀπολλόδωρος γράφει οὕτω τῇ π̄* (apud Heyn. p. 400)· *Συντιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀκαδημίᾳ τῇ Ἀθηνᾷ, καθάπερ ὁ Ἥφαιστος. Καὶ ἔστιν αὐτοῦ παλαιὸν ἵδρυμα καὶ βωμὸς ἐν τῷ τεμένει τῆς θεοῦ. Δείκνυται δὲ καὶ βάσις ἀρχαία κατὰ τὴν εἴσοδον, ἐν ᾗ τοῦ τε Προμηθέως ἐστὶ τύπος καὶ τοῦ Ἡφαίστου. Πεποίηται δὲ* (*ὡς καὶ Λυσιμαχίδης φησὶν*) *ὁ μὲν Προμηθεὺς πρῶτος καὶ πρεσβύτερος, ἐν δεξιᾷ σκῆπτρον ἔχων, ὁ δὲ Ἥφαιστος νέος καὶ δεύτερος. Καὶ βωμὸς ἀμφοῖν κοινός ἐστιν ἐν τῇ βάσει ἀποτετυπωμένος.*

Pausan. I 30, 2 de Promethei ara haec scribit: *ἐν Ἀκαδημίᾳ δέ ἐστι Προμηθέως βωμός· καὶ θέουσιν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν ἔχοντες καιομένας λαμπάδας· τὸ δὲ ἀγώνισμα ὁμοῦ τῷ δρόμῳ φυλάξαι τὴν δᾷδα ἔτι καιομένην ἐστίν· ἀποσβεσθείσης δέ, οὐδὲν ἔτι τῆς νίκης τῷ πρώτῳ, δευτέρῳ δὲ ἀντ' αὐτοῦ μέτεστιν· εἰ δὲ μηδὲ τούτῳ καίοιτο, ὁ τρίτος ἐστὶν ὁ κρατῶν· εἰ δὲ καὶ πᾶσιν ἀποσβεσθείη, οὐδείς ἐστιν, ὅτῳ καταλείπεται ἡ νίκη.*

Dicitur autem *πυρφόρος* Prometheus a Sophocle v. 55, quod antiquissimis temporibus *δᾳδοῦχος*, ut monuit iam Reisigius Enarr. p. XXXVII, non hominum fabricator fingebatur. Et dextra quidem ferebat facem; quo respicit Eurip. Phoen. 1121 *δεξιᾷ δὲ λαμπάδα Τιτὰν Προμηθεὺς ἔφερεν ὡς πρήσων πόλιν.* Facem ergo pro sceptro putasse videntur Lysimachides et Apollodorus apud scholiastam, cuius verba modo attulimus.

Ceterum imprimis conferenda sunt quae Carolus Fridericus Hermannus de Sacris Coloni et Religionibus cum Oedipi fabula coniunctis disputavit egregie in Quaest. Oedipod., quae Marburgi a. 1837 prodierunt, p. 63 sqq.

§ 3.

Thucyd. VIII 67 *ξυνέλεξαν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν· ἔστι δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἔξω τῆς πόλεως, ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα.* Cf. Reisig. Enarr. p. XXVIII.

§ 4.

Apollod. III 5 extr. *παραγενόμενος δὲ* (sc. *ὁ Οἰδίπους*) *σὺν Ἀντιγόνῃ τῆς Ἀττικῆς εἰς Κολωνόν, ἔνθα τὸ τῶν Εὐμενίδων ἐστὶ τέμενος, καθίζει ἱκέτης, προσδεχθεὶς ὑπὸ Θησέως· καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀπέθανεν.*

§ 5.

Ipsa illa saxa e terra quasi enata, in quibus Oedipus, cum primum in scaenam ingressus esset, sedem cepit, dicta esse *χαλκόπουν* sive *χαλκοῦν ὀδὸν* perspicue intellegitur ex v. 56 sqq. *ὃν δ' ἐπιστείβεις τόπον, χθονὸς καλεῖται τῆσδε χαλκόπους ὀδός.* Ad quem locum scholiasta haec adnotavit *χαλκόπους ὀδός· ὡς οὕτω τινὸς καλουμένου τόπου ἐν τῷ ἱερῷ. Φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος* (apud Heyn. p. 401) *δι' αὐτοῦ κατάβασιν εἶναι εἰς Ἅιδου. Καὶ Ἴστρος δὲ μνημονεύει τοῦ χαλκοῦ ὀδοῦ, καὶ Ἀστυδάμας. Καί τις τῶν χρησμοποιῶν φησι·*

Βοιωτοὶ δ' ἵπποιο ποτιστείχουσι Κολωνόν,
ἔνθα λίθος τρικάρανος ἔχει καὶ χάλκεος οὐδός.

Verum non ea tantum saxa, quae in scaena adumbrata apparebant, sed alia etiam extra scaenam sita, quae coniuncta cum illis fuisse cepsenda sunt, illo nomine insignita fuisse certo concludi potest ex iis, quae v. 1590 sq. scripta sunt:

ἐπεὶ δ' ἀφῖκτο τὸν καταρράκτην ὀδόν,
χαλκοῖς βάθροισι γῆθεν ἐρριζωμένον.

Quorum verborum sensus hic est: „cum vero venisset ad limen viae in imam tellurem ducentis (*ἐς τὰ κάτω ῥηκτόν*), quae aeneis

gradibus ex ima terra stabilita erat". Errat enim aliquantisper scholiasta, qui ad locum illum haec adnotavit: *ὃν ἐν ἀρχῇ εἶπε χαλκόπουν ὀδόν, τοῦτον νῦν ὑποτίθεται ἐκτὸς τῆς σκηνῆς, καὶ οὐκέτι ἐν ὄψει τοῦ θεάτρου· καὶ νῦν καταρράκτην προσηγόρευσε διὰ τὸ νομίζειν ἐκεῖνον τὸν τόπον κατάβασιν ἔχειν εἰς Ἅιδου· καὶ εἰσὶν οἳ δι' αὐτῆς τὴν ἁρπαγήν φασι τῆς Κόρης γενέσθαι.* Tantum enim abest, ut quicquam scriptum in hac tragoedia sit, ex quo scaenam fabulae mutatam esse conicere possimus, ut omnia eodem in loco geri manifestum sit. Sed illud tenendum est, quod recte iam monitum ab Hermanno ad v. 1586 suae edit., v. 1590 sq. eum liminis aerei locum sive partem significari, ubi hiatus fuerit, quo descendi ad inferos putabatur.

Ceterum Tartari introitum iam antiquissimis temporibus ferreis portis munitum et aereo limine existimatum esse notum est ex Hom. Il. VIII 15

ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός,

et Hesiodi Theogon. 811 sqq.

ἐνθάδε μαρμάρεαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδὸς
ἀστεμφής, ῥίζῃσι διηνεκέεσσιν ἀρηρώς,
αὐτοφυής.

§ 6.

Appellantur eadem illa saxa, quae modo limen aereum dicta vidimus, v. 58 *ἔρεισμα Ἀθηνῶν.* Reisig. Enarr. p. XXXVIII hoc sic interpretatur: „ipsum fundamentum (aerei liminis) imum erat aere stabilitum, ut urbs super late exstructa eo fulciri videretur; quare *ἔρεισμα Ἀθηνῶν.*" At equidem fateor me non intellegere, quomodo Athenae, quae satis remotae ab his saxis erant, super iis exstructae dici potuerint. Vera videntur quae Dindorfius putat, illo poetico epitheto nihil aliud significari quam locum saxis firmum ad Athenas usque pertinentem.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τέκνον τυφλοῦ γέροντος Ἀντιγόνη, τίνας
χώρους ἀφίγμεθ', ἢ τίνων ἀνδρῶν πόλιν;
τίς τὸν πλανήτην Οἰδίπουν καθ' ἡμέραν
τὴν νῦν σπανιστοῖς δέξεται δωρήμασι;
σμικρὸν μὲν ἐξαιτοῦντα, τοῦ σμικροῦ δ' ἔτι
μεῖον φέροντα, καὶ τόδ' ἐξαρκοῦν ἐμοί.
στέργειν γὰρ αἱ πάθαι με χὠ χρόνος ξυνὼν
μακρὸς διδάσκει καὶ τὸ γενναῖον τρίτον.
ἀλλ', ὦ τέκνον, θάκησιν εἴ τινα βλέπεις

V. 1 seqq. Egregie Sophocles Oedipum, quo magis ei auditorum animos in ipso fabulae exordio conciliaret, talem introduxit, ut non solum summis miseriis coopertus, sed etiam singulari animi generositate insignis videretur. Nam quo quis generosiore animo summa quibus premi eum apparet mala fert, eo magis nostram et misericordiam excitare et benevolentiam parare sibi solet.

V. 3 sq. *καθ' ἡμέραν τὴν νῦν*] Primo mane aut certe sobrius in lucum Eumenidum Oedipus delatus videtur fingi. Cf. v. 98—100.

V. 4. Schol. *σπανιστοῖς· εὐτελέσι.* Id est vilibus et modicis, qualia mendicis dari solent. Locutionem *δέχεσθαί τινα δωρήμασιν* illustravit Abresch. ad Aesch. I p. 603. Addo Xen. Anab. V 5, 24 *καὶ ξενίοις, ἢν μὲν ἔλθητε πρὸς τὴν Σινωπέων πόλιν, ἐκεῖ δεξόμεθα.*

V. 6. Schol. *μεῖον φέροντα· βραχύτερον ἀποφερόμενον τοῦ αἰτηθέντος. οὐ γὰρ ὅσα αἰτεῖ τις λαμβάνει.* De *φέρειν*, pro quo quispiam *φέρεσθαι* exspectaverit, vide Reisigium p. XXVII. Deinde advertendum *ἐμοί* est, quod Oedipus statim ante de se ut de alio loquitur. Verum simillima exempla attulit Lobeck. ad Ai. p. 263 not. ed. sec.

V. 7 sq. *χὠ χρόνος ξυνὼν μακρὸς*] i. e. *καὶ ὁ χρόνος, ὃς ξύνεστί μοι, μακρὸς ὤν*, nobis: *und das Alter, in dem ich stehe, ein hohes.* Cf. Matth. § 277 b. Dicitur autem *χρόνος* saepe de aetate (cf. ad Philoct. 304), et *χρόνος μακρός*, ut hoc loco, de senectute (cf. O. R. 963). Itaque hoc dicit Oedipus: *καὶ τὸ γῆρας, ᾧ ξύνειμι.* De locutione *ξύνεστί μοι γῆρας* ad Ai. 330 diximus.

V. 8. *καὶ τὸ γενναῖον τρίτον*] De addito *τρίτον* confert Neuius 331. Ai. 1174. O. R. 581.

V. 9. Libri *θάκοισιν.* Quod

ἢ πρὸς βεβήλοις ἢ πρὸς ἄλσεσιν θεῶν,
στῆσόν με κἀξίδρυσον, ὡς πυθώμεθα,
ὅπου ποτ' ἐσμέν. μανθάνειν γὰρ ἥκομεν
ξένοι πρὸς ἀστῶν, ἃν δ' ἀκούσωμεν τελεῖν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

πάτερ ταλαίπωρ' Οἰδίπους, πύργοι μέν, οἳ
πόλιν στέγουσιν, ὡς ἀπ' ὀμμάτων, πρόσω·
χῶρος δ' ὅδ' ἱρός, ὡς ἀπεικάσαι, βρύων
δάφνης, ἐλαίας, ἀμπέλου· πυκνόπτεροι δ'
εἴσω κατ' αὐτὸν εὐστομοῦσ' ἀηδόνες·
οὗ κῶλα κάμψον τοῦδ' ἐπ' ἀξέστου πέτρου·

dedi ex emendatione Seidleri est. Significat autem θάκησις non idem quod θᾶκος, sed facultatem sedendi. Cfr. θάκημα 1380.

V. 10. βεβήλοις] βέβηλα genere neutro dicit pro βεβήλοις τόποις, ut v. 167 ἄβατα dixit ἀβάτους τόπους. DINDORF.

V. 11. στῆσόν με κἀξίδρυσον] Priore verbo finem eundi fieri, posteriore considere se velle Oedipus significat. Monuit Iacobsius.

Ibid. ὡς πυθώμεθα] Nam nisi consedisset Oedipus, non poterat Antigona ab eo discedere, in quem locum venissent, exploratura.

V. 12. Schol. μανθάνειν γὰρ ἥκομεν· εἰς γὰρ τοῦτο, φησίν, ἐληλύθαμεν, ἅτε δὴ ξένοι ὄντες, παρὰ τῶν ἀστῶν μανθάνειν, τί ἐστι πρακτέον ἡμῖν. Videtur Oedipus ex Atheniensibus, ad quorum urbem se versari sciebat (cf. v. 25), de situ loci illius, in quo malorum finem consecuturus erat, cognoscere voluisse. Ignorabat enim, ut apparet e v. 38. 41 sq. 89 seqq., ad eum ipsum locum se iam pervenisse. De locutione ἥκομεν μανθάνειν cf. Matth. § 532.

V. 13. ἃν] Id est ἃ ἄν.

V. 15. πόλιν στέγουσιν] Non est quod collato Ant. v. 122, ubi est στεφάνωμα πύργων, cum Wakefieldio ad Verg. Ge. I 71 et Doederlino in Spec. ed. Soph. p. 42 στέφουσιν scribamus. Nam verbis „turres quae urbem tegunt" hoc significatur 'turres quibus arx muniri solet, ut urbem ibi sitam esse suspiceris'. Nec dubium est quin turres arcis intellegantur.

Ibid. ὡς ἀπ' ὀμμάτων] 'Quantum oculis conicere licet'. De locutione ἀπ' ὀμμάτων vide Matth. § 396 not. 2 et § 572 et nos ad Philoct. 60. De ὡς cfr. Krueg. I § 69, 62, 6.

V. 16 sq. ὡς ἀπεικάσαι] Cfr. Matth. § 545 vel Krueg. I § 55, 1, 3. Sunt qui ἐπεικάσαι et hoc loco et Trach. 141 praeferant ut usitatum in hac re verbum. Alii, cum cod. La a prima manu ἀφεικάσαι exhibeat, ex aliis libris σάφ' εἰκάσαι recipiunt.

Ibid. βρύων δάφνης] Verbi βρύειν cum genetivo coniuncti exempla ex Aeschyli Choeph. 68 aliisque scriptoribus allata ad Stephani thesaurum. DINDORF.

V. 17. πυκνόπτεροι δ'] Nihil aliud hoc significat nisi 'frequentes' illic esse luscinias; sed ut oratio magis poetica evaderet, simplici πυκναὶ praetulit poeta adiectivum cum πτεροῦ nomine compositum, quoniam de avibus agitur. DINDORF. De elisa in fine trimetri vocali cfr. Herm. Elem. doctr. metr. p. 36 et ad Oed. R. v. 327 ed. nostrae.

V. 19. κῶλα κάμψον] κάμπτειν κῶλα, γόνυ significat 'sedere, quiescere.' Vide Aesch. Prom. 32 [ibique Blomf. in gloss.] 396. Apollon. Rhod. I 1174 BR. ἐπὶ πέτρου ἀξέστου recte explicat schol. ἐπὶ λιθίνου βάθρου, i. e.

μακρὰν γὰρ ὡς γέροντι προυστάλης ὁδόν.
ΟΙΔ. κάθιζέ νύν με καὶ φύλασσε τὸν τυφλόν.
ΑΝΤ. χρόνου μὲν εἵνεχ' οὐ μαθεῖν με δεῖ τόδε.
ΟΙΔ. ἔχεις διδάξαι δή μ', ὅποι καθέσταμεν;
ΑΝΤ. τὰς γοῦν Ἀθήνας οἶδα, τὸν δὲ χῶρον οὔ.
ΟΙΔ. πᾶς γάρ τις ηὔδα τοῦτό γ' ἡμὶν ἐμπόρων.
ΑΝΤ. ἀλλ' ὅστις ὁ τόπος, ἦ μάθω μολοῦσά ποι;
ΟΙΔ. ναί, τέκνον, εἴπερ ἐστί γ' ἐξοικήσιμος.
ΑΝΤ. ἀλλ' ἔστι μὲν οἰκητός. οἴομαι δὲ δεῖν
οὐδέν· πέλας γὰρ ἄνδρα τόνδε νῷν ὁρῶ.
ΟΙΔ. ἦ δεῦρο προσστείχοντα κἀξορμώμενον;
ΑΝΤ. καὶ δὴ μὲν οὖν παρόντα· χὤ τι σοι λέγειν
εὔκαιρόν ἐστιν, ἔννεφ', ὡς ἀνὴρ ὅδε.
ΟΙΔ. ὦ ξεῖν', ἀκούων τῆσδε τῆς ὑπέρ τ' ἐμοῦ
αὐτῆς θ' ὁρώσης, οὕνεχ' ἡμὶν αἴσιος
σκοπὸς προσήκεις ὧν ἀδηλοῦμεν φράσαι,

petrae ad sedendum natura aptae. Cf. 101 *βάθρον ἀσκέπαρνον*.

V. 20. *μακρὰν ὡς γέροντι ὁδόν*] 'Longum ut seni iter'. De accusativo vide Rost. § 104, 3 a. vel Krueg. I § 46, 6, 2.

V. 22. *χρόνου εἵνεκα*] Schol. *τοῦ μὲν χρόνου οὗ σύνειμί σοι χάριν οὐ χρεία μαθεῖν, ὅτι τυφλὸς εἶ καὶ ὅτι δεῖ σε προμηθείας τυχεῖν*. Vide ad El. 380.

V. 23. *ὅποι καθέσταμεν*] Latet in verbo motus significatio. Sic Eur. Or. 1330 *ἀνάγκης δ' εἰς ζυγὸν καθέσταμεν* et Phoen. 1273 *αἰχμὴν εἰς μίαν καθέστατον*.

V. 24. Schol. *τὰς γοῦν Ἀθήνας οἶδα· ὅτι ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐσμεν, οἶδα· τίς δέ ἐστιν οὗτος ὁ δῆμος, ἀγνοῶ*. Pagum Colonum esse postmodo comperit v. 59.

V. 25. Schol. *ηὔδα· ὅτι αὗταί εἰσιν αἱ Ἀθῆναι. Ἐμπόρων δὲ ἀντὶ τοῦ ὁδοιπόρων*. Vide ad Philoct. 534.

V. 28. Schol. *οἴομαι δὲ δεῖν οὐδέν· οὐ δεῖν τοῦ προελθοῦσαν ἐρωτῆσαί με. ἰδοὺ γὰρ ἀνὴρ πάρεστι, παρ' οὗ εἰσόμεθα. καλῶς δὲ τὰ τῆς οἰκονομίας, ἵνα μὴ μόνος Οἰδίπους ἀπολειφθῇ*. Cf. 500 sqq. Neque interrupit poeta colloquium excessu Antigonae et eis quae Antigonam de consilio excedendi dicentem fecit cavit ne offenderet viator fortuito adveniens. De *οὐδέν* vide Matth. § 414 not.

V. 30. *κἀξορμώμενον*] Idem est atque 'et cito quidem cursu'.

V. 31 sq. *καὶ δὴ μὲν οὖν*] De *καὶ δή* ad El. 310 exposui, de *μὲν οὖν* particulis 'immo vero' significantibus cf. Matth. § 625. — De *ἀνὴρ ὅδε*, eccum virum, vide eundem § 264,5.

V. 33. *ἀκούων*] Exspectaveris *ἀκούσας*, i. e. *ἐπεὶ ἤκουσα*. Sed vide ad Philoct. 259. Verbum finitum, ad quod participium referendum, omissum est, quia interrupta ab hospite Oedipi oratio est. De *ὑπέρ τ' ἐμοῦ* pro *ὑπὲρ ἐμοῦ τε* cf. Ai. 53. O. R. 541. Philoct. 1294 et vide Matth. ad Eur. Hec. 459.

V. 34 sq. Schol. *οὕνεχ' ἡμὶν αἴσιος· ὅτι αἴσιος ἡμῖν σκοπὸς ἀφῖξαι, ὥστε φράσαι περὶ ὧν ἀγνοοῦμεν*. Verba *ὧν ἀδηλοῦμεν* cum nomine *σκοπός* coniungenda esse apparet. Ceterum recte Hellerus: *σκοπὸς* significat eum, a quo aliquid tam accurate quam a speculatore cognosci possit. — *ὧν*

ΞΕΝΟΣ.

πρὶν νῦν τὰ πλεῖον' ἱστορεῖν, ἐκ τῆσδ' ἕδρας
ἔξελθ'· ἔχεις γὰρ χῶρον οὐχ ἁγνὸν πατεῖν.
ΟΙΔ. τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος; τοῦ θεῶν νομίζεται;
ΞΕΝ. ἄθικτος, οὐδ' οἰκητός. αἱ γὰρ ἔμφοβοι
θεαί σφ' ἔχουσι, Γῆς τε καὶ Σκότου κόραι.
ΟΙΔ. τίνων τὸ σεμνὸν ὄνομ' ἂν εὐξαίμην κλύων;
ΞΕΝ. τὰς πάνθ' ὁρώσας Εὐμενίδας ὅ γ' ἐνθάδ' ἂν
εἴποι λεώς νιν· ἄλλα δ' ἀλλαχοῦ καλά.

ex Elmsleii coniectura scripsi pro τῶν. Nam quamvis saepe Sophocles articulo pro pronomine relativo usus sit, tamen nunquam id fecit nisi praecedenti vocali, veluti huius fab. 161. 304. 747. 1258. Cfr. Matth. § 292. Pariter El. 422 La θαλλὸν τῷ contra metrum pro θαλλόν, ᾧ exhibet.

V. 36. Qui in scaenam prodit ξένος, viatorem fingi Atheniensem satis apparet ex iis, quae cum Oedipo colloquitur. DINDORF.

Ibid. τὰ πλείονα] I. e. plura illa, quae te dicturum esse video. Sic Philoct. 576 μή νύν μ' ἔρῃ τὰ πλείονα. Cfr. Matth. § 266 not.

V. 37. οὐχ ἁγνὸν πατεῖν] I. e. χῶρον ὃν πατεῖν οὐχ ἁγνόν ἐστι, 'non iustum, religioni non conveniens', ut dicimus δίκαιός εἰμι παθεῖν et similia. Eur. Iph. T. 1045 βρέτας θιγεῖν ὅσιόν ἐστ' ἐμοὶ μόνῃ. SEIDL. De activo vide Matth. § 535 not. et Elmsl. ad Heracl. 1011 p. 151.

V. 38. τοῦ θεῶν νομίζεται] Cfr. Ant. 738 οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται.

V. 39. ἄθικτος, οὐδ' οἰκητός] Sic Phil. 2 ἄστειπτος, οὐδ' οἰκουμένη. Loquitur hospes de loco Furiis sacro. Supra Antigone de omni, quam conspiciebat, regione dixerat, quam habitatam inde coniecerat, quod virum quendam prope viderat.

V. 39. sq. αἱ γὰρ ἔμφοβοι — κόραι. Intellegendae sunt Furiae, similiter ab Aeschylo Eum. v. 419 appellatae Νυκτὸς αἰανῆ τέκνα. De σφε pronomine vide Matth. § 147 a. 8.

V. 41. τίνων — κλύων] Breviter dictum hoc sensu: 'quae vocantur? ut audito earum sancto nomine invocare eas possim'. De κλύων vide ad v. 33.

V. 42. πάντα, scil. πάθη, ut est Ai. 836 ἀεί θ' ὁρώσας πάντα τὰν βροτοῖς πάθη σεμνὰς Ἐρινῦς. De nomine Eumenidum cfr. Paus. II 11, 4 ναὸς θεῶν ἃς Ἀθηναῖοι Σεμνάς, Σικυώνιοι δὲ Εὐμενίδας ὀνομάζουσι. Athenis vulgare quidem nomen Σεμναί, sed non inusitatum nomen Εὐμενίδες fuisse, documento est praeter hunc locum finis Aesch. Eum., de quo Argumentum haec habet: τὰς δὲ Ἐρινύας πραΰνασα (Ἀθηνᾶ) προσηγόρευσεν Εὐμενίδας. Alia nomina Furiarum erant Ἐρινύες, Ἀραί (de quo nomine vide Aesch. Eum. 420 Ἀραὶ δ' ἐν οἴκοις γῆς ὑπαὶ κεκλήμεθα), Ποιναί (Aeschin. I § 190), Κῆρες (cfr. Aesch. Sept. 1047 Κῆρες Ἐρινύες, Soph. Oed. R. 472).

V. 43. εἴποι λεώς νιν] De νίν, i. e. αὐτάς, cfr. Matth. § 146. Tum scholiasta: ἄλλα δ' ἀλλαχοῦ καλά· παρ' ὅσον ἄλλοι ἄλλοις ὀνόμασι καλοῦσιν αὐτάς. ἄλλα ὀνόματα παρ' ἄλλοις καλὰ νομίζεται, παρ' ἡμῖν δὲ τοῦτο, τὸ ὀνομάζειν αὐτὰς Εὐμενίδας. Cfr. Plutarch. Themist. c. 27 ὦ ξένε, νόμοι διαφέρουσιν ἀνθρώπων· ἄλλα δ' ἄλλοις καλά· καλὸν δὲ πᾶσι τὰ οἰκεῖα κοσμεῖν καὶ σώζειν.

ΟΙΔ. ἀλλ' ἵλεῳ 'μὲ τὸν ἱκέτην δεξαίατο·
ὡς οὐχ ἕδρας γῆς τῆσδ' ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι.
ΞΕΝ. τί δ' ἔστι τοῦτο;
ΟΙΔ. ξυμφορᾶς ξύνθημ' ἐμῆς.
ΞΕΝ. ἀλλ' οὐδ' ἐμοί τοι τοὐξανιστάναι πόλεως
δίχ' ἐστὶ θάρσος, πρίν γ' ἂν ἐνδείξω, τί δρῶ.
ΟΙΔ. πρός νυν θεῶν, ὦ ξεῖνε, μή μ' ἀτιμάσῃς,
τοιόνδ' ἀλήτην, ὧν σε προστρέπω φράσαι.
ΞΕΝ. σήμαινε, κοὐκ ἄτιμος ἔκ γ' ἐμοῦ φανῇ.
ΟΙΔ. τίς ἔσθ' ὁ χῶρος δῆτ', ἐν ᾧ βεβήκαμεν;

V. 44. 'μὲ pro μὲν scripsit Nauckius. Particula μὲν hic parum apta.

V. 45. Pro ὥστ', quod libri habent, et scholiasta auctore, qui adnotat: ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀναστήσομαι ἐντεῦθεν, et sententia flagitante, cum Elmsleio ὡς restitui. Nam ὥστε si scriberetur, hoc poeta diceret: 'itaque fretus tutela harum' etc. At non quod tutela earum confidebat, sed quod ab Apolline responsum tulerat, vitam ibi finire fatale sibi esse, Oedipus ex hoc loco unquam se exiturum negavit. Accedit, quod insolentissime ὥστε positum esset pendens ab ea sententia, quae nec enuntiata est, nec suppleri recte potest, 'excipient me propitiae'. — Tum pro γῆς nomine, quod inutile videretur, quidam γέ particulam posuerunt, quam alienissimam ab hoc loco esse intellegent qui, quid γέ significet, sciunt. Simillime Eur. Hel. 797 ὁρᾷς τάφον τοῦδ' ἀθλίους ἕδρας ἐμάς; Alia exempla attulit Reisig. ad hunc locum p. 181 et Matth. § 380 not. 3.

V. 46. Schol. τί δ' ἔστι τοῦτο· ἀντὶ τοῦ διὰ τί οὐκ ἀνίστασαι;

Ibid. ξυμφορᾶς ξύνθημ' ἐμῆς] Hoc dicit Oedipus: 'non surgo, quia hoc fatum meum est a deo constitutum' (cfr. ad Philoct. 1096 sq.) sive 'praedictum, ut in hoc quem occupavi loco vitam finiam'. Cfr. v. 84—91.

V. 47 sq. Ex Seidleri coniectura scripsi οὐδ' ἐμοί τοι. Libri οὐδὲ μέντοι. Ad ἐξανιστάναι intellegendum σὲ esse apparet. Ceterum θάρσος ἐστί μοι sive θάρσος ἔχω cum infinitivo iunctum etiam Phil. 596 οὗτος γὰρ πλέον τὸ θάρσος εἶχε θατέρου δράσειν τάδε, ad quem locum vide quae adnotavimus. De articulo cfr. 442, Ai. 114 ἐπειδὴ τέρψις ἥδε σοι τὸ δρᾶν, Krueg. II § 50, 6, 6. Tum πόλεως δίχα est, ut recte Dindorfius monuit, 'priusquam civium sententiam cognovero'.

V. 48. Schol. πρίν γ' ἂν ἐνδείξω· ἕως οὐ τῇ πόλει ἐνδείξω, τί χρὴ ποιεῖν i. e. 'priusquam rem civibus indicavero et audivero quid faciam'. Non opus est cum Martino ἐξειδῶ scribere.

V. 49 sq. μή μ' ἀτιμάσῃς — ὧν σε πρ. φράσαι] Id est μή μ' ἀτιμάσῃς τούτων, ἅ σε φράσαι ἱκετεύω. Vide ad O. R. 788 (761) καί μ' ὁ Φοῖβος ὧν μὲν ἱκόμην ἄτιμον ἐξέπεμψεν, et Matth. § 338. Adde huius fab. 1273. 1278. — Recte Hermannus: τοιόνδε dicit, quod et senex et caecus et egenus sit.

V. 51. Cum La ἄτιμος γ' ἔκ γ' exhibeat, particula γέ autem satis inutilis sit, haud scio an ex deterioribus libris ἐξ ἐμοῦ recipi debeat.

V. 52. ἐν ᾧ βεβήκαμεν] 'In quo versamur'. De hac perfecti notione vide quae exposui in libello sic inscripto: *Die schwierigsten Lehren der griechischen Syntax.* Grimae, 1848 p. 2 sq.

ΞΕΝ. ὅσ᾽ οἶδα κἀγὼ πάντ᾽ ἐπιστήσῃ κλύων.
χῶρος μὲν ἱρὸς πᾶς ὅδ᾽ ἔστ᾽· ἔχει δέ νιν
σεμνὸς Ποσειδῶν· ἐν δ᾽ ὁ πυρφόρος θεὸς
Τιτὰν Προμηθεύς· ὃν δ᾽ ἐπιστείβεις τόπον,
χθονὸς καλεῖται τῆσδε χαλκόπους ὁδός,
ἔρεισμ᾽ Ἀθηνῶν· οἱ δὲ πλησίοι γύαι
τόνδ᾽ ἱππότην Κολωνὸν εὔχονται σφίσιν
ἀρχηγὸν εἶναι, καὶ φέρουσι τοὔνομα
τὸ τοῦδε κοινὸν πάντες ὠνομασμένοι.
τοιαῦτά σοι ταῦτ᾽ ἐστίν, ὦ ξέν᾽, οὐ λόγοις
τιμώμεν᾽, ἀλλὰ τῇ ξυνουσίᾳ πλέον.
ΟΙΔ. ἦ γάρ τινες ναίουσι τούσδε τοὺς τόπους;

V. 53. ὅσ᾽ οἶδα κἀγὼ] Nos potius exspectemus ὅσα οἶδα ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιστήσῃ. Sed illud Graecis idem valebat. In talibus enim vel bis ponunt καί, ut Xen. Cyrop. V 1, 23 ὅπως καὶ γιγνώσκετε, οὕτω καὶ ποιεῖτε, vel eodem loco, quo nos ponimus, vel denique καί in eo membro ponunt, ubi nos omittimus, in eo autem omittunt, ubi nos ponimus. Sic 77 αὐτοῦ μέν᾽, οὗπερ κἀφάνης, i. e. ubi apparuisti, ibi etiam mane. Xen. Cyrop. IV 2, 2 στρατεύονται μεθ᾽ ὧνπερ καὶ οἰκοῦσι i. e. μεθ᾽ ὧνπερ οἰκοῦσι, μετὰ τούτων καὶ στρατεύονται, si quidem ad nostram loquendi rationem Graecam locutionem accommodare volueris. Xen. An. VII 7, 47. SEIDL. Conf. huius fab. 870 οἷον κἀμέ. Ai. 525 Αἴας, ἔχειν σ᾽ ἂν οἶκτον, ὡς κἀγώ, φρενὶ θέλοιμ᾽ ἄν. El. 1301 ἀλλ᾽, ὦ κασίγνηθ᾽, ὧδ᾽, ὅπως καὶ σοὶ φίλον, καὶ τοὐμὸν ἔσται τῇδε. Adde Seidler. ad Eurip. Iph. T. 577. Rost § 134, 5 e. a.

V. 54. ἔχει δέ νιν — Ποσειδῶν] Eodem sensu hic ἔχει usurpatum, quo v. 39 sq. et Trach. v. 200. Cfr. Blomf. ad Aesch. Sept. adv. Th. gloss. 69.

V. 55—60. σεμνὸς Ποσειδῶν — εὔχονται σφίσιν ἀρχηγὸν εἶναι] Ad intellegendum hunc locum vide quae in Argum. § 1 sq. exposita sunt. De ἐν δέ cfr. quae ad El. 700 adnotavimus. Nauckius ἠδ᾽ coniecit probabiliter. — De voc. ἀρχηγός vide Blomf. ad Aesch. Agam. gloss. 250.

V. 60 sq. καὶ φέρουσι τοὔνομα — ὠνομασμένοι] τοὔνομα non minus pertinet ad φέρουσι, quam ad ὠνομασμένοι. Plena locutio esset: φέρουσι τὸ τοῦδε ὄνομα, ὠνομασμένοι αὐτό. Eur. Ion 800 ὄνομα δὲ ποῖον αὐτὸν ὀνομάζει πατήρ; coll. Hell 1209. SEIDL. Adde Phil. 605 (597). Ceterum πάντες non tam ad γύαι quam ad homines, qui incolunt γύας, referendum esse sponte apparet.

V. 62. τοιαῦτά σοι ταῦτ᾽ ἐστίν] Eadem formula usus est poeta Electr. 696 et 761. Respicit autem chorus ea, quae exposuit inde a v. 54, ita ut sensus hic sit: adeo sanctus hic locus est, de quo quaesivisti.

V. 63 sq. οὐ λόγοις — πλέον] I. e. 'quae non tam verbis (poetarum) quam frequentia hominum hunc locum venerantium celebrantur'. Scilicet Sophocles quasi respondet eis auditoribus qui tacite rogant, cur adhuc nihil de ea sanctitate loci audiverint. Cfr. Paus. I 30, 4 δείκνυται δὲ καὶ χῶρος καλούμενος Κολωνὸς ἵππιος, ἔνθα τῆς Ἀττικῆς πρῶτον ἐλθεῖν λέγουσιν Οἰδίποδα· διάφορα μὲν καὶ ταῦτα τῇ Ὁμήρου ποιήσει, λέγουσι δ᾽ οὖν.

V. 64. γάρ ad τῇ ξυνουσίᾳ pertinet; nam ex frequentia visentium locum habitari efficit Oedipus. Verba τούσδε τοὺς τόπους de toto

ΞΕΝ. καὶ κάρτα, τοῦδε τοῦ θεοῦ γ' ἐπώνυμοι.
ΟΙΔ. ἄρχει τις αὐτῶν, ἢ 'πὶ τῷ πλήθει λόγος;
ΞΕΝ. ἐκ τοῦ κατ' ἄστυ βασιλέως τάδ' ἄρχεται.
ΟΙΔ. οὗτος δὲ τίς λόγῳ τε καὶ σθένει κρατεῖ;
ΞΕΝ. Θησεὺς καλεῖται, τοῦ πρὶν Αἰγέως τόκος.
ΟΙΔ. ἆρ' ἄν τις αὐτῷ πομπὸς ἐξ ὑμῶν μόλοι;
ΞΕΝ. ὡς πρὸς τί, λέξων ἢ καταρτύσων, παρῇ;
ΟΙΔ. ὡς ἂν προσαρκῶν σμικρὰ κερδάνῃ μέγα.
ΞΕΝ. καὶ τίς πρὸς ἀνδρὸς μὴ βλέποντος ἄρκεσις;
ΟΙΔ. ὅσ' ἂν λέγωμεν, πάνθ' ὁρῶντα λέξομεν.

pago intellegenda sunt; v. 39 de solo Eumenidum luco sermo fuerat.

V. 65. καὶ κάρτα] I. e. μάλιστα. Sic 301 καὶ κάρθ', ὅταν περ τοὔνομ' αἴσθηται τὸ σόν. Verbo τοῦ θεοῦ significari Κολωνὸν manifestum est. Hinc schol. ἐπώνυμοι· Κολωνιᾶται καλούμενοι. De genetivo, quocum iunctum hoc nomen, cfr. 1321 (1316).

V. 66. ἢ 'πὶ τῷ πλήθει λόγος] Si scripsit poeta λόγος, quod dubium videri possit, praesertim cum scholiasta haec sic interpretetur, ἢ ἐπὶ τῷ πλήθει ἐστὶν ἡ ἰσχύς, ut quod Bonitzius coniecit κράτος legisse videatur, cum Iacobsio sic accipiendum erit, ut sit populi potestas legum rogandarum et iubendarum. Cfr. v. 68.

V. 67. ἐκ τοῦ κατ' ἄστυ βασιλέως] Terram Atticam ante Thesei tempora κατὰ πόλεις ᾠκῆσθαι, sed ξυνῳκίσθαι τὰς πόλεις ab Theseo in eiusque facti memoriam ξυνοικίων festum celebrari narrat Thucydides II 15. DINDORF.

V. 68. οὗτος δὲ — κρατεῖ;] I. e. τίς δὲ οὗτός ἐστιν ὁ λόγῳ τε καὶ σθένει, i. e. βουλῇ τε καὶ ῥώμῃ (nobis *mit Rat und That*) κρατῶν; Apte confert Doederl. Eur. Iph. A. 1020 sq. στρατός τ' ἂν οὐ μέμψαιτό μ', εἰ τὰ πράγματα λελογισμένως πράσσοιμι μᾶλλον ἢ σθένει.

V. 70. ἆρ' ἄν τις αὐτῷ — μόλοι;] Poetarum proprium est verba veniendi nonnumquam cum nudo dativo iungere. Exempla collegit Matth. § 388 d et § 401 III. De formula optandi ἆρ' ἄν τις μόλοι vel τίς ἂν μόλοι vel πῶς ἄν τις μόλοι cfr. ad v. 1095 sq. Πομπός hic est qui mittitur alicuius arcessendi vel deducendi causa.

V. 71. ὡς πρὸς τί — παρῇ] παρῇ ex Dindorfii coniectura scripsi pro μολεῖν: 'Ut adsit cuius rei causa, dicturusne (aliquid) an directurus?'

V. 72. ὡς ἂν — κερδάνῃ μέγα] 'Ut pro exiguo beneficio magnum lucrum auferat'. Quo quid significetur, pluribus explicatur v. 92 sq. 576—605. 626 sq. et 646 sq.

V. 73. καὶ τίς etc.] Sic 1439. Similis est καὶ πῶς particularum usus.

V. 74. ὅσ' — ὁρῶντα λέξομεν] Quamquam oculis caecus sit, tamen mente se caecum esse negat Oedipus; ita ut, quaecunque prolaturus sit verba, plena consilii sive sapientiae fore iisque se profuturum Atheniensibus esse affirmet. Cfr. de usu verbi ὁρᾶν s. βλέπειν suam vim ex caeci hominis oppositione repetentis O. R. 371 τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ. 747 δεινῶς ἀθυμῶ, μὴ βλέπων ὁ μάντις ᾖ. Insolentius autem dicentem Oedipum cum hic tum alibi, veluti v. 138, induxit Sophocles, ut, cum externa eius species adeo misera et deformis esset, ut facile eum omnes, ad quos accessisset, aversarentur, mentis quodam acumine iisdem sui admirationem iniceret.

V. 75. οἶσθ' — ὡς νῦν μὴ

ΞΕΝ. οἶσθ', ὦ ξέν', ὡς νῦν μὴ σφαλῇς; ἐπείπερ εἶ
γενναῖος ὡς ἰδόντι, πλὴν τοῦ δαίμονος,
αὐτοῦ μέν', οὗπερ κἀφάνης, ἕως ἐγὼ
τοῖς ἐνθάδ' αὐτοῦ, μὴ κατ' ἄστυ, δημόταις
λέξω τάδ' ἐλθών. οἵδε γὰρ κρινοῦσί σοι,
ἢ χρή σε μίμνειν, ἢ πορεύεσθαι πάλιν.
ΟΙΔ. ὦ τέκνον, ἦ βέβηκεν ἡμὶν ὁ ξένος;
ΑΝΤ. βέβηκεν, ὥστε πᾶν ἐν ἡσύχῳ, πάτερ,
ἔξεστι φωνεῖν, ὡς ἐμοῦ μόνης πέλας.
ΟΙΔ. ὦ πότνιαι δεινῶπες, εὖτε νῦν ἕδρας
πρώτων ἐφ' ὑμῶν τῆσδε γυί' ἔκαμψ' ἐγώ,
Φοίβῳ τε κἀμοὶ μὴ γένησθ' ἀγνώμονες,
ὅς μοι, τὰ πόλλ' ἐκεῖν' ὅτ' ἐξέχρη κακά,

σφαλῇς;] Ut dicitur *οἶσθ' ὡς ποίησον*, 'fac, scin quomodo?' ita quod hic scriptum est, significat: 'cave ne labaris, scin quomodo?' id est, ut scias, quomodo cavendum tibi sit, ne labaris.

V. 76. *γενναῖος — πλὴν τοῦ δαίμονος*] I. e. *κακοδαίμων μέν, γενναῖος δέ*. Referendum *δαίμων* ad caecitatem et mendicitatem. Similis sententia est apud Eur. Iph. A. 1403 *τὸ μὲν σόν, ὦ νεᾶνι, γενναίως ἔχει· τὸ τῆς τύχης δὲ καὶ τὸ τῆς θεοῦ νοσεῖ*. — *ὡς ἰδόντι* proprie est 'ut es ei, qui te viderit', id est 'secundum eius iudicium, qui te viderit'. Cfr. Matth. § 388 a. Krueg. I § 48, 6, 5 et huius fab. 807.

V. 77. *ἕως — λέξω*] De omissa particula *ἄν* vide ad v. 1221.

V. 78. *τοῖς ἐνθάδ' αὐτοῦ*] Sic Aristoph. Vesp. 765 *ἐνθάδε αὐτοῦ μένων* et Eupolis apud Stobaeum IV 33 *ἣν δέ τις τῶν ἐνθάδ' αὐτοῦ μηδὲ ἓν χεῖρον φρονῶν ἐπιτιθῆται τῇ ποιήσει, πάνυ δοκεῖ κακῶς φρονεῖν*.

V. 79. *λέξω*] Coniunctivum esse iam Seidler. monuit. Cfr. Phil. 764, Trach. 148, Krueg. I § 54, 17, 3. Versu seq. de *ἢ χρή*, i. e. *πότερον* sive *εἰ χρή*, vide Elmsl. ad Eur. Med. 480. Plerique cum Turnebo *εἰ χρή* scribunt. Tum *κρίνειν τινί* eodem fere sensu dictum est, quo *δικάζειν τινί* dici solere constat.

V. 81. *βέβηκεν ἡμὶν*] De dativo ethico vid. Matth. § 389 f.

V. 82. *ἐν ἡσύχῳ*] Id enim exoptatum erat Oedipo, ut preces suae nullius voce interpellarentur. Atque hoc scite instituit poeta, quo simul spectatores fabulae summam tranquille cognoscerent. REISIG.

V. 83. *ὡς ἐμοῦ μόνης πέλας*] Id est 'sic existimanti, me unam prope esse'. Vide quae ad O. R. 11 adnotavimus. Videtur autem non *ἐμοῦ πέλας οὔσης*, sed *ἐμοῦ πέλας ὄντι (σοι)* cogitandum esse.

V. 84. *ὦ πότνιαι δεινῶπες*] Prius est substantivum ut v. 1050, posterius adiectivum, simili sensu positum quo v. 42 *τὰς πάνθ' ὁρώσας*. Cfr. huius fab. 1229 (1224), Ai. 716, Philoct. 1099.

V. 84 sq. *εὖτε — ἔκαμψ' ἐγώ*] *γυῖ'* pro *γῆς* ex coniectura Burgesii scripsi. Vide quae ad v. 19 adnotata sunt. Sensus hic est: 'quandoquidem vos primae estis, in quarum sede hac genua posui' sive 'quandoquidem in hac sede vestra primum genua posui'.

V. 86. Schol. *ἀγνώμονες· ἐναντιογνώμονες, ἀσύγγνωστοι*. Neuius confert Trach. 473, 1266. Buttm. Ind. in Demosth. Mid.

V. 87. *τὰ πόλλ' ἐκεῖνα — κακά*] Cfr. Oed. R. 790 sqq. Ibid. *ἐξέχρη*] 'Vaticinatus est'.

ταύτην ἔλεξε παῦλαν ἐν χρόνῳ μακρῷ,
ἐλθόντι χώραν τερμίαν, ὅπου θεῶν
σεμνῶν ἕδραν λάβοιμι καὶ ξενόστασιν,
ἐνταῦθα κάμψειν τὸν ταλαίπωρον βίον,
κέρδη μὲν οἰκήσαντα τοῖς δεδεγμένοις,
ἄτην δὲ τοῖς πέμψασιν, οἵ μ' ἀπήλασαν·
σημεῖα δ' ἥξειν τῶνδέ μοι φερέγγυα,
ἢ σεισμόν, ἢ βροντήν τιν', ἢ Διὸς σέλας.
ἔγνωκα μέν νυν, ὥς με τήνδε τὴν ὁδὸν
οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ πιστὸν ἐξ ὑμῶν πτερὸν
ἐξήγαγ' ἐς τόδ' ἄλσος. οὐ γὰρ ἄν ποτε
πρώταισιν ὑμῖν ἀντέκυρσ' ὁδοιπορῶν,
νήφων ἀοίνοις, κἀπὶ σεμνὸν ἑζόμην

Simplex χρῇ hoc sensu El. 35, passivum ἐχρήσθη hac ipsa fabula 355 usurpatum est.

V. 88 sq. *ταύτην — τερμίαν*] Explicatio verborum *ταύτην παῦλαν* scil. *τῶν πολλῶν κακῶν*, continetur toto versu 91. Tum *ἐν χρόνῳ μακρῷ* est 'post longum tempus'. Vide ad Philoct. v. 233. Deinde *ἐλθόντι* maluit poeta dicere quam *ἐλθόντα*, quod Elmsleius exspectabat, quod participium cum praecedentibus potius verbis quam cum sequentibus v. 91 coniungi voluit. Denique *τερμίαν*, ut recte monuit Dindorfius, poeta extremam dixit earum regionum, quae Oedipo peragrandae essent.

V. 91. *κάμψειν τὸν ταλ. βίον*]. Confert Musgr. Eur. Hipp. 87 *τέλος δὲ κάμψαιμ', ὥσπερ ἠρξάμην, βίον.* Adde eiusd. Hel. 1666 *ὅταν δὲ κάμψῃς καὶ τελευτήσῃς βίον* et El. 956 *πρὶν ἂν πέλας γραμμῆς ἵκηται καὶ τέλος κάμψῃ βίον.*

V. 92 sq. *κέρδη μὲν οἰκήσαντα — ἄτην δὲ*] Insolentior locutio *κέρδη* et *ἄτην οἰκεῖν τινι*, a nemine dum interpretum, quod sciam, recte explanata, adnumeranda iis locutionibus est, de quibus in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 80 sqq. exposui. Itaque hoc dicit Oedipus: *οἴκησιν οἰκήσαντα κερδαλέαν μὲν τοῖς δεδεγμένοις, ἀτηρὰν δὲ τοῖς πέμψασιν.* De re cfr. v. 621 et 626 sqq. *κοὔποτ' Οἰδίπουν ἐρεῖς ἀχρεῖον οἰκητῆρα δέξασθαι τόπων τῶν ἐνθάδε.* Alii *κέρδη μέν, οἰκήσαντα, τοῖς δ.* scribunt, *κέρδη* et *ἄτην* ad *κάμψειν — βίον* apposita rati. Doederlinus coniecit *οἰκίσαντα*, malim *ἀρκέσαντα* vel *ἀρκέσοντα* eadem significatione dictum qua Ai. 439 *οὐδ' ἔργα μείω χειρὸς ἀρκέσας ἐμῆς.*

V. 94. *φερέγγυα* Herwerdenus restituit pro *παρεγγύα* (*παρηγγύα*), cuius verbi significatio ab hoc loco aliena est.

V. 96 sqq. *τήνδε τὴν ὁδὸν — ἐξήγαγ' ἐς τόδ' ἄλσος*] Similiter etiam prosaici scriptores loquuntur, veluti Xenoph. Hellen. I 2, 11 *ἐξῆλθον δέ τινας καὶ ἄλλας ἐξόδους τοῦ χειμῶνος ἐς τὴν ἤπειρον.* Illic enim quemadmodum *ἔξοδον ἐξελθεῖν* dictum est, eodem modo hic *ὁδὸν ἐξάγειν* positum, coll. iis, quae in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 50 sqq. exposui.

V. 97. *οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ*] 'Sine dubio'. Philoct. 195 sqq. *καὶ νῦν ἃ πονεῖ δίχα κηδεμόνων, οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ θεῶν του μελέτῃ*, sc. *πονεῖ.*

Ibid. *πτερὸν*] I. e. *οἰωνός*, 'auspicium, omen'.

V. 100. *ἀοίνοις*] Aquam enim mulsam sine vino libabant Eumenidibus, cfr. 158—160, 481 et Pausaniam II 11. Quare Aeschylus

βάθρον τόδ' ἀσκέπαρνον. ἀλλά μοι, θεαί,
βίου κατ' ὀμφὰς τὰς Ἀπόλλωνος δότε
πέρασιν ἤδη καὶ καταστροφήν τινα,
εἰ μὴ δοκῶ τι μειόνως ἔχειν, ἀεὶ
μόχθοις λατρεύων τοῖς ὑπερτάτοις βροτῶν.
ἴτ', ὦ γλυκεῖαι παῖδες ἀρχαίου Σκότου,
ἴτ', ὦ μεγίστης Παλλάδος καλούμεναι
πασῶν Ἀθῆναι τιμιωτάτη πόλις,
οἰκτείρατ' ἀνδρὸς Οἰδίπου τόδ' ἄθλιον
εἴδωλον· οὐ γὰρ δὴ τόδ' ἀρχαῖον δέμας.
ΑΝΤ. σίγα. πορεύονται γὰρ οἵδε δή τινες
χρόνῳ παλαιοί, σῆς ἕδρας ἐπίσκοποι.
ΟΙΔ. σιγήσομαί τε καὶ σύ μ' ἐκποδὼν ὁδοῦ

Eumen. 107 earum *χοὰς ἀοίνους*, *νηφάλια μειλίγματα* nominat. REISIG.

Ibid. Schol. *κἀπὶ σεμνὸν ἑζόμην· ὃ ἄνω εἶπεν* (19), *τοῦδ' ἐπ' ἀξέστου πέτρου. Ἀσκέπαρνον δὲ τὸν ἄγλυφον καὶ ἀπελέκητον καὶ ἄξεστον, οὐκ εἰργασμένον.* Cfr. *ἀδρέπανος* i. e. 'intactus a falce' frg. 804.

V. 103. *πέρασιν*] gl. *τελειώσιν*. BR. De *καταστροφὴν* comparant Thucyd. II 46, ubi scholiasta *θάνατος* explicat.

V. 104. *εἰ μὴ δοκῶ τι μειόνως ἔχειν*] Hermannus: 'nisi forte vilior vobis esse videor, quam cui hoc beneficium concedatis, cum quae extrema sunt hominum mala sustineam'. Nexui sententiarum aptiora sunt quae habet scholiasta: *εἰ μὴ δοκῶ ὑμῖν ἐλαττόνως ἔχειν τὰ κακὰ καὶ δεῖσθαι προσθήκης τῶν κακῶν*, quem sensum magis effingunt haec: *μειόνως ἔχειν κακῶν, μόχθοις . . ὑπερτάτοις ἀεὶ* i. e. 'nisi forte putatis me etiamnunc parum habere malorum qui summis semper laboribus obnoxius sim'.

V. 105. *μόχθοις λατρεύων*] Cfr. Aesch. Prom. 1000 *τῇδε λατρεύειν πέτρᾳ*. Sed cum huius loci diversa ratio sit, nescio an scripserit Sophocles *μόχθους λατρεύων τοὺς ὑπερτάτους*. Vide quae in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 84 sq. exposui. Certe *λατρεύειν μόχθοις* vel *πόνοις* alibi nunquam dictum esse videtur.

V. 106. Schol. *ἴτ', ὦ γλυκεῖαι· εὐφήμως τὰς Ἐρινύας γλυκείας φησίν, ἵνα μὴ πικραὶ αὐτῷ γένωνται.* Rectius Iacobsius *γλυκείας* appellare Oedipum deas putat, per quas se ad *τὸν γλυκὺν λιμένα* malorum suorum deductum iri speret.

V. 107. *Παλλάδος καλούμεναι*] Coniunctum participium cum genetivo eadem ratione, qua supra 65 *τοῦδε τοῦ θεοῦ γ' ἐπώνυμοι* dictum. Cfr. Eur. Ion. 8 *ἔστιν γὰρ οὐκ ἄσημος Ἑλλήνων πόλις, τῆς χρυσολόγχου Παλλάδος κεκλημένη.*

V. 109 sq. *ἀνδρὸς Οἰδίπου* etc.] Hermannus ad El. 45 hoc sic intellegendum monet, quasi dictum sit *Οἰδίπου τόδε εἴδωλον ἀνδρός*, 'hanc speciem viri, quae sola reliqua est Oedipo'.

V. 111. *πορεύονται γὰρ οἵδε*] I. e. *πορεύονται γὰρ ὧδε*, 'proficiscuntur enim huc'. Sic 723 *ἆσσον ἔρχεται Κρέων ὅδ' ἡμῖν.* Antig. 155 *ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας — χωρεῖ.* Alia exempla attulit Matth. § 471, 12.

V. 113. *τε* in *τοι* mutat Nauckius. *ἐκποδὼν ὁδοῦ* cum H. Keckio scripsi pro *ἐξ ὁδοῦ πόδα*. Cfr. Eur. Phoen. 978 *ὅπου χθονὸς τῆσδ' ἐκποδὼν μάλιστ' ἔσῃ.*

κρύψον κατ' ἄλσος, τῶνδ' ἕως ἂν ἐκμάθω
τίνας λόγους ἐροῦσιν. ἐν γὰρ τῷ μαθεῖν
ἔνεστιν ηὐλάβεια τῶν ποιουμένων.

(στροφὴ α'.)

ΧΟΡΟΣ.

Ὅρα. τίς ἄρ' ἦν; ποῦ ναίει;
ποῦ κυρεῖ ἐκτόπιος συθεὶς
ὁ πάντων ὁ πάντων ἀκορέστατος;
προσπεύθου, λεῦσσέ νιν,
προσδέρκου πανταχῇ.
πλανάτας πλανάτας τις ὁ πρέσβυς, οὐδ'
ἔγχωρος· προσέβα γὰρ οὐκ
ἄν ποτ' ἀστιβὲς ἄλσος ἐς
τᾶνδ' ἀμαιμακετᾶν κορᾶν,
ἃς τρέμομεν λέγειν

V. 114 sq. *τῶνδ' ἕως ἂν — ἐροῦσιν*] Id est *ἕως ἂν ἐκμάθω, τίνας οἶδε λόγους ἐροῦσιν.* Sic 135 sqq. *ὃν ἐγὼ — γνῶναι ποῦ μοί ποτε ναίει.* Conf. Plat. Gorg. p. 488 C *οὐχ οἷός τ' ἢ μαθεῖν σου τί ποτε λέγεις*, Krueg. I § 47, 10, 8.

V. 115. *ἐν γὰρ τῷ μαθεῖν* etc.] Hoc dicit: 'caute et tute aget qui rebus omnibus diligenter exploratis ad agendum accedet'.

V. 118. *τίς ἄρ' ἦν;*] *ἦν* dicit, quia Oedipum, quem in luco Eumenidum versari audierat, non iam conspicit. Tum *ναίειν* notum est saepe sic usurpari a poetis, ut 'versari' significet. Sic 137, Trach. 99. Eodem modo *οἰκεῖν* usurpatur. Vide huius fab. 1336. Cfr. Seidl. ad Eur. El. 302. De correpta penultima vide Matth. § 23 b.

V. 119. *ἐκτόπιος συθεὶς*] I. e. *ἐκ τοῦ τόπου ὁρμήσας.* Cfr. Matth. § 446, 9. Krueg. II § 57, 5, 2.

V. 120. *ὁ πάντων ἀκορέστατος*] 'Omnium impudentissimus'. Scholiasta: *παρ' ὅσον οὐδεὶς αὐτῷ τῶν ἄλλων ἤρκεσε τόπων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν ἀφόβως.* Forma *ἀκορέστατος*, quasi ab *ἀκορής* ducta, falsa ratione pro *ἀκορεστότατος* ficta esse videtur. Cfr. *γόοις ἀκορεστοτάτοις* Aesch. Pers. 548.

V. 121 sq. *προσπεύθου — προσδέρκου πανταχῇ*] Sic ex Hermanni coniectura dedi. Libri *λεύσσατ' αὐτόν, προσδέρκου, προσπεύθου πανταχῇ.* Apte Elmsl. comparat Aesch. Eum. 254 *ὅρα, ὅρα μάλ' αὖ· λεῦσσέ τε πάντα, μὴ λάθῃ φύγδα βὰς ματροφόνος ἀτίτας.* De locutione *προσδέρκου πανταχῇ* confer Philoct. 42 *προσβαίη μακράν.*

V. 125. *προσέβα — ἄλσος ἐς*] 'Accessisset in lucum'. De collocatione praepositionis *ἄλσος ἐς τᾶνδε* comparat Neuius El. 14 *τοσόνδ' ἐς ἥβης.* O. R. 178 *ἀκτὰν πρὸς ἑσπέρου θεοῦ.* Eur. Phoen. 24 *λειμῶν' ἐς Ἥρας.* Adde Aesch. Sept. c. Th. 168 *βρέτη πεσούσας πρὸς πολισσούχων θεῶν.* Similiter Latini poetae; cf. Fr. Iacobs. Anthol. Pal. T. II p. 94.

V. 127. Schol. *ἀμαιμακετᾶν· ἀκαταμαχήτων ἢ ἀπροσπελάστων.*

V. 128. *ἃς τρέμομεν λέγειν*] 'Quas proprio nomine *Ἐρινύων* appellare perhorrescimus'. Cfr. Eur. Or. 36 sq. *τὸ μητρὸς δ' αἷμά νιν τροχηλατεῖ μανίαισιν· ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεὰς*

καὶ παραμειβόμεσθ' ἀδέρκτως,
ἀφώνως, ἀλόγως τὸ τᾶς
εὐφήμου στόμα φροντίδος
ἱέντες, τὰ δὲ νῦν τιν' ἥκειν
λόγος οὐκ ἀλέγονθ',
ὃν ἐγὼ λεύσσων περὶ πᾶν οὔπω
δύναμαι τέμενος
γνῶναι ποῦ μοί ποτε ναίει.

(σύστημα.)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅδ' ἐκεῖνος ἐγώ· φωνῇ γὰρ ὁρῶ,
τὸ φατιζόμενον.

ΧΟΡ. ἰὼ ἰώ,
δεινὸς μὲν ὁρᾶν, δεινὸς δὲ κλύειν.

ΟΙΔ. μή μ', ἱκετεύω, προσίδητ' ἄνομον.

Εὐμενίδας, αἳ τόνδ' ἐξαμιλλῶνται φόβῳ.

V. 129 sq. καὶ παραμειβόμεσθ' — ἱέντες] 'Et quas, i. e. quarum sedem, praeterimus defixis oculis, neque vociferantes neque sermocinantes, tacitas preces ore emittentes', quod germanice dicas: 'nur in andachtsvollem Gebete die Lippen bewegend'. Quia motio oris pro voce est, στόμα ἱέναι pro φωνὴν ἱέναι dicitur. Cfr. etiam v. 489 ἄπυστα φωνῶν μηδὲ μηκύνων βοήν.

V. 132 sq. τὰ δὲ νῦν — ἀλέγονθ'] I. e. τανῦν δὲ ἥκειν τις λέγεται οὐκ ἀλέγων. Enuntiatum relativum ut saepe in enuntiatum primarium traducitur. Οὐκ ἀλέγονθ' ('impudentem', ut Hom. Od. XIX 154 κύνας οὐκ ἀλεγούσας) restituit Blaydesius pro οὐδὲν ἅζονθ' et responsionis causa et quia activum ἅζειν nusquam legitur.

V. 134 sqq. Schol. ὃν ἐγὼ λεύσσων· τὸ ἑξῆς· ὃν ἐγώ, λεύσσων περὶ πᾶν τέμενος, οὔπω δύναμαι γνῶναι, ποῦ μοί ποτε ναίει. Cfr. v. 114 sq.

V. 137 sq. ὅδ' ἐκεῖνος — τὸ φατιζόμενον] Ut e versu 139 ἰὼ ἰώ, δεινὸς μὲν ὁρᾶν, δεινὸς δὲ κλύειν, cognoscimus, poetam ita voluisse Oedipum e latebris in conspectum chori prodire, ut ille non modo visu eius, sed etiam oratione verecundo quodam horrore percelleretur, ita ex verbis τὸ φατιζόμενον ('ut dici solet') apparet, debere verbis praecedentibus, φωνῇ ὁρῶ, ipsum illud, quod vulgo dici soleat, contineri, neque illud dubium est, quin eo hoc significetur: 'voce video, i. e. si quem video, voce video', '*durch die Stimme sehe ich, gewinne ich eine Anschauung*'. Quod quidem dictum mirabile profecto choro videri debebat, qui non in voce, sed in oculis sitam esse facultatem videndi sciret, necdum illud cognitum haberet, caecum esse, qui in lucum Furiarum ingressus esset. Contra spectatores, qui iam scirent caecum esse Oedipum, facile intellegere poterant, hoc eum dicere, cum in conspectum chori prodisset: 'en ego sum ille, quem quaeritis; ubi enim versemini, voce vestra cognosco (cfr. v. 323), non oculis video; caecus enim sum'. — De ultima syllaba vocabuli φατιζόμενον ancipiti vide ad v. 1739.

V. 140. Schol. ἄνομον· ὡς ἄνομον. Rectius statuemus, προσορᾶν τινα ἄνομον similiter dictum esse atque λαγχάνειν, κιγχάνειν,

ΧΟΡ. Ζεῦ ἀλεξῆτορ, τίς ποθ' ὁ πρέσβυς;
ΟΙΔ. οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι
πρώτης, ὦ τῆσδ' ἔφοροι χώρας.
δηλῶ δ'· οὐ γὰρ ἂν ὧδ' ἀλλοτρίοις
ὄμμασιν εἷρπον,
κἀπὶ σμικροῖς μέγας ὥρμουν.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ΧΟΡ. ἐὴ ἀλαῶν ὀμμάτων·
ἆρα καὶ ἦσθα φυτάλμιος;
δυσαίων μακραίων θ', ὅσ' ἐπεικάσαι.
ἀλλ' οὐ μὰν ἐν γ' ἐμοὶ

τυγχάνειν cum duplici genetivo (vide quae ad 446 adnotavimus), porro *ἔχειν, δέχεσθαι* (cfr. Thucyd. II 72), alia cum duplici accusativo iungi solent, ita ut *προσορᾶν τινα ἄνομον* nobis sit: *an (in) jemanden einen Frevler sehen.* Urgenda enim in verbo *προσορᾶν* maxime videndi notio est coll. O. R. v. 175 sq. Deinde cum ex chori sententia nemini omnino liceret lucum illum tangere, quem Oedipus occuparat, quin nefas committeret, non poterat ille *ἄνομον* ita accipere, ut negaret Oedipus se nefas commisisse, quod locum illum ingressus esset, sed necessario sic debebat interpretari, ut esset homo omnino scelestus sive nefarius. Atque ipsum etiam Oedipum, quem chorus modo et visu horrendum et voce appellasset, primum omnium ita illum placare convenit, ut negaret culpa sua factum esse, talis ut evaderet, id est, ut primum negaret, nefariorum scelerum se reum esse, deinde ut, id quod fecit v. 142 sq., affirmaret, in sortem miserrimam se coniectum esse. De qua re vide quae Oedipus ipse exposuit v. 957—996.

V. 142 sq. *οὐ πάνυ .. πρώτης*] I. e. *οὐ πάνυ πρώτης εὐδαιμονίσαι μοίρας (ἐστὶν ὁ πρέσβυς* vel *εἰμί)*, 'haud prima ad praedicandum sors mea est' sive 'haud dixerim eum me esse, cuius in primis sors praedicari possit'. De genetivo insolito cfr. Pind. Pyth. III 60 *οἵας εἰμὲν αἴσας*, Eur. Iph. T. 1490 *τῆς σωζομένης μοίρας ὄντες*, Plut. Num. 2 *κρείττονος ἦν μοίρας*, Krueg. II 47, 6, 6.

V. 144. *δηλῶ δ'· οὐ γὰρ* etc.] I. e. 'manifesto autem hoc ostendo eo, quod' sive 'manifestum autem id de me fit eo quod' etc. Sic 1145 *δείκνυμι δ'· ὧν γὰρ ὤμοσ', οὐκ ἐψευσάμην οὐδέν σε.*

V. 144 sqq. *οὐ γὰρ ἂν — ὥρμουν*] 'Neque enim (sc. nisi infortunatissimus essem) sic (ut nunc) alienis oculis utens (v. 33 sq.) migrarem et magnus parvis niterer i. e. magnum corpus meum infirma puella sustineret'. Cum locutione *ἐπὶ σμικροῖς ὥρμουν* cfr. quod dictum Solonis Plut. Sol. c. 19 refert: *ἐπὶ δυσὶ βουλαῖς ὥσπερ ἀγκύραις ὁρμοῦσαν ἧττον ἐν σάλῳ τὴν πόλιν ἔσεσθαι.*

V. 149. *φυτάλμιος*] Scil. *ἀλαῶν ὀμμάτων* i. e. 'Num cum caecis oculis natus es?' Cfr. locutiones *φῦσαι ὀδόντας, πτερά, πώγωνα,* alias, de quibus vide ad v. 1606 sq.

V. 150. *δυσαίων μακραίων τε*] Haec ad praecedentia apponuntur: 'tu qui es longum aevum infelix'.

Ibid. *ὅσ' ἐπεικάσαι*] 'Quantum conicere licet'. *ὅσα*, quod pro *ὡς* Bothius restituit, eodem modo usurpatum a Thucydide VI 25 *ὅσα ἤδη δοκεῖν αὐτῷ.* Cf. Matth. § 545.

V. 151. *ἐν γ' ἐμοὶ*] 'Per me' sive 'mea culpa'. Vide ad Philoct. v. 61.

προσθήσεις τάσδ' ἀράς.
περᾷς γάρ, περᾷς· ἀλλ' ἵνα τῷδ' ἐν ἀ-
φθέγκτῳ μὴ προπέσῃς νάπει
ποιάεντι, κάθυδρος οὗ
κρατὴρ μειλιχίων ποτῶν
ῥεύματι συντρέχει
(τό, ξένε πάμμορ', εὖ φύλαξαι),
μετάσταθ', ἀπόβαθι — πολ-
λὰ κέλευθος ἐρατύει —
κλύεις, ὦ πολύμοχθ' ἀλᾶτα;
λόγον εἴ τιν' ἔχεις
πρὸς ἐμὰν λέσχαν, ἀβάτων ἀποβὰς
ἵνα πᾶσι νόμος,
φώνει· πρόσθεν δ' ἀπερύκου.

(σύστημα.)

ΟΙΔ. θύγατερ, ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ;
ΑΝΤ. ὦ πάτερ, ἀστοῖς ἴσα χρὴ μελετᾶν,

V. 152. *προσθήσεις τάσδ' ἀράς*] Malis, quibus iam oppressus teneris, diras adiunges, quibus devovebere, ubi nemus inaccessum intraveris.

V. 154. *περᾷς γάρ, περᾷς*] I. e. video te procedere. *Γὰρ* reddit rationem proximorum verborum. DINDORF.

V. 154—160. *ἀλλ' ἵνα — ἀπόβαθι*] Verborum *ἀλλ' ἵνα — μὴ προπέσῃς* apodosis sequitur v. 160 *μετάσταθ', ἀπόβαθι*. Monuit iam scholiasta.

V. 155 sq. *προπέσῃς — οὗ*] 'Temere feraris eo ubi' etc.

V. 157. *μειλιχίων ποτῶν*] Vide ad v. 100. Cfr. etiam 472 sq. et 481.

V. 159. *τὸ . . φύλαξαι*] 'Id cave'. Haec tamquam per parenthesin interposita sunt, post quae oratio verbis *ἀλλ' ἵνα* v. 154 inchoata continuatur. *τὸ* pro *τῶν* scripsit Heathius.

V. 161. *πολλὰ κέλευθος ἐρατύει*] Schol. *πολλή ἐστιν ὁδὸς ἡ διαχωρίζουσά σε ἡμῶν*. Melius haec chorus secum conqueritur: 'multa via nos ab illo seiungit ut non exaudire nos videatur'. Cfr. Hom. Il. X 151 *εἵαται ἄγχι νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χῶρος ἐρύκει*. Alii scribunt cum Musgravio *ἐρατύοι*, quod interpretantur: 'multa te via ab isto saltu seiungat' sive 'arceat'. Gleditschius coniecit *κέλευσις ἐρατύει* i. e. 'gravissima mea admonitio te retinet'.

V. 163 sq. *λόγον . . λέσχαν*] 'Si sermonem habes ad meam sermocinationem' i. e. 'si mecum sermocinari vis'.

V. 164. *ἀβάτων ἀποβὰς ἵνα etc.*] Id est *ἐκεῖσε, ἵνα*. Sic infra 812. 900. Tum ad *νόμος* (*ἐστί*) intellege *φωνεῖν*.

V. 166. Schol. *πρότερον δὲ μὴ διαλέγου*.

V. 167. *ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ;*] Sic 310 *ποῖ φρενῶν ἔλθω;* Trach. 705 *οὐκ ἔχω τάλαινα, ποῖ γνώμης πέσω*.

V. 168. Schol. *ἀστοῖς ἴσα χρὴ μελετᾶν· ἃ ἐκεῖνοι ἀσκοῦσι, τούτων καὶ σὲ δεῖ ἐπιμέλειαν ἔχειν*. Cf. Eur. Med. 222 *χρὴ δὲ ξένον μὲν κάρτα προσχωρεῖν πόλει*.

εἴκοντας ἃ δεῖ κἀκούοντας.
ΟΙΔ. πρόσθιγέ νύν μου.
ΑΝΤ. ψαύω καὶ δή.
ΟΙΔ. ὦ ξεῖνοι, μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ
σοὶ πιστεύσας καὶ μεταναστάς.
ΧΟΡ. οὔτοι μήποτέ σ' ἐκ τῶνδ' ἑδράνων,
ὦ γέρον, ἄκοντά τις ἄρῃ.

(στροφὴ β'.)

ΟΙΔ. προβῶ;
ΧΟΡ. ἔτι βαῖνε πόρσω.
ΟΙΔ. ἔτ' οὖν;
ΧΟΡ. προβίβαζε, κοῦρα, πόρσω· σὺ γὰρ ἀΐεις.

V. 169. La exhibet κ'οὐκάκούοντασ, unde Hermannus coniecit κοὐ κατοκνοῦντας vel κοὐκ ἀπιθοῦντας. Sed recte Iebbius adnotare videtur: 'Cum κοὐ notissima esset crasis, κἀκούοντας autem minus frequens, primo aspectu librarius κοὐ scribere instituerat, deinde animadverso errore κἀκούοντας recte scripsit, κοὐ tamen delere neglexit'.

V. 170. καὶ δή] De harum particularum usu ad El. 310 exposuimus.

V. 171. μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ] I. e. μὴ δῆτ' ἀδικήσητέ με. Similiter Trach. 802 μηδ' αὐτοῦ θάνω. Alia exempla collegerunt Elmsl. ad Eur. Heracl. 559 et Matth. ad Troad. 173 et Gr. Gr. § 516.

V. 172. Schol. σοὶ πιστεύσας· κατά τινα συνήθειαν ποιητικὴν πληθυντικὸν προειπὼν ἑνικὸν ἐπέζευξεν.

V. 173 sq. οὔτοι μήποτέ σ' — ἄρῃ] 'Non verendum, ne quis invitum te ex his locis excitet'. Τάδε ἕδρανα ea sunt loca, quae occupare Oedipus recte potuit, non violata loci religione. De οὐ μή vide ad v. 404. ἄρῃ restituit Elmsleius pro ἄξει. Nam usus particularum οὐ μή sequente indicativo fut., cum unus praeter hunc locus, quo apud Sophoclem is usus invenitur, El. 1052, de interpolatione suspectus sit, a Sophocle ut a vetustiore Graecitate non vulgari alienus esse videtur. Aliter res se habet in enuntiato secundario, in quo illas particulas vim suam non retinere plenam consentaneum est. Cfr. Phil. 11, Eur. Phoen. 1590, Xenoph. hist. Gr. I 6, 32. Cum ἄρῃ cfr. ἐξάραντες v. 264.

V. 175. προβῶ;] Libri ἔτ' οὖν, ἔτι προβῶ; Eieci cum Hermanno ἔτ' οὖν ἔτι, sed in v. proximo ἔτ' οὖν pro ἔτι posui et sensus et metri causa. Praeterea ἔτι βαῖνε pro ἐπίβαινε Reiskius, πόρσω pro πρόσω Bothius scripsit. Ut sensum totius loci perspectum habeas, tenenda haec sunt, bene ab Hermanno monita: Iusserat chorus Oedipum v. 160 sqq. ex eo loco, in quo stabat, abire. Dubitantem, faciatne an non, v. 168 sq. ut faciat hortatur filia. Ibi progredi incipit v. 170, petitque, ne quid severius de se statuatur, ubi locum sacrum reliquerit. Affirmat chorus non vi abstractum iri ex sede illa, i. e. ex eo loco huius in qua est regionis, quem tenere non sit nefas. Ita confirmatus rogat, satisne iam progressus sit, an pergere amplius debeat.

V. 177. ἔτ' οὖν;] Quaerere sic Oedipus videtur, postquam paullisper iam progressus est.

V. 178. σὺ γὰρ ἀΐεις] Tu enim, inquit, intellegis et vides, qua ducere patrem debeas. HERM.

ΑΝΤ. ⏑́ ⏑ ⏑ ⊥ ⏑ ⏑ ⊥ ⏑ ⏑ ⊥
ΟΙΔ. – ⊥ ⊥ –
ΑΝΤ. ⏑ ⊥ ⏑ ⏑ ⊥ ⏑ ⊥
ἕπεο μάν, ἕπε' ὧδ' ἀμαυρῷ κώλῳ, πάτερ, ᾇ σ' ἄγω.
ΟΙΔ. ⊥ – ⊥ ⏑ ⏑ ⊥ –
ΧΟΡ. τόλμα ξεῖνος ἐπὶ ξένης,
ὦ τλάμων, ὅ τι καὶ πόλις
τέτροφεν ἄφιλον ἀποστυγεῖν,
καὶ τὸ φίλον σέβεσθαι.

(σύστημα.)

ΟΙΔ. ἄγε νυν σύ με, παῖ,
ἵν' ἂν εὐσεβίας ἐπιβαίνοντες
τὸ μὲν εἴποιμεν, τὸ δ' ἀκούσαιμεν,
καὶ μὴ χρείᾳ πολεμῶμεν.
ΧΟΡ. αὐτοῦ μηκέτι τοῦδ' ἀντιπέτρου

V. 179. ἕπεο μάν] Sic Hom. Il. V 765 ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην, Aesch. Suppl. 1029 ἴτε μάν. Conf. Matth. § 605.

Ibid. ἀμαυρῷ κώλῳ] Non 'infirmo', ut Brunckius vertit, quasi ἀφαυρῷ legerit, sed 'caeco'. Cf. 1639 ἀμαυραῖς χερσίν. REIS. Sed vide quae ad 1015 adnotata sunt. — ὧδε, 'huc'. Cf. 1542 ὧδ' ἕπεσθε.

V. 178. Quas in textu notavimus lacunas, ex antistr. viri docti statuerunt.

V. 180. τόλμα] 'In animum induc!' nobis: *'entschliefse dich!'* Vide El. 531, 1051, Trach. 1070, Phil. 870, 872. Fr. Iacobs. in Addit. ad Athen. p. 309 sq. et Matth. ad Eur. Hec. 330.

V. 181 sqq. ὅ τι καὶ etc.] I. e. καὶ ἀποστυγεῖν ὅ τι πόλις — ἄφιλον, καὶ τὸ φ. etc. Vide ad 53. — τέτροφεν, i. e. ἔχει. Cf. Ai. 503, 1125, O. R. 356, 374, Trach. 117.

V. 184 sqq. παῖ, ἵν' ἂν] De hiatu vide Herm. Elem. d. m. p. 373. — Ordo verborum est: ἄγε με ἐκεῖσε, ἵνα τὸ μὲν εἴποιμεν ἂν etc., 'age me illuc, ubi alia audire, alia dicere, i. e. ubi colloqui possimus'. Sic infra 1288 λέξαι τ' ἀκοῦσαί τ'. Eurip. Heracl. 183 εἰπεῖν ἀκοῦσαί τ' ἐν μέρει πάρεστί μοι, Thuc. IV 22 ξυνέδρους . . οἵτινες λέγοντες καὶ ἀκούσαντες περὶ ἑκάστου ξυμβήσονται. — εὐσεβίας ἐπιβαίνοντες, i. e. εὐσεβοῦντες. Vide quae ad Phil. 1435 adnotavi.

V. 187. καὶ μὴ χρείᾳ πολεμῶμεν] Non apta haec ex ἵν' ἂν particulis sunt, sed opposita verbis ἄγε με. Ceterum χρείᾳ πολεμεῖν eadem ratione dictum, qua Verg. Aen. IV 38 *pugnabis amori* dixit pro 'resistes amori'. Cf. Ant. 1106 ἀνάγκῃ δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.

V. 188. αὐτοῦ] Scil. πόδα κλίνον: 'ibi ubi es, conside'.

V. 188 sq. Schol. ἀντιπέτρου· τοῦ ἰσοπέτρου, τοῦ κατ' ἴσον βεβηκότος τῷ πέτρῳ· βήματος δὲ ὅπερ ἄνω εἶπε χαλκόπουν οὐδόν. Τοῦτον δὲ τὸν πέτρον ὑποτίθεται τοῦ ἀβάτου ὅριον. Alii interpretantur 'extra gradum adversus sive ante rupem situm'. Sed cum sedem ipsam saxeam dici appareat, probatur quod Musgravius coniecit αὐτοπέτρου, ut Verg. Aen. I 167 *vivo sedilia saxo* dixit et Soph. Phil. 35 αὐτόξυλον ἔκπωμα.

βήματος ἔξω πόδα κλίνῃς.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ΟΙΔ. οὕτως;
ΧΟΡ. ἅλις, ὡς ἀκούεις.
ΟΙΔ. ἦ 'σθῶ;
ΧΟΡ. λέχριός γ' ἐπ' ἄκρου λᾶος βραχὺς ὀκλάσας.
ΑΝΤ. πάτερ, ἐμὸν τόδ'· ἐν ἡσυχίᾳ,
ΟΙΔ. ἰώ μοί μοι.
ΑΝΤ. βάσει βάσιν ἅρμοσαι,
γεραὸν ἐς χέρα σῶμα σὸν προκλίνας φιλίαν ἐμάν.
ΟΙΔ. ὤ μοι δύσφρονος ἄτας.
ΧΟΡ. ὦ τλάμων, ὅτε νῦν χαλᾷς,
αὔδασον, τίς ἔφυς βροτῶν,
τίς σε πολύπονος ἄγει, τίν' ἂν
σοῦ πατρίδ' ἐκπυθοίμαν.

(ἀνομοιόστροφα.)

ΟΙΔ. ὦ ξένοι,

V. 190. οὕτως;] 'Sic,' sc. 'consistam?' i. e. 'hic maneam?'

Ibid. ἅλις, ὡς ἀκούεις] 'Satis', sc. 'progressus es, ut iam audisti'. De ἀκούεις vide ad 33.

V. 191. ἦ 'σθῶ] I. e. ἦ ἑσθῶ. Aptum ἑσθῶ sensui est, sed suspectum propter formam aoristi veteribus non usitatam, frequentem vero apud scholiastas aliosque infimae aetatis scriptores. DINDORF. Quaerit Oedipus, componine a filia ad sedendum debeat. Tum βραχὺς est, ut recte monet Dindorfius, 'brevis,' utpote flexis genibus in sede humili considens, dictumque βραχὺς ὀκλάσας similiter atque dici solet ταχὺς ἕρπει et sim., de quibus ad Philoct. 1062 monuimus. De verbo ὀκλάσαι conferunt editores Phrynich. in Bekkeri Anecd. p. 56 ὀκλάσαι· τὸ τὰ γόνατα κάμψαι ἐγκαθίζοντα.

V. 193. πάτερ, ἐμὸν τόδ'] Scil. τὸ καθίζειν σε.

V. 193 sqq. ἐν ἡσυχίᾳ — φιλίαν ἐμάν] 'Placide gressum gressui accommoda senile corpus tuum reclinans in manum meam amicam.' ἐν ἡσυχίᾳ similiter dictum atque supra v. 82 ἐν ἡσύχῳ.

V. 194. ἰώ μοί μοι] Sentit Oedipus, quam misera res sit caecitas, ubi in loco saxis aspero ad sedem istam non sine adiumento filiae eniti se posse intellegit. HERM.

V. 196. γεραὸν cum Dindorfio scripsi. Libri γεραιόν. Iidem recte γεραόν habent v. 238.

V. 198. ὤ μοι δύσφρονος ἄτας] Caecitatem suam dicere Oedipum, non flagitia, quae imprudens commiserit, cum per se patet, tum recte ab Hermanno monitum.

V. 199. Schol. ὅτε νῦν χαλᾷς· ὅτε νῦν εἴκεις καὶ οὐκ ἀντιτείνεις τῷ ἐξελθεῖν. λέγει δὲ ἐκ τοῦ ἱεροῦ. Est potius χαλᾷς 'remittis' i. e. 'membra quiete laxas'.

V. 201 sq. La exhibet τίς ὢν et in margine γρ. τίς ὁ πολύπονος. Scripsi τίς σε, ut etiam Antigonae, cui πολύπονος vel maxime convenit, aliquid tribuatur. Cfr. v. 559. Verba τίν' αν — ἐκπυθοίμαν simili cum abundantia dicta sunt atque in Philoct. 222 ποίας πάτρας ὑμᾶς — τύχοιμ' ἂν εἰπών; id est: τίνος πατρίδος εἶ;

ἀπόπτολις· ἀλλὰ μή,
ΧΟΡ. *τί τόδ' ἀπεννέπεις, γέρον;*
ΟΙΔ. *μή, μή, μή μ' ἀνέρῃ τίς εἰμι,*
μηδ' ἐξετάσῃς πέρα ματεύων.
ΧΟΡ. *τί τόδ';*
ΟΙΔ. *αἰνὰ φύσις.*
ΧΟΡ. *αὔδα.*
ΟΙΔ. *τέκνον, ὤ μοι, τί γεγώνω;*
ΧΟΡ. *τίνος εἶ σπέρματος, ὦ*
ξένε, φώνει, πατρόθεν.
ΟΙΔ. *ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω, τέκνον ἐμόν;*
ΑΝΤ. *λέγ', ἐπείπερ ἐπ' ἔσχατα βαίνεις.*
ΟΙΔ. *ἀλλ' ἐρῶ. οὐ γὰρ ἔχω κατακρυφάν.*
ΧΟΡ. *μακρὰ μέλλετον, ἀλλὰ τάχυνε.*
ΟΙΔ. *Λαΐου ἴστε τιν' ὄντ';*

V. 204. Schol. *ἀπόπτολις· ἔρημος καὶ ἄπολίς εἰμι. ἀλλὰ μή· τὸ ἑξῆς· ἀλλὰ μή με ἀνέρῃ τίς εἰμι, μηδὲ ἐξετάσῃς. ἐμπαθὲς δὲ τὸ χωρίον, τῶν μὲν σπευδόντων μαθεῖν, τοῦ δὲ κατοκνοῦντος λέγειν. Οἱ δὲ διὰ βραχέων ἀκούοντες τἄλλα συμβάλλουσιν. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν ἐπίστασθαι τοὺς Ἀθηναίους τὰ ἐν Θήβαις πραττόμενα, μάλιστα οὕτως ἐπισήμων ὄντων τῶν κατὰ τὴν Σφίγγα.* Ceterum bene Dindorfius, Aptissimum huic loco est, inquit, triplicatum *μή*, quo etiam Meleager, quamvis paulo aliter, usus est Anthol. Pal. 12, 80 *μὴ μή, πρός σε Διός, μὴ πρὸς Διός, ὦ φιλάβουλε, κινήσῃς τέφρῃ πῦρ ὑπολαμπόμενον.*

V. 207. *μηδέ μ'* Gleditschius metri causa scripsit.

V. 208. *τόδ'; αἰνὰ* ex mea coni. est. Libri *τόδε; δεινά.* Adiectivum *αἰνός* usurpatum a Sophocle Ai. 687. Schol. *ἡ ἐμὴ γέννα δεινή ἐστι καὶ ἀθλία.*

V. 210. *τίνος εἶ σπέρματος — πατρόθεν*] 'Qua stirpe paterna sis'. *πατρόθεν*, id est *πρὸς πατρός*, dictum pro *πατρίου.* Similiter Hom. Il. X 68 *πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον.*

V. 212. *τί πάθω*] 'Quid agam?' Sic Hom. Il. XI 404, Trach. 973. Cf. Valck. ad Eur. Phoen. 902, Blomf. ad Aesch. Pers. 909 et Pflugk. ad Eur. Hec. 614.

V. 213. *λέγ', ἐπείπερ — βαίνεις*] 'Dic, quoniam in extremis versaris'. Cum enim iam illud ei exciderit, infandam esse originem suam, eo est adductus, ut detrectare confessionem sceleris nequeat. HERMANN.

V. 214. Schol. *κατακρυφάν· ἀποφυγὴν τοῦ μὴ εἰπεῖν.*

V. 215. *μέλλετον — τάχυνε* ex Herm. et Elmsl. coniecturis est; libri *μέλλετ' — ταχύνετε* vel *ταχύνατε.*

V. 216. *Λαΐου ἴστε τιν';*] I. e. *ἔκγονόν τινα Λαΐου.* In libris post *τιν'* adiectum *ἀπόγονον*, pro quo cum Dindorfio *ὄντ'* scripsi. Ex eiusdem coniectura restitui *ὀοοώ* pro codicum scriptura *ὢ ὢ ἰού.* Possis etiam cum Reisigio *ἀπόγονον* delere et cum Hermanno *ὤ· ἰοὺ ἰού* (*ΟΙΔ. Λαΐου ἴστε τιν'; ὤ. ΧΟ. ἰού ἰού*) scribere. Ceterum scholiasta: *εὖ διατέθειται γνωριζόμενον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων Οἰδίποδα, ὑπὲρ τοῦ μὴ γενεαλογοῦντα ἄνωθεν ἐνοχλεῖν αὐτὸν τοῖς θεωμένοις. ἀλλ' ὅγε Εὐριπίδης τοιοῦτος. ἐν γοῦν ταῖς Ἱκέτισι* [v. 104 sqq.] *τὸν*

ΧΟΡ. ὀοοῶ.
ΟΙΔ. τό τε Λαβδακιδᾶν γένος;
ΧΟΡ. ὦ Ζεῦ.
ΟΙΔ. ἄθλιον Οἰδιπόδαν;
ΧΟΡ. σὺ γὰρ ὅδ' εἶ;
ΟΙΔ. δέος ἴσχετε μηδὲν ὅσ' αὐδῶ.
ΧΟΡ. ὠὼ ὠώ, δύσμορος, ὠώ.
ΟΙΔ. θύγατερ, τί ποτ' αὐτίκα κύρσει;
ΧΟΡ. ἔξω πόρσω βαίνετε χώρας.
ΟΙΔ. ἃ δ' ὑπέσχεο ποῖ καταθήσεις;
ΧΟΡ. οὐδενὶ μοιριδία τίσις ἔρχεται
ἃν προπάθῃ τὸ τίνειν· ἀπάτα δ' ἀπά-

Θησέα ὑποτέθειται τοὺς περὶ τὸν Ἄδραστον ἀγνοοῦντα ἕνεκα τοῦ μηκῦναι τὸ δρᾶμα.

V. 218. *Οἰδιπόδαν*] De hac accusativi forma vide Valck. ad Phoen. 820.

V. 219. Schol. *δέος ἴσχετε μηδέν· ὅσα, φησί, λέγω περὶ τούτων, μηδὲν φοβεῖσθε.* Cf. Matth. § 421 not. 4. Ceterum recte Erfurdtius monuit videri Coloniatas deorum iram metuisse, quod hominem consceleratum excepissent.

V. 220. *ὠώ — ὠώ* cum Dindorfio scripsi pro *ἰὼ ὢ ὢ ὢ — ὢ ὤ.* Cum eodem ex Hermanni coniectura totum versum choro tribui. Vulgo *δύσμορος* Oedipo assignatum est.

V. 221. Schol. *τί ποτ' αὐτίκα κύρσει· τί προβήσεται ἡμῖν· ὁρῶ γὰρ τούτους μυσαττομένους με.* De *κύρσει* comparat Neuius Phil. 275. Eur. Hec. 679 *ἕτερα δ' ἀφ' ἑτέρων κακὰ κακῶν κυρεῖ.* Seidl. ad Iph. T. 741.

V. 222. Schol. *ἔξω — χώρας· ἀκούσαντες τὰ κατ' αὐτὸν ἀξιοῦσιν ἐξιέναι τοῦ χωρίου. φησὶν οὖν ὁ Οἰδίπους, ὅτι πρότερον ὑπέσχεσθε τὸ μὴ ἐκβαλεῖν με. οἳ δέ φασιν, οὐδεμία τίσις ἔρχεται τοῖς προπαθοῦσιν ἀντιτιμωρουμένοις. καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπατηθέντες ὑπὸ σοῦ ἐν μέρει ἀπατῶμέν σε. πέφρασται δὲ δυνατῶς.*

V. 223. *ποῖ καταθήσεις;*] Musgravius: 'quomodo exsolves?' Sic infra 476 *τὸ δ' ἔνθεν ποῖ τελευτῆσαί με χρή;* Cf. 388, 1734. SCHAEF.

V. 224 sq. *οὐδενὶ — τὸ τίνειν*] Patet *ἂν*, quod ex mea coniectura pro *ὧν* scripsi, pro *ἃ ἂν* dictum esse, ut v. 13. Ant. 1057. O. R. 580. Ai. 1085. Itaque sensus hic est: 'nemini poena fatalis contingit, cum rependit iniurias prius acceptas' i. e. 'per naturam et ius gentium licet iniurias acceptas rependere'. De locutione *τίνειν τὰ πάθη* conf. huius fab. v. 1203, Aesch. Eum. 647 *τίνειν μύσος,* de *ἔρχεσθαί τινι* quae ad Philoct. 141 adnotavimus. *Μοιριδία τίσις* Hermanno sic intellegendum videtur, ut nulla necessitate constituta esse iustae vindictae poena dicatur.

V. 225 sqq. *ἀπάτα — ἔχειν*] Recte scholiasta: *ἡ δὲ ἀπάτη, φησί, παραβαλλομένη ἑτέραις ἀπάταις, τῷ προαπατήσαντι πόνον ἔχειν ἀντιδίδωσι καὶ οὐ χάριν.* Fraus alia, inquit, pro fraudibus repensa incommodum, non gratiam habere dat. Magis perspicue sic dicas: 'qui deceptus ab alio hunc vicissim decipit, non ei sane quod gratum, sed quod ingratum sit, reddit.' HERM. Recte addit Dindorfius: deceptum autem chorus se dicit, qui promissa sua dederit nondum cognito famoso Oedipi nomine. De infinitivo *ἔχειν* vide Matth. § 535 not. 1.

ταις ἑτέραις ἑτέρα παραβαλλομέ-
να πόνον, οὐ χάριν ἀντιδίδωσιν ἔ-
χειν. σὺ δὲ τῶνδ᾽ ἑδράνων πάλιν ἔκτοπος
αὖθις ἄφορμος ἐμᾶς χθονὸς ἔκθορε,
μή τι πέρα χρέος
ἐμᾷ πόλει προσάψῃς.
[*ΑΝΤ.* *ὦ ξένοι*
αἰδόφρονες, ἀλλ᾽ ἐπεὶ
γεραὸν πατέρα τόνδ᾽ ἐμὸν
οὐκ ἀνέτλατ᾽ ἔργων
ἀκόντων ἀΐοντες αὐδάν,
ἀλλ᾽ ἐμὲ τὰν μελέαν, ἱκετεύομεν,
ὦ ξένοι, οἰκτείραθ᾽, ἃ

V. 228 sq. *σὺ δὲ τῶνδ᾽ — ἔκθορε*] Locutio *τῶνδ᾽ ἑδράνων ἔκτοπος* similis est illis, de quibus Matth. § 339 exposuit, significans *ἐκ τῶνδ᾽ ἑδράνων συθείς*. Tum *ἄφορμος*, i. e., ut recte schol. interpretatur, *ἀφορμηθεὶς ἔκθορε*, ex abundantia dictum, tragicis usitata accommodataque illis locis, in quibus inculcanda graviter aliqua res animo auditoris est. Cf. ad O. R. 188 sq.

V. 230 sq. *μή τι — προσάψῃς*] 'Ne quod ultra civitati meae negotium facessas;' scilicet, ut recte monet Erfurdtius, praeter molestiam, quam civibus creavit eo, quod locum inaccessum intravit.

V. 232. Schol. *τὸ τῆς Ἀντιγόνης πρόσωπον ὅλον καὶ τοῦ χοροῦ τὸ τετράστιχον* (i. e. v. 232—253) *ἀθετοῦνται. Κρεῖττον γάρ φασιν εὐθὺς τῷ δικαιολογικῷ χρήσασθαι τὸν Οἰδίπουν πρὸς αὐτούς. Ἀλλὰ τὰ πράγματα αὐτοῖς οὐκ ἐν καιρῷ ἐστιν, ἀλλ᾽ ἐν δυσπραγίᾳ, ὥστε ἐπαφρόδιτον εἶναι αὐτοῖς τὴν ἐλεεινολογίαν, καὶ τοῦτο τὸ πρόσωπον ἡ Ἀντιγόνη πληροῖ. Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι οὐ πείθονται, τότε δικαιολογικώτερον καὶ ὥσπερ ἀπολογούμενος ἐκφέρει τὰ ἑξῆς ὁ Οἰδίπους, ὅτι ἀκούσιά ἐστιν αὐτοῦ τὰ ἁμαρτήματα . . Οὐδὲν δὲ ἐν τοῖς Διδύμου τούτων ὀβελισθὲν εὕρομεν.* Scimus eiusmodi suspiciones a scholiastis notatas non temere factas esse, et apparet, orationem Antigonae nec satis commode interponi et ipsam aliquid molesti habere. Etiam locutionem v. 252 sq. *οὐ σθένοιμεν ἂν φωνεῖν πέρα τῶν πρὸς σὲ νῦν εἰρημένων* vulgarem esse quivis sentit. Itaque non possumus non assentire grammaticis et Alexandrinis et huius aetatis hos v. eicientibus.

V. 232 sq. *ὦ ξένοι αἰδόφρονες*] 'O hospites, qui clementiae laude floretis.' De postposito adiectivo vide ad 7 sq., de notione nominis *αἰδώς*, 'clementiam' sive 'misericordiam' significantis, ad 1263, Elmsl. ad Eur. Heracl. 461, O. Müller. ad Aesch. Eum. p. 184, nos ad Eur. Iph. T. 949. Particula *ἀλλά* post vocativum posita ut infra v. 507 et saepius particula *δέ*. Cfr. quae ad Aesch. Prom. 3 adnotavimus.

V. 233 sqq. *ἐπεί — αὐδάν*] 'Quoniam grandaevum hunc patrem meum non tulistis, i. e. abominamini, facta, quae invitus et inscius commisit, exponentem audientes'. De usu adiectivi *ἄκων* ad O. R. 1206 monuimus. Cum in La corrector post *γεραὸν* inseruerit *ἀλαόν*, probabile poetam pro *γεραὸν . . ἐμὸν* scripsisse *γεραὸν ἀλαὸν ἄνδρα τόνδ᾽*.

πατρὸς ὑπὲρ τοὐμοῦ μόνου ἄντομαι,
ἄντομαι οὐκ ἀλαοῖς προσορωμένα
ὄμμα σὸν ὄμμασιν, ὥς τις ἀφ' αἵματος
ὑμετέρου προφανεῖσα, τὸν ἄθλιον
αἰδοῦς κῦρσαι· ἐν ὑμῖν ὡς θεῷ
κείμεθα τλάμονες· ἀλλ' ἴτε, νεύσατε
τὰν ἀδόκητον χάριν.
πρός σ' ὅ τι σοι φίλον ἐκ σέθεν ἄντομαι,
ἢ τέκνον, ἢ λέχος, ἢ χρέος, ἢ θεός.
οὐ γὰρ ἴδοις ἂν ἀθρῶν βροτόν, ὅστις ἄν,

V. 238. *τοὐμοῦ μόνου* de Hermanni coniectura recepi. Libri *τοῦ μόνου.* Cum autem *μόνου* parum aptum sit, fortasse praestat *τοῦδ' ἐμοῦ* scribere. Alii coniecerunt *τοῦ δυσμόρου, τοῦ παμμόρου, τοῦ τλάμονος, τοῦδ' ἀθλίου, τοῦδ' ἀμμόρου,* alia.

V. 239 sqq. *ἄντομαι — προφανεῖσα*] Nihil potuit venustius inveniri ad senes emolliundos verecundo virginis vultu atque pudico oculorum lumine; nam *ὀμμάτων ἐν ἀχηνίαις ἔρρει πᾶσ' Ἀφροδίτα.* Sed idem poeta, ut omnem protervitatis suspicionem averteret, summum decorem addidit in his: *ὥς τις ἀφ' αἵματος ὑμετέρου προφανεῖσα*, ut modestiam significaret eam, qua liberi intuentur parentes suos. Nam ne licenter aspicerent feminae alienos viros, mos etiam apud Graecos prohibuit. *Νόμος γυναῖκας ἀνδρῶν μὴ βλέπειν ἐναντίον*, inquit Euripides a Musgravio memoratus. Delectant ab hac parte nitida quaedam poetarum dicta a Th. Gatakero inter se composita in Advers. p. 503. REISIG.

V. 241 sq. *τὸν ἄθλιον — κῦρσαι*] Sc. *ἄντομαι*, 'obtestor vos, ut miser clementiam consequatur'. Cf. Matth. § 535 b not.

V. 242 sq. *ἐν ὑμῖν — κείμεθα*] Sic O. R. 314 *ἐν σοὶ γάρ ἐσμεν.* Cf. Matth. § 577. Quod libri post *ὑμῖν* exhibent *γάρ*, metri causa delevit Brunckius. Bergkius coniecit *ὔμμι γάρ*. Cfr. *ὔμμε* Ant. 846.

V. 244. *τὰν ἀδόκητον χάριν*] Ipso articulo haec referri ad verba v. 227 *πόνον, οὐ χάριν ἀντιδίδωσιν*, a Reisigio monitum. Verbum *ἀδόκητον* Iacobsius adnotavit ad augendam beneficii gratiam facere. Cfr. Eur. fragm. 554 *ἐκ τῶν ἀέλπτων ἡ χάρις μείζων βροτοῖς.*

V. 245. *πρός σ' ὅ τι — ἐκ σέθεν ἄντομαι*] De praepositione a nomine, ad quod pertinet, inserto pronomine diiuncta cf. Matth. § 465 n. 3, Krueg. II § 68, 5, 2 et Philoct. 468 sq. — Ex schol. *ὅ ἐκ σέθεν τίμιόν ἐστί σοι* vult Tournierus *τίμιον* pro *σοι φίλον* in textum recipi. At *φίλον* aptius est et sublesta scholiastae auctoritas. *Ἐκ σέθεν* etsi tantummodo ad *τέκνον* referri potest, tamen, recte monente Hermanno, ob id ipsum convenit huic, in qua est Antigona, commotioni animi. Elmsleius coniecit *οἴκοθεν*, ut est Phil. 469 *πρός τ' εἴ τί σοι κατ' οἶκόν ἐστι προσφιλές.*

V. 246. *ἢ λέχος, ἢ χρέος, ἢ θεός*] *λέχος* uxorem significat; vide Trach. 27 et quae ad Philoct. 669 adnotata sunt. *Χρέος* Hermanno videtur esse necessitudo, res necessaria, qua quis aegre careat, ideoque ea delectetur; brevius igitur *χρήματα*, ut Reisigius interpretatur. Nomine *θεός* di penates aut familiares significari mihi cum Reisigio videntur.

V. 247. *οὐ γὰρ ἴδοις ἂν ἀθρῶν βροτόν*] 'Non enim videas, si diligenter circumspicias, mortalem'. Abundanter *ἀθρῶν* additum putat Lobeck. ad Ai. 882.

εἰ θεὸς ἄγοι, φυγεῖν δύναιτο.
ΧΟΡ. ἀλλ᾽ ἴσθι, τέκνον Οἰδίπου, σέ τ᾽ ἐξ ἴσου
οἰκτείρομεν καὶ τόνδε συμφορᾶς χάριν,
τὰ δ᾽ ἐκ θεῶν τρέμοντες οὐ σθένοιμεν ἂν
φωνεῖν πέρα τῶν πρὸς σὲ νῦν εἰρημένων.]
ΟΙΔ. τί δῆτα δόξης, ἢ τί κληδόνος καλῆς
μάτην ῥεούσης ὠφέλημα γίγνεται,
εἰ τὰς Ἀθήνας φασὶ θεοσεβεστάτας
εἶναι, μόνας δὲ τὸν κακούμενον ξένον
σῴζειν οἵας τε, καὶ μόνας ἀρκεῖν ἔχειν;
κἄμοιγε ποῦ ταῦτ᾽ ἐστίν, οἵτινες βάθρων

V. 248. *εἰ θεὸς ἄγοι*] *Ἄγειν* omnino de summa potestate dictum, ut 998 *θεῶν ἀγόντων*. Cf. Herod. VII 8, Valck. ad Eur. Hipp. 1435, Antig. 624 *ὅτῳ φρένας θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν*. Eadem sententia in El. 696 sq. et similis in Ai. 456. REISIG.

V. 249. *φυγεῖν* pro *ἐκφυγεῖν* scripsi cum Dindorfio.

V. 252. *τὰ δ᾽ ἐκ θεῶν*] Vide quae ad Ant. 193 adnotata sunt.

V. 252 sq. Schol. *οὐ σθένοιμεν ἂν φωνεῖν· ἀλλ᾽ ἐμμένομεν τοῖς λεχθεῖσιν. λέγομεν δὲ τὸ ἀναστῆναι τοῦτον τοῦ ἱεροῦ ⟨καὶ⟩ μὴ μολύνειν αὐτό.*

V. 254. Schol. *τί δῆτα δόξης· ὡς μάτην τῆς περὶ τῶν Ἀθηνῶν κατεχούσης δόξης, ὅτι ἄρα φιλοικτίρμων τις εἴη καὶ ἱκεταδόκος. καὶ ὁ Κυρηναῖος* (Callimachus)· *οὕνεκεν οἰκτείρειν οἶδε μόνη πολίων, ἐν τῷ τέλει τοῦ β΄ τῶν Αἰτίων.*

V. 255. *μάτην ῥεούσης*] Famam dicit, quae frustra divulgetur, si ipse expellatur. DINDORF. Gleditschius *θροούσης* coniecit.

V. 256. Libri *τάς τ᾽*, quod in *τάς γ᾽* mutari solet. Sed recte Triclinius *τ᾽* delevit, quod in La saepius temere additum est. Vide Art. Soph. emend. p. 27.

Ibid. *θεοσεβεστάτας*] Testificatur hanc virtutem Oedipus 1125 sqq. (1120 sqq.), Aeschylus Eum. 871 *χώρας μετασχεῖν τῆσδε θεοφιλεστάτης*, Pericles apud Thucyd. II 41, Demosth. or. Lept. § 90 Wolf., Isocrat. de permutat. p. 314 B. C. H. ST. et alii. REISIG.

V. 257. *μόνας*] Recte Erfurdtius: 'prae ceteris civitatibus'. Cf. O. R. 299. Ceterum schol. *ἐπεὶ καὶ ἐλέου βωμὸς ἐν Ἀθήναις ἵδρυται.* Hanc famam Atheniensium inprimis Euripides in Heraclidis et Supplicibus, Isocrates in Panegyrico (§ 54) celebravit.

V. 259. *κἄμοιγε ποῦ ταῦτ᾽ ἐστίν, οἵτινες*] Cf. Platon. Crit. p. 53 extr. *λόγοι δὲ ἐκεῖνοι οἱ περὶ δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ποῦ ἡμῖν ἔσονται;* De *καὶ* particula in initio membri posita similiter atque a nobis '*und*' et a Romanis 'et' usurpari solet bene exposuit Bonitzius (*Beiträge zur Erklärung des Sophocles*) p. 82 sqq. collatis cum aliis exemplis, tum Ai. v. 460 *πότερα πρὸς οἴκους, ναυλόχους λιπὼν ἕδρας μόνους τ᾽ Ἀτρείδας, πέλαγος Αἰγαῖον περῶ; καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανεὶς Τελαμῶνι;* Tum *ταῦτα* pronomine patet significari ornamenta Athenarum antea praedicata. Postremo *οἵτινες* non tam verbis praecedentibus accommodatum est quam sensui eorum huic: 'et qua in re *mihi* istarum virtutum fructum praebetis?' Similia exempla attulit Matth. § 481.

V. 259 sq. *οἵτινες — ἐξάραντες εἶτ᾽ ἐλαύνετε*] 'Qui me primum ex locis inaccessis removistis', ut possem hic manere, 'deinde exterminatis'. De *εἶτα* vide 278, 911, 1002, Ant. 496 et ad O. R. 447 et Matth. § 566, 3.

ἐκ τῶνδέ μ' ἐξάραντες εἶτ' ἐλαύνετε,
ὄνομα μόνον δείσαντες; οὐ γὰρ δὴ τό γε
σῶμ', οὐδὲ τἄργα τἄμ'· ἐπεὶ τά γ' ἔργα μου
πεπονθότ' ἐστὶ μᾶλλον ἢ δεδρακότα,
εἴ σοι τὰ μητρὸς καὶ πατρὸς χρείη λέγειν,
ὧν εἵνεκ' ἐκφοβῇ με· τοῦτ' ἐγὼ καλῶς
ἔξοιδα. καίτοι πῶς ἐγὼ κακὸς φύσιν,
ὅστις παθὼν μὲν ἀντέδρων, ὥστ', εἰ φρονῶν
ἔπρασσον, οὐδ' ἂν ὧδ' ἐγιγνόμην κακός;
νῦν δ' οὐδὲν εἰδὼς ἱκόμην ἵν' ἱκόμην,
ὑφ' ὧν δ' ἔπασχον εἰδότων ἀπωλλύμην.

V. 261. *οὐ γὰρ δὴ τό γε σῶμ'*] Sc. *δείσαντες*. Corpus enim certe non tam metuendum quam vel despiciendum vel miserandum. Quare 281 *μηδέ μου — ἀτιμάσῃς*. REIS.

V. 262 sq. *ἐπεὶ τά γ' ἔργα — δεδρακότα*] Ad facta transfert, quae de persona dicta intelleguntur, *πεπονθότος ἐστὶ μᾶλλον ἢ δεδρακότος*. DINDORF. Simile est quod dictum O. R. 1190 *γάμον τεκνοῦντα καὶ τεκνούμενον*. Cfr. etiam *γεγηθὸς ἕρπει δάκρυον ὀμμάτων ἄπο* El. 1231.

V. 264. *εἴ σοι — λέγειν*] Breviter dictum hac sententia: 'quod intellegeres, si quae ad matrem et patrem pertinent, tibi exponere mihi liceret'. Cf. 1196 (1191) *πατρῷα καὶ μητρῷα πήμαθ' ἅπαθες*.

V. 265 sq. *ὧν εἵνεκ' — ἔξοιδα*] I. e. 'quorum factorum causa, sat scio, me abominaris'. Hoc enim sensu verba *τοῦτ' ἐγὼ κ. ἔξοιδα* addi iis verbis solent, quorum de veritate non dubitandum significatur. Cfr. 359, 452. *Ὧν* sono distinguendum prae ceteris verbis, ita ut eadem vi positum putandum sit, qua vulgo pronomen demonstrativum ponitur, ut in Phil. 268.

V. 266. *καίτοι πῶς ἐγὼ κακὸς φύσιν*] Hoc quoque breviter dictum pro: *καίτοι πῶς ἐκφοβῇ με ὡς κακὸν φύσιν ὄντα*. Dicitur autem *κακὸς φύσιν*, ut recte monet Bothius, qui malus natura, non casu ad committenda flagitia adductus est.

V. 267 sq. *ὅστις — κακός*] 'Qui primum acceptas tantum iniurias ultus sim, ita ut, si sciens, cuius iniurias ulciscerer, reddidissem, ne sic quidem scelestus essem'. De tota sententia confer 229 (244) sqq. *Μὲν* particulam spectare ad sententiae partem eam, quae omissa sit, *δρῶν δὲ οὐκ ᾔδη οὓς δρῴην*, sed contineri tamen iis, quae adiciat, *νῦν δὲ* etc., recte Hermannus monuit. De imperfecto *ἔπρασσον* confer v. 147 sq. 952. O. R. 125. 432. Ant. 260 sq. 906. Adde Pflugk. ad Eur. Hel. 937. Eodem modo Latini; cfr. Matth. ad Cic. Epist. CXXXI 1 et ad Catil. II 2, 3. Pro *ἐγιγνόμην* coniecit Nauckius *ἐφαινόμην*.

V. 269. *νῦν δ'*] 'Nunc vero'. Sic O. R. 263. Ai. 450. 1060. El. 335. Cfr. Matth. § 607. — De dictione *ἱκ. ἵν' ἱκ.*, qua uti solent Graeci, quando de rebus iniucundis brevi praecidunt, confert Schaeferus v. 336. O. R. 1376 *βλαστοῦσ' ὅπως ἔβλαστε*. Eur. Or. 78 *ἐπεὶ πρὸς Ἴλιον ἔπλευσ' ὅπως ἔπλευσα θεομανεῖ πότμῳ*.

V. 270. *εἰδότων ἀπωλλύμην*] I. e. *ὑπὸ τούτων εἰδότων ἀπωλλύμην*. Ut enim periret, parentes Oedipum exponi iusserant. Vide O. R. 1173 sqq. De *ἀπωλλύμην* vide ad O. R. 1454 (1420). Cfr. Krueger. I § 53, 2, 2.

ἀνθ' ὧν ἱκνοῦμαι πρὸς θεῶν ὑμᾶς, ξένοι,
ὥσπερ με κἀνεστήσαθ', ὧδε σώσατε,
καὶ μὴ θεοὺς τιμῶντες εἶτα τοὺς θεοὺς
μοίραις ποεῖσθ' ἐν οὐδαμαῖς· ἡγεῖσθε δὲ
βλέπειν μὲν αὐτοὺς πρὸς τὸν εὐσεβῆ βροτῶν,
βλέπειν δὲ πρὸς τοὺς δυσσεβεῖς, φυγὴν δέ του
μήπω γενέσθαι φωτὸς ἀνοσίου θεῶν·
ξὺν οἷς σὺ μὴ κάλυπτε τὰς εὐδαίμονας
ἔργοις Ἀθήνας ἀνοσίοις ὑπηρετῶν.
ἀλλ' ὥσπερ ἔλαβες τὸν ἱκέτην ἐχέγγυον,

V. 271. *ἀνθ' ὧν*] 'Quare'. Sic O. R. 264.

V. 272. *ὥσπερ με κἀνεστήσαθ'*] *ἀνεστήσατε* non est 'erexistis' sive 'solati estis, opem mihi fecistis', ut interpretatus est Bothius, sed '(fide interposita) movistis ut luco inaccesso excederem'. De *καὶ* ad *ὧδε σώσατε* referendo vide ad v. 53.

V. 273 sq. *μὴ — οὐδαμαῖς*] Bene Reisigius: 'ne cultui deorum studentes eosdem studio vestro dehonestate'. Quo hoc dicit Oedipus: cavete vero, ne, cum me expellitis honorandorum deorum causa (256), deos ipsos (Iovem *ξένιον* et *ἱκέσιον* et Apollinem maxime intellege) neglegatis. Cfr. Phil. 974 *θεοὺς προτείνων τοὺς θεοὺς ψευδεῖς τιθεῖς*.

Ibid. *τοὺς θεοὺς — ἐν οὐδαμαῖς*] *ποεῖσθ' ἐν οὐδαμαῖς* scripsi pro *ποιεῖσθε μηδαμῶς*. Nam *ποιεῖσθαί τινα μοίραις μηδαμῶς* dici non posse apparet, *ποιεῖσθαί τινα ἐν οὐδεμιᾷ μοίρᾳ* dici solet. Pluralem etiam Plato legg. p. 923 B habet: *κατατιθέναι τι ἐν μοίραις ἐλάττοσι*. Propter pluralem autem Sophocles formam *οὐδαμοί*, quae inprimis apud Herodotum invenitur, admisit. Cfr. Krueger. II § 24, 1, 2. Scripsi autem *ἐν οὐδαμαῖς*, non *ἐν μηδαμαῖς*, quia negationem *μή* negatio *οὐ*, non *μή* excipere debet (ut post verba metuendi). Nam cavetur (*μή*) ne honor deorum tollatur (*οὐ*). Cfr. Krueg. I § 67, 1.

V. 276 sq. *φυγὴν δὲ — θεῶν*] *θεῶν* scripsi cum C. Schenkelio pro *βροτῶν* quod ex clausula v. 275 ortum est. Nam *θεῶν* et sententia, de qua vide v. 247 sqq., et quod sequitur *ξὺν οἷς* requirit. *φωτός* autem gen. subiectivum, *θεῶν* gen. obiectivum esse apparet.

V. 278 sp. *ξὺν οἷς*] I. e. 'quibus consentiens'. *σὺ μὴ — ὑπηρετῶν*] Noli, inquit, scelere tuo obscurare Athenas. CAMERAR. Scholiasta interpretatur *ἀφάνιζε*, Elmsleius *καταίσχυνε*. Quae explicationes eodem omnes redeunt, et facile derivari possunt ex propria verbi significatione. Non puto tamen Sophoclem hoc verbo sic usurum fuisse, nisi additis verbis *ἔργοις ἀνοσίοις ὑπηρετῶν* sententiae perspicuitati consuluisset. DINDORF. *Εὐδαίμονες* Athenae dici hic non propter opes aut divitias videntur, sed propter gloriam, de qua v. 258 sqq. dictum. Similiter *πράσσειν εὐτυχῶς* Ant. 701 positum est.

V. 280. Schol. *ἐχέγγυον, ἀσφαλῆ*. — *Ἐχέγγυος*, quod sponsorem promissis stantem ac fide dignum significat, hic de eo dictum videtur, qui alius sponsione fretus est. Respicit autem ad chori verba 174 sq. (171 sq.). HERM. Idem hoc versu Oedipus dixit atque 272 *ὥσπερ με* etc. Ceterum cf. O. R. 276 *ὥσπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες, ὧδ', ἄναξ, ἐρῶ*.

ῥύου με κἀκφύλασσε, μηδέ μου κάρα
τὸ δυσπρόσοπτον εἰσορῶν ἀτιμάσῃς.
ἥκω γὰρ ἱερὸς εὐσεβής τε, καὶ φέρων
ὄνησιν ἀστοῖς τοῖσδ'· ὅταν δ' ὁ κύριος
παρῇ τις, ὑμῶν ὅστις ἐστὶν ἡγεμών,
τότ' εἰσακούων πάντ' ἐπιστήσῃ· τὰ δὲ
μεταξὺ τούτου μηδαμῶς γίγνου κακός.
ΧΟΡ. ταρβεῖν μέν, ὦ γεραιέ, τἀνθυμήματα
πολλή 'στ' ἀνάγκη τἀπὸ σοῦ· λόγοισι γὰρ
οὐκ ὠνόμασται βραχέσι. τοὺς δὲ τῆσδε γῆς
ἄνακτας ἀρκεῖ ταῦτά μοι διειδέναι.
ΟΙΔ. καὶ ποῦ 'σθ' ὁ κραίνων τῆσδε τῆς χώρας, ξένοι;
ΧΟΡ. πατρῷον ἄστυ γῆς ἔχει· σκοπὸς δέ νιν,
ὅς κἀμὲ δεῦρ' ἔπεμψεν, οἴχεται στελῶν.
[ΟΙΔ. ἦ καὶ δοκεῖτε τοῦ τυφλοῦ τιν' ἐντροπὴν

V. 281. *μηδέ μου — ἀτιμάσῃς*] Vide ad 261.

V. 282. Quod deteriores libri habent *δυσπρόσωπον*, non iniuria praetulit Nauckius.

V. 283. *ἱερὸς εὐσεβής τε*] *ἱερόν* se appellare videtur, quod *ἱκέτης* erat, i. e. quod supplex accessit Eumenidumque opem imploravit: *εὐσεβῆ*, quod Apollinis oracula observans in loca sacra venerat. Pallis *εὐαγής* coniecit, quo bene Oedipum non amplius impurum esse significatur.

V. 283 sq. Schol. *καὶ φέρων ὄνησιν ἀστοῖς· ἐρεῖ γάρ, ὡς ἔσται ποτὲ αὐτοῖς ἔχθρα πρὸς Θηβαίους, ἐν ᾗ κρατήσουσιν αὐτῶν διὰ τὸ τάφον αὐτοῦ παρ' Ἀθηναίοις τυγχάνειν. ἦν γάρ τι λόγιον, ἐν ᾗ ἂν ταφῇ χώρᾳ, ἐκείνην μηδὲν κακὸν πείσεσθαι ὑπὸ Θηβαίων.* Cfr. v. 92.

V. 284 sq. *ὅταν δ' ὁ κύριος παρῇ τις*] *Τίς* pronomen addit, quia nomen eius omittit, quod viator v. 69 memoraverat, chorus vero nondum enuntiaverat. DINDORF.

V. 286 sq. *τὰ δὲ μεταξὺ τούτου*] 'Interea vero'. Cfr. Matth. ad Eur. Hec. 433 et Doederlin. brachyl. p. 15. — *κακός*, i. e. 'fidem mihi datam fallens'.

V. 288. *ταρβεῖν*] 'Revereri'. Sic Hom. Od. XVIII 391. DOED. Eadem est verbi *θαρσεῖν* structura. Vide ad 648. Tum *τἀνθυμήματα* sunt 'monita' sive 'admonitiones', coll. v. 1194.

V. 290. *βραχέσι*] *οὐ βραχέσι λόγοις* non est 'longa oratione', sed 'non levibus dictis'. *βραχύς* enim etiam 'exiguum [tenuem], humilem, debilem' significat; vide ad 191. [Adde 880]. HERM.

V. 290 sq. *τοὺς δὲ — διειδέναι*] *ἄνακτες* de uno Theseo intellegendum est. Sic infra 884 *γᾶς πρόμοι*. 1087 *γᾶς τᾶσδε δαμούχοις*.

V. 292. *ὁ κραίνων — χώρας*] O. R. 14 *ὦ κρατύνων Οἰδίπους χώρας ἐμῆς*. Sic Latine 'potens' dicitur. Cfr. interpp. ad Horat. carm. I 3, 1.

V. 293. *πατρῷον ἄστυ γῆς*] Sic Ant. 937 *ὦ γῆς Θήβης ἄστυ πατρῷον*. — *Σκοπός* viator ille apte v. 35 dictus est, parum apte hic; nam speculatoris munere non fungitur. Itaque *πομπός* scribendum esse videtur.

V. 295—303. Uncis inclusi hos versus ut ab histrione additos, quorum v. 297—300 spurios esse certissimis argumentis probavit Henr. Hirzelius in Mus. Rhen. a. 1863 vol. XVIII p. 306 sqq. Is qui hos versus interpolavit, v. 551—554 aliter ac debebat intellexisse videtur. Theseus enim nomen Oedipi non audivit, sed ex eis quae ille

ἢ φροντίδ' ἕξειν αὐτόν, ὥστ' ἐλθεῖν πέλας;
ΧΟΡ. καὶ κάρθ', ὅταν περ τοὔνομ' αἴσθηται τὸ σόν.
ΟΙΔ. τίς ἔσθ' ὁ κείνῳ τοῦτο τοὔπος ἀγγελῶν;
ΧΟΡ. μακρὰ κέλευθος· πολλὰ δ' ἐμπόρων ἔπη
φιλεῖ πλανᾶσθαι, τῶν ἐκεῖνος ἀΐων,
θάρσει, παρέσται. πολὺ γάρ, ὦ γέρον, τὸ σὸν
ὄνομα διήκει πάντας, ὥστε, κεἰ βραδὺς
εὕδει, κλύων σου δεῦρ' ἀφίξεται ταχύς].
ΟΙΔ. ἀλλ' εὐτυχὴς ἵκοιτο τῇ θ' αὑτοῦ πόλει
ἐμοί τε. τίς γὰρ ἔσθ' ὃς οὐχ αὑτῷ φίλος;
ΑΝΤ. ὦ Ζεῦ, τί λέξω; ποῖ φρενῶν ἔλθω, πάτερ;
ΟΙΔ. τί δ' ἔστι, τέκνον Ἀντιγόνη;
ΑΝΤ. γυναῖχ' ὁρῶ
στείχουσαν ἡμῶν ἆσσον, Αἰτναίας ἐπὶ
πώλου βεβῶσαν· κρατὶ δ' ἡλιοστερὴς

viator de facie Oedipi dixit, coniectura assecutus est. Praeterea offendit, quod iter decem quindecimve stadiorum *μακρὰ κέλευθος* v. 299 dicitur, offendit locutio *βραδὺς εὕδει*, quam in *βραδὺς γήρᾳ* Dindorfius corrigebat, in *βραδὺς σπεύδει* Eldickius, in *βραδὺς ἕρπει* Brunckius, offendunt denique verba *θάρσει παρέσται* ex v. 726 huc translata.

V. 297. *καὶ κάρθ'*] Vide ad 65.

V. 298. *τοῦτο τοὔπος*] I. e. nomen Oedipi. Id enim non professus erat Oedipus apud viatorem, qui regem arcessiturus abierat.

V. 301. *θάρσει*] 'Confide mihi, crede mihi'. Cf. Philoct. 667, 774. *πολύ — διήκει πάντας*, 'nomen tuum cum celebre sit ad omnes divulgatum est'. Cfr. Eur. Hipp. 1 *πολλὴ μὲν ἐν βροτοῖσι κοὐκ ἀνώνυμος θεὰ κέκλημαι Κύπρις.*

V. 302 sq. *κεἰ βραδὺς εὕδει*] 'etiamsi vel maxime remissus domi sedet' interpretatur hanc locutionem satis miram Hermannus.

V. 303. *κλύων σου*] I. e. *κλέος σου ἀκούσας* (Ant. 1182), ut dicitur *βάξις σου* Ai. 999. Cfr. Matth. §. 342. Krueg. II § 47, 10, 6. De *ἀφίξεται ταχύς* cfr. ad 196.

V. 305. *τίς γὰρ — φίλος*] *ἔσθ' ὃς* reposuit Nauckius. Libri *ἐσθλὸς*. De sententia comparant Ai. 1367. Eur. Med. 86 *ὡς πᾶς τις αὑτὸν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ*. Fr. 460 *ἐκεῖνο γὰρ πέπονθ', ὅπερ πάντες βροτοί· φιλῶν μάλιστ' ἐμαυτὸν οὐκ αἰσχύνομαι.* Men. mon. 407 *οὐκ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις οὐχ αὑτῷ φίλος.*

V. 307. Scite instituit poeta, dum exspectatur Theseus, ut spectatores earum rerum scientia, quae praeparantur, opportuno Ismenae adventu imbuerentur. REIS.

V. 308. *Αἰτναίας ἐπὶ πώλου*] Non conspicitur haec bestia in theatro [cuius rei rationem explicans famuli mentionem facit poeta v. 334]. Mulum potius, cuius generis multus ut hodie quoque in itineribus usus erat, quam equum intellegendum videri, monet Boeckhius collata Photii glossa Lex. p. 366, 12 *ἐδόκουν αἱ Σικελικαὶ ἡμίονοι σπουδαῖαι εἶναι.* Non minus laudabantur *Αἰτναῖοι ἵπποι*, de quibus vide schol. Aristoph. Pac. 73. DINDORF. De perfecti usu *βεβῶσαν* vide ad v. 52.

V. 309. *ἡλιοστερὴς*] 'Sole privans, i. e. solis aestum arcens'; unde *σκιαστική* explicatur a scholiasta. Tam mire tamen hoc dictum est, ut *ἡλιοστεγὴς* praeferendum videatur, quod coniecit Coraës in Prodromo Bibl. Gr. p. 298. De pileis Thessalicis, quibus peregri-

κυνῆ πρόσωπα Θεσσαλίς νιν ἀμπέχει.
τί φῶ;
ἆρ' ἔστιν; ἆρ' οὐκ ἔστιν; ἢ γνώμη πλανᾷ;
καὶ φημὶ κἀπόφημι, κοὐκ ἔχω τί φῶ,
τάλαινα.
οὐκ ἔστιν ἄλλη. φαιδρὰ γοῦν ἀπ' ὀμμάτων
σαίνει με προσστείχουσα· σημαίνει δ', ὅτι
μόνης τόδ' ἔστ' ἀδελφὸν Ἰσμήνης κάρα.
ΟΙΔ. πῶς εἶπας, ὦ παῖ;
ΑΝΤ. παῖδα σήν, ἐμὴν δ' ὁρᾶν
ὅμαιμον· αὐδῇ δ' αὐτίκ' ἔξεστιν μαθεῖν.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ὦ δισσὰ πατρὸς καὶ κασιγνήτης ἐμοὶ
ἥδιστα προσφωνήμαθ', ὡς ὑμᾶς μόλις
εὑροῦσα λύπῃ δεύτερον μόλις βλέπω.

natores maxime usi videntur, Callimachi fragmentum attulit scholiasta, emendatum a Naekio in dissertatione Bonnae edita a. 1821. Cfr. Valcken. ad Theocriti Adon. p. 344. DINDORF. *Κρατί* dativus loci est; vide 411. 700. 715. 1260. Trach. 7. 172. 767. El. 174. 692. Philoct. 144 et Matth. § 406 b. Si tamen scribitur *ἡλιοστεγής*, melius verba *κρατὶ ἡλιοστεγὴς* coniunguntur in hanc vim: 'capiti solem arcens'.

V. 310. De duplici accusativo *πρόσωπα νιν* vide Krueg. II 46, 16, 3.

V. 311. Pro iambo *τί φῶ;* requiri bacchius videtur. Hinc Hermannus poetam *τί φῶ νιν*, Meinekius *τί φωνῶ* scripsisse suspicatur.

V. 312. *ἆρ' ἔστιν* etc.] Apte Elmsleius confert Eur. Iphig. T. 577 *ἆρ' εἰσίν; ἆρ' οὐκ εἰσί; τίς φράσειεν ἄν;* Verba *ἢ γνώμη πλανᾷ;* recte Reisigius interpretatur: 'an sententia fallit?' Cfr. 1075 *προμνᾶταί τί μοι γνώμα.*

V. 314. *τάλαινα*] Antigona se conqueritur propter fluctuationem animi.

V. 315 sq. *φαιδρὰ γοῦν — σαίνει με*] Adiectivum *φαιδρὰ* iungendum cum substantivo est, cuius notio latet in verbo *σαίνει*, coll. Censura mea Ai. ab Lobeck. edit. p. 86. Neque in eo haerendum est, quod non coniunctum adiectivum illud est cum verbis *ἀπ' ὀμμάτων*, i. e. *ὄμμασιν*. Simillima enim ratio locutionum Homericarum *κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς*, *κοῦφα ποσὶ προβιβάς*, quas in eadem illa Censura p. 20 illustravi. — De verbi *σαίνειν* usu cf. Blomf. gl. ad Aesch. Sept. c. Th. 379, de numero plurali adiectivi *φαιδρά* Lobeck. ad Ai. p. 246 ed. sec. dixit.

V. 316. *σημαίνει*] Sc. *ἡ προσστείχουσα διὰ τὸ φαιδροῖς ὄμμασί με σαίνειν.*

V. 317. *ἔστ' ἀδελφὸν*] Sic optime emendavit Herwerdenus in Observationibus in Comicos (Lugd. Bat. 1855) p. 133 codicum scripturam *ἐστὶ δῆλον* coll. Ant. v. 1 *ὦ κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα.*

V. 319. *αὐδῇ — μαθεῖν*] Scholiasta: *ἐκ τῆς φωνῆς ἔξεστι μαθεῖν.* — Dobraeus non iniuria *ἐξέσται* scribendum putavit.

V. 320 sq. *ὦ δισσὰ — προσφωνήμαθ'*] 'O gemina patris et sororis dulcissima mihi alloquia', i. e. quam dulce mihi est vos ambos, pater et soror, alloqui!

V. 321 sq. *ὡς ὑμᾶς — βλέπω*]

ΟΙΔ. ὦ τέκνον, ἥκεις;
ΙΣΜ. ὦ πάτερ δύσμοιρ' ὁρᾶν.
ΟΙΔ. πρόσψαυσον, ὦ παῖ. 330
ΙΣΜ. θιγγάνω δυοῖν ὁμοῦ.
ΟΙΔ. τέκνον, πέφηνας; 329
ΙΣΜ. οὐκ ἄνευ μόχθου γ' ἐγώ.
ΟΙΔ. ὦ σπέρμ' ὅμαιμον. 328
ΙΣΜ. ὦ δυσάθλιαι τροφαί.
ΟΙΔ. ἦ τῆσδε κἀμοῦ; 331
ΙΣΜ. δυσμόρου τ' ἐμοῦ τρίτης.
ΟΙΔ. τέκνον, τί δ' ἦλθες;
ΙΣΜ. σῇ, πάτερ, προμηθίᾳ.
ΟΙΔ. πότερα πόθοισι;
ΙΣΜ. καὶ λόγων γ' αὐτάγγελος
ξὺν ᾧπερ εἶχον οἰκετῶν πιστῷ μόνῳ.
ΟΙΔ. οἱ δ' αὐθόμαιμοι ποῦ νεανίαι πονεῖν; 335
ΙΣΜ. εἴσ' οὗπέρ εἰσι. δεινὰ τἀν κείνοις τανῦν.

I. e. quam vos aegre repertos prae dolore aegre rursus adspicio! Itaque et dulcissimum sibi esse ait rursus alloqui patrem et sororem, et tristissimum eos tantis oppressos malis videre. De dativo λύπῃ confer 328 σῇ προμηθίᾳ, 329 πόθοισι et Matth. § 397, 3. Iacobsius: λύπῃ — βλέπω, lacrimis nimirum obortis.

V. 324. In libris versus 324—326 sic se excipiunt: 326. 325. 324, quem ordinem sententiarum causa inverti secutus Musgravium, qui versus hoc modo disposuerat: 325. 324. 326. In Musgraviano ordine nulla causa erat repetitae interrogationis ὦ τέκνον ἥκεις; τέκνον πέφηνας, in nostro Oedipus τέκνον πέφηνας; dicit, cum filiam sibi adesse manus attrectatione sentiat.

V. 325. γ' ἐγώ pro γέ μοι A. Pallis restituit.

V. 326. Dindorfius coniecit ὦ δύ' ἀθλίω τροφά, cui dictioni non concinere videntur quae sequuntur δυσμόρου τ' ἐμοῦ τρίτης. Τροφή significare hic 'vitae condicionem' sive 'vivendi genus' ut El. 1183 φεῦ τῆς ἀνύμφου δυσμόρου τε σῆς τροφῆς, apparet e versu proximo.

V. 328. σῇ προμηθίᾳ] 'Propter providam curam tui'. Vide Matth. § 466, 2, Krueg. I § 47, 7, 8, de dativo vide ad v. 321. Cum autem post σῇ προμηθίᾳ non intellegatur, cur Oedipus πότερα πόθοισι; interroget, poeta scripsisse videtur σῇ, πάτερ, προθυμίᾳ, 'studio tui'. Saepius in libris vocabula προμηθία et προθυμία commutata esse notum est.

V. 329. καὶ λόγων γ' αὐτάγγελος] I. e. 'et desiderio tui et ut ipsa nuntios ad te referam'.

V. 330. ξὺν ᾧπερ εἶχον etc.] Sic Xen. An. VII 3, 48 ἀλλ' ἐγὼ μὲν σὺν οἷς ἔχω τὰ ἄκρα καταλήψομαι.

V. 331. οἱ δ' — πονεῖν] Simillime dixit Euripides Or. 1472 ποῦ δῆτ' ἀμύνειν οἱ κατὰ στέγας Φρύγες; Addit Dindorfius Hom. Il. XIII 312 ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι et Odyss. II 59. 60.

V. 332. εἴσ' οὗπέρ εἰσι] Cf. ad 269. — Deinde de locutione τὰ ἐν ἐκείνοις δεινά ἐστι confer v. 365 ἃ δ' ἀμφὶ τοῖν σοῖν δυσ-

ΟΙΔ. ὦ πάντ᾽ ἐκείνω τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ νόμοις
φύσιν κατεικασθέντε καὶ βίου τροφάς.
ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ στέγας
θακοῦσιν ἱστουργοῦντες, αἱ δὲ σύννομοι
τἄξω βίου τροφεῖα πορσύνουσ᾽ ἀεί.
σφῷν δ᾽, ὦ τέκν᾽, οὓς μὲν εἰκὸς ἦν πονεῖν τάδε,
κατ᾽ οἶκον οἰκουροῦσιν ὥστε παρθένοι·
σφὼ δ᾽ ἀντ᾽ ἐκείνων τἀμὰ δυστήνου κακὰ
ὑπερπονεῖτον. ἡ μὲν ἐξ ὅτου νέας
τροφῆς ἔληξε καὶ κατίσχυσεν δέμας,
ἀεὶ μεθ᾽ ἡμῶν δύσμορος πλανωμένη
γεροντανωγεῖ, πολλὰ μὲν κατ᾽ ἀγρίαν
ὕλην ἄσιτος νηλίπους τ᾽ ἀλωμένη,
πολλοῖσι δ᾽ ὄμβροις ἡλίου τε καύμασιν
μοχθοῦσα τλήμων δεύτερ᾽ ἡγεῖται τὰ τῆς
οἴκοι διαίτης, εἰ πατὴρ τροφὴν ἔχοι.
σὺ δ᾽, ὦ τέκνον, πρόσθεν μὲν ἐξίκου πατρὶ

μόροιν παίδοιν κακὰ νῦν ἐστι, ταῦτα σημανοῦσ᾽ ἐλήλυθα.

V. 333. Brevi Ismenae oratione deceptus Oedipus filios suos otiosos sedere domi putat. Quod cum minus placeat, Meinekius cum A. Schoellio v. 333—339 interpolatori tribuit. At haec ut alia, de quibus vide quae ad El. v. 62 in ed. quarta adnotavimus, amicitiae Herodoti condonanda videntur. Nam respicit Sophocles ea quae Herod. II 35 refert, inprimis haec: αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ᾽ οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι. — De Aegyptiorum moribus dissimillimis aliarum gentium egerunt etiam Nymphodorus apud scholiastam atque Eustathius ad Iliad. Α p. 31 lin. 12. Quod fratres autem moribus Aegyptiorum similes dicuntur, homines rebus, de eo confer, quem Hellerus laudat, Heusing. ad Cic. Off. I 22. Adde Matth. ad Cic. or. Sull. c. XXVI § 72 et Gr. Gr. § 453 not. 1. Krueg. I § 48, 13, 9 et II § 48, 13, 5.

V. 336. Schol. αἱ δὲ σύννομοι· αἱ ἀδελφαὶ ἢ αἱ γυναῖκες. Cf. El. 600. Reisigius comparat Arist. Av. 209.

V. 337. τἄξω βίου τροφεῖα] 'Quae foris quaerenda sunt vitae alimenta'. Similiter infra 1263 θρεπτήρια.

V. 338. σφῷν] σφῷν dicit Oedipus intellegens liberos suos utriusque sexus. De forma σφῷν cfr. Buttm. Lexil. I p. 51.

V. 340. τἀμὰ δυστήνου κακά] Eodem modo dictum, quo Phil. 1126 τὰν ἐμὰν μελέου τροφάν. Cf. Matth. § 466, 1.

V. 347. δεύτερ᾽ ἡγεῖται] Cum antegressum esset γεροντανωγεῖ cum conexis, paullatim subiungitur hoc versu δεύτερ᾽ ἡγεῖται etc., quae cum priore enuntiatione non copula aliqua conglutinantur, sed leniter alia interfluente enuntiatione commiscentur, πολλὰ μὲν — μοχθοῦσα τλήμων. Fusius hoc genus sum persecutus in Coniect. p. 315—317. REIS. p. 387, ubi alia huius generis exempla attulit. Ceterum cf. Phil. 1442 ὡς τἄλλα πάντα δεύτερ᾽ ἡγεῖται πατὴρ Ζεύς.

V. 348. εἰ πατὴρ τρ. ἔχοι] 'Dummodo pater victum habeat'. Cfr. Matth. § 524 not. 3 et § 617.

V. 349. πρόσθεν μὲν ἐξίκου] Verbis πρόσθεν μὲν respondent

μαντεῖ' ἄγουσα πάντα Καδμείων λάθρᾳ,
ἃ τοῦδ' ἐχρήσθη σώματος, φύλαξ τέ μου
πιστὴ κατέστης, γῆς ὅτ' ἐξηλαυνόμην·
νῦν δ' αὖ τίν' ἥκεις μῦθον, Ἰσμήνη, πατρὶ
φέρουσα; τίς σ' ἐξῆρεν οἴκοθεν στόλος;
ἥκεις γὰρ οὐ κενή γε, τοῦτ' ἐγὼ σαφῶς
ἔξοιδα, μὴ οὐχὶ δεῖμ' ἐμοὶ φέρουσά τι.
ΙΣΜ. ἐγὼ τὰ μὲν παθήμαθ' ἅπαθον, πάτερ,
ζητοῦσα τὴν σήν, ποῦ κατοικοίης, τροφήν,
παρεῖσ' ἐάσω. δὶς γὰρ οὐχὶ βούλομαι
πονοῦσά τ' ἀλγεῖν καὶ λέγουσ' αὖθις πάλιν.
ἃ δ' ἀμφὶ τοῖν σοῖν δυσμόροιν παίδοιν κακὰ
νῦν ἐστι, ταῦτα σημανοῦσ' ἐλήλυθα.
πρὶν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἦν ἔρις, Κρέοντί τε

353 **νῦν δέ.** Tum **ἐξίκου** notat 'advenisti', proprie 'pervenisti'. Cf. Phil. 197 *ἐξήκοι χρόνος*. Ai. 1043 *ἐξίκοιτ' ἀνήρ*. El. 387 *ἀλλ' ἐξίκοιτο τοῦδέ γ' εἵνεκ' ἐν τάχει*. Adde *ἐξήγαγε*, quod supra 98 positum est, et *ἐξηγούμενος* 1589.

V. 350. Schol. *μαντεῖ' ἄγουσα· ποῖα μαντεῖα; ὅτι, ὅπου ἂν ταφήσεται, σωτήριος ἔσται τῇ γῇ ἐκείνῃ*. Non unum id erat oraculum, sed potissimum. Cfr. 87 sqq.

V. 351. *ἃ τοῦδ' ἐχρ. σώματος*] De genetivo ex verbo *ἐχρήσθη* apto confer Philoct. 439 *ἀναξίου φωτὸς ἐξερήσομαι*. Hom. Od. XI 174 *εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος* etc. De substantivi *σώματος* usu ad O. R. 624 diximus. — *φύλαξ τε* pro *φύλαξ δὲ* ex Elmsleii coniectura reposui.

V. 353. *νῦν δ' αὖ τίν' ἥκεις* etc.] Cfr. Ant. 7 *καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασι πανδήμῳ πόλει κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;*

V. 354. *τίς σ' — στόλος;*] 'Quae te excivit domo expeditio?' i. e. cuius rei expediendae causa domo existi?

V. 355 sq. *ἥκεις γὰρ οὐ κενή γε — μὴ οὐχὶ* etc.] 'Neque enim vacua huc venisti, certo scio, quin aliquid terroris mihi afferas', id est, neque enim ad me venisti, quin aliquid afferas, quod quidem, ut fert fortuna mea, non potest non esse aliquid terribile. De *μὴ οὐ* particulis cum participio coniunctis exposui pluribus ad O. R. 12 sq.

V. 358. *τὴν σὴν — τροφήν*] Obscurius dicto *τὴν σὴν τροφὴν* poeta explicandi causa addidit *ποῦ κατοικοίης*. DINDORF.

V. 359 sq. *παρεῖσ' ἐάσω*] Ai. 754 *ἀφέντ' ἐᾶν*, itemque Eur. Troad. 690. Cfr. Valck. ad Herod. II 30. REIS. Schol. *τὸ ἑξῆς· δὶς γὰρ οὐ βούλομαι ἀλγεῖν*. De sententia cfr. Aesch. Prom. 669 *καίτοι καὶ λέγουσ' ὀδύρομαι κτἑ.*, Eur. Hec. 519 *νῦν τε γὰρ λέγων κακὰ τέγξω τόδ' ὄμμα πρὸς τάφῳ θ' ὅτ' ὤλλυτο*, Verg. Aen. II 3 *infandum, regina, iubes renovare dolorem . . quis talia fando temperat a lacrimis?*

V. 363. *ἦν ἔρις*] I. e. *ἀγαθὴ ἔρις*. Nam Hesiod. Op. et D. v. 11 sqq. secutus Sophocles aemulationem bonam et aemulationem malam (*ἔριν κακὴν* v. 368) statuit. Itaque non est quod ex Tyrwhitti coniectura cum Brunckio aliisque *ἔρως* recipias, praesertim cum quos Brunckius comparavit locos Eur. Phoen. 631. Alcest. 1101. Suppl. 139. Iph. 813, ei ab hoc loco nonnihil discrepent. Praeterea probabiliter Meinekius *αὐτοῖν* pro *αὐτοῖς* coniecit. Particulae *τὲ* respondet *δὲ* in *μηδέ*, quia e dis-

θρόνους ἐᾶσθαι, μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν,
λόγῳ σκοποῦσι τὴν πάλαι γένους φθοράν,
οἵα κατέσχε τὸν σὸν ἄθλιον δόμον·
νῦν δ' ἐκ θεῶν του κἀλιτηρίου φρενὸς
εἰσῆλθε τοῖν τρὶς ἀθλίοιν ἔρις κακὴ
ἀρχῆς λαβέσθαι καὶ κράτους τυραννικοῦ.
χὠ μὲν νεάζων καὶ χρόνῳ μείων γεγὼς
τὸν πρόσθε γεννηθέντα Πολυνείκη θρόνων
ἀποστερίσκει, κἀξελήλακεν πάτρας.
ὃ δ', ὡς καθ' ἡμᾶς ἔσθ' ὁ πληθύων λόγος,
τὸ κοῖλον Ἄργος βὰς φυγὰς προσλαμβάνει
κῆδός τε καινὸν καὶ ξυνασπιστὰς φίλους,
ὡς αὐτίκ' Ἄργος ἢ τὸ Καδμείων πέδον
τιμῇ καθέξον ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν.

iunctione in oppositionem transit. Cfr. Matth. § 609 et § 626, Krueg. I § 69, 16, 6.

V. 364. *μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν*] Si scripsit Sophocles versu sequente *φόνῳ* pro *λόγῳ*, quod scripsisse eum Blaydesius suspicatus est, compara Ai. 43 *δοκῶν ἐν ὑμῖν χεῖρα χραίνεσθαι φόνῳ.*

V. 367. *κἀλιτηρίου* ex Toupii coniectura recepi pro *κἀξ ἀλιτηροῦ*. Dindorfius coniecit *κἀξ ἀλιτρίας*.

V. 368. *εἰσῆλθε τοῖν τρὶς ἀθλ.*] De locutione *εἰσέρχεσθαί τινι* cfr. Matth. § 402 c. Krueg. II § 48, 11, 3. *τρὶς ἀθλίοιν* pro *τρισαθλίοιν* caesurae causa scripsit Porsonus. Cfr. Hom. Od. V 306 *τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις*, Aristoph. Plut. 851 *καὶ τρὶς κακοδαίμων καὶ τετράκις καὶ πεντάκις.*

V. 370 sq. Notatus hic locus litera *χ* a grammaticis, quod Sophocles Polynicen maiorem natu dixit, minorem autem Eteoclem. Alii enim, ut Euripides, contrarium prodiderunt. HERM.

V. 371. *θρόνων ἀποστερίσκει*] I. e. 'regno exclusit', non 'de regno deiecit'. Recte Reisigius ad h. l. p. 244 de regno pluralem *θρόνοι* usurpari a tragicis solere monet, cum *θρόνος* nil nisi ipsam sellam regalem, quod solium vocatur, significare videatur.

V. 373. *ὁ πληθύων λόγος*] Comparant Aesch. Ag. 860 *ὡς ἐπλήθυον λόγοι.* Simile est quod infra 930 posuit, *ὁ πληθύων χρόνος.*

V. 374. *τὸ κοῖλον Ἄργος*] Illustratum hoc a scholiasta et Musgravio, qui: 'in universum, inquit, *τόπος κοῖλος* est locus montium ambitu cinctus, qui speciem excavati habet'.

V. 375. *κῆδός τε καινὸν*] In *καινὸν* reprehensio aliqua latet, quod Polynices, cum conubium non esset inter Thebanos et Argivos, tamen Adrasti filiam duxerit. DOED.

V. 376. sq. *ὡς αὐτίκ' — τιμῇ καθέξον*] Recte haec explicat scholiasta is, qui adnotavit: *ὡς πορθησόντων Ἀργείων τὰς Θήβας καὶ κατὰ τοῦτο ἐνδόξων γενησομένων.* De dictione *ὡς Ἄργος καθέξον* cfr. Matth. § 568, 3, de *κατέχειν* Ant. 605.

V. 377. *ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν*] Id est *ὡς τῶν Ἀργείων αὐτίκα τοὺς Θηβαίους ἢ νικησόντων ἢ εὐκλεεστάτους ἐπιδειξόντων.* Cfr. v. 1305 sqq., Hom. Il. XVIII 308 *ἀλλὰ μάλ' ἄντην στήσομαι, ἤ κε φέρῃσι μέγα κράτος ἤ κε φεροίμην*, XIII 327 *ὄφρα τάχιστα εἴδομεν, ἠέ τῳ*

ταῦτ᾽ οὐκ ἀριθμός ἐστιν, ὦ πάτερ, λόγων,
ἀλλ᾽ ἔργα δεινά· τοὺς δὲ σοὺς ὅπῃ θεοὶ
πόνους κατοικτιοῦσιν, οὐκ ἔχω μαθεῖν.
ΟΙΔ. ἤδη γὰρ ἔσχες ἐλπίδ᾽, ὡς ἐμοῦ θεοὺς
ὤραν τιν᾽ ἕξειν, ὥστε σωθῆναί ποτε;
ΙΣΜ. ἔγωγε τοῖς νῦν γ᾽, ὦ πάτερ, μαντεύμασιν.
ΟΙΔ. ποίοισι τούτοις; τί δὲ τεθέσπισται, τέκνον;
ΙΣΜ. σὲ τοῖς ἐκεῖ ζητητὸν ἀνθρώποις ποτὲ
θανόντ᾽ ἔσεσθαι ζῶντά τ᾽ εὐσοίας χάριν.
ΟΙΔ. τίς δ᾽ ἂν τοιοῦδ᾽ ὑπ᾽ ἀνδρὸς εὖ πράξειεν ἄν;
ΙΣΜ. ἐν σοὶ τὰ κείνων φασὶ γίγνεσθαι κράτη.
ΟΙΔ. ὅτ᾽ οὐκέτ᾽ εἰμί, τηνικαῦτ᾽ ἄρ᾽ εἴμ᾽ ἀνήρ;

εὖχος ὀρέξομεν ἠέ τις ἡμῖν, Aesch. Sept. 45 Ἄρη τ᾽ Ἐνυὼ καὶ φιλαίματον Φόβον ὡρκωμότησαν ἢ πόλει κατασκαφὰς θέντες λαπάξειν ἄστυ Καδμείων βίᾳ, ἢ γῆν θανόντες τήνδε φυράσειν φόνῳ et cum dictione πρὸς οὐρανον βιβῶν Isocr. or. XV § 134 τὰ μὲν ἁμαρτανόμενα παρόψονται, τὸ δὲ κατορθωθὲν οὐρανόμηκες ποιήσουσιν.

V. 378. ταῦτ᾽ οὐκ ἀριθμὸς — λόγων] 'Haec non sunt inania verba'. Conf. Elmsl. ad Eur. Heracl. 997 et, quos Heller. laudat, Bergl. ad Aristophan. Nub. 1205 et Boeckh. de tragg. vett. p. 93.

V. 379. τοὺς δὲ σοὺς — μαθεῖν] ὅπῃ cum Halmio scripsi pro ὅποι. Postquam de fratrum suorum factis horrendis dixit Ismena, miserum habituris exitum, spem ostendit, ex oraculo, quod v. 385 sq. commemorat, conceptam, fore, ut patris laboribus di misericordia commoti finem tandem imponant, sed qua via finem impositure sint, perspicere se posse negat, memor consiliorum, quae a Thebanis agitari sciebat, exposita v. 392 sqq. καὶ μὴν Κρέοντα etc. Apparet autem ex iis, quae statim respondet Oedipus, verbo κατοικτίζειν hic animum significari non tantum misericordia affectum, sed etiam ad auxiliandum paratum, ita ut sit misereri, *sich erbarmen*.

V. 381 sq. ὡς — ἕξειν] Vide de hac abundantia dictionis Matth. § 539 not. 1, Krueg. I § 55, 4 10. Schol. ὤραν· φροντίδα.

V. 383. τοῖς νῦν γ᾽ — μαντ.] Νῦν addidit poeta, ut hoc oraculum ab antiquiore eiusdem argumenti oraculo distingueret, quod supra est expositum ab Oedipo v. 87—95. Clarius etiam distinxit v. 452 τῆσδέ τε μαντεῖ᾽ ἀκούων συννοῶν τε τάξ ἐμοῦ παλαίφαθ᾽, ἁμοὶ Φοῖβος ἤνυσέν ποτε. Ismena unde oraculum acceperit, dixit v. 413. DINDORF.

V. 385 sq. σὲ τοῖς — εὐσοίας χάριν] 'Te a Thebanis propter salutem civitatis suae aliquando mortuum expetitum fore vivumque'. Scholiasta ἐν τοῖς ἀναγκαιοτέροις τῶν ἀντιγράφων γρ. εὐσοίας χάριν, ὃ καὶ οἱ ὑπομνηματισάμενοι ἀξιοῦσιν. εὔσοιαν δέ φασι τὴν εὐθένειαν, καθάπερ καὶ ἐν Ἀμφιτρύωνι· 'ἐπεὶ δὲ βλάστῃ, τῶν τριῶν μίαν λαβεῖν εὔσοιαν ἀρκεῖ.'

V. 387. ὑπ᾽ deest in optimo libro La. Fortasse poeta scripsit τίς δ᾽ ἀντὶ τοιοῦδ᾽ ἀνδρός, 'pro tali homine' sive 'ob talem hominem'.

V. 388. ἐν σοὶ — κράτη] 'In te contineri dicunt illorum imperium'. De ἐν vide ad v. 242, de κράτη cfr. Ai. 1016 et O. R. 586.

V. 389. ἀνήρ] 'Vir' κατ᾽ ἐξοχήν. Sic apud Arist. Equit. 391

ΙΣΜ. νῦν γὰρ θεοί σ' ὀρθοῦσι, πρόσθε δ' ὤλλυσαν.
ΟΙΔ. γέροντα δ' ὀρθοῦν φλαῦρον, ὃς νέος πέσῃ.
ΙΣΜ. καὶ μὴν Κρέοντά γ' ἴσθι σοι τούτων χάριν
ἥξοντα βαιοῦ κοὐχὶ μυρίου χρόνου.
ΟΙΔ. ὅπως τί δράσῃ, θύγατερ; ἑρμήνευέ μοι.
ΙΣΜ. ὥς σ' ἄγχι γῆς στήσωσι Καδμείας, ὅπως
κρατῶσι μέν σου, γῆς δὲ μὴ 'μβαίνῃς ὅρων.
ΟΙΔ. ἡ δ' ὠφέλησις τίς θύρασι κειμένου;
ΙΣΜ. κείνοις ὁ τύμβος δυστυχῶν ὁ σὸς βαρύς.
ΟΙΔ. κἄνευ θεοῦ τις τοῦτό γ' ἂν γνώμῃ μάθοι.

ἀλλ' ὅμως οὗτος τοιοῦτος ὢν ἅπαντα τὸν βίον, κατ' ἀνὴρ ἔδοξεν εἶναι, ibid. 1254 μέμνησ', ὅτι ἀνὴρ γεγένησαι δι' ἐμέ. BR. Vide quae ad Ai. 512 adnotavimus. Eodem modo Latini nomen viri usurparunt. Sic M. Tullius Philipp. II c. 14 *quod non fecisti, ignosco; virum res illa quaerebat.* Cfr. Servius ad Verg. Aen. VI 553. Gesner. Thes. L. L. T. IV p. 1038 nr. 5.

V. 390. **νῦν γάρ — ὤλλυσαν**] Simillime chorus v. 1555 sq. πολλῶν γὰρ . . πημάτων ἱκνουμένων πάλιν σφε δαίμων δίκαιος αὔξοι.

V. 391. Schol. γέροντα δ' ὀρθοῦν· τὸν ἅπαξ ἐν νεότητι πεσόντα ἐν γήρᾳ ὀρθοῦσθαι ἀδύνατον. Rectius Brunckius φλαῦρον interpretatur εὐτελές, 'vile, futile'. Cfr. Blomf. ad Aesch. Pers. 222 gloss. De ὃς πέσῃ vide Krueg. I § 54, 15, 3.

V. 393. **βαιοῦ — χρόνου**] Proprie 'intra breve tempus, i. e. post breve tempus'. Cfr. Matth. § 377, 2 a. De locutionis abundantia β. κοὐχὶ μυρίου vide ad O. R. 58.

V. 395 sq. Schol. στήσωσι· κατοικίσωσι; ὅπως κρατῶσι μέν σου· ἀντὶ τοῦ ὅπως σχῶσί σε. Ceterum recte Seidlerus: Exteris omnino potuit mortuus Oedipus prodesse, cum exsilio scelus iam esset expiatum; Thebani autem mediam quandam ingressi viam atque ita oraculi mentem interpretati sunt, quasi iis lucrum paraturus esset mortuus, in quorum non tam terra quam potestate foret. In confini igitur loco facilius se vindicaturos sibi sepulcrum, quam si in media alius populi terra conditus esset. Ceterum confer 785 ἥκεις ἔμ' ἄξων, οὐχ ἵν' εἰς δόμους ἄγῃς, ἀλλ' ὡς πάραυλον οἰκίσῃς.

V. 396. **ἐμβαίνῃς ὅρων**] Cum genetivo eiusdem generis verbum coniunctum O. R. 825 et infra v. 924. Cfr. Krueg. II § 47, 23, 4.

V. 397. Schol. κειμένου· ἀντὶ τοῦ οἰκοῦντος. Ismene tamen, ut ex responsione eius apparet, de sepulto Oedipo hoc dictum accepit.

V. 398. Schol. κείνοις ὁ τύμβος· ὁ τύμβος δυστυχῶν ὁ σὸς κείνοις βαρύς, ἀντὶ τοῦ· ἐπὶ ξένης σοῦ θαπτομένου δυστυχήσουσιν ἐκεῖνοι. Dicit igitur Ismene: 'illis grave quid a manibus tuis metuendum, infeliciter (i. e. peregrina in terra) sepultis'. Vide 405—407. Apte confert Neuius Aesch. Choeph. 912 *ΟΡ.* τεκοῦσα γάρ μ' ἔρριψας ἐς τὸ δυστυχές. *ΚΛ.* οὔτοι σ' ἀπέρριψ' εἰς δόμους δορυξένους. Sed potius τύμβος δυστυχῶν eodem sensu quo ἄθλιος τύμβος Eur. El. 519 de sepulcro neglecto ac iustis honoribus destituto interpretandum videtur, praesertim cum secundum v. 403 sepulcrum in peregrina terra esse debeat. De notione nominis βαρύς vide ad O. R. 527.

V. 399. **κἄνευ — μάθοι**] Recte Brunckius: 'me etiam mortuum illis infensum fore, ἀραῖον, si me non sirint in patria terra se-

ΙΣΜ. τούτου χάριν τοίνυν σε προσθέσθαι πέλας
χώρας θέλουσι, μηδ' ἵν' ἂν σαυτοῦ κρατοῖς.
ΟΙΔ. ἦ καὶ κατασκιῶσι Θηβαίᾳ κόνει;
ΙΣΜ. ἀλλ' οὐκ ἐᾷ τοὔμφυλον αἷμά σ', ὦ πάτερ.
ΟΙΔ. οὐκ ἆρ' ἐμοῦ γε μὴ κρατήσωσίν ποτε.
ΙΣΜ. ἔσται ποτ' ἆρα τοῦτο Καδμείοις βάρος.
ΟΙΔ. ποίας φανείσης, ὦ τέκνον, ξυναλλαγῆς;
ΙΣΜ. τῆς σῆς ὑπ' ὀργῆς, σοῖς ὅταν στῶσιν τάφοις.
ΟΙΔ. ἃ δ' ἐννέπεις κλύουσα τοῦ λέγεις, τέκνον;
ΙΣΜ. ἀνδρῶν θεωρῶν Δελφικῆς ἀφ' ἑστίας.
ΟΙΔ. καὶ ταῦτ' ἐφ' ἡμῖν Φοῖβος εἰρηκὼς κυρεῖ;
ΙΣΜ. ὥς φασιν οἱ μολόντες εἰς Θήβης πέδον.
ΟΙΔ. παίδων τις οὖν ἤκουσε τῶν ἐμῶν τάδε;
ΙΣΜ. ἄμφω γ' ὁμοίως, κἀξεπίστασθον καλῶς.
ΟΙΔ. κᾆθ' οἱ κάκιστοι τῶνδ' ἀκούσαντες πάρος
τοὐμοῦ πόθου προὔθεντο τὴν τυραννίδα;

peliri, vel non monente deo quivis facile mente intellegat'. γνώμη similiter μαντικῇ opponitur O. R. 398 γνώμῃ κυρήσας οὐδ' ἀπ' οἰωνῶν μαθών.

V. 400. Schol. προσθέσθαι· ἀντὶ τοῦ κατοικίσαι. χώρας· τῆς Θήβης.

V. 401. Schol. μηδ' ἵν' ἂν σαυτοῦ· μηδὲ ἐᾶν σε, ὅπου ἂν σαυτοῦ ἐξουσιάσῃ. λείπει τὸ ἐᾶν ῥῆμα· ἢ ἀπὸ κοινοῦ τὸ προσθέσθαι. Ita vero commune est προσθέσθαι, ut post μηδέ ex προσθέσθαι sponte subaudiatur ἐᾶν. Cum Brunckio κρατοῖς scripsi pro κρατῇς. Sensus est: 'ubi te non in sua potestate habeant'.

V. 402. Schol. κατασκιῶσι· οἷον ἐν Θήβαις με χώσουσιν; cfr. Epigramm. Gr. ed. Kaib. p. 493 θανόντα .. γαῖα κατεσκίασεν et εὐσκίαστον infra v. 1707.

V. 403. Schol. τοὔμφυλον αἷμα· ὁ πατρῷος φόνος. Cfr. O. R. 101. Reisigius comparat Eur. Suppl. 148 Τυδεὺς μὲν αἷμα συγγενὲς φεύγων χθονός et huius fab. 600 sq. De verbis οὐκ ἐᾷ σε αἷμα, sc. κατασκιάζεσθαι etc., confert Neuius Ant. 538.

V. 404. οὐκ — μὴ κρατήσωσίν ποτε] 'Nunquam igitur me in sua potestate habebunt' vel potius 'habeant'. Cfr. v. 450. 649. 849. 1024. 1702 sq. Ai. 83. 560. Phil. 103. 381. Schol. εἰ οὐ θάπτουσί με ἐν Θήβῃ.

V. 405. Schol. βάρος· διὰ τὸ μὴ κατασχεῖν σε.

V. 406. Schol. ποίας φανείσης· ποίας αἰτίας γενομένης βλαβήσονται; ἀντὶ τοῦ· ὑπὸ θεῶν, ὑπὸ Ἐρινύων, ἢ ὑπὸ τίνος; Vide ad O. R. 34.

V. 407. τῆς σῆς ὑπ' ὀργῆς — τάφοις] I. e. ὑπὸ σοῦ ὀργισθέντος (sc. magna clade afficientur), ὅταν ἐν τῷ σῷ τύμβῳ στῶσιν, 'manes tui irati Thebanis, a quibus eiectus sis, cladem iis inferent, ubi in sepulcro tuo constiterint'. De re vide ad 453, de dativo not. extr. ad 309.

V. 409. ἀνδρῶν — ἑστίας] Recte Winsemius: 'a legatis, qui redierant ab ara Delphica'.

V. 410. ἐφ' ἡμῖν] Proprie 'quae ad me pertineant, i. e. de me'. Cfr. Phil. 1384. Alia exempla attulit Matth. § 586 ε.

V. 411. Usui accommodate Herwerdenus ὥς φασί γ' coniecit. Pro εἰς Θήβης πέδον sensui magis conveniat εἰς Θήβας πάλιν.

V. 414 sq. κᾆθ'] Vide 1005 et

ΙΣΜ. ἀλγῶ κλύουσα ταῦτ' ἐγώ, φέρω δ' ὅμως.
ΟΙΔ. ἀλλ' οἱ θεοί σφιν μήτε τὴν πεπρωμένην
ἔριν κατασβέσειαν, ἐν δ' ἐμοὶ τέλος
αὐτοῖν γένοιτο τῆσδε τῆς μάχης πέρι,
ἧς νῦν ἔχονται κἀπαναροῦνται δόρυ·
ὡς οὔτ' ἂν ὃς νῦν σκῆπτρα καὶ θρόνους ἔχει
μείνειεν, οὔτ' ἂν οὐξεληλυθὼς πάλιν
ἔλθοι ποτ' αὖθις· οἵ γε τὸν φύσαντ' ἐμὲ
οὕτως ἀτίμως πατρίδος ἐξωθούμενον
οὐκ ἔσχον, οὐδ' ἤμυναν· ἀλλ' ἀνάστατος
αὐτοῖν ἐπέμφθην, κἀξεκηρύχθην φυγάς.
εἴποις ἄν, ὡς θέλοντι τοῦτ' ἐμοὶ τότε
πόλις τὸ δῶρον εἰκότως κατῄνεσεν.

Matth. § 603 extr. — *πάρος προύθεντο* ex abundantia dictum, tragicis valde frequentata; cfr. Lobeck. ad Ai. 741. Elmsl. ad Heracl. 141. Neuius comparat Eur. Heraclid. 201 *ἡ γὰρ αἰσχύνη πάρος τοῦ ζῆν παρ' ἐσθλοῖς ἀνδράσιν, νομίζεται.* De *τοὐμοῦ πόθου* vide ad 328. Eadem sententia enuntiata aliis verbis 444 sq.

V. 416. *φέρω δ' ὅμως*] 'Nuntio tamen'. Eo enim significatu saepe *φέρω*, ut Latinorum *fero*, a poetis dici iam ad Ai. 770 monuimus. Aptam dictionem habebis, si aut *ἀλγῶ φέρουσα .. φέρω δ' ὅμως* scribes aut cum Nauckio *ἀλγῶ λέγουσα .. λέγω δ' ὅμως.*

V. 418 sq. *ἐν δ' ἐμοὶ τέλος* etc.] Respondet *δὲ* particula *μήτε* particulae; cfr. Matth. § 609. Krueg. I § 69, 16, 6. Fortasse tamen ex Elmsleii coniectura *ἔν τ'* recipiendum. De *ἐν* praep. monitum ad 242, de addita *περὶ* praepositione conf. Matth. § 380 not. 4.

V. 420. *ἧς — δόρυ*] *κἀπαναροῦνται* scripsi pro *κἀπαναιροῦνται*, non cum Hermanno *κἀπαναίρονται*. Nam saepissime in libris eae formae verbi *αἴρω*, quae *ᾱρ* habent, in formas verbi *αἱρέω* vel alias deturpatae sunt. Sensus est: 'quam nunc committere parant, mox manus inter se conserturi'. Scholiasta: *κατ' ἀλλήλων ἐπαίρουσιν*. De conformatione orationis *ἧς ἔχ. κἀπ. δόρυ* confer O. R. 1246 sq., Ant. 531 sq. et ex Latinis Verg. Aen. IV 71 sq. *quam (cervam) procul incautam nemora inter Cresia fixit pastor agens telis, liquitque volatile ferrum nescius.* Krueg. I § 59, 2, 6.

V. 421. Schol. *εἰ γὰρ ἐν τῇ ἐμῇ ἐξουσίᾳ γένοιτο, οὐδὲ εἷς αὐτῶν ζήσεται.* De *ὡς* vide Matth. § 628, 3 b. — Verba *σκῆπτρα καὶ θρόνους* coniunxit poeta etiam infra 448. 1354; similiter *κράτη καὶ θρόνους* dixit Ant. 173 et O. R. 237.

V. 424. Cum dici soleat *ἄτιμον ἐκβάλλεσθαι, ἐξωθεῖσθαι, ἐξελαύνεσθαι* ut O. R. 670, Phil. 1028, Eur. Phoen. 627, 1761, Bacch. 1313, Med. 438, 1357, etiam hic *ἄτιμον* scribendum videtur.

V. 425. *ἔσχον*] I. e. *ἐκώλυσαν*, ut infra 888; de dictione *ἔσχον ἐξωθούμενον* vide Matth. § 555.

V. 426. Schol. *αὐτοῖν ἐπέμφθην· τὸ ἐφ' ἑαυτοῖς οὐκ ἐπήρκεσαν. ἐνῆν γὰρ αὐτοῖς τὸ ἐφ' αὐτοῖς τοῦτο πρᾶξαι, ὡς αὐτάρκως κεκολασμένου τῇ πηρώσει.* De dativo cfr. 444 et Matth. § 395. Krueg. I § 48, 15, 3.

V. 427 sq. *εἴποις ἂν — κατῄνεσεν*] Dicit hoc respiciens ad ea, quae O. R. 1436 sqq. dixerat. Cfr. etiam huius fab. 765 sqq. Scholiasta: *θέλοντι· τὸ ἐξορισθῆναι.* De *τότε* Neuius Popponem ad Thucyd. I 101, Soph. Ant. 135

οὐ δῆτ', ἐπεί τοι τὴν μὲν αὐτίχ' ἡμέραν,
ὁπηνίκ' ἔζει θυμός, ἥδιστον δέ μοι
τὸ κατθανεῖν ἦν καὶ τὸ λευσθῆναι πέτροις,
οὐδεὶς ἔρωτος τοῦδ' ἐφαίνετ' ὠφελῶν·
χρόνῳ δ', ὅτ' ἤδη πᾶς ὁ μόχθος ἦν πέπων,
κἀμάνθανον τὸν θυμὸν ἐκδραμόντα μοι
μείζω κολαστὴν τῶν πρὶν ἡμαρτημένων,
τὸ τηνίκ' ἤδη τοῦτο μὲν πόλις βίᾳ
ἤλαυνέ μ' ἐκ γῆς χρόνιον· οἱ δ' ἐπωφελεῖν
οἱ τοῦ πατρὸς τῷ πατρὶ δυνάμενοι τὸ δρᾶν
οὐκ ἠθέλησαν, ἀλλ' ἔπους σμικροῦ χάριν
φυγάς σφιν ἔξω πτωχὸς ἠλώμην ἐγώ.
ἐκ ταῖνδε δ' οὔσαιν παρθένοιν, ὅσον φύσις
δίδωσιν αὐταῖν, καὶ τροφὰς ἔχω βίου
κοίτης τ' ἄδειαν καὶ γένους ἐπάρκεσιν·

et Ai. 650 confert. Adde quae nos ad Ai. 631 adnotavimus.

V. 432. *ἔρωτος τοῦδ' — ὠφελῶν*] Dindorfius, *ὠφελῶν*, inquit, cum genetivo constructum, quia significat *ἀπολαῦσαι ἐποίει*, ut explicat scholiasta. Sic *ὠφελεῖσθαι τοῦδε τοῦ νόμου* apud Antiphontem p. 131, 27. Alii verba corrupta putant et coniecit Pappageorgius *ἔρωτ' ἐς τόνδ' . . ὠφελῶν*, Meklerus *ἔρωτος τοῦδ' . . ἐφαίνετο στραφείς*, elegantius Herwerdenus *ἐρῶντα*.

V. 433. *χρόνῳ δ' — πέπων*] Hesychius: *πέπων· ἔκλυτος, ἀσθενής*. Cfr. *ὀργὴ πέπειρα* Trach. 728. De *χρόνῳ* monitum ad Philoct. 233. Tantum autem abest, ut in repetitis verbis *χρόνῳ* et (437) *χρόνιον* ulla sit offensio, ut magna sit venustas in vocabulo eo, cuius maximam vim esse voluit poeta, in initio et exitu eiusdem membri posito.

V. 434 sq. *κἀμάνθανον — ἡμαρτημένων*] 'Et cum intellexissem me ira abreptum maiores, quam pro delictis, poenas de me sumpsisse'. Nam *τῶν πρὶν ἡμ.* valet *ἢ κατὰ τὰ ἡμ.*; conf. O. R. 1374 et Matth. § 451. Patet autem effossos significari oculos.

V. 436. *τοῦτο μὲν*] Respondent his vers. sq. *οἱ δέ*. Conf. Matth. § 288 not. 2 extr.

V. 437. *χρόνιον*] Hesychius: *μετὰ πολὺν χρόνον*. Cfr. Matth. § 446, 8. Krueg. I § 57, 5, 7.

V. 438. *οἱ τοῦ πατρὸς*] Eo confirmatur pietatis officium. Itaque illi non solum potuisse (*δυνάμενοι*), sed etiam debuisse dicuntur patri opem ferre, quippe filii. REIS. De dativo vide Krueg. II § 46, 8, 2, de *τὸ δρᾶν* quae ad v. 47 adnotavimus et Matth. ad Eur. Hipp. 49 vel Gr. Gr. § 543 not. 2.

V. 439 sq. Recte Brunckius: 'qui patris causam suscipere debebant, potius quam eum verbulo defenderent, eum expelli passi sunt'. Hoc est enim illud leve verbum, quod satis fuisset ad defendendum ab exsilio Oedipum, si filii eius causam agere voluissent. Tantulo igitur neglecto officio, illis non invitis exterminatus est. REIS. Vide etiam Matth. § 576. — De *ἠλώμην σφιν* vide ad v. 426.

V. 441 sqq. *ἐκ ταῖνδε — ἐπάρκεσιν*] 'Ab his autem, quae virgines sint, quantum per sexum iis licet, et alimenta vitae consequor et cubile securum et praesidium, quod consanguineos (i. e. liberos) praestare convenit'. *κοίτης τ'* scripsi pro *καὶ γῆς*.

τὼ δ' ἀντὶ τοῦ φύσαντος εἱλέσθην θρόνους
καὶ σκῆπτρα κραίνειν καὶ τυραννεύειν χθονός.
ἀλλ' οὔ τι μὴ λάχωσι τοῦδε συμμάχου,
οὐδέ σφιν ἀρχῆς τῆσδε Καδμείας ποτὲ
ὄνησις ἥξει, τοῦτ' ἐγῷδα, τῆσδέ τε
μαντεῖ' ἀκούων συννοῶν τε τάξ ἐμοῦ
παλαίφαθ', ἁμοὶ Φοῖβος ἤνεσέν ποτε.
πρὸς ταῦτα καὶ Κρέοντα πεμπόντων ἐμοῦ
μαστῆρα, κεἴ τις ἄλλος ἐν πόλει σθένει.
ἐὰν γὰρ ὑμεῖς, ὦ ξένοι, θέλητ' ὁμοῦ

V. 444. **θρόνους** a verbo **εἱλέσθην**, non a **κραίνειν** aptum esse videtur. Cfr. Aesch. Ag. 1412 **νῦν μὲν δικάζεις ἐκ πόλεως φυγὴν ἐμοὶ καὶ μῖσος ἀστῶν δημόθρους τ' ἔχειν ἀράς.**

V. 445. **σκῆπτρα κραίνειν**] Cfr. Phil. 140 et quae ad eum locum adnotavi.

V. 446. **ἀλλ' — συμμάχου**] 'Sed nunquam me socium consequentur'. Est enim **λαγχάνειν τινός τινος** eo hic sensu usurpatum, quo vulgo **τυγχάνειν τινός τινος** (cfr. Advers. in Philoct. p. 83 sq.) dici solet. Eodem modo infra 1487 **κιχήσεται** usurpatum. Brunckius etiam hic **τύχωσι** scripsit; at vide Krueg. I § 47, 14. De **οὐ μὴ λάχωσι** vide ad v. 404. **οὐδέ** Elmsleius restituit pro **οὔτε**. Alii **οὔτε** servato antea **οὔ τι** in **οὔτε** mutant. Vide etiam ad El. 43.

V. 447 sq. **οὐδέ σφιν ἀρχῆς — ὄνησις ἥξει**] Vide quae ad v. 70 adnotata sunt.

V. 448 sqq. **ἥξει — ἤνεσέν ποτε**] Male vulgo post **ἥξει** punctum est positum. Immo **τοῦτ' ἐγῷδα** ita additum praecedentibus est, ut pro adverbio affirmativo sit; vide quae ad v. 265 sq. adnotavi. Quanquam ab illis locis, quos ibi attuli, hic eo nomine differt, quod ex verbis **τοῦτ' ἐγὼ οἶδα** rursus apta sunt participia **ἀκούων** et **συννοῶν**. Verborum autem **τῆσδέ τε — ἤνεσέν ποτε** sensum hunc esse debere puto: 'cum ea quae Ismena attulit oracula cognita habens tum illa mecum effata reputans, quae Phoebus olim mihi edidit'. Priora oracula commemorata sunt v. 387 sqq., posteriora v. 87—95.

V. 449 sq. **τε τάξ** ex Heathii coni. posui pro scriptura vulgata **τά τ' ἐξ**. Tum versu sequente ipse restitui **ἤνεσεν** pro codicum scriptura **ἤνυσεν**. Saepe autem a librariis haec verba confusa sunt. Sed ne sic quidem persanatus hic locus est. Alienum ab hoc loco est et **τάξ ἐμοῦ**, pro quo requiritur **τἄμφ' ἐμοῦ** vel simile quid, et haeremus iure in verbis **τἄμφ' ἐμοῦ παλαίφατα** prorsus inutiliter additis.

V. 451. **πρὸς ταῦτα**] 'Quapropter'; vide ad O. R. 426. De locutione **πέμπω τινὰ μαστῆρά τινος** cfr. Philoct. 1438 **ἐγὼ δ' Ἀσκληπιὸν παυστῆρα πέμψω σῆς νόσου πρὸς Ἴλιον.**

V. 453 sqq. Schol. **εἰ ὑμεῖς συμβάλησθέ μοι, ἑαυτοῖς συμβάλλεσθε. χρησμὸς γὰρ ἦν, ὡς, εἰ Ἀθηναῖοι τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐγκρατεῖς γένωνται, ἔσοιτο αὐτοῖς ποτε σωτὴρ πολιορκουμένοις ὑπὸ Θηβαίων, εἴτε κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, εἴτε καθ' ἕτερον. ταῦτα δὲ εἰκὸς ποιητικώτερον ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους πεπλάσθαι ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν Ἀθηναίων. πολλαχοῦ δὲ οἱ τραγικοὶ χαρίζονται ταῖς πατρίσιν ἔνια**, schol. ad Aristid. p. 560 ed. Dind. **στρατευσάντων δέ ποτε Θηβαίων κατὰ Ἀθηναίων ἐμφαίνεται Οἰδίπους Ἀθηναίοις κελεύων αὐτοὺς ἀντιπαρατάξασθαι Θηβαίοις θαρροῦντως· καὶ**

προστάτισι ταῖς σεμναῖσι δημούχοις θεαῖς
ἀλκὴν ποεῖσθαι, τῇδε μὲν πόλει μέγαν
σωτῆρ' ἀρεῖσθε, τοῖς δὲ γῆς ἐχθροῖς πόνους.
ΧΟΡ. ἐπάξιος μέν, Οἰδίπους, κατοικτίσαι
αὐτός τε παῖδές θ' αἵδ'· ἐπεὶ δὲ τῆσδε γῆς
σωτῆρα σαυτὸν τῷδ' ἐπεμβάλλεις λόγῳ,
παραινέσαι σοι βούλομαι τὰ σύμφορα.
ΟΙΔ. ὦ φίλταθ', ὡς νυν πᾶν τελοῦντι προξένει.
ΧΟΡ. θοῦ νυν καθαρμὸν τῶνδε δαιμόνων, ἐφ' ἃς
τὸ πρῶτον ἵκου καὶ κατέστειψας πέδον.
ΟΙΔ. τρόποισι ποίοις; ὦ ξένοι, διδάσκετε.
ΧΟΡ. πρῶτον μὲν ἱρὰς ἐξ ἀειρύτου χοὰς
κρήνης ἐνεγκοῦ, δι' ὁσίων χειρῶν θιγών.
ΟΙΔ. ὅταν δὲ τοῦτο χεῦμ' ἀκήρατον λάβω;

συμβαλόντες ἐνίκησαν αὐτούς. Similes de aliis heroibus narrationes occurrunt saepius, ut Herod. VIII 39 et IX 83 sq., Plut. Thes. c. 35.

V. 453 sqq. θέληθ' ὁμοῦ — ἀλκὴν ποεῖσθαι] Similiter dictum Ai. v. 767 θεοῖς μὲν κἂν ὁ μηδὲν ὢν ὁμοῦ κράτος κατακτήσαιτο. Tum ἀλκὴν ποιεῖσθαι dictum ut ἀλκὴν τιθέναι v. 1624. Porro recte ὁμοῦ θεαῖς, i. e. Ἐρινύσι, dictum. Nam dearum illarum propitia voluntate opus erat, ne Atheniensium quod expetebat auxilium felici successu careret. DINDORF., qui θέληθ' ὁμοῦ προστάτισι ταῖς pro θέλητέ μου πρὸς ταῖσι ταῖς ex coniectura scripsit. Fortasse θέλητέ μου πρὸς ταῖσδε ταῖς .. ἀλκὴν προθέσθαι Sophocli reddenda sunt.

V. 456. τοῖς δὲ γῆς restituit Nauckius. La exhibet τοῖς δ' ἐμῆς. In aliis libris legitur τοῖς δ' ἐμοῖς, quibus vestigium bonae lectionis obliteratum esse patet.

V. 457. ἐπάξιος — κατοικτίσαι] Vide ad O. R. 750.

V. 458. αὐτός τε παῖδές θ' αἵδ'] Comparat Neuius 559, 952, 1152, Phil. 89.

V. 458 sqq. Schol. ἐπεὶ δὲ τῆσδε γῆς· ὅτι δὲ σώζειν ὑπισχνῇ τὴν πόλιν, ὑποθέσθαι σοι βούλομαι τὰ χρήσιμα. Ἀττικῶς δὲ πάνυ τῇ συντάξει καὶ πιθανὴ λοιπὸν ἡ χάρις τῶν ἐγχωρίων ἀνδρῶν. παραινοῦσι γὰρ αὐτὸν καθαρσίων τυχεῖν, ἵνα ἧττόν πως ἐναγὴς φαίνοιτο.

V. 459. ἐπεμβάλλεις, quod interpretantur 'ingeris', mire dictum. Nauckius coniecit ἐπαγγέλλῃ.

V. 461. Schol. ὡς φῄς, προξένει μοι καὶ πάρεχε τὰ χρήσιμα· οὐ γὰρ ὀκνήσαιμι τελεῖν. Cfr. O. R. 1449 et Trachin. 728. τελοῦντι participium futuri esse patet.

V. 462. θοῦ καθαρμὸν τῶνδε δαιμ.] Poetice dictum pro κάθαιρε τάσδε δαίμονας. Sic infra 542 sq. ἔθου φόνον πατρός. 1139 μῆκος τῶν λόγων ἔθου.

V. 463. κατέστειψας] Cum La κατέστιψας et in marg. γρ. κατάστεψον, alii libri κατέστεψας vel κατέστειψας exhibeant, insolentia formae κατέστειψας complures editores commoti sunt, ut κατάστεψον reciperent et 'sacra fer in solum Furiarum' interpretarentur. At causa purgationis, quod Oedipus nemus inaccessum ingressus erat, non debebat sileri. — πέδον scil. αὐτῶν, quod loco relativi ὧν poni solet.

V. 466. δι' ὁσίων — θιγών] I. e. lotis manibus.

V. 467. Schol. ἀντὶ τοῦ καὶ ὅταν ἀρύσωμαι, τί πράξω; Cum verbis χεῦμ' ἀκήρατον comparat

ΧΟΡ. κρατῆρές εἰσιν, ἀνδρὸς εὔχειρος τέχνη,
ὧν κρᾶτ' ἔρεψον καὶ λαβὰς ἀμφιστόμους.
ΟΙΔ. θαλλοῖσιν, ἢ κρόκαισιν, ἢ ποίῳ τρόπῳ;
ΧΟΡ. οἰὸς νεώρους εὐπόκῳ μαλλῷ λαβών.
ΟΙΔ. εἶεν· τὸ δ' ἔνθεν ποῖ τελευτῆσαί με χρή;
ΧΟΡ. χοὰς χέασθαι στάντα πρὸς πρώτην ἕω.
ΟΙΔ. ἦ τοῖσδε κρωσσοῖς, οἷς λέγεις, χέω τάδε;
ΧΟΡ. τρισσάς γε πηγάς· τὸν τελευταῖον δ' ὅλον.
ΟΙΔ. τοῦ τόνδε πλήσας θῶ; δίδασκε καὶ τόδε.

Dindorfius verba Homerica (Il. XXIV 303) ὕδωρ ἀκήρατον.

V. 468. **κρατῆρες**] Haud dubie **λάϊνοι**, ut in Hom. Od. XIII 105. — **τέχνη**, 'opus arte factum'; vide Schaefer. ad Long. p. 362. DOED. Scholiasta a Daedalo facta illa pocula tradit. Addit Dindorfius: Aptum huiusmodi artifici epitheton. Veterem statuarium, cui **Εὔχειρ** nomen fuerit, memorant Pausanias aliique, quos Boeckhius in Corp. Inscript. Vol. I p. 916 attulit.

V. 469. **λαβὰς ἀμφιστόμους**] Quales hae intellegendae sint, dubitat scholiasta. Analogia ansas significari postulat in utraque craterum parte pervias, ut manus inseri posset. HERM. Videntur potius ansae ita perviae fuisse, ut ex cratere eis aqua effundi posset.

V. 470. **κρόκαισιν**] 'filis laneis'. MUSGR. — **ποίῳ τρόπῳ**, subaudi **ἄλλῳ**. Eodem modo Eur. Hec. 1254. Pors. Sic Latini scriptores *quonam modo*, h. e. 'quonam alio modo'. Vid. Goerenzius ad Cic. Acad. I p. 64. SCHAEF.

V. 471. **νεώρους** scripsit Musgravius, **εὐπόκῳ** Valckenarius. Libri **νεαρᾶς** et **οἰνεοτόκωι** superscr. **οἰοπόκωι** vel **νεοτόκωι**. Ex Canteri coniectura **νεοπόκῳ** recipi solet; sed quod in **οἰνεοτόκωι** et **οἰοπόκωι** latet **οἰπόκωι** nihil aliud quam **εὐπόκῳ** esse apparet, idque poetico dicendi generi vel maxime convenit. — De participio **λαβών** dativo adiecto cfr. Aristoph. Av. 56 **σὺ δ' οὖν λίθῳ κόψον λαβών**.

V. 472. **τὸ δ' ἔνθεν**] 'Quod reliquum est', sive 'quod deinde faciendum est'. Sic **τἀντεῦθεν** Phil. 817. De **ποῖ** cfr. 227.

V. 473. Schol. **πρὸς πρώτην ἕω· πρὸς τὴν ἀνατολήν. καὶ γὰρ δὴ καὶ τὰς ἐκθύσεις πρὸς ἥλιον ἐποιοῦντο. καθάπερ καὶ ἐν Ἠλέκτρᾳ** (424): '**τοιαῦτά του παρόντος, ἡνίχ' ἡλίῳ δείκνυσι τοὔναρ ἔκλυον ἐξηγουμένου**'. **καὶ οἱ τοὺς καθαρμοὺς δὲ ἐπιτελοῦντες πρὸς τὴν ἕω ἵστανται. Κρατῖνος ἐν Χείρωνι· 'ἄγε δὴ πρὸς ἕω πρῶτον ἁπάντων ἵστω, καὶ λάμβανε χερσὶν σχῖνον μεγάλην'**.

V. 474. **ἦ τοῖσδε — χέω τάδε**;] Hoc dicit: 'his, quae dixisti, poculis hanc, quam hauriendam dixisti, aquam effundam?'

V. 475. **τρισσάς γε πηγάς**] Sc. 'effunde', i. e., ut recte interpretatus est Brunckius, 'ternos liba latices', nobis 'und zwar drei Güsse', sive 'und zwar in drei Güssen'. Sic Ai. 78, huius fab. 196, 535. De usu vocabuli **πηγή** confer Electr. 895. Ex eo autem, quod numerus ternarius sacer erat, (in quam rem comparant Homer. Od. **λ**, 26. Aesch. Agam. 1386 **τρίτην ἐπενδίδωμι**. Soph. Ant. 431 **χοαῖσι τρισπόνδοισι**. Schwenk. ad Choeph. 548. Obbarium ad Hor. Epist. I 1, 37. J. H. Voss. ad Verg. Ecl. VIII 73) pariter atque ex verbis additis, **τὸν τελευταῖον δ' ὅλον**, certo mihi apparere videtur, id quod unus adhuc intellexit Bothius, tria pocula effundenda Oedipo fuisse, duo aqua pura impleta, tertium aqua mulsa, quod totum effundi chorus iubet.

V. 476. **τοῦ τόνδε πλήσας θῶ**;] 'Quanam re hunc impletum

προστάτισι ταῖς σεμναῖσι δημούχοις θεαῖς
ἀλκὴν ποεῖσθαι, τῇδε μὲν πόλει μέγαν
σωτῆρ' ἀρεῖσθε, τοῖς δὲ γῆς ἐχθροῖς πόνους.

ΧΟΡ. ἐπάξιος μέν, Οἰδίπους, κατοικτίσαι
αὐτός τε παῖδές θ' αἵδ'· ἐπεὶ δὲ τῆσδε γῆς
σωτῆρα σαυτὸν τῷδ' ἐπεμβάλλεις λόγῳ,
παραινέσαι σοι βούλομαι τὰ σύμφορα.

ΟΙΔ. ὦ φίλταθ'. ὡς νῦν πᾶν τελοῦντι προξένει.

ΧΟΡ. θοῦ νῦν καθαρμὸν τῶνδε δαιμόνων, ἐφ' ἃς
τὸ πρῶτον ἵκου καὶ κατέστειψας πέδον.

ΟΙΔ. τρόποισι ποίοις; ὦ ξένοι, διδάσκετε.

ΧΟΡ. πρῶτον μὲν ἱερὰς ἐξ ἀειρύτου χοὰς
κρήνης ἐνεγκοῦ, δι' ὁσίων χειρῶν θιγών.

ΟΙΔ. ὅταν δὲ τοῦτο χεῦμ' ἀκήρατον λάβω;

στρατεύσαντες ἐνίκησαν αὐτούς. Similes de iis heroibus narrationes occurrunt saepius, ut Herod. VIII 39 et IX 83 et Plut. Thes. c. 35.

V. 453 sqq. θέληθ' ὁμοῦ — ἀλκὴν ποεῖσθαι] Similiter dictum Ai. v. 767 θεοῖς μὲν κἂν ὁ μηδὲν ὢν ὁμοῦ κράτος κατακτήσαιτο. Tum ἀλκὴν ποιεῖσθαι dictum ut ἀλκὴν τιθέναι v. 1524. Porro recte ὁμοῦ θεαῖς, i. e. Ἐρινύσι, dictum. Nam dearum illarum propitia voluntate opus erat, ne Atheniensium quod expetebat auxilium felici successu careret. DINDORF., qui θέληθ' ὁμοῦ προστάτισι ταῖς pro θέλητέ μου πρὸς ταῖσι ταῖς ex coniectura scripsit. Fortasse θέλητέ μου πρὸς ταῖσδε ταῖς .. ἀλκὴν προθέσθαι Sophoclei reddenda sunt.

V. 456. τοῖς δὲ γῆς restituit Nauckius. La exhibet τοῖς δ' ἐμῆς. In aliis libris legitur τοῖς δ' ἐμοῖς, quibus vestigium bonae lectionis obliteratum esse patet.

V. 457. ἐπάξιος — κατοικτίσαι] Vide ad O. R. 750.

V. 458. αὐτός τε παῖδές θ' αἵδ'] Comparat Nauckius 559, 952, 1153. Phil. 89.

V. 458 sqq. Schol. ἐπεὶ δὲ τῆσδε γῆς· ὅτι δὲ σώζειν ὑπισχνῇ τὴν πόλιν, ὑποθέσθαι σοι βούλομαι τὰ χρήσιμα. Ἀπαιτοῦσι δὲ πάντα τῇ συντάξει καὶ [illegible]

λοιπὸν ἢ γέρας τῶν ἐγχωρίων ἀνδρῶν. παραινοῦσι γὰρ αὐτὸν καθαρσίων τυχεῖν, ἵνα ἧττόν πως ἐναγὴς φαίνοιτο.

V. 459. ἐπεμβάλλεις, quod interpretantur 'ingeris', mire dictum. Nauckius coniecit ἐπαγγέλλῃ.

V. 461. Schol. ὡς φῄς, προξένει μοι καὶ πάρεχε τὰ χρήσιμα· οὐ γὰρ ὀκνήσαιμι τελεῖν. Cfr. O. R. 1449 et Trachin. 728. τελοῦντι participium futuri esse patet.

V. 462. θοῦ καθαρμὸν τῶνδε δαιμ.] Poetice dictum pro κάθαιρε τάσδε δαίμονας. Sic infra 542 sq. ἔθου φόνον πατρός. 1139 μῆκος τῶν λόγων ἔθου.

V. 463. κατέστειψας] Cum La κατέστιψας et in marg. γρ. κατάστεψον, alii libri κατέστεψας vel κατέστειψας exhibeant, insolentia formae κατέστειψας complures editores commoti sunt, ut κατάστεψον reciperent et 'sacra fer in solum Furiarum' interpretarentur. At causa purgationis, quod Oedipus nemus inaccessum ingressus erat, non debebat sileri. — πέδον scil. αὐτῶν, quod loco relativi ὧν poni solet.

V. 4[illegible] [illegible]σίων — θιγών] I. e. [illegible]

V. [illegible]

XOP. [illegible]

OIΔ. [illegible]

XOP. [illegible]

OIΔ. [illegible]

XOP. χοὰς [illegible]

OIΔ. ἢ [illegible]

XOP. [illegible]

OIΔ. τοῦ [illegible]

Dindorfius [illegible] XXIV 303) [illegible]

V. 468. [illegible] λάϊνοι, ut in [illegible] — τέχνη. [illegible] vide Schaefer [illegible] DOED. Schol[illegible] illa pocula [illegible] dorfius: Apud [illegible] epitheton. [illegible] Εὔχειρ nomen [illegible] Pausanias [illegible] in Corp. [illegible] attulit.

V. 469. [illegible] Quales [illegible] bitat [illegible] significari [illegible] terum [illegible] seri posse [illegible] ansae [illegible] cratere [illegible]

V. 470. [illegible] neis". [illegible] subaudi [illegible] Hec. [illegible] ptores [illegible] nam [illegible] SCHN[illegible]

V. 471. [illegible]

ΧΟΡ. ὕδατος, μελίσσης· μηδὲ προσφέρειν μέθυ.
ΟΙΔ. ὅταν δὲ τούτων γῆ μελάμφυλλος τύχῃ;
ΧΟΡ. τρὶς ἐννέ' αὐτῇ κλῶνας ἐξ ἀμφοῖν χεροῖν
τιθεὶς ἐλαίας τάσδ' ἐπεύχεσθαι λιτάς.
ΟΙΔ. τούτων ἀκοῦσαι βούλομαι. μέγιστα γάρ.
ΧΟΡ. ὥς σφας καλοῦμεν Εὐμενίδας, ἐξ εὐμενῶν
στέρνων δέχεσθαι τὸν ἱκέτην σωτήριον
αἰτοῦ σύ τ' αὐτός, κεἴ τις ἄλλος ἀντὶ σοῦ,
ἄπυστα φωνῶν μηδὲ μηκύνων βοήν.

statuam?' scilicet antequam libem. Conicit autem Oedipus, quia ultima libatione totus crater effundendus sit, hanc libationem a prioribus diversam esse, unde quaerit, quid ex isto cratere effundi oporteat. HERM. Valde inutile videtur θῶ, ut poetam φθῶ scripsisse putem i. e. 'qua re prius impleam?'

V. 477. Schol. ὕδατος, μελίσσης· ὕδατος καὶ μέλιτος. ἀπὸ γὰρ τοῦ ποιοῦντος τὸ ποιούμενον. βούλεται δὲ λέγειν τὸ μελίκρατον. λείπει ὁ καί. De omissa copula vide ad Ant. 1059 sq., de usu vocis μέλισσα Musgrav. ad Trach. 709, Lob. ad Phryn. p. 187 et Herm. in Wolfii Anal. Vol. II P. I p. 67 sqq.

Ibid. Schol. μηδὲ προσφέρειν μέθυ· ἄοινοι γὰρ αἱ θεαί. Vide ad 100. Infinitivus ut mox v. 484 ἐπεύχεσθαι, v. 490 ἀφέρπειν pro imperativo est.

V. 478. γῆ μελάμφυλλος] 'Arboribus densa', i. e. 'nemus'. Aristoph. Thesm. v. 1006 μελάμφυλλά τ' ὄρη δάσκια. ELMSL.

V. 479 sq. τρὶς ἐννέ' αὐτῇ etc.] De dativo loci αὐτῇ vide ad 309, de locutione ἐξ ἀμφοῖν χεροῖν ad Philoct. 91. Ceterum recte Hermannus: operiri iubet locum, in quo profusa sit libatio, ramis oleaginis ordine, ut alii a dextra, alii ab sinistra imponantur.

V. 482 sqq. ὥς σφας — ἀντὶ σοῦ] I. e. 'quo nos cognomine deas illas (466) appellamus Benevolarum (proprio enim nomine Ἐριννύων eas appellare (129) horrescebant), eo appellans, ut animo benevolo supplicem 'te excipiant sospitentque, aut ipse tu ora, aut si quis alius vice tua'. Verba ἐξ εὐμενῶν στέρνων eodem modo dicta quo paullo ante ἐξ ἀμφοῖν χεροῖν.

V. 483. σωτήριον] Significatione passiva dictum pro σῶν esse iam alii viderunt. Dindorfius conferri iubet L. Dindorfium in Thesauro Vol. VII p. 1744, qui cum Bakio σωτηρίους coniecit.

V. 484. σύ τ' αὐτός, κεἴ τις] Sic 455 sq. καὶ Κρέοντα —, κεἴ τις ἄλλος, Ant. 328 ἐὰν ληφθῇ τε καὶ μή.

Ibid. ἄλλος ἀντὶ σοῦ] 'Alius tua vice', cum ἄλλος σοῦ sit 'alius quam tu'. Apparet hoc ex El. 583 εἰ γὰρ κτενοῦμεν ἄλλον ἀντ' ἄλλου, aliisque locis similibus. Exempla huius locutionis attulerunt Pflugk. ad Eur. Hel. 574 et Matth. § 366 not. 1. Vide etiam quae ad Ant. 182 adnotavimus.

V. 485. Schol. ἄπυστα φωνῶν· ἀνήκουστα. ἀντὶ τοῦ ἠρέμα . . Τοῦτο ἀπὸ τῆς δρωμένης θυσίας ταῖς Εὐμενίσι φησί· μετὰ γὰρ ἡσυχίας τὰ ἱερὰ δρῶσι. Καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀπὸ Ἡσύχου θύουσιν αὐταῖς, καθάπερ Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην φησὶν οὕτω· 'τὸ δὲ τῶν εὐπατριδῶν γένος οὐ μετέχει τῆς θυσίας ταύτης'. Εἶτα ἑξῆς· 'τῆς δὲ πομπῆς ταύτης * Ἡσυχίδαι, ὃ δὴ γένος ἐστὶ παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔχει, καὶ προθύονται πρὸ τῆς θυσίας κριὸν Ἡσύχῳ ἱερόν, ἥρῳ τοῦτον οὕτω καλοῦντες διὰ γὰρ (l. διά τινα) εὐφημίαν.' Vide ad 129 sqq. ed. meae. Idem gravius incutitur

ἔπειτ' ἀφέρπειν ἄστροφος. καὶ ταῦτά σοι
δράσαντι θαρσῶν ἂν παρασταίην ἐγώ,
ἄλλως δὲ δειμαίνοιμ' ἄν, ὦ ξέν', ἀμφὶ σοί.
ΟΙΔ. ὦ παῖδε, κλύετον τῶνδε προσχώρων ξένων;
ΑΝΤ. ἠκούσαμέν τε, χὤ τι δεῖ πρόστασσε δρᾶν.
ΟΙΔ. ἐμοὶ μὲν οὐχ ὁδωτά. λείπομαι γὰρ ἐν
τῷ μήτε σωκεῖν μήθ' ὁρᾶν, δυοῖν κακοῖν.
σφῷν δ' ἀτέρα μολοῦσα πραξάτω τάδε.
ἀρκεῖν γὰρ οἶμαι κἀντὶ μυρίων μίαν
ψυχὴν τάδ' ἐκτίνουσαν, ἢν εὔνους παρῇ.
ἀλλ' ἐν τάχει τοι πράσσετον· μόνον δέ με
μὴ λείπετ'. οὐ γὰρ ἂν σθένοι τοὐμὸν δέμας
ἔρημον ἕρπειν οὐδ' ὑφηγητοῦ δίχα.
ΙΣΜ. ἀλλ' εἶμ' ἐγὼ τελοῦσα· τὸν τόπον δ' ἵνα
χρῆσταί μ' ἐφευρεῖν, τοῦτο βούλομαι μαθεῖν.
ΧΟΡ. τοὐκεῖθεν ἄλσους, ὦ ξένη, τοῦδ'· ἢν δέ του
σπάνιν τιν' ἴσχῃς, ἔστ' ἔποικος, ὃς φράσει.

Oedipi animo verbis μηδὲ μηκύνων βοήν (vide ad 393 ed. meae), i. e. 'non alta voce'. Apte confert Doederlinus Homericum μακρὸν ἄυσεν. Adde fragm. ab schol. ad Soph. El. 1437 conservatum ⟨εἰς οὖς⟩ λαλεῖν δεῖ μηδὲ μηκύνειν λόγον.

V. 486. ἄστροφος] l. e. 'averso vultu'. Musgravius comparat Aesch. Choeph. 97, ubi videatur Stanleius, et Verg. Ecl. VIII 102 *fer cineres — transque caput iace; nec respexeris.*

V. 487 sq. Schol. δράσαντι· ὡς καθαρθέντι. ἄλλως δέ· μὴ καθαρθέντι.

V. 491. ὁδωτά] Attice pro ὁδωτόν. Vide scholiastam ad 883. Λείπομαι — ὁρᾶν, 'deficior enim (scil. facultate eundi) et propter imbecillitatem senilem et propter caecitatem'. De ἐν praepositionis usu ad Phil. v. 61 expositum est.

V. 492. μήτε σωκεῖν ex Dindorfii coniectura restitui. Libri μὴ δύνασθαι. Cfr. Hesych. σωκεῖ· ἰσχύει.

V. 494 sq. ἀρκεῖν γὰρ etc.] De sententia huius loci confert Schneidewinus Eurip. fr. 940 εὖ ἴσθ', ὅταν τις εὐσεβῶν θύῃ θεοῖς, κἂν σμικρὰ θύῃ, τυγχάνει σωτηρίας. Hor. Carm. III 23, 17 *immunis aram si fatiget manus, non sumptuosa blandior hostia mollivit aversos penates farre pio et saliente mica.* Anaximenis Rhet. c. 2 p. 180, 20 οὐκ εἰκὸς τοὺς θεοὺς χαίρειν ταῖς δαπάναις τῶν θυομένων, ἀλλὰ ταῖς εὐσεβείαις τῶν θυόντων.

V. 496. τοι pro τι restituit Bornemannus. Schneidewinus coniecit τῳ, ut est Ai. 858 σὺν τάχει τινι, Aesch. Sept. 459 σὺν τύχῃ δέ τῳ, Cho. 138 σὺν τύχῃ τινί.

V. 497 sq. δίχα ex Hermanni coniectura recepi pro vulgato δ' ἄνευ, quod ex δίχα et suprascripta interpretatione ἄνευ ortum esse videtur. Schol. οὐδ' ὑφηγητοῦ γ' ἄνευ· ἄνευ χειραγωγοῦ. Ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἕρπειν· οὐκ ἰσχύω βαδίζειν. Hoc dicit, et imbecillum se esse ita, ut non innixus aliquo comite progredi nequeat, et caecum, ut sine duce, qui praeeat, eo, quo tendere debeat, pervenire non possit.

V. 501 sq. τοὐκεῖθεν ἄλσους]

ΙΣΜ. χωροῖμ' ἂν εἰς τόδ'· Ἀντιγόνη, σὺ δ' ἐνθάδε
φύλασσε πατέρα τόνδε. τοῖς τεκοῦσι γὰρ
οὐδ' εἰ πονῇ τις, δεῖ πόνου μνήμην ἔχειν.

(στροφὴ α'.)

ΧΟΡ. δεινὸν μὲν τὸ πάλαι κείμενον [ἤ-
δη κακόν], ὦ ξεῖν', ἐπεγείρειν·
ὅμως δ' ἔραμαι πυθέσθαι
ΟΙΔ. τί τοῦτο;
ΧΟΡ. τᾶς δειλαίας ἀπόρου φανείσας
ἀλγηδόνος, ᾇ ξυνέστας.
ΟΙΔ. μὴ πρὸς ξενίας ἀνοίξῃς
τᾶς σᾶς, πέπον, ἔργ' ἀναιδῆ.

De locutione τὸ ἐκεῖθεν vide Matth. § 283, de genetivo ab ἐκεῖθεν pendente eundem § 324, 8. Nobis est τοὐκεῖθεν ἄλσους τοῦδε 'auf jener Seite dieses Haines'. — ἔποικος intellegendus est aedituus.

V. 503. Ἀντιγόνη, σὺ δ'] Sic Ai. 1409 παῖ, σὺ δέ. El. 150 ἰὼ παντλάμων Νιόβα, σὲ δ' ἔγωγε νέμω θεόν. Vide ad v. 232.

V. 504 sq. Schol. τοῖς τεκοῦσι γάρ· ὅταν τις ὑπὲρ γονέων πονῇ, μὴ ἡγείσθω πόνον εἶναι τὸν κάματον. De dativo compara Ai. 1366, 1367, 1380, 1415. πονῇ ex optimo libro La qui habet πονῆ restitui. Coniunctivum enim communis sententia requirit. Cfr. 1443 et Krueg. I § 54, 12, 3.

V. 506—547. κομματίοις antistrophice conformatis flagitanti choro quae fuerit insanabilis miseriae causa, non sine summo dolore et de nuptiis incestis et de patris caede commemorat ita ut nec sua sponte et inscium flagitia illa se commisisse ostendat.

V. 506 sqq. Schol. δεινὸν μὲν τὸ πάλαι· τῆς Ἰσμήνης ἀποστάσης, ὁ χορὸς ἐρωτᾷ τὸν Οἰδίποδα, καί φησι τὸ ἐπεγείρειν μὲν καὶ ἀνακινεῖν τὰ πάλαι συμβάντα δυσχερές· ὅμως δὲ μαθεῖν ἐπιθυμῶ τὴν αἰτίαν τῆς πηρώσεως· καὶ ἔστι παθητικά. Καλλίμαχος· 'τί δάκρυον εὗδον ἐγείρεις;' Cfr. Plat. Phileb. p. 15 C κράτιστον . . μὴ κινεῖν εὖ κείμενον, Theogn. 423 πολλάκι γὰρ τὸ κακὸν κατακείμενον ἔνδον (l. εὗδον) ἄμεινον. Verba ἤδη κακόν et in v. antistr. 521 ἤνεγκον et μέν expunxit Nauckius et concinnitatis et sensus causa.

V. 509. τί τοῦτο;] Sc. ἔρασαι πυθέσθαι.

V. 510 sq. τᾶς — ξυνέστας] Genetivus pendet a πυθέσθαι. Cfr. ad El. 35 et Matth. § 349 not. 2. Brambachius coniecit τὰ δειλαίας. Tum ἄπορος ἀλγηδών idem fere atque ἀμήχανον ἄλγος El. 140, cui simile est νόσος ἀμήχανος Ant. 363, significat, i. e. 'immedicabilem, infandum dolorem'. Adde ἄπορα πάθη Phil. 854. — Porro de locutione ἀπόρου φανείσας dictum ad Philoct. 744. Postremo ᾇ ξυνέστας eodem sensu dictum, quo ξυνεῖναι ἄλγει dicitur, de qua locutione monitum ad Philoct. 266.

V. 512 sq. Schol. μὴ πρὸς ξενίας· μὴ πρὸς τῆς σῆς ξενίας ἀναπτύξῃς μου τὰ ἀναιδῆ ἔργα.

Ibid. πέπον ex coniectura Bothii scripsi. Libri πέπονθ'. Pro ἀναιδῆ Nauckius ἄναυδα coniecit; sed ἔργ' ἀναιδῆ sunt facinora pudori adversaria, quorum mentione rubor efficiatur.

ΧΟΡ. τό τοι πολὺ καὶ μηδαμὰ λῆγον
χρῄζω, ξεῖν', ὀρθὸν ἄκουσμ' ἀκοῦσαι.
ΟΙΔ. ὤ μοι.
ΧΟΡ. στέρξον, ἱκετεύω.
ΟΙΔ. φεῦ, φεῦ.
ΧΟΡ. πείθου· κἀγὼ γὰρ ὅσον σὺ προσχρῄζεις.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ΟΙΔ. ἤνεγκον κακότατ', ὦ ξένοι, [ἤ-
νεγκον] ἄκων [μέν], θεὸς ἴστω,
τούτων δ' ἀκάθαρτον οὐδέν.
ΧΟΡ. ἀλλ' ἐς τί;
ΟΙΔ. κακᾷ ποινᾷ πόλις οὐδὲν ἴδριν
γάμων ἐνέδησέ μ' ἄτᾳ.
ΧΟΡ. ἦ ματρόθεν, ὡς ἀκούω,
δυσώνυμα λέκτρ' ἐπάσω;
ΟΙΔ. ὤ μοι, θάνατος μὲν τάδ' ἀκούειν,

V. 514 sq. *τό τοι — ἀκοῦσαι*] 'Quae late dissipata est neque desinit dissipari auditionem audire a te comprobatam cupio'. De *πολὺ* vide ad 301. — *ξεῖν'* cum Neuio scripsi pro *ξέν'*.

V. 517. Schol. *στέρξον, ἱκετεύω· στέρξον ἃ λέγω· καὶ μὴ ἀποστραφῇς τὴν αἰτίαν εἰπεῖν, ὅ ἐστι, πρόσδεξαί με.* Cfr. Philoct. 538, Trach. 992. Recte Reisigius: '*ergieb dich darein*'.

V. 519. *κἀγὼ γὰρ*] scilicet *πείθομαι*.

V. 520. *ἤνεγκον κακότατ'*] Recte Doederlinus *κακότητα φέρειν* interpretatus est 'auctorem malorum' sive 'calamitatum esse', nobis '*Unheil stiften*', comparans Hom. Il. XII 332 *τοῦ γὰρ δὴ πρὸς πύργον ἴσαν κακότητα φέροντες*, et Euen. ap. Stob. Flor. XLIX p. 354 *πρὸς σοφίᾳ μὲν ἔχειν τόλμαν μάλα σύμφορόν ἐστι, χωρὶς δὲ βλαβερὴ καὶ κακότητα φέρει.*

V. 521. Campbellius coniecit *θεὸς ἴστωρ.* Cfr. El. 850 *κἀγὼ τοῦδ' ἴστωρ.*

V. 522. *ἀκάθαρτον* pro *αὐθαίρετον* et concinnitatis antistr. et sententiae causa reposui cum Nauckio. De *ἀκάθαρτον* quod est 'inexpiatum, impurum' cfr. O. R. 256 *ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ἦν οὕτως ἐᾶν*, scil. *τὸ πρᾶγμα.*

V. 523. *ἀλλ' ἐς τί;*] Intellegit Musgravius *κακότητα ἤνεγκας*, malim *οὐδὲν τούτων ἀκάθαρτόν ἐστι.*

V. 524 sq. *κακᾷ ποινᾷ* pro *κακᾷ μὲν (μ') εὐνᾷ* et *ἐνέδησέ μ'* pro *ἐνέδησεν* scripsi. Sensus est: 'Prava remuneratione inscium me matrimonii noxae' sive 'matrimonio noxiosissimo implicuit'. De *κακᾷ ποινᾷ* cfr. Aesch. Prom. 239 *τοιάδ' . . ὠφελημένος κακαῖσι ποιναῖς ταῖσδέ μ' ἐξημείψατο.* Patet significari Iocastam Oedipo pro soluto Sphingis aenigmate redditam. De verbo *ἐνέδησε* confer Hom. Il. II 111 *Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ.*

V. 526 sq. *ἦ ματρόθεν — ἐπάσω*] 'Matrisne torum, ut audivi, infamem possedisti?' Adiectivum *δυσώνυμα* quasi proleptice additum. De *ματρόθεν* confer *πατρόθεν* v. 215. — *ἐπάσω* ex Nauckii coniectura recepi pro *ἐπλήσω.* Pro *λέκτρ'* Gleditschius *τέκν'* scribendum esse suspicatus est.

V. 528. *θάνατος μὲν*] Simillime Ai. 215 *θανάτῳ γὰρ ἴσον πάθος ἐκπεύσῃ.*

ὦ ξεῖν'· αὗται δὲ δύ' ἐξ ἐμοῦ μὲν
ΧΟΡ. πῶς φῄς;
ΟΙΔ. παῖδε, δύο δ' ἄτα
ΧΟΡ. ὦ Ζεῦ.
ΟΙΔ. ματρὸς κοινᾶς ἀπέβλαστον ὠδῖνος.

(στροφὴ β'.)

ΧΟΡ. αὗται γὰρ ἀπόγονοι τεαί;
ΟΙΔ. κοιναί τε πατρὸς ἀδελφεαί.
ΧΟΡ. ἰώ.
ΟΙΔ. ἰὼ δῆτα μυρίων γ' ἐπιστροφαὶ κακῶν.
ΧΟΡ. ἔπαθες
ΟΙΔ. ἔπαθον ἄλαστ' ἔχειν.
ΧΟΡ. ἔρεξας
ΟΙΔ. οὐκ ἔρεξα.
ΧΟΡ. τί γάρ;
ΟΙΔ. ἐδεξάμην
δῶρον, ὃ μήποτ' ἐγὼ ταλακάρδιος
ἐπωφέλησα πόλεος ἐξελέσθαι.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ΧΟΡ. δύστανε, τί γάρ; ἔθου φόνον

V. 529—533. **αὗται δὲ — ὠδῖνος**] Hermannus 'Hae vero, duae ex me filiae, sed duae noxae, matris communis editae sunt partu'. Noxas autem dici filias patet propter incestum cum matre conubium. In v. 529 **μὲν** addidi cum Elmsleio et in v. 531 **παῖδε** ex eiusdem coniectura scripsi pro **παῖδες**. Hoc servato Bergkius in v. strophico 517 **στέρξον σ'** proponebat.

V. 534 sq. *αὗται — ἀδελφεαί*] Sic ex Hermanni coniectura hos duo versus scripsi pro *ΧΟ. σαί τ' ἄρ' εἰσὶν ἀπόγονοί τε καὶ κοιναί γε πατρὸς ἀδελφεαί*, nisi quod pro *γε* cum Meinekio *τε* restitui. Alii alia coniecerunt. Adnotat Hermannus: Quaeret quispiam, cur dicat chorus: 'haecine igitur sunt filiae tuae?' cum ei de ea re satis constet. Nempe non illa nescientis, sed stupentis interrogatio est, quae vim habet exclamationis.

V. 535. **κοιναὶ ἀδελφεαί** sunt **συγκασίγνηται**. Vide quae ad Ant. 1 ed. quint. adnotavi.

V. 536. Schol. **ἐπιστροφαί· συναθροίσεις, πλῆθος**. Musgravius 'vortices', Doederlinus 'impetus' coll. 1045 interpretatur.

V. 537 sq. **ἔπαθες — ἔρεξας**] Recte Hermannus: Quod chorus dicere in mente habet, hoc est: **ἔπαθες ἄλαστα, ἔρεξας ἀνόσια.** — Parum aptum videtur **ἔχειν**, aptius **ὀχεῖν**, ut est Hom. Od. VII 211 **ὀχέοντας ὀιζύν**. Blaydesius coniecit **ἄχη**.

V. 538 sqq. **ἐδεξάμην — ἐξελέσθαι**] Scholiasta **ἐπωφέλησα** pro **ὤφελον** (sive potius **ἐπωφείλησα**) dictum accipit, usu singulari. Hermannus sic explicat: **ἐπωφέλησα τὴν πόλιν, ὥστε μήποτε αὐτῆς ἐξελέσθαι τοῦτο τὸ δῶρον.** Quod non puto Graecos lectores intellecturos fuisse. DINDORF. Madvigius **ἐπωφείλησα** reponit coll. Thuc. VIII 5 et in v. antistr. 547 **νόμῳ δή** scribit.

V. 541. **δύστανε** etc.] Non cur

ΟΙΔ. τί τοῦτο; τί δ' ἐθέλεις μαθεῖν;
ΧΟΡ. πατρός;
ΟΙΔ. παπαῖ, δευτέραν ἔπαισας, ἐπὶ νόσῳ νόσον.
ΧΟΡ. ἔκανες
ΟΙΔ. ἔκανον. ἔχει δέ μοι
ΧΟΡ. τί τοῦτο;
ΟΙΔ. πρὸς δίκας τι.
ΧΟΡ. τί γάρ;
ΟΙΔ. ἐγὼ φράσω.
καὶ γὰρ ἄν, οὓς ἐφόνευσ', ἔμ' ἀπώλεσαν·
νόμῳ δὲ καθαρός, ἄϊδρις ἐς τόδ' ἦλθον.
ΧΟΡ. καὶ μὴν ἄναξ ὅδ' ἡμὶν Αἰγέως γόνος,
Θησεὺς κατ' ὀμφὴν σὴν ἐφ' ἀστάλη πάρα.

ΘΗΣΕΥΣ.

Πολλῶν ἀκούων ἔν τε τῷ πάρος χρόνῳ
τὰς αἱματηρὰς ὀμμάτων διαφθορὰς

occiderit patrem Oedipus, sed num occiderit, interrogat Chorus. Τί γὰρ refertur ad δύστανε, et idem fere est, ac si dicas 'profecto'. Vide ad Vig. p. 729. HERM.

V. 543. δευτέραν — νόσον] I. e. δευτέραν πληγὴν ἔπαισας, quibus apposita sunt ἐπὶ νόσῳ νόσον. De voc. νόσος vulneris, quasi plagae, significatum habente vide O. R. 61, Ant. 421, de ἐπὶ νόσῳ cfr. Matth. § 586.

V. 544 sq. ἔχει δέ μοι πρὸς δίκας τι] Hermannus: 'habet ea res mihi aliquid veniae a facti iustitia'.

V. 546. ἄν, οὓς ἐφόνευσ', ἔμ' ἀπώλεσαν ex Mekleri coniectura pro ἄλλους ἐφόνευσα καὶ ἀπώλεσα scripsi. Antea vulgabatur vel ἄνους ex Porsoni vel ἀλοὺς ex Hermanni et καὶ ὤλεσα ex Bothii coniectura.

V. 547. νόμῳ δὲ καθαρός, ἄϊδρις] νόμῳ καθαρὸς homicidii, ἄϊδρις parricidii excusationem contineri monet Doederlinus. Nam quod Laium, patrem esse ignorans, interfecit, lacessitus fecit, ut crimini ei verti non posset, secundum legem veterem: ὃς ἂν ἀμύνηται τὸν χειρῶν ἀδίκων ἄρξαντα ἀθῷον εἶναι, apud Apollodorum II 4, 9. DINDORF. Deinde ut Sophocles dixit ἐς τόδ' ἦλθον, similiter Cicero dixit ad Atticum II 17: *numquam huc venissent, nisi ad alias res pestiferas aditus sibi compararent.*

V. 549. ἐφ' ἀστάλη] I. e. ἐπὶ ταῦτα, ἐφ' ἃ ἐστάλη. Apte contendit Dindorfius, qui ἐφ' ἀστάλη pro ἀπεστάλη restituit, Eurip. Bacch. 464 ἐφ' ὅπερ εἰς Θήβας πάρει.

V. 551. Nauckius spurium hunc versum esse putat ut paene integrum depromptum ex Eur. Phoen. 870 αἵ θ' αἱματωποὶ δεργμάτων καταφθοραί et in v. 553 ἐν ταῖσδε λεύσσων scribit. Sed similitudo versus Euripidei nihil suspicionis movet et licet Theseus non solum de oculis, sed etiam de vestimento (cfr. v. 554) acceperit, tamen nihil obstat, quin hoc primo loco unum id enarretur, quod maxime attinet ad agnitionem illius quodque inprimis regis animum commovet. Alterum ἀκούων autem recte se habere ex collocatione verborum πολλῶν ἀκούων

ἔγνωκά σ', ὦ παῖ Λαΐου, τά νῦν θ' ὁδοῖς
ἐν ταῖσδ' ἀκούων μᾶλλον ἐξεπίσταμαι.
σκευή τε γάρ σε καὶ τὸ δύστηνον κάρα
δηλοῦτον ἡμῖν ὄνθ' ὃς εἶ, καί σ' οἰκτίσας
θέλω 'περέσθαι, δύσμορ' Οἰδίπους, τίνα
πόλεως ἐπέστης προστροπὴν ἐμοῦ τ' ἔχων,
αὐτός τε χἠ σὴ δύσμορος παραστάτις.
δίδασκε. δεινὴν γάρ τιν' ἂν πρᾶξιν τύχοις
λέξας, ὁποίας ἐξαφισταίμην ἐγώ·
ὃς οἶδα, καὐτὸς ὡς ἐπαιδεύθην ξένος,
ὥσπερ σύ, χὡς εἷς πλεῖστ' ἀνὴρ ἐπὶ ξένης
ἤθλησα κινδυνεύματ' ἐν τὠμῷ κάρᾳ,
ὥστε ξένον γ' ἂν οὐδέν' ὄνθ', ὥσπερ σὺ νῦν,
ὑπεκτραποίμην μὴ οὐ συνεκσῴζειν· ἐπεὶ

ἔν τε τῷ πάρος χρόνῳ intellegitur.

V. 552 sq. ὁδοῖς ἐν ταῖσδε] I. e. compluribus locis viae cum huc contenderem. Cfr. Ant. 226 ὁδοῖς κυκλῶν ἐμαυτὸν εἰς ἀναστροφήν.

V. 555. δηλοῦτον — ὃς εἶ] 'Ostendunt nobis esse te eum, qui es'.

V. 556 sq. τίνα πόλεως — ἔχων] 'Quid ab civitate meque supplex petens accesseris'. Vide ad 50. De forma vocativi Οἰδίπους, quae hic et v. 640, 1346, O. R. 405 pro Οἰδίπου restituta est, vide quae Elmsleius ad hunc locum et ad O. R. 405 notavit.

V. 559 sq. δεινὴν γὰρ — ἐγώ] 'Nimis magnum enim negotium dixeris, quod tale sit quale ego detrectem'.

V. 561. ὃς cum Dindorfio, οἶδα, καὐτὸς cum Doederlino scripsi. Libri ὡς οἶδά γ' αὐτός.

V. 562. εἷς pro τις ex Dobraei coniectura reposui. De vi superlativi verbis εἷς ἀνὴρ aucta ad O. R. 1346 (κάλλιστ' ἀνὴρ εἷς ἔν γε ταῖς Θήβαις τραφείς) et Phil. 1316 monui.

V. 562. ὥσπερ σύ] Id est, ὥσπερ σὺ νῦν ξένος εἶ ἐπὶ ξένης. Theseus autem apud Pittheum Troezene educatus fuit.

V. 562 sq. ἐπὶ ξένης etc.] Maxime cum primum Troezene in Atticam terrestri itinere proficisceretur, atque Herculis aemulatione incitatus latrones debellaret. Cfr. Plutarch. Thes. c. 7. REISIG. Locutio ἤθλησα κινδυνεύματ' ἐν τὠμῷ κάρᾳ eadem ratione qua κινδυνεύειν ἔν τινι explicanda est.

V. 564. ὥστε ξένον γ' ἂν οὐδέν' ὄνθ'] I. e. ὥστε οὐδένα ξένον ὄντα, ὥσπερ σὺ νῦν εἶ etc., ut O. R. 1528 ὥστε θνητὸν ὄντ' — μηδέν' ὀλβίζειν. De ὥσπερ σύ, pro quo casu accusativum exspectaveris, confer Ai. 525 ἔχειν σ' ἂν οἶκτον, ὡς κἀγώ, φρενὶ θέλοιμ' ἄν. Addit Schneidewinus Hom. Il. VI 477 δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι παῖδ' ἐμόν, ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν.

V. 565. ὑπεκτραποίμην etc.] 'Recusaverim, quin' etc. Quamquam ex Graeca dicendi consuetudine verba sic construenda sunt: οὐδένα ὑπεκτραποίμην μὴ οὐ συνεκσῴζειν αὐτόν. Tum συνεκσῴζειν τινά est 'socium esse alicuius in defendendo periculo'.

V. 565 sq. ἐπεὶ — ὤν] 'Nam hominem me natum esse scio'. Ἀνήρ pro ἄνθρωπος usurpatum etiam Ai. 77, Ant. 768. Cfr. Herm. ad Vig. n. 66 p. 722 et Elmsl. ad Eur. Med. 658.

ἔξοιδ' ἀνὴρ ὤν, χὤτι τῆς ἐς αὔριον
οὐδὲν πλέον μοι σοῦ μέτεστιν ἡμέρας.
ΟΙΔ. Θησεῦ, τὸ σὸν γενναῖον ἐν σμικρῷ λόγῳ
παρῆκεν, ὥστε βραχέα μοι δεῖσθαι φράσαι.
σὺ γάρ μ' ὅς εἰμι, κἀφ' ὅτου πατρὸς γεγώς,
καὶ γῆς ὁποίας ἦλθον, εἰρηκὼς κυρεῖς·
ὥστ' ἔστι μοι τὸ λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο πλὴν
εἰπεῖν ἃ χρῄζω, χὠ λόγος διοίχεται.
ΘΗΣ. τοῦτ' αὐτὸ νῦν δίδασχ', ὅπως ἂν ἐκμάθω.
ΟΙΔ. δώσων ἱκάνω τοὐμὸν ἄθλιον δέμας
σοὶ δῶρον, οὐ σπουδαῖον εἰς ὄψιν· τὰ δὲ
κέρδη παρ' αὐτοῦ κρείσσον' ἢ μορφὴ καλή.
ΘΗΣ. ποῖον δὲ κέρδος ἀξιοῖς ἥκειν φέρων;
ΟΙΔ. χρόνῳ μάθοις ἂν οὐχὶ τῷ παρόντι πω.
ΘΗΣ. ποίῳ γὰρ ἡ σὴ προσφορὰ δηλώσεται;
ΟΙΔ. ὅταν θάνω 'γὼ καὶ σύ μου ταφεὺς γένῃ.

V. 566 sq. *χὤτι τῆς — ἡμέρας*] De *ἐς αὔριον* vide Matth. § 578 e, de *σοῦ* pro *ἢ σοὶ* posito eundem § 454.

V. 568 sq. *τὸ σὸν — φράσαι*] Hoc dicit: 'tu pro humanitate tua brevi oratione fecisti, ut pauca tantum mihi dicenda sint', i. e. ut omittere mihi liceat, quae praefari solent, qui supplices ad aliquem accedunt. De *παρῆκεν* confer El. v. 1482 *ἀλλά μοι πάρες* (permitte) *κἂν σμικρὸν εἰπεῖν*. Cum *παρῆκεν ὥστε* cfr. *δικαιῶν ὥστε* 1350, *ἔπεισεν ὥστε* Phil. 901, *ἤθελ' ὥστε* Eur. Hipp. 1327. Ceterum Hermannus, construenda sunt, inquit, verba hoc modo: *ὥστε δεῖσθαι ἐμοὶ βραχέα φράσαι*, 'ita ut pauca mihi opus sit dicere'. Quod potuit etiam sic dici, sed molestius: *ὥστε ἐμὲ βραχέων δεῖσθαι, φράσαι*. Simillime Pausanias, rariora consectari solitus, VI 29, 1 *ἐδεῖτο γάρ οἱ πάντως γενέσθαι χρήματα*. Cfr. Bekk. Anecd. p. 88, 91 *δεῖται· ἀντὶ τοῦ δεῖ· ἀπελθεῖν με δεῖται*. Scilicet *δεῖταί μοι* sic dicitur, ut aliquid intellegendum sit, veluti *τὰ πράγματα*: 'res mihi indiget pauca dicere'.

V. 570 sq. *σὺ γάρ μ' — κυρεῖς*] 'Tu enim recte dixisti qui sim, et quo parente natus sim, et a quali terra venerim'. De genetivo *γῆς* ex *ἦλθον* apto vide ad Philoct. 605, de *κυρεῖς* ad El. 650 *ἢ καὶ δάμαρτα τήνδ' ἐπεικάζων κυρῶ κείνου*; et ad Phil. 220 sq. *ποίας πάτρας ἂν ἢ γένους ὑμᾶς ποτε τύχοιμ' ἂν εἰπών*;

V. 573. *χὠ λόγος διοίχεται*] 'Finita erit oratio mea', i. e. nihil reliquum erit quod addam. Vide adnotationem meam ad Eur. Suppl. 546. HERM.

V. 576. *εἰς ὄψιν*] 'Quod ad adspectum attinet', conf. Matth. § 578 c.

V. 576 sq. *τὰ δὲ — καλή*] Id est *τὰ κέρδη παρ' αὐτοῦ μᾶλλον ἀγαθά ἐστιν ἢ καλὴ ἡ μορφή*. Vide 794. Nitzsch. ad Platon. Ion. p. 65. DOED.

V. 578. *ἀξιοῖς*] 'Gloriaris' vel 'existimas'.

V. 579. *οὐχὶ τῷ παρόντι πω* — sic ex Schaeferi coniectura scripsi pro *που* — i. q. *οὔπω τῷ παρόντι*. Cfr. Aesch. Prom. 527 *οὐ ταῦτα ταύτῃ μοῖρά πω κτέ.*, Eur. Med. 365 *ἀλλ' οὔτι ταύτῃ ταῦτα, μὴ δοκεῖτέ, πω*.

V. 580. *προσφορά*] Scholiasta *ἀντὶ τοῦ προσθήκη, πρόσδοσις*.

ΘΗΣ. τὰ λοίσθι' αἰτῇ τοῦ βίου· τὰ δ' ἐν μέσῳ
ἢ λῆστιν ἴσχεις ἢ δι' οὐδενὸς ποῇ.
ΟΙΔ. ἐνταῦθα γάρ μοι κεῖνα συγκομίζεται.
ΘΗΣ. ἀλλ' οὖν βραχεῖαν τήνδε μ' ἐξαιτῇ χάριν.
ΟΙΔ. ὅρα γε μήν· οὐ σμικρός, οὔχ, ἁγὼν ὅδε.
ΘΗΣ. πότερα τὰ τῶν σῶν ἐγγενῶν κἀμοῦ λέγεις;
ΟΙΔ. κεῖνοι κατελθεῖν κεῖσ' ἀναγκάσουσί με.
ΘΗΣ. ἀλλ' οὐ θελόντων γ' οὐδὲ σοὶ φεύγειν καλόν.
ΟΙΔ. ἀλλ' οὐδ', ὅτ' αὐτὸς ἤθελον, παρίεσαν.
ΘΗΣ. ὦ μῶρε, θυμὸς δ' ἐν κακοῖς οὐ ξύμφορον.
ΟΙΔ. ὅταν μάθῃς μου, νουθέτει· τὰ νῦν δ' ἔα.

V. 582. *τὰ λοῖσθ' — βίου*] scil. *τὸ ἐμὲ ταφέα σου γενέσθαι.* La exhibet *τὰ λοίσθι'* (ex *λοῖσθι* factum) *αἰτῆι* et in marg. *γρ. τὰ λοῖσθ' ἄρ' αἰτῆι βίον.* Formam *λοῖσθος* habet Soph. frg. 626 et Eur. Hel. 1597. Sed *ἄρ'* ex interpolatione repetendum videtur.

V. 583. Schol. *ἢ λῆστιν ἴσχεις· τοῦ ζῆν ἢ ἐπιλέλησαι, ἢ οὐ φροντίζεις.* De accusativo ex verbis *λῆστιν ἴσχειν* apto vide Matth. § 421 not. 4.

V. 584. Schol. *ἐνταῦθα γάρ μοι κεῖνα· διὰ τοῦ τέλους καὶ τὰ μέσα τοῦ βίου εὐτυχήσει· προσδοκῶν γὰρ σὺ ὠφεληθήσεσθαι παρ' ἐμοῦ, ὅταν ἀποθάνω, ζῶντά με γηροβοσκήσεις.* Recte Jacobsius verba sic interpretatur: *ἐνταῦθα, ἐν τῷ ταφῆναι ὑπὸ σοῦ, κἀκεῖνα ἕξω.* De *ἐνταῦθα*, 'in illa sepultura', Reisigius conferri iubet Bastium in Epist. crit. p. 238 not. Adde O. R. 598.

V. 585. *ἀλλ' οὖν βραχεῖαν* ex Hermanni coniectura recepi pro *ἀλλ' ἐν βραχεῖ δή.*

V. 586. *οὐ σμικρὸς — ὅδε*] Apte comparant Ai. 970 *θεοῖς τέθνηκεν οὗτος, οὐ κείνοισιν, οὔ.* La exhibet *σμικρὸς οὖν* corr. ex *οὐχ* ut videtur.

V. 587. *ἐγγενῶν* pro *ἐκγόνων* Hartungius, *κἀμοῦ* pro *ἢ 'μοῦ* Schneidewinus restituit. Nam certamen Thebanorum et Thesei ostendi debet.

V. 588. *κατελθεῖν* pro *κομίζειν* Nauckius coniecit; praeterea sensu postulante pro *ἀναγκάζουσι* restitui *ἀναγκάσουσι*, quamvis in paucis tantum neque optimis codd. scriptum. Contra v. 603 rectissime se habet praesens *ἐξαναγκάζει*, ubi in optimis codd. futurum positum est. Alii ex Kayseri coniectura *κομίζειν κεῖσ', ἄναξ, χρῄζουσί με* scribunt. Qui sequitur versus illi coniecturae magis favet. De verbo *κατελθεῖν* vide ad v. 600.

V. 589. *ἀλλ' οὐ — καλόν*] *οὐ θελόντων* correxit Goebelius pro *εἰ θέλοντ' ἄν.* Intellege sic: *ἀλλ' οὐ θελόντων ἐκείνων φεύγειν σε* (exsulare te), *οὐδὲ σοὶ καλὸν φεύγειν.* Pro *οὐ θελόντων* autem ne quis *μὴ θελόντων* scribendum fuisse opinetur, recte monet Schneidewinus, *οὐ θελόντων* idem esse atque *ἀπαγορευόντων*, coll. Eurip. Andr. 382 *ὡς ἢν θάνῃς σύ, παῖς ὅδ' ἐκφεύγει μόρον· σοῦ δ' οὐ θελούσης κατθανεῖν, τόνδε κτενῶ* et Soph. Ai. 1131 *εἰ τοὺς θανόντας οὐκ ἐᾷς θάπτειν παρών.*

V. 590. *ὅτ' αὐτὸς ἤθελον*] 'Quo tempore ipse volui' scil. 'non exsulare' sive 'domi manere'. Cfr. v. 765 sqq.

V. 591. *θυμὸς δ' — ξύμφορον*] Cfr. Phil. 1387 *ὦ τᾶν, δίδασκου μὴ θρασύνεσθαι κακοῖς.* De *δὲ* particula vide ad v. 503, de locutione *θυμὸς ξύμφορον* Matth. § 437.

ΘΗΣ. δίδασκ᾽. ἄνευ γνώμης γὰρ οὔ με χρὴ λέγειν.
ΟΙΔ. πέπονθα, Θησεῦ, δεινὰ πρὸς κακοῖς κακά.
ΘΗΣ. ἦ τὴν παλαιὰν ξυμφορὰν γένους ἐρεῖς;
ΟΙΔ. οὐ δῆτ᾽· ἐπεὶ πᾶς τοῦτό γ᾽ Ἑλλήνων θροεῖ.
ΘΗΣ. τί γὰρ τὸ μεῖζον ἢ κατ᾽ ἄνθρωπον νοσεῖς;
ΟΙΔ. οὕτως ἔχει μοι. γῆς ἐμῆς ἀπηλάθην
πρὸς τῶν ἐμαυτοῦ σπερμάτων· ἔστιν δέ μοι
πάλιν κατελθεῖν μήποθ᾽ ὡς πατροκτόνῳ.
ΘΗΣ. πῶς δῆτά σ᾽ ἂν πεμψαίαθ᾽, ὥστ᾽ οἰκεῖν δίχα;
ΟΙΔ. τὸ θεῖον αὐτοὺς ἐξαναγκάζει στόμα.
ΘΗΣ. ποῖον πάθος δείσαντας ἐκ χρηστηρίων;
ΟΙΔ. ὅτι σφ᾽ ἀνάγκη τῇδε πληγῆναι χθονί.
ΘΗΣ. καὶ πῶς γένοιτ᾽ ἂν τἀμὰ κἀκείνων πικρά;
ΟΙΔ. ὦ φίλτατ᾽ Αἰγέως παῖ, μόνοις οὐ γίγνεται
θεοῖσι γῆρας, οὐδὲ κατθανεῖν ποτε·
τὰ δ᾽ ἄλλα συγχεῖ πάνθ᾽ ὁ παγκρατὴς χρόνος.
φθίνει μὲν ἰσχὺς γῆς, φθίνει δὲ σώματος·

V. 593. *ἄνευ γνώμης*] 'Re non cognita'. Simile est quod dixit Herodot. VI 37 *ἦν δὲ ὁ Μιλτιάδης Κροίσῳ τῷ Λυδῷ ἐν γνώμῃ γεγονώς*.

V. 594. *δεινὰ — κακά*] Quae sint, ipse explicat Oedipus 599 sqq. *γῆς — πατροκτόνῳ*.

V. 595. *παλαιὰν — γένους*] Parricidium dicit et incestum cum matre initum matrimonium.

V. 597. *τί γὰρ — νοσεῖς;*] I. e. *τί γὰρ τὸ μεῖζον ἢ κατ᾽ ἄνθρ. ἐστιν ὃ νοσεῖς*; Cfr. Matth. § 265 not.

V. 599 sq. *ἔστιν — μήποθ᾽*] Quod ad *ἔστιν* attinet, sic intellege; 'lege mihi constitutum est, nunquam ut reverti liceat'. Verbi autem *κατέρχεσθαι* significatio, ab exsilio reditus, ab Aeschylo illustratur in Aristophanis Ranis 1165. Ita dictum *κάτειμι* in Agam. 1282 et *κατάγειν* ibid. 1607. Cfr. Valck. ad Eur. Phoen. 430. REIS. Adde Pors. ad Eur. Med. 1011, Ant. 200.

V. 601. *πῶς — δίχα;*] I. e. 'Quomodo intellegam quod absurdum videtur illos te arcessere ut seorsim habites' sive 'illos te secum coniungi velle, ut seiungaris'.

V. 603. *ἐκ χρηστηρίων*] Reisigius: est 'secundum oracula', proprie: infortunium ab oraculo editum.

V. 604. Schol. *τῇδε πληγῆναι χθονί· ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ταύτης τῆς χθονὸς πληγῆναι.*

V. 606 sq. *μόνοις οὐ — γῆρας*] Ant. 608 *ἀγήρῳ δὲ χρόνῳ* (quod in *θρόνῳ* mutat Margoliouthius) *δυνάστας κατέχεις* (*ὦ Ζεῦ*) *Ὀλύμπου μαρμαρόεσσαν αἴγλαν*, Hom. Od. V 218 *ἀθάνατος καὶ ἀγήρως*. Hellerus laudat Iacobs. ad Anthol. XII p. 215. De coniunctione nominis et infinitivi comparavit Iebbius Hom. Il. X 173 *ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς ἠὲ βιῶναι.*

V. 608. *τὰ δ᾽ ἄλλα — χρόνος*] De sententia vide Ai. 646 sqq. et 714.

V. 609. *ἰσχὺς γῆς — σώματος*] Reisigius cum his et orationis specie prorsus et sententiae ratione quodammodo congruere putat dicta in O. R. 25 sq. Ceterum opponit

θνῄσκει δὲ πίστις, βλαστάνει δ' ἀπιστία.
καὶ πνεῦμα ταὐτὸν οὔποτ' οὔτ' ἐν ἀνδράσιν
φίλοις βέβηκεν, οὔτε πρὸς πόλιν πόλει.
τοῖς μὲν γὰρ ἤδη, τοῖς δ' ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ
τὰ τερπνὰ πικρὰ γίγνεται καὖθις φίλα.
καὶ ταῖσι Θήβαις εἰ τὰ νῦν εὐημερεῖ
καλῶς τὰ πρὸς σέ, μυρίας ὁ μυρίος
χρόνος τεκνοῦται νύκτας ἡμέρας τ' ἰών,
ἐν αἷς τὰ νῦν ξύμφωνα δεξιώματα
δόρει διασκεδῶσιν ἐκ σμικροῦ λόγου·
ἵν' οὑμὸς εὕδων καὶ κεκρυμμένος νέκυς

poeta *γῆν σώματι*, ut paullo post *πόλιν ἀνδράσιν*.

V. 611. *πνεῦμα*] De animo hoc dictum est ratione poetica, quemadmodum *Ἄρη πνέων* et alia permulta huiuscemodi. REIS. De *βέβηκεν* vide quae ad v. 52 adnotavimus.

V. 613 sq. Hos v., quorum sententia consilio dicentis parum convenit, Nauckius recte ut insiticios eiecisse videtur.

Ibid. *τὰ τερπνὰ — φίλα*] 'Amicitiae dissolvuntur et rursus coniunguntur'.

V. 617. *χρόνος — ἰών*] 'Postera aetas'. Eur. Phoen. 1637 *καὶ παρθενεύου τὴν ἰοῦσαν ἡμέραν μένουσα*, et huius fab. v. 1771 *ἰόντα φόνον*. DOED. Ex El. 1365 *πολλαὶ κυκλοῦνται νύκτες ἡμέραι τ' ἴσαι αἵ ταῦτά σοι δείξουσιν* Blaydesius *ἡμέρας τ' ἴσας* huc traduxit non sine specie probabilitatis.

V. 618. *ἐν αἷς*] Simillime Ant. 1064 sqq. *ἀλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι τροχοὺς ἁμιλλητῆρας ἡλίου τελῶν, ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχνων ἕνα νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοὺς ἔσῃ*.

Ibid. Schol. *τὰ νῦν ξύμφωνα· οὔπω γὰρ ἦν ἔχθρα Θηβαίοις καὶ Ἀθηναίοις*. Verbis *τὰ ξύμφωνα δεξιώματα* hospitium amicitiamque, qua Thebani tum cum Atheniensibus coniuncti fuerint, significari puta.

V. 619. Libri *δορί*. Recte Hermannus et hic et v. 1314 et v. 1386 *δόρει* scribendum monuit ad Erfurdtii Aiac. ed. mai. p. 627 sq., apte in nota ad hunc locum adlato Choerobosco ad Theodosium in indice ad Bekkeri Anecd. p. 1364 *τὸ σὺν δόρει καὶ σὺν ἀσπίδι, ὅπερ Ἀριστοφάνης παρεμφαίνει ἐν Εἰρήνῃ ἐν μώμῳ Σοφοκλέους προκείμενον, ὡς ἀπὸ τοῦ δορός ἐστίν*. Atque in iis quidem, quae servatae sunt, fabulis quoties usus Sophocles dativo huius nominis est, posuit nomen in fine trimetri, ita ut nullus exstet locus, in quo forma *δορὶ* metri causa necessaria sit. Loci hi sunt: hac fab. v. 1304, Ai. 515, 764, 1056, 1270, Ant. 195, Trach. 240, 478 ed. Br. In his autem locis ambiguum esset, utram formam Sophocles usurpasse existimandus esset, nisi Ai. 1056 ex scriptura, a scholiasta pro varia lectione memorata, *ὡς ἐλοιδόρει*, manifesto appareret antiquam scripturam *ἕλοι δόρει* fuisse. Illo autem in loco si, de quo dubitari nequit, invitis libris *δόρει* restituendum est, quid ceteris locis faciendum sit, sponte apparet.

Ibid. *ἐκ σμικροῦ λόγου*] 'Levi praetextu'. Vid. Lob. ad Ai. 1255 et nos ad Philoct. 714. Fortasse Sophocles ea in mente habuit quae Thucydides II 2 refert.

V. 620. *ἵνα*] Est 'ubi'. Hoc autem dicit: 'et quanquam nunc concordia tibi cum Thebanis intercedit, tamen veniet tempus, quo Thebani foedus, quo nunc tecum

ψυχρός ποτ' αὐτῶν θερμὸν αἷμα πίεται,
εἰ Ζεὺς ἔτι Ζεύς, χὠ Διὸς Φοῖβος σαφής.
ἀλλ' οὐ γὰρ αὐδᾶν ἡδὺ τἀκίνητ' ἔπη,
ἔα μ' ἐν οἷσιν ἠρξάμην, τὸ σὸν μόνον
πιστὸν φυλάσσων· κοὔποτ' Οἰδίπουν ἐρεῖς
ἀχρεῖον οἰκητῆρα δέξασθαι τόπων
τῶν ἐνθάδ', εἴπερ μὴ θεοὶ ψεύδουσί με.
ΧΟΡ. ἄναξ, πάλαι καὶ ταῦτα καὶ τοιαῦτ' ἔπη
γῇ τῇδ' ὅδ' ἀνὴρ ὡς τελῶν ἐφαίνετο.
ΘΗΣ. τίς δῆτ' ἂν ἀνδρὸς εὐμένειαν ἐκβάλοι
τοιοῦδ', ὅτῳ πρῶτον μὲν ἡ δορύξενος

iuncti sunt, armis rumpent et in tumulo meo collocati gravissimam accipient cladem'. De re vide ad v. 453.

V. 622. *χὠ Διὸς Φοῖβος*] Comparat Neuius Ai. 401, 450, 952. Adde Ai. 172, Ant. 824 sq., Phil. 943, 1023. Ceterum vide ad v. 790.

Ibid. Schol. *σαφής· ἀντὶ τοῦ ἀληθής, ὡς καὶ Ὅμηρος* (Il. IV 404)· *'ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν', ἀντὶ τοῦ ἀληθῶς.* Confer O. R. 390 et imprimis 1011.

V. 623. *ἀλλ' οὐ γὰρ*] De usu *ἀλλὰ γὰρ* particularum vide ad Phil. 81. De *τἀκίνητα*, quae schol. *τὰ ἄρρητα* interpretatur, vide Ant. 1060 *ὄρσεις με τἀκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι*, et huius fab. v. 1511 *ἃ δ' ἐξάγιστα, μηδὲ κινεῖται λόγῳ.*

V. 624 sq. *ἔα μ' ἐν οἷσιν ἠρξάμην*] I. e. 'sine me consistere in iis, quae dicere coepi', i. e. sufficiat dixisse quae exponere coepi. Tum *τὸ σὸν πιστὸν* idem est atque *τὴν σὴν πίστιν.* Confer v. 1475 *τί δ' ἂν θέλοις τὸ πιστὸν ἐμφῦναι ξένῳ;* cum adnotatione mea. De re vide v. 585.

V. 625. *Οἰδίπουν*] Emphatice nomen ipsum positum ut v. 1395 et Ai. 98 *ὥστ' οὔποτ' Αἴανθ' οἵδ' ἀτιμάσουσ' ἔτι*, 864 *τοὔθ' ὑμὶν Αἴας τοὔπος ὕστατον θροεῖ.*

V. 627. *ψεύδουσι* quod La ex correctura exhibet pro *ψεύσουσι* recepi. Cfr. Ant. 1218 *ἢ θεοῖσι κλέπτομαι*, 681 *εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα*, Trach. 243 *εἰ μὴ συμφοραὶ κλέπτουσί με*, Aesch. Ag. 484 *ἤ τοι θεῖόν ἐστι ψύθος*, 285 *μὴ δολώσαντος θεοῦ.* Pariter Aesch. Eum. 618 *ψεύδομαι* pro *ψεύσομαι* restituendum erat.

V. 628 sq. *ταῦτα καὶ τοιαῦτ' ἔπη γῇ τῇδ' — τελῶν*] Id est, ut ipsius poetae verbis (v. 647) explicem, *ταῦτα καὶ τοιαῦτα, ἅπερ φησί, ταύτῃ τῇ πόλει τελῶν.* *Τελῶν* futurum esse patet et hic et v. 647. De addito *ὡς* vide Matth. § 569.

V. 630. *τίς — ἐκβάλοι*] 'Quis talis viri benevolentiam repudiet?' De hac vocis *ἐκβάλλειν* sive *ἀποβάλλειν* potestate vide Miscell. Obs. Vol. III T. I. p. 405, Act. Mon. T. I. p. 49. DOED. Ita deinceps *οὔποτ' ἐκβαλῶ χάριν.* Similiter *ἐκχέαι χάριν* exstat in Eur. fragm. III Philoctetae [787 N.]. Retractandi significationem habet *ἐκβαλεῖν* O. R. 849. REIS. Adde Philoct. 13, Ant. 649.

V. 631 sq. *ὅτῳ — ἑστία*] I. e. *ὅτῳ αἰὲν κοινή ἐστιν ἡ δορύξενος παρ' ἡμῖν ἑστία*, quae verba recte interpretatus est Brunckius: 'cui primum quidem hospitalis apud nos ara semper communis est'. Recteque monuit Hermannus nihil aliud dicere voluisse Theseum, nisi semper apud se paratum esse Oedipo hospitium pro mutua quadam vel inter ipsos vel inter maiores eorum necessitudine.

κοινὴ παρ' ἡμῖν αἰέν ἐστιν ἑστία;
ἔπειτα δ' ἱκέτης δαιμόνων ἀφιγμένος
γῇ τῇδε κἀμοὶ δασμὸν οὐ σμικρὸν τίνει.
ἁγὼ σεβισθεὶς οὔποτ' ἐκβαλῶ χάριν
τὴν τοῦδε, χώρᾳ δ' ἔμπολιν κατοικιῶ.
εἰ δ' ἐνθάδ' ἡδὺ τῷ ξένῳ μίμνειν, σέ νιν
τάξω φυλάσσειν, εἴτ' ἐμοῦ στείχειν μέτα·
τὸ δ' ἡδὺ τούτων, Οἰδίπους, δίδωμί σοι
κρίναντι χρῆσθαι. τῇδε γὰρ ξυνοίσομαι.
ΟΙΔ. ὦ Ζεῦ, διδοίης τοῖσι τοιούτοισιν εὖ.
ΘΗΣ. τί δῆτα χρῄζεις; ἦ δόμους στείχειν ἐμούς;
ΟΙΔ. εἴ μοι θέμις γ' ἦν. ἀλλ' ὁ χῶρος ἔσθ' ὅδε,
ΘΗΣ. ἐν ᾧ τί πράξεις; οὐ γὰρ ἀντιστήσομαι.
ΟΙΔ. ἐν ᾧ κρατήσω τῶν ἔμ' ἐκβεβληκότων.
ΘΗΣ. μέγ' ἂν λέγοις δώρημα τῆς συνουσίας.
ΟΙΔ. εἰ σοί γ' ἅπερ φῂς ἐμμενεῖ τελοῦντί μοι.
ΘΗΣ. θάρσει τὸ τοῦδέ γ' ἀνδρός· οὔ σε μὴ προδῶ.

V. 633. ἱκέτης δαιμόνων] Sic v. 1278 τοῦ θεοῦ γε προστάτην, coll. 1166, Philoct. 733 κἄμ' ὄντα σαυτοῦ πρόστροπον, coll. huius fab. v. 557. Δαίμονας autem Furias esse sponte intellegitur.

V. 635. σεβισθείς activam vim habet ut σεβίζομαι Aesch. Suppl. 933. Etiam ἐσέφθην a Sophocle hac vi usurpatum esse ex Hesych. gl. ἐσέφθην· ἐσεβάσθην, ἡσύχασα, ᾐσχύνθην Σοφοκλῆς Δαιδάλῳ cognoscitur. Cfr. Plat. Phaedr. p. 254 B ἰδοῦσα δὲ ἔδεισέ τε καὶ σεφθεῖσα ἀνέπεσεν ὑπτία. Inde hic Blaydesius coniecit ἅγωγε σεφθείς.

V. 636. ἔμπολιν ex Musgravii coniectura pro ἔμπαλιν scripsi. Cfr. v. 1156.

V. 637. Schol. σέ, τὸν χορόν.

V. 638. εἴτ' . . μέτα] I. e. εἴτε μετ' ἐμου στείχειν ἡδύ ἐστιν αὐτῷ, στείχειν πάρα. Cfr. O. R. 91 εἰ τῶνδε χρῄζεις πλησιαζόντων κλύειν, ἕτοιμος εἰπεῖν, εἴτε καὶ στείχειν ἔσω vel potius Eur. Ion. 1120 πεπυσμέναι γὰρ εἰ θανεῖν ἡμᾶς χρεών, ἥδιον ἂν θάνοιμεν, εἴθ' ὁρᾶν φάος.

V. 640. τῇδε γὰρ ξυνοίσομαι] I. e. hoc enim pacto tibi obsecundabo, quoquo modo voles, sive hic manebis, sive ibis mecum. Optime scholiasta συνοίσομαι· συμπράξομαι, ὡς σὺ βούλει. REIS.

V. 641. διδοίης — εὖ] Cfr. O. R. 1081 et Pflugk. ad Eur. Androm. 751.

V. 643. εἴ μοι θέμις γ' ἦν] Recte Hermannus: 'si mihi fas esset'. Non ut Brunckius: 'utinam'.

V. 646. Schol. εἰ δύναιο κρατεῖν τῶν ἐχθρῶν ἐνθάδε μένων, μέγα ἂν δώρημα λέγοις [id est μέγα ἂν εἴη τὸ δώρημα, ὃ λέγεις] τῆς ἐνταῦθα διατριβῆς. Vocabulum δώρημα eodem sensu usurpatum Philoct. 117.

V. 647. ἐμμενεῖ τελοῦντί μοι] 'Si quidem promissis stabis tuis'. Res dicitur ἐμμένειν τινί, quam quis animo servat, ut in Aesch. Prom. 550 ἀλλά μοι τόδ' ἐμμένοι καὶ μήποτ' ἐκτακείη. REIS. Schol. εἰ ἐμμένει σοι τὰ ἐπαγγελθέντα.

V. 648. Schol. τὸ τοῦδέ γ' ἀνδρός· ἐφ' ἑαυτοῦ πεποίηται τὴν δεῖξιν ὁ Θησεύς. De accusativo vide Matth. § 414, 12. Krueg.

ΟΙΔ. οὔτοι σ' ὑφ' ὅρκου γ', ὡς κακόν, πιστώσομαι.
ΘΗΣ. οὔκουν πέρα γ' ἂν οὐδὲν ἢ λόγῳ φέροις.
ΟΙΔ. πῶς οὖν ποήσεις;
ΘΗΣ. τοῦ μάλιστ' ὄκνος σ' ἔχει;
ΟΙΔ. ἥξουσιν ἄνδρες
ΘΗΣ. ἀλλὰ τοῖσδ' ἔσται μέλον.
ΟΙΔ. ὅρα με λείπων
ΘΗΣ. μὴ δίδασχ' ἃ χρή 'μ' ὁρᾶν.
ΟΙΔ. ὀκνοῦντ' ἀνάγκη.
ΘΗΣ. τοὐμὸν οὐκ ὀκνεῖ κέαρ.
ΟΙΔ. οὐκ οἶσθ' ἀπειλὰς
ΘΗΣ. οἶδ' ἐγώ σε μήτινα
ἐνθένδ' ἀπάξοντ' ἄνδρα πρὸς βίαν ἐμοῦ.
πολλαὶ δ' ἀπειλαὶ πολλὰ δὴ μάτην ἔπη

I § 46, 10 et Pflugk. ad Eur. Androm. 994.

V. 649. Schol. *πιστώσομαι· πίστιν ἐπιθεῖναι παρακελεύσω.* Ut *ἐν λιταῖς*, *ἐκ ποδός*, alia ibi ponuntur, ubi Romani ablativo instrumenti utuntur, ita *ὑφ' ὅρκου* nihil fere differt ab *ὅρκῳ*, ut *πιστοῦσθαί τινα ὅρκῳ* sit 'iureiurando sibi aliquem adligare'. Ceterum cf. Phil. 811 *οὐ μήν σ' ἔνορκόν γ' ἀξιῶ θέσθαι, τέκνον.*

V. 650. Schol. *οὐκ ἂν πλέον λάβοις ὁρκίσας με ἢ λόγῳ πιστεύσας.* Cfr. Eur. Med. 737 *λόγοις δὲ συμβὰς καὶ θεῶν ἀνώμοτος.*

V. 651. *μάλιστα* hic est 'potissimum'. — Schol. *ὄκνος· φόβος.*

V. 652. *ἥξουσιν ἄνδρες*] sc. qui me hinc Thebas abducant. — Schol. *τοῖσδε· τοῖς τοῦ χοροῦ.*

V. 653. *ὅρα με λείπων*] sc. ne me abducant. — Pro *μὲ δρᾶν* quod libri habent scripsi *'μ' ὁρᾶν* ex L. Spengelii coniectura.

V. 654. Schol. *ὀκνοῦντ' ἀνάγκη· οὐ νεμεσητόν μοι, εἰ ὑπὸ δέους ἐπὶ τὰ αὐτὰ συνεχῶς λέγω· τὸν φοβούμενον γὰρ ἀνάγκη ταὐτὰ λέγειν. Οὐκ ὀκνεῖ· οὐδὲν δέδοικεν.* Intellege *ὀκνοῦντ' ἀνάγκη διδάσκειν*, nisi *ὀκνεῖν γ' ἀνάγκη* — scribendum est, ut oratio Oedipi pariter atque in proximis versibus interpelletur.

V. 655. *οὐκ οἶσθ' ἀπειλάς*] Rarum genus interpellatae orationis, quo usus est poeta v. 652, 653, 655, ut non pergat is, qui interpellabatur. Sed res ipsa postulabat omnes Oedipi dubitationes statim ita refutari, ut iis occurreretur, priusquam plene prolatae essent. HERM.

V. 656. *πρὸς βίαν ἐμοῦ*] 'Invito me'. Sic Ai. 1327 *πρὸς βίαν θάψειν ἐμοῦ.* Eodem sensu *βίᾳ φίλων*, 'invitis amicis', huius fab. v. 854 et *ἐμοῦ βίᾳ*, 'invito me', v. 943 dictum.

V. 657 sq. Schol. *πολλαὶ δ' ἀπειλαί· ἀντὶ τοῦ· πολλοὶ ἄνθρωποι πολλὰ ἀπειλήσαντες ἐκ θυμοῦ, πέψαντες τὸν θυμὸν καὶ τὸν καθεστηκότα νοῦν ἀναλαβόντες, ἐπαύσαντο τῶν ἀπειλῶν.* Recte; sensus est: 'multae iam minae multa inania per iram minatae sunt'. Ipsae enim minae dicuntur minatae esse. Similiter in Trachin. 345 *χὠ λόγος σημαινέτω.* HERM. De locutione *πολλὰ ἔπη ἀπειλεῖν* Neuius confert Ai. 1096 *τοιαῦθ' ἁμαρτάνουσιν ἐν λόγοις ἔπη.* Id ipsum autem quo sensu dictum sit, in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 80 sqq. pluribus explanavi. Ceterum tres v. 657—659 si abessent, non desiderarentur.

θυμῷ κατηπείλησαν· ἀλλ' ὁ νοῦς ὅταν
αὑτοῦ γένηται, φροῦδα τἀπειλήματα.
κείνοις δ' ἴσως κεἰ δείν' ἐπερρώσθη λέγειν
τῆς σῆς ἀγωγῆς, οἶδ' ἐγώ, φανήσεται
μακρὸν τὸ δεῦρο πέλαγος οὐδὲ πλώιμον.
θαρσεῖν μὲν οὖν ἔγωγε κἄνευ τῆς ἐμῆς
γνώμης ἐπαινῶ, Φοῖβος εἰ προὔπεμψέ σε·
ὅμως δὲ κἀμοῦ μὴ παρόντος οἶδ' ὅτι
τοὐμὸν φυλάξει σ' ὄνομα μὴ πάσχειν κακῶς.

(στροφὴ α'.)

ΧΟΡ. Εὐίππου, ξένε, τᾶσδε χώ-
ρας ἵκου τὰ κράτιστα γᾶς ἔπαυλα,
τὸν ἀργῆτα Κολωνόν· ἔνθ'

V. 660 sq. *κείνοις δ' ἴσως — ἀγωγῆς*] Recte Reisigius *ἴσως* cum *φανήσεται* iungendum monuit. Dativus *κείνοις* cum ad *ἐπερρώσθη*, tum ad *φανήσεται* referendus, significatque *κείνοις ἐπ. λέγειν* idem atque *κεῖνοι ἐπερρώσθησαν, ὥστε λέγειν*. Cfr. Matth. § 297 not. 2. Genetivus *τῆς σῆς ἀγωγῆς* ex verbo *λέγειν* aptus est. Cfr. ad v. 351 *ἃ τοὖδ' ἐχρήσθη σώματος*.

V. 662. *μακρὸν — πέλαγος*] Figurate dictum de via longa et difficili, etsi non maritima, sed terrestri. DINDORF. Libri exhibent *πλώσιμον*. Rectam formam restituit Herwerdenus.

V. 663. *κἄνευ τ. ἐ. γνώμης*] I. e. etiamsi ego aliter sentiam. Cfr. El. 547 *δοκῶ μέν, εἰ καὶ σῆς δίχα γνώμης λέγω*. Offensionis metricae tollendae causa Porsonus coniecit *κἄνευ γε τῆς ἐμῆς ἐγώ*, Dindorfius *κἂν ἐμῆς ἄνευ*, Meinekius *κἀπὸ τῆς ἐμῆς*. Sed offensio caesura post *ἔγωγε* posita si non tollitur, at lenitur.

V. 664. *προὔπεμψε*] Neuius comparat huius fab. v. 1667, El. 1155, 1158, Ant. 1288, Phil. 105, 1205.

V. 665. *ὅμως δὲ κἀμοῦ μὴ παρόντος*] Vide de usu *ὅμως* particulae Matth. § 566, Krueg. II § 56, 13, 2.

V. 667—716. Ut Oedipum erigat omnibusque curis expediat, futurum iam civem Atheniensem, chorus Colonum pagum totamque civitatem Atticam summis effert laudibus, ita ut pagum illum praedicet non modo crebro lusciniarum cantu personare et suavissimis floribus pretiosissimisque frugibus semper abundare, verum etiam a dis sanctissimis habitari et custodiri, civitatem autem Atheniensem a Neptuno eximia scientia rei equestris et nauticae instructam esse. Plutarchus in libro 'An seni gerenda sit res publica' p. 785 A: *Σοφοκλῆς δὲ λέγεται μὲν ὑπὸ τῶν υἱῶν παρανοίας δίκην φεύγων ἀναγνῶναι τὴν ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ Κολωνοῦ πάροδον, ἥ ἐστιν ἀρχή· Εὐίππου, ξένε — βάσσαις. θαυμαστοῦ δὲ τοῦ μέλους φανέντος, ὥσπερ ἐκ θεάτρου τοῦ δικαστηρίου προπεμφθῆναι μετὰ κρότου καὶ βοῆς τῶν παρόντων*. BR. Vide ad Argumentum p. 3 sq.

V. 667. *εὐίππου*] Vide quae ad v. 708 adnotata sunt.

V. 667 sq. *τᾶσδε χώρας — γᾶς ἔπαυλα*] Hoc dicit: *τὰ κράτιστα γῆς ἔπαυλά ἐστιν ἥδε ἡ εὔιππος χώρα, ἐφ' ἣν ἵκου, ὁ ἀργὴς Κολωνός*. Est autem, ut recte monet Dindorfius, *γᾶς ἔπαυλα* unius instar substantivi, a quo pendet alter genetivus *χώρας*.

V. 669. *τὸν ἀργῆτα Κολωνόν*]

ἃ λίγεια μινύρεται
θαμίζουσα μάλιστ᾽ ἀη-
δὼν χλωραῖς ὑπὸ βάσσαις,
τὸν οἰνῶπα νέμουσα κισ-
σὸν καὶ τὰν ἄβατον θεοῦ
φυλλάδα μυριόκαρπον ἀνήλιον
ἀνήνεμόν τε πάντων
χειμώνων· ἵν᾽ ὁ βακχιώ-
τας ἀεὶ Διόνυσος ἐμβατεύει

Strabo libro X p. 602 Atticam regionem **παράλυπρον** dicit esse; apud Aristophanem bis eadem *Κραναὰ* audit. Solum enim glareosum erat; quam in partem accipiendum est, quod a Thucydide **λεπτόγεως** dicta est terra libro I c. 2, unde sumpsit Galenus. *Aptissimum vero genus terrae est oleis, cui glarea subest, si superposita creta sabulo admixta est,* inquit Columella libro V c. 8. Itaque *ἀργὴς* vocatur terra, quod est apud scholiastam **λευκόγεως**. In eandem partem valet apud Hom. Il. II 647 *ἀργινόεις*, ut arbitror, in *ἀργινόεντα Λύκαστον*. Quare cum sit **μᾶλλον ἢ λευκόγαιος ἐλαιοφόρος**, ut docet Theophrastus de causis Plant. II 5, factum est, ut Attica regio tanta gauderet fecunditate olearum, quanta nulla potest maior esse. REISIG.

V. 671. **θαμίζουσα μάλιστα**] Similiter accipiendum atque id quod supra v. 17 positum, **πυκνόπτεροι ἀηδόνες**, ita ut creberrime frequentantium lusciniarum cantu personare lucus dicatur. Cfr. Hom. Il. XVIII 386 **πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις**.

V. 672. **χλ. ὑπὸ βάσσαις**] Recte Erfurdtius: **ὑπὸ** pro **ἐν** dictum respectu collium, quibus convalles subiacent.

V. 673. **τὸν οἰνῶπα — κισσόν**] **οἰνῶπα νέμουσα** ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri **οἰνῶπ᾽ ἀνέχουσα**. — Tria genera numerat Plinius XVI 34, candidam hederam, nigram helicem. Itaque hic quae commemoratur nigra est, flore purpureo. Hedera autem in Attica primum provenisse traditur Acharnis, teste Pausania in Atticis sive L. I. c. 31 extr. **ἔστι δ᾽ Ἀχαρναίων δῆμος· οὗτοι θεῶν Ἀπόλλωνα τιμῶσιν Ἀγυιέα καὶ Ἡρακλέα. καὶ Ἀθηνᾶς βωμός ἐστιν Ὑγιείας· τὴν δὲ Ἱππίαν Ἀθηνᾶν ὀνομάζουσι, καὶ Διόνυσον Μελπόμενον, καὶ Κισσὸν τὸν αὐτὸν θεόν, τὸν κισσὸν τὸ φυτὸν ἐνταῦθα πρῶτον φανῆναι λέγοντες.** REIS.

V. 674. **θεοῦ**] Bacchum significari manifestum est.

V. 675. **φυλλάδα μυριόκαρπον**] Dubitant interpretes, quae sit illa **φυλλὰς μυριόκαρπος ἀνήλιος**, quod postremum vocabulum quia vitibus non conveniat, Elmsleius laurum intellegendam putat, quae et supra v. 17 his in locis multa esse dicatur et in Oed. R. v. 83 vocetur **πάγκαρπος**. Non repugno; sed credam tamen, non solas lauros significari. Videtur enim omnino arboribus [varii generis] densum nemus describi Baccho sacrum. HERM.

V. 675 sq. Schol. **ἀνήλιον· διὰ τὴν δασύτητα τῶν φύλλων.** De locutione **ἀνήνεμον χειμώνων** vide infra v. 786 **ἄνατος κακῶν**, 865 **ἄφωνον τῆσδε τῆς ἀρᾶς**, Ai. 321 **ἀψόφητος ὀξέων κωκυμάτων**, fragm. 182 D. **ἄλυπον ἄνθος ἀνίας** et ad O. R. 186. Cfr. Krueg. II § 47, 26, 10 et ad O. R. 186. Apte autem scholiasta cum verbis **ἀνήλιον — χειμώνων** comparandos monuit Homericos versus (Od. XIX 440 sq. coll. V 478 sq.) **τὴν μὲν ἄρ᾽ οὔτ᾽ ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων, οὔτε μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν.**

V. 678. **ἐμβατεύει**] Hellerus

θεαῖς ἀμφιπολῶν τιθήναις.

(ἀντιστροφὴ α΄.)

θάλλει δ' οὐρανίας ὑπ' ἄ-
χνας ὁ καλλίβοτρυς κατ' ἦμαρ αἰεὶ
νάρκισσος, μεγάλαιν θεαῖν
ἀρχαῖον στεφάνωμ', ὅ τε
χρυσαυγὴς κρόκος· οὐδ' ἄυ-
πνοι κρῆναι μινύθουσι
Κηφισοῦ νομάδες ῥεέ-
θρων, ἀλλ' αἰὲν ἐπ' ἤματι

confert Aesch. Pers. 452 Πᾶν ἐμβατεύει ποντίας ἀκτῆς ἔπι, consulique Blomfieldium iubet in gloss. 455.

V. 679. θεαῖς ἀμφ. τιθήναις] I. e. Nymphis. Eur. Cycl. 4 ὦ Βρόμιε — Νύμφας ὀρείας ἐκλιπὼν ᾤχου τροφούς. Hygin. Astron. Poet. lib. II 17 *Liberum patrem ut redderent nutricibus Nymphis.* Cf. Diod. Sic. IV 2. MUSGR. θεαῖς cum Elmsleio metri causa scripsi. Libri θείαις. De dativo, qui ex ἀμφιπολῶν aptus est, cf. Matth. § 405 not. 2. Significat autem ἀμφιπολεῖν hic 'peragrare'. Cf. v. 1093.

V. 682. μεγάλαιν θεαῖν] Cereris et Proserpinae, quarum antiquum coronamentum cum narcissum esse poeta dicit, Proserpinam potissimum videtur in mente habere, quam narcisso eximie gavisam esse scholiasta ostendit, cuius docta ad h. l. adnotatio est; quem florem legens rapta a Plutone esse fertur, ut Pamphos apud Pausaniam IX 31, 6 et Homerus in hymno Cereris [v. 6 sqq., ad quos vide interpretes] prodiderunt. HERM. Apte Neuius confert Pausan. VIII 31, 1 τὸ δὲ ἕτερον — θεῶν ἱερὸν τῶν μεγάλων· αἱ δέ εἰσιν αἱ μεγάλαι θεαὶ Δημήτηρ καὶ Κόρη.

V. 683 sq. Schol. ὅ τε χρυσαυγὴς κρόκος· τοῖς τὸν νάρκισσον τῇ Δήμητρι ἀπονέμουσι τοῦτο συμπράττει, ὅτι κἂν τῇ Νιόβῃ ὁ Σοφοκλῆς τὸν κρόκον ἄντικρυς τῇ Δήμητρι ἀνατίθεται, ὥστε καὶ νῦν τὸν λόγον εἶναι περὶ τῶν Δήμητρος στεφανωμάτων· καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο ἴδιον ἂν εἴη Σοφοκλέους· τοῖς γὰρ ἀνθινοῖς οὐ πάνυ φασὶν ἥδεσθαι τὴν Δήμητρα. Reisigius: 'Meleagro Epigr. II 7 est χρυσάνθης κόμαισι κρόκος; alibi ξανθόθριξ appellatur; Latine ruber vel luteus'. De hac quoque planta plura collegit Thudichum p. 298 sq.

V. 686. Κηφισοῦ] Cephisus non longe ab Eleusine in mare defertur. Qui Athenis Eleusinem via sacra ibant, Cephisum ponte, in quem exstat Simonidis epigramma, transmittebant. Fluvius est perennis nec unquam deficiens, cui proinde Sophocles vere κρήνας ἀΰπνους tribuit. BR.

V. 686. νομάδες] Dicuntur fontes Cephisi νομάδες, quod quasi per campos agrosque spatiantur rivis contenti.

V. 687 sq. Schol. ἀλλ' αἰὲν ἐπ' ἤματι· ἀλλ' ἀεὶ καθ' ἡμέραν, φησίν, ἐπινίσσεται ὁ Κηφισσός, ὠκυτόκα ποιῶν τὰ πεδία καὶ ἔγκαρπα. Genetivum πεδίων a verbo ἐπινίσσεται pendere recte recentiores interpretes monuerunt. Tum Dindorfius ὠκυτόκον, inquit, poeta fluvium dicit agros fecundantem. De fluvio aquas, si quando defecerint, cito reparante, quae quorundam interpretum sententia est, cogitari nequit. Nam tale quid si dicere voluisset Sophocles, in promptu erat epitheto uti aliquanto aptiore ὠκύροος, quod optime conveniret Cephiso, qui χειμαρρώδης dicatur ab Strabone.

ὠκυτόκος πεδίων ἐπινίσσεται
ἀκηράτῳ ξὺν ὄμβρῳ
στερνούχου χθονός· οὐδὲ Μου-
σᾶν χοροί νιν ἀπεστύγησαν, οὐδ' ἁ
χρυσάνιος Ἀφροδίτα.

(στροφὴ β'.)

ἔστιν δ' οἷον ἐγὼ γᾶς Ἀσίας οὐκ ἐπακούω,
οὐδ' ἐν τᾷ μεγάλᾳ Δωρίδι [νά-
σῳ Πέλοπος πώποτε] βλαστὸν
φύτευμ' ἀχείρωτον, αὐτόποιον,
ἐγχέων φόβημα δαΐων,

V. 690. *στερνούχου χθονός*] I. e. terrae late patentis, quam *γαῖαν εὐρύστερνον* vocat Hesiodus Theogon. v. 117 ab H. Stephano comparatus. Recte scholiasta *μεταφορικῶς γὰρ καὶ στέρνα καὶ νῶτά φασι τῆς γῆς τὰ πεδιώδη καὶ εὐρέα, καθάπερ αὖ πάλιν αὐχένας τὰ στενά.* DINDORF. Hermannus *σπερμούχου* coniecit.

V. 691. Schol. *νιν· τὴν Ἀττικήν.* Colonum maxime intellege. Elmsleius adscripsit Pausan. I 30, 2 *ἔστι δὲ καὶ Μουσῶν βωμός, καὶ ἕτερος Ἑρμοῦ, καὶ ἔνδον Ἀθηνᾶς.*

V. 693. *οἷον — οὐκ ἐπακούω*] Quale Asiam habere non audio, s. quale Asia nullum habet. DINDORF. Construe *οἷον* (*φύτευμα*) *γῆς Ἀσίας*, ut genetivus a nomine *φύτευμα* pendeat. De re conferunt Paus. I 30, 2 (de Academia): *καὶ φυτόν ἐστιν ἐλαίας, δεύτερον τοῦτο λεγόμενον φανῆναι.* Herodot. V 82 *ἐδέοντο ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι Ἀθηναίων ἐλαίην σφι δοῦναι ταμέσθαι, ἱρωτάτας δὴ κείνας νομίζοντες εἶναι. λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐλαῖαι ἦσαν ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἢ Ἀθήνῃσι.*

V. 694 sq. *ἐν τᾷ — Πέλοπος*] Ut ab Sophocle hic Asia et Peloponnesus pro orientis et occidentis oris nominantur, ita Scythae et Peloponnesus ab Aeschylo Eum. 706 *οὔτ' ἐν Σκύθαισιν οὔτε Πέλοπος ἐν τόποις.* HERM. Peloponnesus *Δωρὶς αἶα* apud Eurip. Hec. 450. Notandum autem Peloponnesum ab Sophocle Doricam peninsulam dici per anachronismum. Nam Oedipi aetate Peloponnesum nondum occuparant Dorienses, quod octogesimo demum post Troiam captam anno factum esse testatur Thucydides I 12. DINDORF. Verba *νάσῳ Πέλοπος πώποτε* et in v. 707 verba *αὔχημα μέγιστον* concinnitatis antistrophicae restituendae causa expunxit Nauckius. Id recte factum esse ex verbo *αὔχημα* paulo post in v. 710 repetito licet cognoscere.

V. 696. *ἀχείρωτον αὐτόποιον*] Quod Pollux II 154 habet: *ἀχείρωτον δὲ Σοφοκλῆς εἶπε τὸ ἀχειρούργητον*, ad hunc locum spectare apparet, atque eam interpretationem rectam esse addito *αὐτόποιον* intellegitur. Oliva igitur non hominum manu sata, sed sponte orta esse dicitur. Cfr. Eur. Ion. 1434 *στέφανον ἐλαίας . . ἥν πρῶτ' Ἀθάνας σκόπελος ἐξηνέγκατο* et Paus. I 30, 2. Pro *ἀχείρωτον* Dindorfius ex La *ἀχείρητον* recepit, Nauckius ex coniectura *ἀγήρατον* scripsit cl. Eur. Ion. v. 1436 *ἐλαίας ἐξ ἀγηράτου.* Dindorfius in Fleckeiseni annal. a. 1868 p. 394 *ἀδήριτον αὐτόπιον* coniecit.

V. 697. *ἐγχέων φόβημα δαΐων*] Spectant haec, ut ex Philochoro et Androtione adnotavit scholiasta, ad Lacedaemoniorum religionem, qui quamvis terram Atticam

ὃ τᾶδε θάλλει μέγιστα χώρᾳ,
γλαυκᾶς παιδοτρόφου φύλλον ἐλαίας·
τὸ μέν τις οὐ νεαρὸς οὐδὲ γήρᾳ
συνναίων ἁλιώσει χερὶ πέρ-
σας· ὁ γὰρ αἰὲν ὁρῶν κύκλος
λεύσσει νιν Μορίου Διὸς
χὰ γλαυκῶπις Ἀθάνα.

incursionibus suis saepe popularentur, tamen ab Academia et olivis ibi positis manus abstinere solerent. Quod eos Academi reverentia ductos fecisse Plutarchus exponit in vita Thesei c. 32. DINDORF.

V. 699. De *παιδοτρόφου* confert Musgravius Eur. Ion. 1433 *στέφανον ἐλαίας ἀμφέθηκά σοι τότε*, Hesychium: *στέφανον ἐκφέρειν· ἔθος ἦν, ὁπότε παιδίον ἄρρεν γένοιτο παρὰ Ἀττικοῖς, στέφανον ἐλαίας τιθέναι πρὸ τῶν θυρῶν, ἐπὶ δὲ τῶν θηλειῶν ἔρια διὰ τὴν ταλασίαν.* Bergkius Hist. lit. Graec. vol. III p. 464 cum aliis *παιδοτρόφου* ad palaestricum olei usum refert.

V. 700. Schol. *τὸ μέν· τὸ φυτὸν τῆς ἐλαίας.*

V. 700 sq. *οὐ νεαρὸς οὐδὲ* pro *οὔτε νεαρὸς οὔτε* scripsi cum Porsono. In *νεαρὸς νεα* monosyllabum est ut saepius in *νεανίας, νεᾶνις, νεανικός*. Cfr. Eur. Phoen. 147, Aristoph. Vesp. 1067, 1069, Aesch. Eum. 957. Praeterea *συνναίων* pro *σημαίνων* de Blaydesii coniectura recepi, ut *οὐ νεαρὸς οὐδὲ γήρᾳ συνναίων* nihil aliud significet quam 'nec iuvenis nec senex' i. e. 'nemo'. Cum *γήρᾳ συνναίων* cfr. Eur. fragm. 370, 2 *πολιῷ γήρᾳ συνοικοίην*. Quod antea legebatur *σημαίνων*, ad imperatores spectare putabant, *νεαρὸς* ad Xerxem, a quo combusta Minervae olea quae in arce erat postridie novo germine effloruit (Herod. VIII 55), *γήρᾳ σημαίνων* ad Archidamum, quem aetate provectiorem fuisse ex Thucydide I 80 appareat, regem Lacedaemoniorum, qui, ut ex Androtione refert scholiasta, abstineri a sacris oleis iussit.

V. 702. *κύκλος*] Frequens hoc apud poetas de oculo. Cfr. Philoct. 1354. *αἰὲν* ex Porsoni coniectura scripsi. Libri *εἰσαιέν*.

V. 703. *λεύσσει*] Confert Neuius v. 869, 1370, 1453, Elect. 175. Schol. *Μορίου Διός· Μόριον Δία εἶπε τὸν ἐπόπτην τῶν μορίων ἐλαιῶν· καὶ ἔστιν ὁ λεγόμενος Μόριος Ζεύς, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος· περὶ Ἀκαδημίαν ἐστὶν ὅ τε τοῦ Καταιβάτου Διὸς βωμός, ὃν καὶ Μόριον καλοῦσι, τῶν ἐκεῖ μορίων παρὰ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἱδρυμένων.* Addit Reisigius: 'Quod oleae sacrae *μόριαι* vocantur, eius rei causa repetenda est ab Halirrhothii fabula, quam narrat schol. ad Arist. Nub. 1001. Is enim Neptuni filius, cum suo invento Minerva superasset Neptunum atque Athenarum praesidium accepisset, oleam Minervae excidere conatus sublata securi aberravit atque semet vulneratum occidit. Vere enim grammaticus in Etymol. M. p. 590 l. 42 ab illius fato duxit originem nominis: *ἀπὸ οὖν τοῦ περὶ αὐτὸν μόρου, ὅτι ἀνῃρέθη κόπτων τὰς ἐλαίας, μορία ἐκλήθη.* Itaque Plinius H. N. XVI 44 *Athenis quoque olea durare traditur in certamine edita a Minerva.* Adde Servium ad Verg. Georg. I 18, Ciceronem de Legg. I 1, 2'.

V. 704. *χὰ γλαυκῶπις Ἀθάνα*] Bene monet Schneidewinus, commode poetam, cum Iovem appellasset *Μόριον* ut *ἐπόπτην τῶν μορίων ἐλαιῶν*, Minervam ornasse epitheto *γλαυκῶπις* (*λαμπρόφθαλμος*) respectu habito *γλαυκᾶς ἐλαίας* v. 699.

(ἀντιστροφὴ β΄.)

ἄλλον δ' αἶνον ἔχω ματροπόλει τᾷδε κράτιστον,
δῶρον τοῦ μεγάλου δαίμονος, εἰ-
πεῖν, [αὔχημα μέγιστον,]
ὄχησιν εὔπωλον, εὐθάλασσον.
ὦ παῖ Κρόνου, σὺ γάρ νιν ἐς
τόδ' εἷσας αὔχημ', ἄναξ Ποσειδάν,
ἵπποισιν τὸν ἀκεστῆρα χαλινὸν
πρώταισι ταῖσδε κτίσας ἀγυιαῖς.
ἁ δ' εὐήρετμος ἔκπαγλ' ἁλία
χερσὶ παραπτομένα πλάτα
θρῴσκει, τῶν ἑκατομπόδων

V. 705. ματροπόλει] Confert Reisigius 1480 γᾷ ματέρι.

V. 706. τοῦ μεγάλου δαίμονος] Neptuni.

V. 708. ὄχησιν pro εὔιππον, quod ex interpretatione nominis εὔπωλον ortum videtur, ex Heimsoethii coniectura scripsi; nam eis qui haec adiectiva ad ματροπόλει referenda putant, accusativus obstat et si δῶρον εὔιππον εὔπωλον intellegitur, δῶρον εὐθάλασσον de navigio intellegi vix potest.

V. 709 sq. ἐς τόδ' εἷσας αὔχημα] Locutio similis ei, de qua ad Philoct. 1485 exposui. De εἷσας vide Matth. § 235, 1.

V. 711 sq. ἀκεστῆρα χαλινὸν dicit, qui medeatur ferociae equorum. Similiter Pind. Ol. XIII 97 φίλτρον ἵππειον vocat. HERM. Apte Dissen. cum illo loco eiusdem odae v. 85 confert: φάρμακον πραῢ τείνων ἀμφὶ γένυι. De usu verbi κτίζειν Neuius comparat Trach. 898 et Blomf. Aesch. Pers. gloss. 294.

V. 713 sqq. ἁ δ' εὐήρετμος — θρῴσκει] Iungenda verba ita sunt: ἁ δ' εὐήρετμος πλάτα χερσὶ παραπτομένα ἔκπαγλα ἁλία (i. e. ἐν ἁλί, cfr. ad v. 119) θρῴσκει. Recte Elmsleius monuit εὐήρ. πλάτα dictum esse ut καλλίχειρες ὠλέναι, πόδα τυφλόπουν, εὐπήχεις χεῖρας aliaque similia, cuiusmodi ad Ant. 500 sq. attuli. Apparet autem poetam nomen πλάτα ita posuisse, ut non de solo remo, sed simul de tota navi accipi vellet. Sic Ai. 349 ed. meae. Cfr. Eur. Hel. 666, 1272 et Andr. 866. Itaque hoc dicere videtur: 'navis vero remis manibus remigum (a te) applicatis bene instructa admirabiliter saltat in mari'. Addit Dindorfius: additum χερσὶ indicio est, παραπτομένα non esse aoristum verbi παραπέτεσθαι, sed, ut alii acceperunt, praesens verbi παράπτομαι, ut χέρας κώπῃ προσαρμόσαι dixit Euripides Iph. T. 1405.

V. 715 sq. τῶν ἑκ. — ἀκόλουθος] Cum Nymphis saltare dicuntur naves ab Euripide El. 434 πέμπουσαι χοροὺς μετὰ Νηρήδων, ubi Seidlerus apposuit et haec Sophoclea et Eur. Hel. 1467 ὦ ταχεῖα κώπα — χοραγὲ τῶν καλλιχόρων δελφίνων. REIS.

Ibid. ἑκατομπόδων] Quinquaginta numero fuere Nereides (sic docet Hesiod. Theog. 264, Eur. Iph. A. 1062, Iph. T. 428), quas propterea Sophocles ἑκατόμποδας satis insolenter vocat. Ovidius tamen Fast. VI 499 *Excipit illaesos Panope centumque sorores.* Propertius III 33 *O centum aequoreae Nereo genitore puellae.* Plato Critia Vol. III p. 116 E Νηρηΐδας δὲ ἐπὶ δελφίνων ἑκατὸν κύκλῳ· τοσαύτας γὰρ ἐνόμιζον αὐτὰς οἱ τότε εἶναι. MUSGR. Cfr. Valcken. Anim. ad Ammon. III 1. Reisigius cum Bothio et Elmsleius centum dici Nereides credunt, vo-

Νηρῄδων ἀκόλουθος.
ΑΝΤ. Ὦ πλεῖστ' ἐπαίνοις εὐλογούμενον πέδον,
νῦν σὸν τὰ λαμπρὰ ταῦτα δὴ φαίνειν ἔπη.
ΟΙΔ. τί δ' ἔστιν, ὦ παῖ, καινόν;
ΑΝΤ. ἆσσον ἔρχεται
Κρέων ὅδ' ἡμὶν οὐκ ἄνευ πομπῶν, πάτερ.
ΟΙΔ. ὦ φίλτατοι γέροντες, ἐξ ὑμῶν ἐμοὶ
φαίνοιτ' ἂν ἤδη τέρμα τῆς σωτηρίας.
ΧΟΡ. θάρσει, παρέσται. καὶ γὰρ εἰ γέρων ἐγώ,
τὸ τῆσδε χώρας οὐ γεγήρακε σθένος.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄνδρες, χθονὸς τῆσδ' εὐγενεῖς οἰκήτορες,
ὁρῶ τιν' ὑμᾶς ὀμμάτων εἰληφότας
φόβον νεώρη τῆς ἐμῆς ἐπεισόδου,

cabulo πούς nonnisi periphrasin faciente, ita ut Elmsleius tamen ἑκ. Νηρ. hoc sensu dictum putet, ἑκατὸν Νηρηΐδας ὀρχηστρίδας. Doederlinus 'Non aliud', inquit 'hoc epitheton quam pernicitatem, centum quasi pedibus properantium, ut ἑκατόγχειρ vires ac robur Briarei indicat. Item Furia Electr. 488 καὶ πολύπους καὶ πολύχειρ'. Adde Lobeck. ad Ai. v. 55 p. 101 ed. sec. Gleditschius vocabulum corruptum iudicans non sine probabilitate ἑκατὸν κορᾶν coniecit.

V. 716. ἀκόλουθος] Gl. Vict. ὅμοιος. Accuratius etiam primitiva potestate potest accipi: τὴν αὐτὴν κέλευθον ἔχουσα. DOED. Vide ad O. R. 207.

V. 717 sqq. Schol. ὦ πλεῖστ' ἐπαίνοις· Ἀντιγόνη ταῦτά φησιν ὁρῶσα προσιόντα τὸν Κρέοντα μετὰ χειρός· ἐπὶ τὸν Οἰδίπουν δὲ ἀφῖκται ὁ Κρέων, καὶ μὴ πείσας αὐτὸν παρασπᾶται αὐτοῦ τὴν Ἀντιγόνην, φθάσας κατὰ τὴν ὁδὸν καὶ τὴν Ἰσμήνην ἀφελέσθαι.

V. 718. σὸν ex Nauckii coniectura scripsi. Libri σοί. Cfr. v. 197 πάτερ, ἐμὸν τόδε, El. 1470 οὐκ ἐμὸν τόδ', ἀλλὰ σόν. — φαίνειν, 'comprobare, rata facere'. Confert Hermannus Trach. 289 εὐκταῖα φαίνων, ἢ 'πὸ μαντείας τινός; Nauckius κραίνειν scribi voluit.

V. 722. τέρμα τῆς σωτηρίας] Ita Eurip. Or. 1336 σωτηρίας γὰρ τέρμ' ἔχεις ἡμῖν μόνη.

V. 723. καὶ γὰρ εἰ] 'quamquam enim'. Cfr. Eur. Med. 463 καὶ γὰρ εἰ σύ με στυγεῖς, οὐκ ἂν δυναίμην σοὶ κακῶς φρονεῖν ποτε. 1249 καὶ γὰρ εἰ κτενεῖς σφ', ὅμως φίλοι γ' ἔφυσαν. Conf. Meinek. ad Men. p. 343 sq.

V. 725. εὐγενεῖς] Bene Schaeferus: satis θωπευτικῶς ad voluntatem conciliandam Atheniensium.

V. 726 sq. ὀμμάτων — ἐπεισόδου] Ambo genetivi apti sunt ex nomine φόβον, dictumque recte ὀμμάτων φόβος, quia ὄμματα φοβεῖται recte dicitur. Cfr. Matth. § 380 not. 1. Ceterum bene Reisigius: subtiliter designat oculos animi metu perturbati nuntios, cum non intuentur ἀσκαρδαμυκτί: nictando enim animum trepidantem indicant. Conferre licet Ai. 139 sq. μέγαν ὄκνον ἔχω καὶ πεφόβημαι πτηνῆς ὡς ὄμμα πελείας, ubi copiosus est in hoc genere Lobeckius.

ὃν μήτ' ὀκνεῖτε, μήτ' ἀφῆτ' ἔπος κακόν.
ἥκω γὰρ οὐχ ὡς δρᾶν τι βουληθείς, ἐπεὶ
γέρων μέν εἰμι, πρὸς πόλιν δ' ἐπίσταμαι
σθένουσαν ἥκων, εἴ τιν' Ἑλλάδος, μέγα.
ἀλλ' ἄνδρα τόνδε τηλικόσδ' ἀπεστάλην
πείσων ἕπεσθαι πρὸς τὸ Καδμείων πέδον,
οὐκ ἐξ ἑνὸς στείλαντος, ἀλλ' ἀνδρῶν ὑπὸ
πάντων κελευσθείς, οὕνεχ' ἧκέ μοι γένει
τὰ τοῦδε πενθεῖν πήματ' εἰς πλεῖστον πόλεως.
ἀλλ', ὦ ταλαίπωρ' Οἰδίπους, κλύων ἐμοῦ
ἱκοῦ πρὸς οἴκους. πᾶς σε Καδμείων λεὼς
καλεῖ δικαίως· ἐκ δὲ τῶν μάλιστ' ἐγώ,
ὅσῳπερ, εἰ μὴ πλεῖστον ἀνθρώπων ἔφυν
κάκιστος, ἀλγῶ τοῖσι σοῖς κακοῖς, γέρον,
ὁρῶν σε τὸν δύστηνον ὄντα μὲν ξένον,
ἀεὶ δ' ἀλήτην, κἀπὶ προσπόλου μιᾶς

V. 728. ὃν μήτ' ὀκνεῖτε] I. e. ἀλλὰ μὴ ὀκνεῖτέ με. Quod pronomen latet in ἐμῆς. De variatis temporibus ὀκνεῖτε et ἀφῆτε confer Herm. ad Vig. § 748, Buttmann § 137, 5, Matth. § 511, 8.

V. 729. δρᾶν τι] I. e. aliquid iniuriae facere. Vide quae ad Philoct. 674 adnotavi. De ὡς βουληθείς cfr. Eur. Med. 682 ὡς τί χρήζων, Iph. T. 557 ὡς τί δὴ θέλων.

V. 731. εἴ τιν' Ἑλλάδος] Apte confert Elmsl. Ai. 487 ἐγὼ δ' ἐλευθέρου μὲν ἐξέφυν πατρός, εἴπερ τινός, σθένοντος ἐν πλούτῳ, Φρυγῶν. Adde Matth. § 617 e.

V. 732. τηλικόσδ' Brunckius restituit. Libri τηλικόνδ'.

V. 734. ἀνδρῶν ὑπό] Pro eo, quod in mente habuit Creon dicere, οὐκ ἐξ ἑνὸς ἀνδρός [scil. Καδμείου], ἀλλ' ὑπὸ πάντων, ita locutus est, ut ἀνδρῶν in altera parte sententiae poneret. HERM. Deteriores libri pro ἀνδρῶν exhibent ἀστῶν.

V. 735. Schol. οὕνεχ' ἧκέ μοι γένει· ἀντὶ τοῦ ὅτι προσήκει μοι πενθεῖν τὰ τούτου ἀτυχήματα ὑπὲρ πάντας Θηβαίους. Sic ἧκον pro προσῆκον in Eur. Alc. 298. SCHAEF. Dativus γένει pro ablativo instrumenti est, 'cognatione', i. e. propter cognationem. Vide ad O. R. 90.

V. 736. εἰς πλεῖστον πόλεως] Apte confert Elmsl. O. R. 918 ὅτ' οὖν παραινοῦσ' οὐδὲν ἐς πλέον ποιῶ. Doederl. Stallbaumium ad Plat. Euthyphr. p. 79 consuli iubet. Adde cum Neuio O. R. 700 ἐς πλέον. Hunc v. Dobraeus ex v. 738—741 conflatum delendumque putat.

V. 739. Schol. ἐκ δὲ τῶν· ἐγὼ μάλιστά σε καλῶ, ὅσῳπερ πλεῖστον ἀλγῶ τοῖς σοῖς παθήμασιν. De articulo pro pronomine demonstrativo posito vide Matth. § 286. Elmsl. affert Eur. Alc. 274 οἰκτρὰν φίλοισιν, ἐκ δὲ τῶν μάλιστ' ἐμοί. Adde Philoct. 1243 ξύμπας Ἀχαιῶν λαός, ἐν δὲ τοῖς ἐγώ.

V. 741. Adsumendum ad ἀλγῶ ex v. 739 μάλιστα est, ut in Trach. 312 ἐπεί νιν τῶνδε πλεῖστον ᾤκτισα βλέπουσ', ὅσῳπερ καὶ φρονεῖν οἶδεν μόνη ad infinitivum φρονεῖν intellegendum est πλεῖστον. Tum de πλεῖστον cum superlativo iuncto cfr. Phil. 631 πλεῖστον ἐχθίστη ἔχιδνα et vide Krueg. II § 49, 10, 4.

V. 743. ἀεὶ δ' ἀλήτην] I. e.

βιοστερῆ χωροῦντα· τὴν ἐγὼ τάλας
οὐκ ἄν ποτ' ἐς τοσοῦτον αἰκίας πεσεῖν
ἔδοξ', ὅσον πέπτωκεν ἥδε δύσμορος,
ἀεί σε κηδεύουσα καὶ τὸ σὸν κάρα
πτωχῷ διαίτῃ, τηλικοῦτος, οὐ γάμων
ἔμπειρος, ἀλλὰ τοῦ 'πιόντος ἁρπάσαι.
ἆρ' ἄθλιον τοὔνειδος, ὢ τάλας ἐγώ,
ὠνείδισ' ἐς σὲ κἀμὲ καὶ τὸ πᾶν γένος;
ἀλλ' οὐ γὰρ ἔστι τἀμφανῆ κρύπτειν, σύ νιν
πρὸς θεῶν πατρῴων, Οἰδίπους, πεισθεὶς ἐμοὶ
κρύψον, θελήσας ἄστυ καὶ δόμους μολεῖν
τοὺς σοὺς πατρῴους, τήνδε τὴν πόλιν φίλως
εἰπών· ἐπαξία γάρ· ἡ δ' οἴκοι πλέον
δίκῃ σέβοιτ' ἄν, οὖσα σὴ πάλαι τροφός.

ὄντα δ' ἀεὶ ἀλήτην. Vide quae ad O. R. 430 exposui.

V. 745 sq. *οὐκ ἄν ποτ' — ἔδοξ'*] Cfr. Matth. § 599 b c. — Tum *ὅσον* significat *εἰς ὅσον*. Vide Matth. § 595, 4. Dictum autem *ὅσον π. ἥδε δύσμορος*, quasi praecesserit enuntiatum sic conformatum: *οὐδέποτ' ἄν τινα ἔδοξα πεσεῖν ἐς τοσοῦτον αἰκίας.*

V. 748. *τηλικοῦτος*] Dictum pro *τηλικαύτη*. Vide Matth. § 436, 2.

V. 749. Pro *ἔμπειρος* Meinekius *ἔμμοιρος*, Nauckius *ἔγκληρος* scribendum putavit. At cfr. Eur. Med. 672 *λέχους ἄπειρος.*

Ibid. *τοῦ 'πιόντος ἁρπάσαι*] Genetivus aptus est ex participio *οὖσα* (cfr. Matth. § 315 et O. R. 916 *ἔστι τοῦ λέγοντος*) et *ἁρπάσαι* significat 'ad rapiendum'; vide Matth. § 535 a.

V. 750 sq. *ἆρ' ἄθλιον — ἐς σὲ* etc.] I. e. *ἆρα ἄθλιον τὸ ὄνειδος, ὃ ὠνείδισα εἰς σὲ* etc. De *ἆρα* particulae usu ad Ai. 269 monuimus. Et sibi et Oedipo et toti generi Creon hoc probro esse ait, quod, qui rex Thebarum fuisset celeberrimus, deformatus corpore et in summam coniectus miseriam exsul erret cum filia regia, patrem curante et panem cotidianum emendicante.

V. 752 sqq. *ἀλλ' οὐ γὰρ* — *εἰπών*] Cum quod omnium oculis pateat Creon negat occultari posse, verecunde loquitur hoc significans, fieri non posse, quin cum indigna sors Antigonae, tum maxime Oedipi cum reliquus habitus corporis miserrimus, tum imprimis faciei deformitas conspiciatur ab omnibus, ad quos accedat, scil. peregrinos. Contra illud et posse et decere fieri sequentibus ostendit, ut peregrinorum hominum conspectui Oedipus se subtrahat et ad suos in patriam se recipiat, dein illud in mente habens, quod in Oed. R. v. 1430 sqq. extulit *τοῖς ἐν γένει γὰρ τἀγγενῆ μάλισθ' ὁρᾶν μόνοις τ' ἀκούειν εὐσεβῶς ἔχει κακά.*

Ibid. *σύ νιν* pro *σὺ νῦν* restituit Blaydesius. Refertur autem *νίν* ad *ὄνειδος.*

V. 756. Pro *εἰπών* Blaydesius scribendum putat *λιπών.* De *εἰπών* cfr. Hom. Il. XII 210 *δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς.*

Ibid. *ἐπαξία γάρ*] Spectat maxime ad *φίλως*, i. e. ad animum benevolum, quo ipse Creon vult Oedipum in civitatem Atheniensem esse.

Ibid. *ἡ δ' οἴκοι*] Sc. *πόλις*, i. e. *ἡ οἰκεία πόλις*, patria. Fortasse tamen *ἐκεῖ* pro *οἴκοι* scribendum est.

V. 757. Passiva vis verbi *σέ-*

ΟΙΔ. ὦ πάντα τολμῶν, κἀπὸ παντὸς ἂν φέρων
λόγου δικαίου μηχάνημα ποικίλον,
τί ταῦτα πειρᾷ, κἀμὲ δεύτερον θέλεις
ἑλεῖν, ἐν οἷς μάλιστ' ἂν ἀλγοίην ἁλούς;
πρόσθεν τε γάρ με τοῖσιν οἰκείοις κακοῖς
νοσοῦνθ' ὅτ' ἦν μοι τέρψις ἐκπεσεῖν χθονός,
οὐκ ἤθελες θέλοντι προσθέσθαι χάριν·
ἀλλ' ἡνίκ' ἤδη μεστὸς ἦ θυμούμενος,
καὶ τοὐν δόμοισιν ἦν διαιτᾶσθαι γλυκύ,
τότ' ἐξεώθεις κἀξέβαλλες, οὐδέ σοι
τὸ συγγενὲς τοῦτ' οὐδαμῶς τότ' ἦν φίλον.
νῦν τ' αὖθις, ἡνίκ' εἰσορᾷς πόλιν τέ μοι
ξυνοῦσαν εὔνουν τήνδε καὶ γένος τὸ πᾶν,
πειρᾷ μετασπᾶν σκληρὰ μαλθακῶς λέγων.
καίτοι τίς αὕτη τέρψις ἄκοντας φιλεῖν;

βεσθαι apud bonos scriptores hoc loco excepto non invenitur.

V. 758 sq. κἀπὸ παντὸς — ποικίλον] Recte monuit Doederl. παντὸς non esse cum λόγου δικαίου iungendum, sed constructionem esse ποικίλον μηχάνημα λόγου δικαίου φέρων ἂν ἀπὸ παντός, ex quavis re callide aliquam iustitiae speciem petere sciens. Vide v. 807. HERM. De ἀπὸ παντός vide Matth. § 572, de φέρων ἂν eundem § 598 b et Krueg. I § 54, 6, 6, infra ad v. 962.

V. 760. κἀμὲ] Recte videtur Bothius explicare 'me, qui te bene noverim sciamque te mihi insidias struere'. Sed nescio an καί με scribendum sit.

V. 761. ἐν οἷς] Haec est cura necessitudinis, quam obtendit Creon et nunc et prius obtenderat, cum Oedipum retineret ac nollet exsulare. Quare est v. 771 τὸ συγγενὲς τοῦτο. REIS.

V. 762 sq. τοῖσιν οἰκείοις κακοῖς] Confert Neuius Ai. 260 οἰκεῖα πάθη, 919 οἰκείας σφαγῆς, El. 215 οἰκείας ἄτας. Accusativus νοσοῦντά με referendus est ad verbum simile eis quae sequuntur ἐξεώθεις κἀξέβαλλες, ut οὐκ ἤθελες ἐκβαλεῖν vel οὐκ εἴας φεύγειν.

V. 764. οὐκ ἤθελες] Diod. Sic. IV 65 τῶν περὶ τὴν οἰκίαν ἀσεβημάτων γνωσθέντων, τὸν μὲν Οἰδίπουν ὑπὸ τῶν υἱῶν ἔνδον μένειν ἀναγκασθῆναι διὰ τὴν αἰσχύνην. Cfr. Eur. Phoen. 876. DOED.

V. 765. Schol. μεστός· ὡς ἐπὶ κεράμου· ὅ ἐστιν, ὅτε κορεσθεὶς τοῦ θυμοῦ, λοιπὸν τὰ συμφέροντα ἐβουλευόμην, καὶ οὐκ ἔτι ἤθελον φεύγειν. — ἦ restituit Elmsleius pro ἦν. Vide ad O. R. 1092. De participio θυμούμενος vide Matth. § 550 b extr. Cfr. Demosth. Olymp. p. 1175, 3 ἐπειδὴ δὲ μεστὸς ἐγένετο ἀγανακτῶν.

V. 766. Schol. τοὐν δόμοισιν· ἀντὶ τοῦ ἐν Θήβαις.

V. 768. τὸ συγγενὲς τοῦτο] I. e. ἡ συγγένεια αὕτη. Vide ad Philoct. 83. Hoc autem dicit Oedipus: tum cum expelleretur, Creontem nullum erga cognatum (Oedipum) studium et amorem, quem nunc iactet, declarasse. Pro φίλον sensui magis aptum videtur μέλον. Cfr. ἔσται μέλον v. 653, El. 459.

V. 770. Schol. γένος· τὸ Ἀττικόν.

V. 771. σκληρὰ μ. λέγων] Confert Neuius Ant. 1047 ὅταν λόγους αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.

V. 772. Schol. καίτοι τίς αὕτη· καὶ σὺ οὖν βούλει με εὐεργετεῖν

ὥσπερ τις εἴ σοι λιπαροῦντι μὲν τυχεῖν
μηδὲν διδοίη, μηδ᾽ ἐπαρκέσαι θέλοι,
πλήρη δ᾽ ἔχοντι θυμὸν ὧν χρῄζοις, τότε
δωροῖθ᾽, ὅτ᾽ οὐδὲν ἡ χάρις χάριν φέροι·
ἆρ᾽ ἂν ματαίου τῆσδ᾽ ἂν ἡδονῆς τύχοις;
τοιαῦτα μέντοι καὶ σὺ προσφέρεις ἐμοί,
λόγῳ μὲν ἐσθλά, τοῖσι δ᾽ ἔργοισιν κακά.
φράσω δὲ καὶ τάδ᾽, ὥς σε δηλώσω κακόν.
ἥκεις ἔμ᾽ ἄξων, οὐχ ἵν᾽ εἰς δόμους ἄγῃς,
ἀλλ᾽ ὡς πάραυλον οἰκίσῃς, πόλις δέ σοι
κακῶν ἄνατος τῆσδ᾽ ἀπαλλαχθῇ χθονός.
οὐκ ἔστι σοι ταῦτ᾽, ἀλλά σοι τάδ᾽ ἔστ᾽, ἐκεῖ
χώρας ἀλάστωρ οὑμὸς ἐνναίων ἀεί·
ἔστιν δὲ παισὶ τοῖς ἐμοῖσι τῆς ἐμῆς

μὴ θέλοντα. Ab hoc versu usque ad v. 779 ponit paullisper Oedipus, velle Creontem in ipsam patriam suam se reducere, simulque exponit, id si velit, ne gratum quidem sibi esse posse. Inde a v. 780 demum ab Oedipo vera Creontis voluntas aperitur.

V. 777. *ἆρ᾽ ἂν — τύχοις;*] 'Nonne haec, si consequare, inanis voluptas erit?' De *ἆρα* monitum ad v. 750.

V. 780. *τάδ᾽* pro *τοῖσδ᾽* ex Blaydesii coniectura scripsi.

V. 781. *ἥκεις ἔμ᾽ ἄξων*] Ne quis haereat in pronomine *ὀρθοτονουμένῳ* opineturque scribendum fuisse *ἥκεις μ᾽ ἀπάξων*, tenendum est Oedipum hoc dicere: 'non affinium cura teneris et misericordia, ut me cum meis in patriam reducendum putes, sed id agis, ut me tantum abducas abductumque in tua potestate habeas. Cfr. v. 389.

V. 782. *ἀλλ᾽ ὡς πάραυλον οἰκίσῃς*] Gl. *ἀγρότην*. BR. Schol. *ἀντὶ τοῦ ἐν ἀγροῖς*. Rectius 'vicinum', *ἄγχι γῆς Καδμείας*. Sic etiam Ai. 892 *τίνος βοὴ πάραυλος ἐξέβη νάπους;* ELMSL.

V. 782 sq. *πόλις δέ σοι — χθονός*] 'Ut urbs tua immunis evadat malorum, quae ab hac civitate Atheniensium ei impendent. Cfr. v. 605. De locutione *ἄνατος κακῶν* vide ad huius fab. 676, de pleonasmo *ἄνατος ἀπαλλαχθῇ* Advers. in Phil. p. 52 maximeque Ai. 1019 *ἀπωστὸς γῆς ἀπορριφθήσομαι*. Ant. 399 sq. *ἐγὼ δ᾽ ἐλεύθερος δίκαιός εἰμι τῶνδ᾽ ἀπηλλάχθαι κακῶν*. El. 1002 *ἄλυπος ἄτης ἐξαπαλλαχθήσεται*.

V. 784. *οὐκ ἔστι σοι ταῦτ᾽*] 'Non hoc, quod te dixi consequi velle, consequere'.

V. 784 sq. *ἐκεῖ χώρας — ἀεί*] De hoc appositionis genere vide Matth. § 472, 2 e. De *ἐκεῖ χώρας* cfr. ad v. 167. Ceterum conferenda cum hoc loco sunt quae Antigone Oedipo dicit apud Eur. Phoen. 1550 sq. *σὸς ἀλάστωρ ξίφεσιν βρίθων καὶ πυρὶ καὶ σχετλίαισι μάχαις ἐπὶ παῖδας ἔβα σούς, ὦ πάτερ, ὤ μοι.* Ad quem locum schol. *ἀλάστωρ· ὁ παρακολουθῶν σοι κακοποιὸς δαίμων. — Ἀλάστορες λέγονταί τινος ἢ οἱ κακοποιοῦντες αὐτόν, ἢ οἱ δι᾽ ἐκδίκησιν αὐτοῦ ἑτέρους κακοποιοῦντες.* Adde Blomf. ad Aesch. Pers. gloss. 360.

V. 786 sq. *ἔστιν δὲ — λαχεῖν*] Praesens in futuri speciem est positum, ubi res fato constituta ostenditur. Itaque in Aesch. Prom. 184 est: *ὑφ᾽ ὅτου σκῆπτρον τιμάς τ᾽ ἀποσυλᾶται.* REIS. Conf. Krueg. I § 53, 1, 6. De *ἔστιν* 'licet', cfr. v. 600.

χθονὸς λαχεῖν τοσοῦτον, ἐνθανεῖν μόνον.
ἆρ' οὐκ ἄμεινον ἢ σὺ τἀν Θήβαις φρονῶ;
πολλῷ γ', ὅσωπερ κἀκ σαφεστέρων κλύω,
Φοίβου τε καὐτοῦ Ζηνός, ὃς κείνου πατήρ.
τὸ σὸν δ' ἀφῖκται δεῦρ' ὑπόβλητον στόμα
πολλὴν ἔχον στόμωσιν· ἐν δὲ τῷ λέγειν
κάκ' ἂν λάβοις τὰ πλείον' ἢ σωτήρια.
ἀλλ' οἶδα γάρ σε ταῦτα μὴ πείθων, ἴθι,
ἡμᾶς δ' ἔα ζῆν ἐνθάδ'· οὐ γὰρ ἂν κακῶς,
οὐδ' ὧδ' ἔχοντες, ζῷμεν, εἰ τερποίμεθα.

V. 787. τοσοῦτον, ἐνθανεῖν] I. e. τοσοῦτον, ὅσον ἐνθανεῖν. Cfr. Matth. § 479. Hermannus ad sententiam pariter et ad dicendi formam comparari iubet Aesch. Sept. c. Th. 718 χθόνα ναίειν διαπήλας ὁπόσαν καὶ φθιμένοισιν κατέχειν, τῶν μεγάλων πεδίων ἀμοίρους. Cfr. etiam Aristoph. Eccl. 592 μηδὲ γεωργεῖν τὸν μὲν πολλήν, τῷ δ' εἶναι μηδὲ ταφῆναι. Meinekius coniecit ἐνθάπτειν.

V. 788. Schol. ἆρ' οὐκ ἄμεινον· ἆρα οὐ πλέον σου τὰ ἀποβησόμενα ταῖς Θήβαις οἶδα;

V. 789. κἀκ scripsit Doederlinus. Libri vel ἐκ vel καὶ exhibent. De notione voc. σαφής dictum ad 622, de κλύω ad 33.

V. 790. Schol. καὐτοῦ Ζηνός· δοκεῖ γὰρ ὁ Ἀπόλλων παρὰ Διὸς λαμβάνειν τοὺς χρησμούς, ὡς καὶ ἐν Ἰφικλείᾳ φησί, καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἱερείαις· 'στέλλειν ὅπως τάχιστα· ταῦτα γὰρ πατὴρ Ζεὺς ἐγκαθιεῖ Λοξίᾳ'. Καὶ Ἀριστοφάνης Ἥρωσιν. Vide ad v. 622 huius fab. et ad O. R. 151.

V. 791. Schol. ὑπόβλητον· οὐκ ἀληθές, ἀλλὰ πεπλασμένον. ἀπὸ τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὰ γένη τοὺς παῖδας. De voc. ὑπόβλητον comparant editores Ai. 188 εἰ δ' ὑποβαλλόμενοι κλέπτουσι μύθους οἱ μεγάλοι βασιλῆς, et v. 481 ὡς ὑπόβλητον λόγον ἔλεξας. Opponit Oedipus verissimo Apollinis oraculo orationem Creontis fallaciae plenam et artis improbissimae. De forma orationis, qua τὸ σὸν δ' ἀφ. στόμα dictum pro σὺ δὲ ἀφῖξαι ὑπόβλ. στόμα ἔχων, cfr. v. 569 et Matth. § 430 et Schaefer. ad Eur. Or. Pors. 1215.

V. 792. Schol. στόμωσιν· ἀντὶ τοῦ δείνωσιν καὶ πανουργίαν. Reisigius confert Arist. Nub. 1102 sq. ὅπως εὖ μοι στομώσεις αὐτόν, et κόπις de oratore usurpatum ab Eur. Hec. 129.

V. 792 sq. ἐν δὲ τῷ λέγειν — σωτήρια] I. e. 'sed dicendo quae consequare, maiorem partem mala quam salutaria capies'. Itaque eo tendit Oedipi oratio, ut moneat Creontem, dicendo quae statim refutari et ad aperiendam eius malitiam converti possint, facturum, ut damnum potius quam aliquid salutare consequatur. Est autem salutare illud reditus Oedipi. Confirmat hanc interpretationem responsum Creontis. HERM. De ἐν τῷ λέγειν vide ad Philoct. 61, de τὰ πλείονα Matth. § 266 not. et Krueg. I § 50, 4, 13.

V. 794. Blaydesius coniecit οἶσθα γάρ με, ut ταῦτα significaret 'quae fallaciter et improbe protulisti', Meinekius ἴσθι γάρ με et cum Nauckio πείσων scripsit. Quod libri habent, praeferendum videtur. De μή cfr. v. 656 οἶδ' ἐγώ σε μήτινα ἐνθένδ' ἀπάξοντ' ἄνδρα, 1121 sq.

V. 795 sq. οὐ γὰρ ἂν — τερποίμεθα] Recte Brunckius 'non enim male, ne sic quidem, vivamus, si ita vivere nos iuvet'.

ΚΡΕ. πότερα νομίζεις δυστυχεῖν ἔμ' ἐς τὰ σά,
ἢ σ' εἰς τὰ σαυτοῦ μᾶλλον ἐν τῷ νῦν λόγῳ;
ΟΙΔ. ἐμοὶ μέν ἐσθ' ἥδιστον, εἰ σὺ μήτ' ἐμὲ
πείθειν οἷός τ' εἶ μήτε τούσδε τοὺς πέλας.
ΚΡΕ. ὦ δύσμορ', οὐδὲ τῷ χρόνῳ φύσας φανῇ
φρένας ποτ', ἀλλὰ λῦμα τῷ γήρᾳ τρέφῃ;
ΟΙΔ. γλώσσῃ σὺ δεινός· ἄνδρα δ' οὐδέν' οἶδ' ἐγὼ
δίκαιον, ὅστις ἐξ ἅπαντος εὖ λέγει.
ΚΡΕ. χωρὶς τό τ' εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὰ καίρια.
ΟΙΔ. ὡς δὴ σὺ βραχέα, ταῦτα δ' ἐν καιρῷ λέγεις.
ΚΡΕ. οὐ δῆθ' ὅτῳ γε νοῦς ἴσος καὶ σοὶ πάρα.
ΟΙΔ. ἄπελθ', ἐρῶ γὰρ καὶ πρὸ τῶνδε, μηδέ με
φύλασσ' ἐφορμῶν ἔνθα χρὴ ναίειν ἐμέ.
ΚΡΕ. μαρτύρομαι τούσδ', οὓς σὺ προυσελεῖς φίλους
οἷ' ἀνταμείψῃ ῥήματ', ἢν σ' ἕλω ποτέ.

V. 797 sq. Schol. *ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ μὴ πείθεσθαί σε μᾶλλον σὺ δυστυχεῖς ἢ ἐγώ*. Nisi ex Maehlii coniectura *δυστομεῖν* scribendum est, *δυστυχεῖν* Bonitzius recte videtur explicavisse 'caecum, dementem esse'. Cfr. ad O. R. 1144.

V. 800. Schol. *πείθειν· πείθειν με εἰς τὸ ἀκολουθῆσαί σοι. τούσδε· τοὺς ἀπὸ τοῦ χοροῦ.* Verba *μήτ' ἐμὲ — μήτε τούσδε* hoc sensu dicta: 'non his magis quam mihi'.

V. 801 sq. *οὐδὲ τῷ χρόνῳ — τρέφῃ;*] Sensus est: 'ne temporis quidem diuturnitate ut saperes effectum videbimus, sed opprobrium vivis senectuti?' Recte his verbis, quia *φανῇ*, non *φαίνῃ* dictum, signum interrogationis apposuit Reisigius. HERM. De locutione *φύσας φρένας* vid. ad v. 149 et 1606 sq. Herm. ad Vig. p. 766 et Lob. ad Ai. 1066. — De sententia confer v. 855 *ὀργῇ χάριν δούς, ἤ σ' ἀεὶ λυμαίνεται.*

V. 803 sq. *ἄνδρα — λέγει*] I. e. non est viri iusti omnem causam, iustam atque iniustam, defendere. Apte Reisigius confert v. 1000 *σὺ δ', εἰ γὰρ οὐ δίκαιος, ἀλλ' ἅπαν καλὸν λέγειν νομίζων ῥητὸν ἄρρητόν τ' ἔπος.* HERM. Vide ad v. 758.

V. 805. *χωρὶς τό τ' — καίρια*] Intellegendum *τὸ εἰπεῖν* ad *τὰ καίρια*. Vide Seidl. ad Eur. El. 429. — De *τὲ — καὶ* particulis Elmsl. contulit Aesch. Prom. 959 *ὅσον τό τ' ἄρχειν καὶ τὸ δουλεύειν δίχα.* Xenoph. Hier. I 2 *πῇ διαφέρει ὁ τυραννικός τε καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος* aliaque similia. Ceterum scholiasta: *ἄλλο ἐστὶ τὸ φλυαρεῖν, καὶ ἄλλο τὰ ἀναγκαῖα λέγειν.*

V. 806. *ὡς δὴ σὺ — λέγεις*] 'Quasi vero tu', inquit, 'pauca, illa pauca autem apte dicas'. HERM. De *δὴ* particulae sensu ironico cfr. Matth. § 603.

V. 807. *οὐ δῆθ' ὅτῳ* etc.] Scholiasta: *τοῖς κατὰ σὲ οὐ δοκῶ καίρια λέγειν.* Id est, non iis profecto videbor opportuna dicere, qui aeque insani sunt, quam tu es. De dativo cfr. v. 76.

V. 808. Schol. *πρὸ τῶνδε· καὶ πρὸ τοῦ χοροῦ.* Recte Brunckius 'dicam enim horum etiam nomine'. Neque alio sensu O. R. 10 dictum: *ἐπεὶ πρέπων ἔφυς πρὸ τῶνδε φωνεῖν.*

V. 809. *ἐφορμῶν*] Recte Rostius participium esse verbi *ἐφορμεῖν*, quod idem fere est atque *ἐφεδρεύειν*, monuit. — De *χρή* affert Neuius v. 1441, 1521. Ant. 887.

V. 810 sq. *οὓς σὺ προυσελεῖς* et *ἀνταμείψῃ*, quod enuntiatum

ΟΙΔ. τίς δ' ἄν με τῶνδε συμμάχων ἕλοι βίᾳ;
ΚΡΕ. ἦ μὴν σὺ κἄνευ τοῦδε λυπηθεὶς ἔσῃ.
ΟΙΔ. ποίῳ σὺν ἔργῳ τοῦτ' ἀπειλήσας ἔχεις;
ΚΡΕ. παίδοιν δυοῖν σοι τὴν μὲν ἀρτίως ἐγὼ
ξυναρπάσας ἔπεμψα, τὴν δ' ἄξω τάχα.
ΟΙΔ. ὤμοι.
ΚΡΕ. τάχ' ἕξεις μᾶλλον οἰμώζειν τάδε.
ΟΙΔ. τὴν παῖδ' ἔχεις μου;
ΚΡΕ. τήνδε τ' οὐ μακροῦ χρόνου.
ΟΙΔ. ἰὼ ξένοι, τί δράσετ'; ἢ προδώσετε;
κοὐκ ἐξελᾶτε τὸν ἀσεβῆ τῆσδε χθονός;
ΧΟΡ. χώρει, ξέν', ἔξω θᾶσσον· οὔτε γὰρ τὰ νῦν
δίκαια πράσσεις, οὔθ' ἃ πρόσθεν εἴργασαι.
ΚΡΕ. ὑμῖν ἂν εἴη τήνδε καιρὸς ἐξάγειν
ἄκουσαν, εἰ θέλουσα μὴ πορεύσεται.
ΑΝΤ. οἴμοι τάλαινα, ποῖ φύγω; ποίαν λάβω
θεῶν ἄρηξιν ἢ βροτῶν;
ΧΟΡ. τί δρᾷς, ξένε;
ΚΡΕ. οὐχ ἅψομαι τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς.

ἥν σ' ἕλω ποτέ requirit, scripsi pro **οὔ σέ, πρὸς δὲ τούς .. ἀνταμείβῃ.** Sensus est: 'hi mihi testes sunto, qualia verba propinquis quos ignominiose tractas responsurus sis aliquando cum te cepero' i. e. ut has contumelias aliquando voce supplici deprecaturus sis. Cfr. Hom. Il. I 338 sqq. Verbum **προυσελεῖν**, quod compluribus locis obliteratum est, veteres grammatici **ὑβρίζειν, προπηλακίζειν** interpretantur. De plurali **φίλους** vide quae ad O. R. 861 adnotavimus. Pro **ἀνταμείβῃ** etiam v. 1273 **ἀνταμείψῃ** restituendum videtur et crebra sunt huiusmodi menda in libris.

V. 812. Schol. **τῶνδε· τῶν ἀπὸ τοῦ χοροῦ. βίᾳ· βιαζόμενος τοὺς ἐμοὺς συμμάχους καὶ φύλακας.**

V. 813. **κἄνευ τοῦδε**] **τοῦδε** ex coniectura Musgravii scripsi. Libri **τῶνδε.** Scholiasta: **καὶ χωρὶς τοῦ λαβεῖν σε εἰς Θήβας.** De locutione **λυπηθεὶς ἔσῃ** vide ad O. R. 928 et Matth. § 559. Krueg. I § 53, 9, 1.

V. 814. **ποίῳ σὺν ἔργῳ** etc.] I. e. 'quid fecisti, ut hoc mineris?' Loquitur de re sive facto ut de socio, id quod non raro faciunt poetae Graeci.

V. 815. **παίδοιν δυοῖν σοι**] De **σοι** vide ad v. 782.

V. 817. **μᾶλλον οἰμώζειν τάδε**] 'Hos gemitus augere'. Vide ad O. R. 259 sq.

V. 818. **τήνδε τ'** primus restituit Bothius. Libri **τήνδε γ'.** Schol. **τήνδε· τὴν Ἀντιγόνην.** De genetivo **μακροῦ χρόνου** vide ad v. 393.

V. 819. Schol. **ἰὼ ξένοι· τῷ χορῷ φησι.**

V. 823. Schol. **τήνδε· τὴν Ἀντιγόνην· τοῖς ἀκολούθοις δὲ ἑαυτοῦ φησιν ὁ Κρέων.**

V. 826. Schol. **τί δρᾷς, ξένε· πρὸς τὸν Κρέοντα ἕλκοντα τὴν Ἀντιγόνην.**

V. 827. Schol. **τῆς ἐμῆς· ἀδελφῆς μου γὰρ θυγάτηρ ἐστίν.**

V. 827 sq. Hi versus quibus nihil aliud quam proximo versu

ΟΙΔ. ὦ γῆς ἄνακτες.
ΧΟΡ. ὦ ξέν', οὐ δίκαια δρᾷς.
ΚΡΕ. δίκαια.
ΧΟΡ. πῶς δίκαια;
ΚΡΕ. τοὺς ἐμοὺς ἄγω.

(στροφή.)

ΟΙΔ. ἰὼ πόλις.
ΧΟΡ. τί δρᾷς, ὦ ξέν'; οὐκ ἀφήσεις; τάχ' ἐς
βάσανον εἶ χερῶν.
ΚΡΕ. εἴργου.
ΧΟΡ. σοῦ μὲν οὔ, τάδε γε μωμένου.
ΚΡΕ. πόλει μαχῇ γάρ, εἴ τι πημανεῖς ἐμέ.
ΟΙΔ. οὐκ ἠγόρευον ταῦτ' ἐγώ;
ΧΟΡ. μέθες χεροῖν
τὴν παῖδα θᾶσσον.
ΚΡΕ. μὴ 'πίτασσ' ἃ μὴ κρατεῖς.

contendit Creon delendi videntur ut importune versibus 826 et 829 interpositi, quibus ad interpellationem chori *τί δρᾷς, ξένε;* Creon sensum interrogationis detorquens respondet *δίκαια*.

V. 828. *ὦ γῆς ἄνακτες*] Chorum ita appellat. Vide quae ad O. R. 85, 882 adnotata sunt.

V. 829, *τοὺς ἐμοὺς*] Antigonam dicit. Sic supra v. 813 *φίλους*.

V. 830. Oedipo tribui verba *ἰὼ πόλις* quae in codd. Antigonae adsignata reperiuntur. Cfr. Advers. mea in Soph. Philoct. p. 65 sq.

V. 831 sq. *τάχ' ἐς — χερῶν*] Schaeferus confert v. 1297 *οὔτ' εἰς ἔλεγχον χειρὸς οὔτ' ἔργου μολών*. Vide ad Philoct. 98.

V. 833. Schol. *εἴργου· φυλάττου. χωρίζου. σοῦ μὲν οὔ· οὐκ ἀπείρξομαί σου.* De verbo *μωμένου* confer Philoct. 1114 *τὸν τάδε μησάμενον.* 1139 *ὃς ἐφ' ἡμῖν κάκ' ἐμήσατο.*

V. 834. Schol. *πόλει· ταῖς Θήβαις.* Pro *πημαίνεις* quod libri habent scripsi *πημανεῖς* cum Porsono. Saepe occurrit in libris id mendum.

V. 835. *οὐκ ἠγόρευον* etc.] Confer 653 sqq. *ἥξουσιν ἄνδρες* etc. Vulgarem locutionem habet Aristoph. Ach. 41 *οὐκ ἠγόρευον; τοῦτ' ἐκεῖν' οὐγὼ ἔλεγον*, Plut. 102 *οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἠμελλέτην μοι.* Cfr. etiam Nub. 1456 *τί δῆτα ταῦτ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύετε;* Soph. O. R. 973 *οὔκουν ἐγώ σοι ταῦτα προὔλεγον πάλαι.*

V. 835 sq. *μέθες — θᾶσσον*] Verba haec chori sunt ad unum ex satellitibus Creontis, in quem cum choro nihil iuris sit, recte chorum monet Creon, *μὴ 'πίτασσ' ἃ μὴ κρατεῖς.* Nihilominus chorus verbis *χαλᾶν λέγω σοι* repetit, quod dixerat satelliti illi, quem Creon abire cum Antigona iubet verbis his, *σοὶ δ' ἔγωγ' ὁδοιπορεῖν.* Aliquot autem huiusmodi *κωφὰ πρόσωπα*, quae *δορυφόρημα* dici solent, quia plerumque hastati erant, adstitisse Creonti ex ipsius verbis intellegitur v. 826 *ὑμῖν ἂν εἴη τήνδε καιρὸς ἐξάγειν ἄκουσαν, εἰ θέλουσα μὴ πορεύσεται*, et v. 847 *οὐκ ἄξεθ' ὑμεῖς;* Eosdem significat scholiasta in adnotatione ad v. 845 [842]. DINDORF.

V. 836. *μὴ 'πίτασσ' ἃ μὴ κρατεῖς*] Cfr. O. R. 1522 *πάντα*

ΧΟΡ. χαλᾶν λέγω σοι.
ΚΡΕ. σοὶ δ' ἔγωγ' ὁδοιπορεῖν.
ΧΟΡ. προβᾶθ' ὧδε, βᾶτε, βᾶτ', ἔντοποι.
πόλις ἐναίρεται, πόλις ἐμά, σθένει.
προβᾶθ' ὧδέ μοι.
ΑΝΤ. ἀφέλκομαι δύστηνος, ὦ ξένοι, ξένοι.
ΟΙΔ. ποῦ, τέκνον, εἶ μοι;
ΑΝΤ. πρὸς βίαν πορεύομαι.
ΟΙΔ. ὄρεξον, ὦ παῖ, χεῖρας.
ΑΝΤ. ἀλλ' οὐδὲν σθένω.
ΚΡΕ. οὐκ ἄξεθ' ὑμεῖς;
ΟΙΔ. ὢ τάλας ἐγώ, τάλας.
ΚΡΕ. οὔκουν ποτ' ἐκ τούτοιν γε μὴ σκήπτροιν ἔτι
ὁδοιπορήσῃς. ἀλλ' ἐπεὶ νικᾶν θέλεις
πατρίδα τε τὴν σὴν καὶ φίλους, ὑφ' ὧν ἐγὼ
ταχθεὶς τάδ' ἔρδω, καὶ τύραννος ὢν ὅμως,
νίκα. χρόνῳ γάρ, οἶδ' ἐγώ, γνώσῃ τάδε,
ὁθούνεκ' αὐτὸς αὑτὸν οὔτε νῦν καλὰ
δρᾷς, οὔτε πρόσθεν εἰργάσω βίᾳ φίλων,
ὀργῇ χάριν δούς, ἥ σ' ἀεὶ λυμαίνεται.
ΧΟΡ. ἐπίσχες αὐτοῦ, ξεῖνε.
ΚΡΕ. μὴ ψαύειν λέγω.
ΧΟΡ. οὔτοι σ' ἀφήσω, τῶνδέ γ' ἐστερημένος.

μὴ βούλου κρατεῖν· καὶ γὰρ ἀκρατησας οὔ σοι τῷ βίῳ ξυνέσπετο.

V. 839. Schol. ἐναίρεται σθένει· τουτέστι, βίᾳ πορθεῖται. Non est σθένει pro βίᾳ dictum, sed propria roboris significatione. Nam qui alteri tantam infert vim, quantam hic Creon eiusque satellites Antigonae inferunt, non ἀσθενῆ, sed σθεναρὸν se esse ostendit. DINDORF. Cfr. Eur. Bacch. 953 οὐ σθένει νικητέον γυναῖκας. Speciose coniecit Gleditschius πόλις ἀμαχανεῖ.

V. 842. Schol. πρὸς βίαν· ἀπαγομένης δὴ τῆς Ἀντιγόνης ὑπὸ τῶν προστεταγμένων παρὰ τοῦ Κρέοντος· ἐν μέρει δὲ παθητικά ἐστιν.

V. 845. Schol. ἐκ τούτοιν· ἐκ τῶν θυγατέρων, αἷς ὡς σκήπτροις ἐχρῆτο καὶ βακτηρίᾳ. Comparat Neuius Eur. Hec. 277 ἥδ' ἀντὶ πολλῶν ἐστί μοι παραψυχή, πόλις, τιθήνη, βάκτρον, ἡγεμὼν ὁδοῦ. De ἐκ praepositione vide ad Philoct. 91, de οὐ μὴ ὁδοιπορήσῃς ad v. 404 huius fabulae.

V. 846 sqq. ἀλλ' ἐπεὶ — λυμαίνεται] Patet, non ex animo, sed simulate haec Creontem dixisse.

V. 850. αὑτὸν] I. e. σεαυτόν. Vide v. 927 et Matth. § 489 II.

V. 853. ἐπίσχες αὐτοῦ] 'Hic' [proprie 'ibi, ubi es'; cfr. v. 192] 'subsiste, hospes'. Verba sunt chori manum intendentis in Creontem, discessum parantem. BR. Sic Philoct. 539 ἐπίσχετον, μάθωμεν.

V. 854. Pro τῶνδε scribendum videtur τοῖνδε (de duabus puellis dictum). Cfr. 856.

ΚΡΕ. καὶ μεῖζον ἆρα ῥύσιον πόλει τάχα
θήσεις· ἐφάψομαι γὰρ οὐ ταύταιν μόναιν.
ΧΟΡ. ἀλλ' ἐς τί τρέψῃ;
ΚΡΕ. τόνδ' ἀπάξομαι λαβών.
ΧΟΡ. δεινὸν λέγεις.
ΚΡΕ. ὡς τοῦτο νῦν πεπράξεται.
ΧΟΡ. ἢν μή γ' ὁ κραίνων τῆσδε γῆς ἀπειργάθῃ.
ΟΙΔ. ὦ φθέγμ' ἀναιδές, ἦ σὺ γὰρ ψαύσεις ἐμοῦ;
ΚΡΕ. αὐδῶ σιωπᾶν.
ΟΙΔ. μὴ γὰρ αἵδε δαίμονες
θεῖέν μ' ἄφωνον τῆσδε τῆς ἀρᾶς ἔτι,
ὅς μ', ὦ κάκιστε, ψιλὸν ὄμμ' ἀποσπάσας
πρὸς ὄμμασιν τοῖς πρόσθεν ἐξοίχῃ βίᾳ.

V. 855. *ῥύσιον* est ex Hesychii interpretatione *τὸ ἕνεκα ἐνεχύρου κατεχόμενον*. Creon dicit choro: 'tu efficies ut etiam maius pignus damni mei rependendi urbi tuae abstraham', quasi Oedipum abducat ut vim vi repellat.

V. 856. Nauckius scribit *τούτοιν μόνοιν*.

V. 857. *ἀλλ' ἐς τί τρέψῃ;*] 'Sed quo te convertes?' i. e. quid audebis? De addito *λαβών* vide ad v. 471.

V. 858. De *ὡς* particula, quae deest in libris et a Triclinio inserta est, vide Matth. § 628, 5. Cum La *λέγοις* exhibeat, Hermannus *ἂν* supplevit. Fortasse *δεινὸς λόγοις εἶ* scribi debet, ut sententia magis exprimatur.

V. 859. Hunc versum, quem libri Creonti continuant, choro tribuit Pideritus. Idem praeterea pro *μή μ'*, quod libri exhibent, *σ'* scripsit. Ego praetuli *γ'* sensus causa.

V. 860. *ὦ φθέγμ' ἀναιδές*] Recte monuit Doederlinus ipsum Creontem appellari his verbis, impudentes voces effundentem. Similiter is infra v. 960 appellatur *ὦ λῆμ' ἀναιδές*. Vide ad v. 791. Cfr. Ai. 14, El. 1225.

V. 861. *μὴ γὰρ*] Particula *γὰρ* eodem hic sensu posita, quo *εἰ* particulae additur, optandi vim habenti. — De *αἵδε δαίμονες* cfr. v. 466.

V. 862. *θεῖέν μ' ἄφωνον* etc.] Recte Reisigius: optat Oedipus, ut sibi liceat iam exsecrari Creontem coram Furiis, quae taciturnitate erant colendae. Vide quae ad v. 130 sq. adnotavi. De dictione *ἄφωνον τῆσδε τῆς ἀρᾶς* vide quae ad v. 783 *κακῶν ἄνατος* dixi.

V. 863. *ὅς μ' — ψιλὸν*] De *ὅς* pronomine, quod referendum ad pronomen, quod latet in antecedentibus, cfr. ad v. 728. Addit Dindorfius: exsecratio, qua contra Creontem utitur Oedipus, rata fit post mortem Eteoclis et Polynicis, quod argumentum in Antigonae fabula tractavit Sophocles.

V. 863 sq. Schol *ὄμμα· φησὶ τὴν Ἀντιγόνην*. Adiectivum *ψιλὸν* Iacobsius interpretatur *ἀσθενές*, ita ut miseram Antigonae condicionem, omni auxilio destitutae, significatam putet. Rectius videtur Dindorfius sic explicare: 'unicum mihi relictum praesidium, Antigonam'. De verbo *ἀποσπᾶν*, quod similiter atque *ἀφαιρεῖσθαι* et alia eiusdem generis cum duplici accusativo coniunctum est, cfr. Matth. § 418.

V. 864. *ὄμμασιν τοῖς πρόσθεν*] Oculis, quos ipse sibi effoderat. Ab figurato vocabuli usu ad proprium transit. DINDORF.

τοιγάρ σέ τ' αὐτὸν καὶ γένος τὸ σὸν θεῶν
ὁ πάντα λεύσσων Ἥλιος δοίη βίον
τοιοῦτον, οἷον κἀμέ, γηρᾶναί ποτε.
ΚΡΕ. ὁρᾶτε ταῦτα, τῆσδε γῆς ἐγχώριοι;
ΟΙΔ. ὁρῶσι κἀμὲ καὶ σέ, καὶ φρονοῦσ', ὅτι
ἔργοις πεπονθὼς ῥήμασίν σ' ἀμύνομαι.
ΚΡΕ. οὔτοι καθέξω θυμόν, ἀλλ' ἄξω βίᾳ,
κεἰ μοῦνός εἰμι, τόνδε, καὶ χρόνῳ βαρύς.

(ἀντιστροφή.)

ΟΙΔ. ἰὼ τάλας.
ΧΟΡ. ὅσον λῆμ' ἔχων ἀφίκου, ξέν', εἰ
τάδε δοκεῖς τελεῖν.
ΚΡΕ. δοκῶ.
ΧΟΡ. τάνδ' ἄρ' οὐκέτι νεμῶ πόλιν.
ΚΡΕ. τοῖς τοι δικαίοις χὠ βραχὺς νικᾷ μέγαν.
ΟΙΔ. ἀκούεθ' οἷα φθέγγεται;
ΧΟΡ. τά γ' οὐ τελεῖ.
. . .
ΚΡΕ. Ζεύς γ' ἂν εἰδείη, σὺ δ' οὔ.

V. 865 sq. *θεῶν ὁ πάντα λεύσσων Ἥλιος*] Sol inter deos is dicitur esse, qui cuncta cernat. Quare *πανόπτης* vocatus et aliis modis multis descriptus ob aciem a poetis, velut quos memorat Stanl. ad Aesch. Prom. 91 in exempl. Butleriano. Eodem spectat Soph. O. R. 660 *τὸν πάντων θεῶν θεὸν πρόμον Ἅλιον*. REIS. De genetivo *θεῶν* vide Matth. § 320.

V. 867. *οἷον κἀμέ*] I. e. *οἷον καὶ ἐγὼ γηράσκω*. Vide Matth. § 427 not. 1, de *καὶ* quae ad v. 53 adnotavimus. De locutione *βίον γηρᾶναι* in Cens. Ai. ab Lobeck. ed. p. 57 sq. diximus.

V. 868. *ταῦτα*] Id est exsecrationem Oedipi.

V. 870. *ῥήμασίν σ' ἀμύνομαι*] Confert Neuius Antig. 643 *ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς*.

V. 872. *μοῦνος*] Nam satellites cum puellis abierant. DINDORF. Tum *χρόνῳ βαρύς* idem est atque *γήρᾳ βαρύς*. Cfr. O. R. 17 *σὺν γήρᾳ βαρεῖς*, Ai. 1017 *ἐν γήρᾳ βαρύς*. De *χρόνῳ* vide ad v. 7.

V. 876. Schol. *ταύτην δ' ἄρα οὐκέτι νομιῶ πόλιν, εἰ σὺ ἀπάξεις τοῦτον*. De verbo *νέμειν* confer Trach. 483 *εἴ τι τήνδ' ἁμαρτίαν νέμεις*. O. R. 1080 *ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν παῖδα τῆς Τύχης νέμων*. Electr. 180 *σὲ δ' ἔγωγε νέμω θεόν*.

V. 877. *τοῖς τοι δικαίοις*] De dativo confert Neuius cum Matth. § 400, 5 Thucyd. IV 62 *εἴ τις βεβαίως τι ἢ τῷ δικαίῳ ἢ βίᾳ πράξειν οἴεται*. Sensum recte reddidit Brunckius: 'in iusta causa'.

Ibid. *βραχὺς*] 'Tenuis, inops'; ut Eur. Heracl. 614 et *σμικρὸν* infra v. 955. MUSGR. Vide ad v. 290.

V. 879. Lacunam L. Spengelius in Philol. vol. XIX p. 445 sic explendam putat: *σαφῶς ἐγᾦδα*, Dindorfius sic: *εἰ Ζεὺς ἔτι Ζεύς*. Proximis maxime convenientia invenit Engerus: *ἴστω μέγας Ζεύς*. Idem *Ζεύς γ' ἂν εἰδείη* scripsit. Libri exhibent *Ζεὺς ταῦτ' ἂν εἰ-*

ΧΟΡ. ἆρ' οὐχ ὕβρις τάδ';
ΚΡΕ. ὕβρις· ἀλλ' ἀνεκτέα.
ΧΟΡ. ἰὼ πᾶς λεώς, ἰὼ γᾶς πρόμοι,
μόλετε σὺν τάχει, μόλετ'· ἐπεὶ πέραν
περῶσ' οἵδε δή.

ΘΗΣΕΥΣ.

τίς ποθ' ἡ βοή; τί τοὔργον; ἐκ τίνος φόβου ποτὲ
βουθυτοῦντά μ' ἀμφὶ βωμὸν ἔσχετ' ἐναλίῳ θεῷ
τοῦδ' ἐπιστάτῃ Κολωνοῦ; λέξαθ', ὡς εἰδῶ τὸ πᾶν,
οὗ χάριν δεῦρ' ᾖξα θᾶσσον ἢ καθ' ἡδονὴν ποδός.
ΟΙΔ. ὦ φίλτατ', ἔγνων γὰρ τὸ προσφώνημά σου,
πέπονθα δεινὰ τοῦδ' ὑπ' ἀνδρὸς ἀρτίως.
ΘΗΣ. τὰ ποῖα ταῦτα; τίς δ' ὁ πημήνας; λέγε.
ΟΙΔ. Κρέων ὅδ', ὃν δέδορκας, οἴχεται τέκνων
ἀποσπάσας μου τὴν μόνην ξυνωρίδα.

δείη, sed La literas σ ταῦτ' in litura habet.

V. 880. ἆρ' οὐχ ὕβρις τάδ';] Confert Reisigius Aristoph. Ran. 21 εἶτ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστί; Lysistr. 658 ταῦτ' οὐχ ὕβρις τὰ πράγματ' ἐστὶ πολλή; Nub. 1299 ταῦτ' οὐχ ὕβρις δῆτ' ἐστίν; ubi, Bothius addit, Harlesius: 'Terent. Andr. I 5, 2 *Quid est, si hoc non contumelia est?* Plura exempla Atticae illius loquendi formulae, gravem indignationem indicantis, suppeditabit Hemsterhus. ad Lucian. dial. mort. II 2, T. I. p. 337'.

Ibid. Schol. ἀνεκτέα· ἀνεκτέον· οὕτω γάρ φασι, σκαπτέα, φυτευτέα, ἀντὶ τοῦ σκαπτέον, φυτευτέον. At hic τάδε ἀνεκτέα construenda sunt.

V. 881. ἰὼ γᾶς πρόμοι] De uno Theseo intellegendum. Vide ad v. 290 sq.

V. 882 sq. πέραν περῶσι] Confert Neuius Ant. 386. Tum οἵδε sunt Creontis satellites.

V. 883. περῶσ' οἵδε δή ex Elmsleii coniectura scripsi. Libri περῶσι δή.

V. 884 sqq. Schol. τίς ποθ' ἡ βοή· ἄκρως τῇ οἰκονομίᾳ τὸ μαθεῖν τὸν Θησέα τὰ γενόμενα, πρὸς θυσίαις ὄντα τοῦ Ἱππίου Ποσειδῶνος, ὑπὲρ τοῦ μὴ διατριβὴν ἐγγενέσθαι μηνύοντός τινος.

V. 885. ἔσχετ'] 'Inhibuistis'. Vide ad v. 425 ἐξωθούμενον οὐκ ἔσχον.

V. 886. τοῦδ' ἐπ. Κολωνοῦ] Vide quae de scena fabulae § 2 exposui. De verbis ὡς εἰδῶ τὸ πᾶν confer Philoct. 238 γέγωνέ μοι πᾶν τοῦθ', ὅπως εἰδῶ, τίς εἶ.

V. 887. Schol. θᾶσσον· ταχύτερον ἢ ὡς ἔδει βαδίζειν. Iacobsius de verbis καθ' ἡδονὴν comparat Soph. El. 1503 μὴ μὲν οὖν καθ' ἡδονὴν θάνῃς.

V. 892. τὴν μόνην ξυνωρίδα] Wesseling. Obs. p. 116, quem affert Hellerus, loquitur, inquit, Oedipus de filiabus suis Antigona et

ΘΗΣ. πῶς εἶπας;
ΟΙΔ. οἶά περ πέπονθ' ἀκήκοας.
ΘΗΣ. οὐκ οὖν τις ὡς τάχιστα προσπόλων μολὼν
πρὸς τούσδε βωμοὺς πάντ' ἀναγκάσει λεὼν
ἄνιππον ἱππότην τε θυμάτων ἄπο
σπεύδειν ἀπὸ ῥυτῆρος, ἔνθα δίστομοι
μάλιστα συμβάλλουσιν ἐμπόρων ὁδοί,
ὡς μὴ παρέλθωσ' αἱ κόραι, γέλως δ' ἐγὼ
ξένῳ γένωμαι τῷδε χειρωθεὶς βίᾳ.
ἴθ', ὡς ἄνωγα, σὺν τάχει. τοῦτον δ' ἐγώ,
εἰ μὲν δι' ὀργῆς ἧκον, ἧς ὅδ' ἄξιος,
ἄτρωτον οὐ μεθῆκ' ἂν ἐξ ἐμῆς χερός.
νῦν δ' οὕσπερ αὐτὸς τοὺς νόμους εἰσῆλθ' ἔχων,
τούτοισι, κοὐκ ἄλλοισιν ἁρμοσθήσεται.

Ismena, quas patre invito abduxerat Creon; cf. Eur. Phoen. 1092, ubi recte Graecus enarrator: *ξυνωρὶς ἢ δυάς*, et Med. 1145.

V. 894. Bene Iebbius coniecit *οἷα καὶ πέπονθ'*.

V. 895. *πρὸς τούσδε βωμοὺς*] Fortasse et Neptuni et Minervae intellegendae arae sunt. Vide quae de scena fabulae § 2 monui.

V. 897. *ἀπὸ ῥυτῆρος*] Sensum locutionis *ἀπὸ ῥυτῆρος* bene exposuit Triclinius *ἤγουν ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς, ἀντὶ τοῦ· ὡς ἔχει ἕκαστος σχήματος. εἴρηται δὲ ἐκ μεταφορᾶς τῶν διωκόντων τινὰς στρατιωτῶν καὶ πάσας ἡνίας χαλώντων, ὥστε ταχύτερον φέρεσθαι. ῥυτῆρας γὰρ τοὺς χαλινούς φασιν, οὐ τὰ ὑποδήματα, ὡς τὰ σχόλια λέγει.* Significat 'effusis habenis currere et festinare'; exemplis eam locutionem illustravit P. Wesseling. Obs. I 30 BR. Adde Matth. § 572.

V. 897 sq. Schol. *ἔνθα δίστομοι· ὡς σχιστῆς οὔσης ὁδοῦ ἐκεῖσε.* Recte Doederl. *δίστομοι ὁδοὶ συμβάλλουσιν* interpretatur: *δυοῖν ὁδοῖν στόματα συμβάλλει*, ut *ἑπτατειχεῖς ἔξοδοι* dictum ab Aesch. Sept. c. Th. 271 pro *ἑπτὰ ἔξοδοι τῶν τειχῶν*. Cfr. etiam Ant. 119. Describuntur autem viae illae accuratius v. 1044 sqq. Vide quae ad v. 1055 sq. adnotavi. De *ἐκεῖσε* ante *ἔνθα* supplendo vide ad v. 164.

V. 899 sq. *γέλως δ' — τῷδε*] I. e. *καὶ μὴ γέλως γένωμαι* etc. Ceterum recte Dindorfius, *ξένῳ* est, inquit, Oedipo, quem in tutelam suam receperat Theseus, non Creonti, quod opinatur scholiasta, qui non adverterat *τοῦτον δέ*, quod oppositum est verbis superioribus *τῷ ξένῳ τῷδε*.

V. 902. Schol. *εἰ μὲν δι' ὀργῆς ἧκον· εἰ μὲν δι' ὀργῆς ἐληλύθειν, ἐν ταύτῃ τῇ ὀργῇ ἧς ἦν* (immo *ἦν, ἧς ἐστιν*) *οὗτος ἄξιος*.

V. 904 sq. *νῦν δ' οὕσπερ — τοὺς νόμους* etc.] Coniunctum substantivum *τοὺς νόμους* cum pronomine relativo *οὕσπερ*, cum deberet pronomini demonstrativo *τούτοις* adiungi, hoc modo: *οὕσπερ ἔχων εἰσῆλθε, τούτοις τοῖς νόμοις ἁρμοσθήσεται.* Cfr. Matth. § 474 a. De *νῦν δὲ* vide ad v. 269. Ceterum recte schol. *ὡς ἀπὸ ξένης γῆς ἀπέσπασεν, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐπὶ ξένης γῆς ἀποσπασθήσεται. Οὐκ ἀναχωρεῖς γὰρ ἐντεῦθεν, πρὶν ἂν ἀγάγῃς τὰς κόρας.*

V. 905. *τούτοισι, κοὐκ ἄλλοισιν*] Cfr. El. 885 *ἐξ ἐμοῦ γε κοὐκ ἄλλου.* O. R. 63 *εἰς ἕν' ἔρχεται μόνον καθ' αὑτὸν κοὐδέν' ἄλλον.*

οὐ γάρ ποτ' ἕξει τῆσδε τῆς χώρας, πρὶν ἂν
κείνας ἐναργεῖς δεῦρό μοι στήσῃς ἄγων·
ἐπεὶ δέδρακας οὔτ' ἐμοῦ καταξίως
οὔθ' ὧν πέφυκας αὐτὸς οὔτε σῆς χθονός,
ὅστις δίκαι' ἀσκοῦσαν εἰσελθὼν πόλιν
κἄνευ νόμου κραίνουσαν οὐδέν, εἶτ' ἀφεὶς
τὰ τῆσδε τῆς γῆς κύρι', ὧδ' ἐπεισπεσών,
ἄγεις θ' ἃ χρῄζεις, καὶ παρίστασαι βίᾳ·
καί μοι πόλιν κένανδρον ἢ δούλην τινὰ
ἔδοξας εἶναι, κἄμ' ἴσον τῷ μηδενί.
καίτοι σε Θῆβαί γ' οὐκ ἐπαίδευσαν κακόν·
οὐ γὰρ φιλοῦσιν ἄνδρας ἐκδίκους τρέφειν·
οὐδ' ἄν σ' ἐπαινέσειαν, εἰ πυθοίατο
συλῶντα τἀμὰ καὶ τὰ τῶν θεῶν, βίᾳ
ἄγοντα φώτων ἀθλίων ἱκτήρια.
οὔκουν ἔγωγ' ἄν, σῆς ἐπεμβαίνων χθονός,
οὐδ' εἰ τὰ πάντων εἶχον ἐνδικώτατα,
ἄνευ γε τοῦ κραίνοντος, ὅστις ἦν, χθονὸς
οὔθ' εἷλκον, οὔτ' ἂν ἦγον, ἀλλ' ἠπιστάμην

V. 906. *οὐ γάρ ποτ' ἕξει* etc.] De conversione orationis cf. v. 1349. Creontem enim nunc appellat.

V. 909. Schol. *οὔθ' ὧν πέφυκας· τῶν προγόνων.*

V. 912. *τὰ τῆσδε — κύρι'*] Ut *οἱ κύριοι τῆς γῆς* homines dicuntur, qui regunt terram, ita non dubium, quin *τὰ κύρια τῆς γῆς* Sophocles res dixerit quibus regatur terra, i. e. 'leges'.

V. 913. *ἄγεις*] 'Abducis'. Sic v. 923, 927, Philoct. 630. Vide quae ad Ai. 745 adnotavimus. Schol. *καὶ παρίστασαι βίᾳ· τὸ παρίστασαι ἴσον ἐστὶ τῷ καταδουλοῖς καὶ ὑποχείριον ποιεῖς.*

V. 914. *δούλην τινά*] Ex v. 940 *ἄβουλον ὡς σὺ φῄς* suspiceris, quod iam Wolffius, Maehlius, alii monuerunt, poetam scripsisse *βουλῆς δίχα* vel *βουλῆς κενήν* i. e. *ἄβουλον.*

V. 915. *κἄμ' ἴσον τῷ μηδενί*] De locutione *ὁ μηδείς* bene exposuit Matth. § 437 not. 1.

V. 916. *οὐκ ἐπαίδευσαν κακόν*] *Παιδεύειν τινὰ σοφόν, γενναῖον, κακόν* eodem modo dicitur quo *διδάσκειν.* Vide Musgrav. ad Eurip. El. 379 et Hemsterhus. ad Plut. p. 4. BR. Adde notas ad Dionys. Hal. de Compos. Verb. p. 413. Eodem modo intellegendum quod statim sequitur, *ἐκδίκους τρέφειν.* SCHAEFER.

V. 919. *τῶν θεῶν*] Horum enim in tutela sunt supplices. DINDORF.

V. 920. *φώτων ἀθλίων ἱκτήρια*] I. e. *φῶτας ἀθλίους ἱκτηρίους.* Cfr. Matth. § 442, 4.

V. 921. *σῆς ἐπεμβ. χθον.*] De structura vide ad 396.

V. 922. *οὐδ' εἰ — ἐνδικώτατα*] 'Ne si omnium quidem iustissimam causam haberem'. Dictum enim *τὰ ἔνδικα ἔχειν* pro *τὴν δίκην ἔχειν*, i. e. *σὺν δίκῃ εἶναι.*

V, 923. *ὅστις ἦν*] 'Quicunque esset'. Vide Matth. § 483 b. Tum pro *χθονός* quod clausula v. 921 ortum videtur Heimsoethius probabiliter coniecit *πόλεως.*

V. 924. *οὔθ' εἷλκον* etc.] In-

ξένον παρ' ἀστοῖς ὡς διαιτᾶσθαι χρεών.
σὺ δ' ἀξίαν οὐκ οὖσαν αἰσχύνεις πόλιν
τὴν αὐτὸς αὑτοῦ, καί σ' ὁ πληθύων χρόνος
γέρονθ' ὁμοῦ τίθησι καὶ τοῦ νοῦ κενόν.
εἶπον μὲν οὖν καὶ πρόσθεν, ἐννέπω δὲ νῦν
τὰς παῖδας ὡς τάχιστα δεῦρ' ἄγειν τινά,
εἰ μὴ μέτοικος τῆσδε τῆς χώρας θέλεις
εἶναι βίᾳ τε κοὐχ ἑκών· καὶ ταῦτά σοι
τῷ νῷ θ' ὁμοίως κἀπὸ τῆς γλώσσης λέγω.
ΧΟΡ. ὁρᾷς, ἵν' ἥκεις, ὦ ξέν'; ὡς, ἀφ' ὧν μὲν εἶ,
φαίνῃ δίκαιος, δρῶν δ' ἐφευρίσκῃ κακά.
ΚΡΕ. ἐγὼ οὔτ' ἄνανδρον τήνδε τὴν πόλιν λέγων,

tellegendum *τινὰ* sive *τί*. — Tum ad *ἠπιστάμην* ex antecedentibus adsumendum *ἂν* est. Cfr. ad O. R. 907 sq.

V. 926 sq. Schol. *σὺ δ' ἀξίαν οὐκ οὖσαν· οὐκ οὖσαν ἀξίαν αἰσχύνεσθαι. αἰσχύνη δὲ πατρίδος πολίτου ἁμαρτία. — πόλιν· τὴν Θήβην.* De collocatione pronominis *αὐτός* cfr. v. 1356, Ai. 1132 *τούς γ' αὐτὸς αὑτοῦ πολεμίους*, Aesch. Ag. 827 *τοῖς τ' αὐτὸς αὑτοῦ πήμασιν βαρύνεται.* De *αὑτοῦ* vide ad 850 et Matth. § 468, 6.

V. 928. *γέρονθ' — κενόν*] Hoc dicit: 'senectus et animi et corporis vires tibi ademit, cum alias, quanquam corpus conficit, tamen mentis vires augere soleat'. Cfr. Eurip. Phoen. 528 *ὦ τέκνον, οὐχ ἅπαντα τῷ γήρᾳ κακά* etc. IACOBS. Cfr. etiam fragm. 238 *καίπερ γέρων ὤν· ἀλλὰ τῷ γήρᾳ φιλεῖ χὠ νοῦς ὁμαρτεῖν καὶ τὸ βουλεύειν ἃ δεῖ.*

V. 931. *μέτοικος*] Confuse schol. de h. l. disserit. *Μετοίκοις* recte comparatur Creon captivi loco habendus, ut qui domicilium in ea civitate, cuius non esset civis, *μετοίκων* more positurus erat. Eadem metaphora in Aesch. Pers. 322 de Artame Bactrio: *σκληρᾶς μέτοικος γῆς ἐκεῖ κατέφθιτο.* DOED.

V. 932. *βίᾳ τε κοὐχ ἑκών*] Particularum *τὲ καί* ita usurpatarum exempla alia ad El. 868 attulimus.

V. 933. *τῷ νῷ θ' ὁμοίως κἀπὸ* etc.] Nihil offensionis in eo, quod iunctae dictiones *τῷ νῷ* et *ἀπὸ τῆς γλώσσης* sunt. Nam *ἀπὸ τῆς γλώσσης* nihil fere aliud est quam *τῇ γλώσσῃ*. Vide ad v. 15. Non inania haec verba esse dicit, sed iussa serio data. Aliquid molestiae tamen inest in *τῷ νῷ λέγω*, quod alii vitant per zeugma *τῷ νῷ φρονῶ* interpretantes, alii ut Hartungius et Schneidewinus *νοῶ* vel *φρονῶ* pro *τῷ νῷ* scribentes. Cfr. Eur. Androm. 451 *λέγοντες ἄλλα μὲν γλώσσῃ, φρονοῦντες δ' ἄλλα.*

V. 934. *ὁρᾷς, ἵν' ἥκεις*] Ita prorsus O. R. 687 *ὁρᾷς, ἵν' ἥκεις* etc. Euripides Aristophanesque: *ὁρᾷς ἃ πάσχεις;* REIS.

V. 934 sq. *ὡς, ἀφ' ὧν μὲν εἶ — κακά*] Notanda liberior sententiae conformatio; nam exactior oratio esset, si dixisset: *δρῶν δέ*, i. e. *τοῖς ἔργμασιν, ἐφευρίσκῃ κακός.* Verba *ἀφ' ὧν μὲν εἶ* non de maioribus Creontis, sed de civibus eius, Thebanis, qui etiam alibi hac in fabula laudantur, dicta sunt. HERM.

V. 936. Schol. *ἐγὼ οὔτ' ἄνανδρον· τὴν ῥητορείαν παραφύλαξον, εἰ τῶν μὲν κατηγορηθέντων αὐτοῦ οὐχ ἅψεται, καινὰ δέ τινα ἐνθυμήματα καὶ πάνυ εὔλογα ἐξευρίσκων ἀντερεῖ.* Pro

ὦ τέκνον Αἰγέως, οὔτ' ἄβουλον, ὡς σὺ φής,
τοὔργον τόδ' ἐξέπραξα, γιγνώσκων δ', ὅτι
οὐδείς ποτ' αὐτοὺς τῶν ἐμῶν ἂν ἐμπέσοι
ζῆλος ξυναίμων, ὥστ' ἐμοῦ τρέφειν βίᾳ.
ᾔδη δ', ὁθούνεκ' ἄνδρα καὶ πατροκτόνον
κἄναγνον οὐ δεξοίατ', οὐδ' ὅτῳ γάμοι
ξυνόντες ηὑρέθησαν ἀνόσιοι τέκνων.
τοιοῦτον αὐτοῖς Ἄρεος εὔβουλον πάγον
ἐγὼ ξυνῄδη χθόνιον ὄνθ', ὃς οὐκ ἐᾷ
τοιούσδ' ἀλήτας τῇδ' ὁμοῦ ναίειν πόλει·
ᾧ πίστιν ἴσχων τήνδ' ἐχειρούμην ἄγραν.
καὶ ταῦτ' ἂν οὐκ ἔπρασσον, εἰ μή μοι πικρὰς
αὐτῷ τ' ἀρὰς ἠρᾶτο καὶ τὠμῷ γένει·
ἀνθ' ὧν πεπονθὼς ἠξίουν τάδ' ἀντιδρᾶν.
θυμοῦ γὰρ οὐδὲν γῆράς ἐστιν ἄλλο πλὴν
θανεῖν· θανόντων δ' οὐδὲν ἄλγος ἅπτεται

λέγων beue Schneidewinus coniecit *νέμων*.

V. 939. Schol. *αὐτούς· τοὺς Ἀθηναίους.* Vide Matth. § 434, 2 et de accusativo § 426. Eur. Iph. A. 808 *δεινὸς ἐμπέπτωκ' ἔρως τῆσδε στρατείας Ἑλλάδα.*

V. 940. Schol. *ξυναίμων· τῶν συγγενῶν.*

V. 942. *δεξοίατ'* cum Elmsleio scripsi. Libri *δεξαίατ'*.

V. 942 sq. Schol. *οὐδ' ὅτῳ γάμοι· παρ' ὅσον αὐτὸς τέκνον ἐστὶ τὴν μητέρα γεγαμηκώς.* Aptissima huic loco locutio ceterum rara, *γάμοι ξύνεισί τινι* (vide ad v. 7), formata ad usitatam dictionem *ξυνεῖναι νόσῳ* etc., de qua ad Philoct. 266 dixi, siquidem nuptiae illae, de quibus agitur, veluti nota turpitudinis nefariae inhaerere Oedipo videbantur.

V. 943. *γάμοι — τέκνων*] Filii cum matre; nisi *τέκνων* pro alio vocabulo, quod exciderat, illatum est ab interpolatore, quod non raro factum. *τοκέων* Hartungius. DINDORF.

V. 945. *ξυνῄδη* pro *ξυνῄδειν* Brunckius restituit.

Ibid. *χθόνιον*] Insolenter positum pro *ἐγχώριον*, ut explicat scholiasta.

V. 947. Schol. *ᾧ πίστιν ἴσχων· ᾧ ἐγὼ θαρρῶν.*

V. 948. *ἔπρασσον* etc.] De imperfecto vide ad 268.

V. 951 sq. Schol. *θυμοῦ γὰρ οὐδὲν γῆρας· οἷον, οὐκ ἔστι θυμοῦ κρατῆσαι ἄνθρωπον ὄντα· οὐ καταγηράσκει τὸ ὠμὸν τοῦ θυμοῦ, εἰ μὴ ἐξέλθοι τοῦ βίου ἄνθρωπος· ἀδύνατον γάρ ἐστι ζῶντα ἄνθρωπον μὴ θυμῷ χρήσασθαι. Τοῦτο δὲ καὶ παροιμιακῶς λέγεται, ὅτι ὁ θυμὸς ἔσχατον γηράσκει· λέγεται δὲ διὰ τοὺς πρεσβυτέρους· ὅσῳ γηράσκουσι, τὸν θυμὸν ἐρρωμενέστερον ἔχουσιν. Καὶ Ἀλκαῖος, ὡς λέγομεν, οὐ κατὰ κοινὸν αὐτοῦ μιμνήσκεται.* Respicit Creon ea quae Theseus v. 930 sq. de senectute illius opprobrii causa dixit. Itaque non est, quod cum Blaydesio hos versus spurios iudicemus.

Ibid. *οὐδὲν γῆρας*] Eadem vi Aeschylus Sept. c. Th. 669 *οὐκ ἔστι γῆρας τοῦδε τοῦ μιάσματος*, ubi libri nonnulli *πέρας*, quae est bona vocis illius interpretatio. IACOBS.

V. 952. *θανόντων δ' — ἅπτεται*] Cfr. El. 1170 *τοὺς γὰρ θανόντας οὐχ ὁρῶ λυπουμένους.*

πρὸς ταῦτα πράξεις οἷον ἂν θέλῃς· ἐπεὶ
ἐρημία με, κεὶ δίκαι' ὅμως λέγω,
σμικρὸν τίθησι· πρὸς δὲ τὰς πράξεις ὅμως,
καὶ τηλικόσδ' ὤν, ἀντιδρᾶν πειράσομαι.
ΟΙΔ. ὦ λῆμ' ἀναιδές, τοῦ καθυβρίζειν δοκεῖς,
πότερον ἐμοῦ γέροντος, ἢ σαυτοῦ, τόδε;
ὅστις φόνους μοι καὶ γάμους καὶ ξυμφορὰς
τοῦ σοῦ διῆκας στόματος, ἃς ἐγὼ τάλας
ἤνεγκον ἄκων. θεοῖς γὰρ ἦν οὕτω φίλον
τάχ' ἄν τι μηνίουσιν εἰς γένος πάλαι.
ἐπεὶ κατ' αὐτόν γ' οὐκ ἂν ἐξεύροις ἐμοὶ
ἁμαρτίας ὄνειδος οὐδέν, ἀνθ' ὅτου
τάδ' εἰς ἐμαυτὸν τοὺς ἐμούς θ' ἡμάρτανον.
ἐπεὶ δίδαξον, εἴ τι θέσφατον πατρὶ
χρησμοῖσιν ἱκνεῖθ', ὥστε πρὸς παίδων θανεῖν,
πῶς ἂν δικαίως τοῦτ' ὀνειδίζοις ἐμοί,
ὃς οὔτε βλάστας πω γενεθλίους πατρός,
οὐ μητρὸς εἶχον, ἀλλ' ἀγέννητος τότ' ἦ;
εἰ δ' αὖ φανεὶς δύστηνος, ὡς ἐγὼ 'φάνην,

V. 953. *πρὸς ταῦτα*] Vide ad 451.

V. 954. *ἐρημία με, κεὶ δίκαι' ὅμως λέγω*] De *ὅμως* particulae usu vide Matth. § 566, 3, Krueg. § 56, 13, 2, de nomine *ἐρημία* cfr. v. 875 *κεἰ μοῦνός εἰμι.*

V. 955. *σμικρὸν τίθησι*] Vide ad v. 877.

V. 957. *ὦ λῆμ' ἀναιδές*] Vide ad v. 860.

V. 957 sq. *τοῦ καθυβρίζειν — τόδε*] I. e. 'utrum calumniis illis tuis mene, an te in invidiam adductum putas esse?'

V. 959. *φόνους μοι — ξυμφορὰς*] Dativus *μοὶ* positus, quod verba *τοῦ σοῦ διῆκας στόματος* notione nihil differunt a verbo *ὠνείδισας*. — Tum *ξυμφορὰς* recte Reisigius refert ad illa verba v. 949 *τοιούσδ' ἀλήτας*.

V. 962. *τάχ' ἄν τι μηνίουσιν*] I. e. *οἳ τάχ' ἄν τι μηνίοιεν*. Vide ad v. 758.

V. 963—965. *ἐπεὶ κατ' αὐτόν γ' — ἡμάρτανον*] Per prolepsin quandam nomen *ἁμαρτίας* substantivo *ὄνειδος* additum est, quod ex nostra dicendi consuetudine omitti debebat. Hoc enim dicit: 'Nam quod me ipsum tangat, nullum in me reperire crimen poteris propterea, quod ego haec (i. e. propter ea, quae) in me meosque peccavi'. Id est: 'nam quod ego in me meosque peccavi, eius peccati culpam in me nullo pacto conicere potes'. De *κατ' αὐτὸν* vide Matth. § 489 II, de *ἀνθ' ὅτου* eundem § 480 c, de *ἐξευρίσκειν τί τινι* ad Ai. 1117.

V. 967. *πρὸς παίδων*] Exspectes *πρὸς παιδός*. Sed similiter v. 294, 884, O. R. 107, 1007, 1250, El. 838. De particula *ὥστε* cfr. ad v. 1345.

V. 969 sq. *ὃς οὔτε βλάστας — εἶχον*] Rara dictio, a Brunckio recte translata: 'qui necdum a patre satus essem, neque a matre conceptus'. Neuius confert Ant. 980 *ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν*. De *οὔτε — οὐ* vide Matth. § 609.

V. 971. *εἰ δ' αὖ φανεὶς* etc.] Doederlinus hunc esse sensum putat: 'sin constat fati me iniquitate

ἐς χεῖρας ἦλθον πατρὶ καὶ κατέκτανον,
μηδὲν ξυνιεὶς ὧν ἔδρων εἰς οὓς τ' ἔδρων,
πῶς ἂν τό γ' ἆκον πρᾶγμ' ἂν εἰκότως ψέγοις;
μητρὸς δέ, τλῆμον, οὐκ ἐπαισχύνῃ γάμους
οὔσης ὁμαίμου σῆς μ' ἀναγκάζων λέγειν,
οἵους ἐρῶ τάχ'. οὐ γὰρ οὖν σιγήσομαι,
σοῦ γ' εἰς τόδ' ἐξελθόντος ἀνόσιον στόμα.
ἔτικτε γάρ μ', ἔτικτεν, ὤμοι μοι κακῶν,
οὐκ εἰδότ' οὐκ εἰδυῖα· καὶ τεκοῦσά με
αὑτῆς ὄνειδος παῖδας ἐξέφυσέ μοι.
ἀλλ' ἓν γὰρ οὖν ἔξοιδα, σὲ μὲν ἑκόντ' ἐμὲ
κείνην τε ταῦτα δυστομεῖν· ἐγὼ δέ νιν
ἄκων ἔγημα, φθέγγομαί τ' ἄκων τάδε.
ἀλλ' οὐ γὰρ οὔτ' ἐν τοῖσδ' ἀκούσομαι κακὸς
γάμοισιν, οὔθ' οὓς αἰὲν ἐμφέρεις σύ μοι
φόνους πατρῴους ἐξονειδίζων πικρῶς.
ἓν γάρ μ' ἄμειψαι μοῦνον ὧν σ' ἀνιστορῶ.
εἴ τίς σε τὸν δίκαιον αὐτίκ' ἐνθάδε
κτείνοι παραστάς, πότερα πυνθάνοι' ἄν, εἰ
πατήρ σ' ὁ καίνων, ἢ τίνοι' ἂν εὐθέως;

adactum, non consilii pravitate, sicut sane constat, manus conseruisse cum patre'. Rectius alii videntur *φανείς* praecedentibus verbis *ἀγέννητος τότ' ἦ* oppositum esse rati interpretari 'in lucem editus'. Cfr. *ἐπεὶ φανῇ* 1226.

V. 974. *πῶς ἂν* cum Elmsleio scripsi. Libri *πῶς γ' ἄν*. De *ἆκον* vide ad 235; de particula *ἂν* bis posita Krueg. I § 69, 7, 3.

V. 975 sq. Schol. *τὸ ἑξῆς· μητρὸς δὲ γάμους, τλῆμον, οὔσης ὁμαίμου σῆς, ἀναγκάζων με λέγειν οὐκ ἐπαισχύνῃ*. De vocabuli *τλῆμον* usu vide ad Philoct. 361.

V. 977. *οὐ γὰρ οὖν*] Vide Matth. § 625. — Tum versu seq. *στόμα* 'sermonem' significare apparet.

V. 980. *οὐκ εἰδότ' οὐκ εἰδυῖα*] Confer de hoc loquendi genere quae Matth. § 557 n. 1, 2 attulit exempla.

V. 981. *αὑτῆς ὄνειδος*] De hac appositione vide Matth. § 432.

V. 985. *ἀλλ' οὐ γὰρ* etc.] De *ἀλλὰ — γὰρ* particulis vide Matth. § 615, de *ἀκούσομαι* eundem § 307. Bene coniecit C. Walterus *ἁλώσομαι*.

V. 986. *αἰὲν*] Offensi quidam editores hoc adverbio sunt. Mihi proprium familiaris sermonis videtur esse et idem valere atque 'quavis occasione'. Similiter nos '*immer*' usurpamus. Pro *ἐμφέρεις* sive, quod est in La a m. antiqua litera o superscripta, *ἐμφορεῖς* recte videtur Lud. Dindorfius coniecisse in Thesauro s. v. *ἀναφέρω*, Sophoclem scripsisse *ἀμφέρεις*.

V. 989. *τὸν δίκαιον*] Ironice dictum. Cfr. Matth. § 276. Vide 997.

V. 990. *κτείνοι*] 'Occidere velit'. Ai. 1126 *δίκαια γὰρ τόνδ' εὐτυχεῖν κτείναντά με*, quod, more apud Graecos pervulgato dictum, non erat cur Teucer cavillaretur. SCHAEF.

V. 991. *πατήρ σ' ὁ καίνων*] Notat hanc pronominis enclitici se-

δοκῶ μέν, εἴπερ ζῆν φιλεῖς, τὸν αἴτιον
τίνοι' ἄν, οὐδὲ τοὔνδικον περιβλέποις.
τοιαῦτα μέντοι καὐτὸς εἰσέβην κακά,
θεῶν ἀγόντων, οἷς ἐγὼ οὐδὲ τὴν πατρὸς
ψυχὴν ἂν οἶμαι ζῶσαν ἀντειπεῖν ἐμοί.
σὺ δ', εἶ γὰρ οὐ δίκαιος, ἀλλ' ἅπαν καλὸν
λέγειν νομίζων, ῥητὸν ἄρρητόν τ' ἔπος,
τοιαῦτ' ὀνειδίζεις με τῶνδ' ἐναντίον.
καί σοι τὸ Θησέως ὄνομα θωπεῦσαι καλόν,
καὶ τὰς Ἀθήνας. ὡς κατῴκηνται καλῶς,
κᾆθ' ὧδ' ἐπαινῶν πολλὰ τοῦδ' ἐκλανθάνῃ,
ὁθούνεκ', εἴ τις γῆ θεοὺς ἐπίσταται
τιμαῖς σεβίζειν, ἥδε τῷδ' ὑπερφέρει,
ἀφ' ἧς σὺ κλέψας τὸν ἱκέτην γέροντ' ἐμὲ
αὐτόν τ' ἐχειροῦ τὰς κόρας τ' οἴχῃ λαβών.
ἀνθ' ὧν ἐγὼ νῦν τάσδε τὰς θεὰς ἐμοὶ
καλῶν ἱκνοῦμαι καὶ κατασκήπτω λιταῖς

dem Seidler. ad Eur. El. 262 *σ' ἡ τεκοῦσα.* Adde *τίς δέ σ' ὁ φύσας* ex Hom. Batr. 13. Similia reperies ap. Herm. ad Soph. Ai. 1007. DOED.

V. 992. **δοκῶ μέν**] Ad consequentia confirmanda valet, reprobatis contrariis. Alia cum hoc exemplo contendit Hermannus ad Eur. *Suppl.* 794. REIS. Vide Matth. § 630, 2 g. et Pflugk. ad Eur. Hel. 917.

V. 994. **τοιαῦτα μέντοι**] 'Talia profecto'. Sic v. 781 *τοιαῦτα μέντοι καὶ σὺ προσφέρεις ἐμοί.*

V. 996. **ἀντειπεῖν ἐμοί**] Recte monuit Nauckius, non apte additum esse dativum *ἐμοί*, praesertim *ὀρθοτονούμενον*, credibiliusque esse, Sophoclem *ἔχειν* quam *ἐμοί* scripsisse.

V. 997 sq. Schol. *ἅπαν καλὸν λέγειν νομίζων· τουτέστιν ἀθυρόστομος ὤν.* Recte Musgravius: 'quidvis dictu honestum esse existimans'. Cfr. 768 sq., 804. De locutione *ῥητὸν ἄρρητόν τ' ἔπος* confer Iacobs. ad Achill. Tat. VI 5, ab Neuio iam laudatum, et Demosth. Mid. p. 540, 9, Androt. p. 612, 7.

V. 999. **τῶνδ' ἐναντίον**] 'Coram his'. Vide Brunck. ad Eur. Andr. 952. De *ὀνειδίζεις με* cfr. O. R. 412 *τυφλόν μ' ὠνείδισας.*

V. 1001. **ὡς κατῴκηνται καλῶς**] 'Quod legibus bene temperatae sint'. Sic infra 1535 *κἂν εὖ τις οἰκῇ.*

V. 1002. **κᾆθ' ὧδ' ἐπαινῶν πολλὰ** etc.] Sensus horum et antecedentium hic est: *καὶ τὸ Θησέως ὄνομα θωπεῦσαι καλὸν νομίζων καὶ τὰς Ἀθ., ὡς κατ. καλῶς, καὶ πολλὰ ὧδε ἐπαινῶν, εἶτα τοῦδε ἐκλανθάνῃ, ὅτι* etc. De *εἶτα* diximus ad v. 260.

V. 1004. **τιμαῖς σεβίζειν**] Confert Reisigius Aristoph. Thesm. 134 *ἄνακτ' ἄγαλλε Φοῖβον τιμᾷ.* Adde huius fab. 1557 *λιταῖς σεβίζειν.* Eur. Electr. 196 *εὐχαῖσι θεοὺς σεβίζουσι.*

Ibid. *τῷδ'* pro *τοῦδ'*, quod in La in *τοῦθ'* correctum est, scripsit Kunhardtius.

V. 1005. **κλέψας**] De voluntate dictum; cf. Matth. § 508 et ad v. 990.

V. 1007. **ἐμοὶ** ad *ἐλθεῖν ἀρωγοὺς* v. 1009 pertinet.

ἐλθεῖν ἀρωγοὺς ξυμμάχους θ', ἵν' ἐκμάθῃς,
οἵων ὑπ' ἀνδρῶν ἥδε φρουρεῖται πόλις.
ΧΟΡ. ὁ ξεῖνος, ὦναξ, χρηστός· αἱ δὲ συμφοραὶ
αὐτοῦ πανώλεις, ἄξιαι δ' ἀμυναθεῖν.
ΘΗΣ. ἅλις λόγων· ὡς οἱ μὲν ἐξηρπασμένοι
σπεύδουσιν, ἡμεῖς δ' οἱ παθόντες ἕσταμεν.
ΚΡΕ. τί δῆτ' ἀμαυρῷ φωτὶ προστάσσεις ποεῖν;
ΘΗΣ. ὁδοῦ κατάρχειν τῆς ἐκεῖ, πομπὸν δέ με
χωρεῖν, ἵν', εἰ μὲν ἐν τόποισι τοῖσδ' ἔχεις
τὰς παῖδας ἡμῶν, αὐτὸς ἐκδείξῃς ἐμοί·
εἰ δ' ἐγκρατεῖς φεύγουσιν, οὐδὲν δεῖ πονεῖν·

V. 1009. **ἀρωγοὺς ξυμμάχους θ'**] Confert Reisigius Aesch. Suppl. 734 **ἐγὼ δ' ἀρωγοὺς ξυνδίκους θ' ἥξω λαβών.**

V. 1013. Schol. **οἱ μὲν ἐξηρπασμένοι· οἱ θεράποντες Κρέοντος.** Elmsleius monet **τοὺς ἐξηρπασμένους** esse puellas, ad pluralem transferens quae Hermannus ad Vig. not. 50 de singulari dixit. Malo cum scholiasta facere et **ἐξηρπασμένοι** pro medio habere, cum propter antithesin **οἱ παθόντες**, tum quod ii, qui vi trahuntur, non possunt apte **σπεύδειν** dici, ut recte monuit Doederlinus. Mecum facit Matthiaeus **ἐξηρπασμένοι** explicans **ἐξηρπακότες ἑαυτοῖς.** Fortasse autem ex F. Gu. Schmidtii coniectura scribendum **ἐξειργασμένοι** vel **ἐξηργασμένοι,** de qua forma vide quae in meis Cur. epigraph. Lips. 1869 p. 36 collata sunt. Id enim verbum vel maxime requirit contra positum **οἱ παθόντες.**

V. 1015. **ἀμαυρῷ φωτὶ**] Sic infra 1621 **ἀμαυραῖς χερσί.** Nam **ἀμαυρὸς** cum proprie esset 'non splendidus', **οὐ μαρμαίρων,** plane in 'tenuitatis' vel 'infirmitatis' notionem abiit; unde **γήρᾳ δὲ τρομερὰ γυῖα κἀμαυρὸν σθένος** Eur. Herc. 231. In Aesch. Choeph. 157 **ἐξ ἀμαυρᾶς φρενός,** ad Agamemnonem illud quidem referendum, sapit Homericum **νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα.** Tenuis autem ideo dicitur Creon, quod copiis desertus est, ut recte adnotavit Reisigius coll. **σμικρὸς** 955 et **βραχὺς** 880. Addi poterat **βαιὸς** ex O. R. 750. DOED. Cfr. 179.

V. 1016. **τῆς ἐκεῖ**] Notandum **ἐκεῖ,** quod pro **ἐκεῖσε** positum. Vide Spec. Soph. p. 44, Iacobs. in Act. Monac. T. I. p. 294, Herod. VII 147 **καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ πλέομεν.** Thuc. III 71 **τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας.** DOED.

V. 1016 sq. **πομπὸν δέ με χωρεῖν**] Hoc est **βούλομαι χωρεῖν,** quod colligitur ex **προστάσσω σοι,** a quo pendent verba **ὁδοῦ κατάρχειν τῆς ἐκεῖ.** Recte autem facit Theseus, quod se Creonti, non Creontem sibi comitem adiungi vult. Nam Theseus viae est ignarus; quamobrem Creontem iubet **ὁδοῦ κατάρχειν τῆς ἐκεῖ.** DINDORF. De infinitivo concinnitatis, non sensus causa ex **προστάσσω** apto Schaeferus comparat Hom. Il. III 88 **ἄλλους μὲν κέλεται . . τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι . ., αὐτὸν δ' ἐν μέσσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον . . μάχεσθαι.**

V. 1018. **ἡμῶν** alienum esse ab hoc loco, plerique editores intellexerunt. Incertum tamen, quid pro eo Sophocles scripserit. Elmsleius coniecit **ἡμῖν,** Dindorfius **τὰς τοῦδε παῖδας,** G. H. Müllerus **τὰς παῖδας, αὐτὸς ἡγεμὼν δείξῃς.** Facile **ἡμῶν** in **ἡγεμών** mutatur, minus facile verba transponuntur.

V. 1019. **ἐγκρατεῖς**] Sc. **τῶν παίδων,** ut recte interpretatur Elmsleius. Cfr. Philoct. 75 **τόξων ἐγκρατής.**

V. 1019 sq. **οὐδὲν — οἱ σπεύδοντες**] Sensus hic est: 'nihil la-

ἄλλοι γὰρ οἵ σπεύδοντες, οὓς οὐ μή ποτε
χώρας φυγόντες τῆσδ' ἐπεύξωνται θεοῖς.
ἀλλ' ἐξυφηγοῦ· γνῶθι δ', ὡς ἔχων ἔχῃ,
καί σ' εἷλε θηρῶνθ' ἡ τύχη· τὰ γὰρ δόλῳ
τῷ μὴ δικαίῳ κτήματ' οὐχὶ σῴζεται.
κοὐκ ἄλλον ἕξεις ἐς τάδ'· ὡς ἔξοιδά σε
οὐ ψιλόν, οὐδ' ἄσκευον ἐς τοσήνδ' ὕβριν
ἥκοντα τόλμης τῆς παρεστώσης τὰ νῦν·
ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ σὺ πιστὸς ὢν ἔδρας τάδε.
ἃ δεῖ μ' ἀθρῆσαι, μηδὲ τήνδε τὴν πόλιν
ἑνὸς ποῆσαι φωτὸς ἀσθενεστέραν.
νοεῖς τι τούτων, ἢ μάτην τὰ νῦν τέ σοι
δοκεῖ λελέχθαι, χὤτε ταῦτ' ἐμηχανῶ;

borare me oportet de recipiendis puellis, cum alii, quos misi, raptores illos intento cursu persequantur'.

V. 1020 sq. *οὓς οὐ μή ποτε — θεοῖς*] I. e. 'quos quod effugerint et ex his finibus evaserint nunquam metuendum est ne dis gratias agant'. De *οὐ μὴ ἐπεύξωνται* vide ad v. 404. Dictum autem *φυγεῖν τινα τόπον τινός* simillime atque *πλησιάζειν τινὶ τόπον τινά*, de qua dictione exposui ad O. R. 1103 sqq. Adde Eur. Or. 1520 *ποῦ 'στιν οὗτος, ὃς πέφευγε τοὐμὸν ἐκ δόμων ξίφος.*

V. 1022. *ὡς ἔχων ἔχῃ*] Eisdem verbis a Cicerone luditur in Aristippi sententia, ad Div. IX 26 *habeo, non habeor a Laide;* quanquam ingenue ille: *Graece hoc melius.* REIS.

V. 1023. *καί σ' εἷλε θηρῶνθ' ἡ τύχη*] Suspiceris *ἡ Δίκη* potius scriptum a Sophocle fuisse, quandoquidem Iustitiae illud potius, quam Fortunae tribuere debebat Theseus. El. 518 *ἡ γὰρ Δίκη νιν εἷλεν, οὐκ ἐγὼ μόνη.* Eurip. Heracl. 941 *ὦ μῖσος ἥκεις· εἷλέ σ' ἡ Δίκη χρόνῳ*, cum praesertim voces *δίκη* et *τύχη* saepe permutatae sint; cfr. Brunck. ad Ant. 387. Sed *τύχη* cum proprie significet 'eventum poenae, lege propositae', vel vindictam, hinc in Ultricis deae notionem transiit. Nam secundum veteres providae dei curae suberat etiam, quae Fors dicebatur sive Fortuna, *Τύχη*. Vide I. F. Gronov. ad Liv. I 4. Sic Valck. ad Herod. III 153 p. 275. Horat. carm. I 28, 31 *Fors et debita iura vicesque superbae te maneant ipsum.* DOED.

V. 1024. *κτήματα*] Constructum hoc, ut si esset participium passivi, 'acquisita iniusto dolo'. HERM. Neuius conferri Heindorf. ad Plat. Cratyl. p. 85 iubet. Pertinent etiam quodammodo huc quae Stallbaum. ad Plat. Euthyphr. p. 101 congessit. Adde quae in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 87 sq. exposui.

V. 1025. *κοὐκ ἄλλον — ἐς τάδ'*] Recte Dindorfius: 'neque quicquam tibi proderunt, quos tecum adduxisti'. Tum *ἐς τάδε* est *ἐς τὸ τὰ δόλῳ τῷ μὴ δικαίῳ κτήματα σῴζεσθαι.*

V. 1028. Schol. *πιστὸς ὤν· ἀντὶ τοῦ πιστεύων. καταστρέφει δὲ εἰς τὸ πεποιθώς.* Vide de activa huius nominis notione Pors. ad Eur. Hec. 1117. De prioribus verbis confert Schneidewinus Arist. Nub. 1349 *ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ θρασύνεται.*

V. 1029 sq. *μηδὲ τήνδε — ἀσθενεστέραν*] Conf. Demosth. Leptin. p. 468, 12 *ὃς* (*νόμος*) *ἀπιστότερον τὸν δῆμον καθίστησιν ἑνὸς ἀνδρός.*

V. 1032. *χὤτε*] Breviter dictum pro *καὶ τὰ τότε, ὅτε.* Dicit au-

ΚΡΕ. οὐδὲν σὺ μεμπτὸν ἐνθάδ' ὢν ἐρεῖς ἐμοί·
οἴκοι δὲ χἠμεῖς εἰσόμεσθ' ἃ χρὴ ποεῖν.
ΘΗΣ. χωρῶν ἀπείλει νῦν· σὺ δ' ἡμίν, Οἰδίπους,
ἕκηλος αὐτοῦ μίμνε, πιστωθείς, ὅτι,
ἢν μὴ θάνω 'γὼ πρόσθεν, οὐχὶ παύσομαι,
πρὶν ἄν σε τῶν σῶν κύριον στήσω τέκνων.
ΟΙΔ. ὄναιο, Θησεῦ, τοῦ τε γενναίου χάριν
καὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐνδίκου προμηθίας.

(στροφὴ α'.)

ΧΟΡ. Εἴην ὅθι δαΐων
ἀνδρῶν τάχ' ἐπιστροφαὶ
τὸν χαλκοβόαν Ἄρη
μίξουσιν, ἢ πρὸς Πυθίαις

tem *τὰ τότε*, quae ante adventum suum acta esse (v. 824 sqq.) ex Oedipi verbis v. 894 sqq. cognoverat. DINDORF.

V. 1033. *ὢν* scripsi pro *ὧν*. Nam sensus non *ὧν*, sed *ὄντι* flagitat. Verba *οὐδὲν ὢν σὺ ἐρεῖς ἐνθάδε μεμπτὸν ἐμοί* i. e. 'quidquid dices hic nihil ego reprehendere possum' liberius collocata sunt ut v. 875, O. R. 644 *ἀραῖος, εἴ σέ τι δέδρακ', ὀλοίμην, ὧν ἐπαιτιᾷ με δρᾶν*, Eur. Bacch. 502 *σὺ δ' ἀσεβὴς αὐτὸς ὢν οὐκ εἰσορᾷς*, Ion. 293 *ξένος σ' ὤν*.

V. 1035. *χωρῶν ἀπείλει νῦν*] Primaria sententia non imperativo, sed participio inest. Trachin. 1120 *εἰπὼν ὃ χρῄζεις λῆξον*. REIS.

V. 1039. *τοῦ τε γενναίου*] Eodem sensu dictum, quo supra v. 8 *τὸ γενναῖον*.

V. 1040. Etiam hic ut v. 328 *προθυμίας* aptius esse videtur quam *προμηθίας*.

V. 1041—1090. Uno in scena remanente Oedipo chorus exoptat, ut interesse sibi liceat pugnae mox inter Athenienses et Thebanos futurae, quam etsi prosperam fore Atheniensibus ex eorum fortitudine auguratur, tamen ut sit prospera, Iovem, Minervam, Apollinem, Dianam intimis precibus implorat.

V. 1041 sqq. Schol. *εἴην ὅθι δαΐων· ὁ μὲν Κρέων καὶ ὁ Θησεὺς ἀπῆλθον, ὑπονοῶν αὐτὸν οὐ φιλὸν ἥκειν, ἀλλὰ μετά τινος χειρός, ἣν πλησίον που ἐστρατοπεδευκέναι· κατὰ τοῦτο οὖν καὶ οἱ κατὰ τὸν χορόν, ἄλλως προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν, εὐχὴν ποιοῦνται ταύτην· εἴθε εἴην ὅπου αἱ συμβολαὶ καὶ αἱ μάχαι μέλλουσιν ἔσεσθαι· ὑπονοοῦσι γὰρ [αὐτῷ] τὰ ὅμοια τῷ Θησεῖ περὶ τοῦ Κρέοντος, καὶ φασίν· εἴθε ἐπόπτης ἐγενόμην αὐτῶν*.

V. 1042. *ἐπιστροφαὶ*] Ἐπιστροφὴ in re bellica dicitur, quoties exercitus vel cohors conversione facta hostem versus fertur. Plutarch. Timoleont. vol. I p. 249 D *πυκνὰς ἐξ ἐπιστροφῆς ποιεῖσθαι τὰς ἐπελάσεις*. MUSGR.

V. 1043. *χαλκοβόαν* minus recte schol. *στερεοβόαν, μεγαλόφωνον* interpretatur. Mars est 'acrisonus', quod scuta hastis et gladiis pulsa strepunt. Cfr. Ai. 17 *χαλκοστόμου κώδωνος*. De loc[illegible] tione *Ἄρη μιγνύναι* cfr. Hom. Il. XV 510 *ἢ αὐτοσχεδίῃ μῖξαι χεῖράς τε μένος τε*.

V. 1044. Schol. *ἢ πρὸς Πυθίαις· ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀκταῖς ληπτέον· λέγοι δ' ἂν Πυθίας ἀκτὰς τὸν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος βωμὸν τὸν ἐν Οἰνόῃ, ὅθεν καὶ τὴν θεωρίαν ἔπεμπον*.

Ibid. *πρὸς Πυθίαις*] Id est igitur *πρὸς Οἰνόῃ*. Erat autem urbs illa, ut verbis Thucydidis II 18 utar, *ἐν μεθορίοις τῆς Ἀττι-*

ἢ λαμπάσιν ἀκταῖς,
οὗ πότνιαι σεμνὰ τιθηνοῦνται τέλη
θνατοῖσιν, ὧν καὶ χρυσέα
κλῇς ἐπὶ γλώσσᾳ βέβακεν προσπόλων Εὐμολ-
πιδᾶν·
ἔνθ' οἶμαι τὸν ἐγρεμάχαν
Θησέα παῖδας διστόλους
ἀδμῆτας ἀδελφὰς
αὐτάρκει τάχ' ἐμμίξειν βοᾷ,
τούσδ' ἀνὰ χώρους·

κῆς καὶ Βοιωτίας sita. Quam praeterirent necesse erat qui Athenis via sacra profecti Thebas se conferebant. Iuxta eandem viam, sed propior Athenis, sita erat Eleusis, quam poeta verbis **λαμπάσιν ἀκταῖς** significavit, nomine a taedis ducto, quibus regionem illam frequenter coruscasse in sacris nocturnis constat. Ex quo apparet his verbis, **ἢ πρὸς Πυθίαις ἢ λαμπ. ἀκταῖς**, minime duas a se dissitas vias, quarum utram ingressi sint Creontis satellites chorus se ambigere dixerit, sed duos eiusdem viae locos, propiorem alterum Athenis, alterum remotiorem, significari, in quorum altero Theseum consecuturum Creontis manum et aggressurum chorus suspicatus sit. Postremo facile apparet **Πυθίαις ἀκταῖς** per zeugma esse dictum, ita ut propria nominis **ἀκτή** significatio ad regionem Eleusiniam tantum referenda sit. Alii **Πυθίας ἀκτάς** propiorem locum viae Eleusiniae intellegunt, litus Eleusinium ad quod mox veniunt qui templum Pythium in monte Aegaleo situm, de quo vide Bursian. geogr. Graec. I p. 326, praeterierunt.

V. 1046 sq. Schol. **οὗ πότνιαι· αἱ Θεσμοφόροι. τέλη δὲ τὰς τελετάς· καὶ Αἰσχύλος· ἔφριξ'· ἔρως δὲ τοῦδε μυστικοῦ τέλους. — τιθηνοῦνται· ἐπιμελοῦνται.** De nomine **πότνιαι**, de Cerere et Proserpina sollemniter usurpato, confert Neuius Siebelis. ad Pausan. IX 8, 1. — De sensu verborum **σεμνὰ τέλη**, quibus 'sacra arcana' significantur, vide Valcken. ad Eur. Hipp. 25.

V. 1047 sq. **ὧν — Εὐμολπιδᾶν**] 'Quorum linguam coercet aurea antistitum Eumolpidarum clavis', i. e. quibus antistites Eumolpidae taciturnitatem imponunt. De Eumolpidis Heynium ad Apollod. p. 338 et Aristidem in orat. Eleusin. Vol. I p. 451 ed. Cant. 257. Iebb. laudavit Reisigius. HERM. De locutione **κλῇς ἐπὶ γλώσσᾳ** cfr. Aesch. frg. 307 D **ἀλλ' ἔστι κἀμοὶ κλῇς ἐπὶ γλώσσῃ φύλαξ**, Ag. 36 **βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας βέβηκεν**. — Non male Iebbius **βέβακ' ἐκ** scribendum esse coniecit.

V. 1051. **παῖδας** pro **καὶ τὰς** scripsi. Nam **καί** hic inutile est. Notum autem est quam saepe vocabula **παῖ** et **καὶ** in libris commutata sint.

V. 1053. **βοᾷ**] 'Pugnae'. Mire dictum **αὐτάρκει βοᾷ**. Aptius foret **παντάρκει**. Sic **παντάρκης** per **αὐταρκῶν** explicat Hesychius. Recte vero Theseus pugnae contra eos, qui puellas vi abductas tenent, puellas ipsas immixturus esse dicitur. Quam poetae sententiam esse cognoscitur ex epitheto **ἀδμῆτας**, quod parum aptum foret, nisi puellae ipsae quodammodo participes pugnae esse dicerentur. DINDORF.

V. 1054. **τούσδ' ἀνὰ χώρους**] I. e. **ἢ πρὸς Πυθίαις ἢ λαμπάσιν ἀκταῖς**. Inserviunt igitur haec verba explicationi adverbii **ἔνθα**,

(ἀντιστροφὴ α'.)

ἢ που τὸν ἑφέσπερον
πέτρας νιφάδος πελῶσ'
Οἰάτιδος ἐκ νομοῦ

quod v. 1050 positum. Gleditschius στεινοὺς ἀνὰ χώρους et in v. 1068 Ῥείας scribendum esse suspicatur.

V. 1055 sqq. Schol. ἢ που τὸν ἑφέσπερον· τὸν Αἰγάλεών φησι· καὶ γὰρ τοῦτο ἐπ' ἐσχάτων ἐστὶ τοῦ δήμου τούτου· καταλέγουσι δὲ χωρία, παρ' ἃ μάλιστα εἰκάζουσι τὴν συμβολὴν γενέσθαι τοῖς περὶ τὸν Κρέοντα καὶ Θησέα. Πέτρας δὲ νιφάδος ἂν εἴη λέγων τὴν οὕτω λεγομένην λείαν πέτραν, ἢ τὸν Αἰγάλεων λόφον, ἃ δὴ περιχώριά φασιν εἶναι, καθάπερ Ἴστρος ἐν τῇ ά τῶν ἀτάκτων ἱστορεῖ οὕτως· 'ἀπὸ δὲ τῆς χαράδρας ἔπιμεν λείαν πέτραν'. Καὶ μετ' ὀλίγα· 'ἀπὸ τούτου δὲ ἕως Κολωνοῦ παρὰ τὸν χαλκοῦν ⟨ὁδὸν⟩ προσαγορευόμενον, ὅθεν πρὸς τὸν Κηφισὸν ἕως τῆς μυστικῆς εἰσόδου (vide Kruse Hellas T. II p. 175 sqq.) εἰς Ἐλευσῖνα· ἀπὸ ταύτης δὲ βαδιζόντων εἰς Ἐλευσῖνα τὰ ἐπαριστερὰ μέχρι τοῦ λόφου τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Αἰγάλεω'. Ἤτοι οὖν τὴν καλουμένην λείαν πέτραν, ἢ τὸν Αἰγάλεων. ὁ δὲ νοῦς· ἆρα ἐπὶ τὸν ἕσπερον χῶρον τῆς λείας πέτρας προσπελάζουσιν; Non assequor, quomodo Sophocles montem, cui nomen λείας πέτρας fuerit, dicere πέτραν νιφάδα potuerit. Itaque eam scholiastae sententiam unice probo, qua πέτρᾳ νιφάδι Aegaleus mons sive potius pars aliqua eius significata putatur. Idque verissime iam statuit Reisigius, quem vide in Enarr. p. CXXXVI. Puto autem eam a Sophocle hic viam significari, quam a Thucydide II 18 sqq. Archidamus, cum ab Oenoe Acharnas procederet, ingressus dicitur, de qua rectissime Thudichum ad hanc fab. v. 807 sq. exposuit. Diversa igitur itinera, quae Creontis manus in patriam refugiens et hoc carmine et supra v. 900 sq. ingredi potuisse significata est, haec puto fuisse. Poterant ex Colono meridiem versus Athenas se convertere et inde via sacra Oenoen petere, sic ut pars Aegalei eis dextra in parte esset Eleusina versus euntibus. Poterant vero etiam ex Colono septentrionem versus sive Acharnas versus refugere ita, ut circumita septentrionali Aegalei, quem dico, montis parte Oenoen versus tenderent; quo facto occidentalem partem Aegalei montis, quem dixi (τὸν ἑφέσπερον etc.), praeterire debebant. Iam hae diversae viae vix dubium est quin in campo Thriasio sive inter Eleusina et Oenoen in unam coierint; quem ipsum in locum properare equites peditesque Theseum puto voluisse, dicentem v. 900 sqq. ἔνθα δίστομοι μάλιστα συμβάλλουσιν ἐμπόρων ὁδοί. — Denique illud manifestum puto, πέτραν νιφάδα non eum dixisse montem Sophoclem, qui nive perpetua obrutus fuerit, sed in quo nivem serius quam in ceteris Atticae montibus solvi solere animadversum fuerit quique ideo νιφοπέτρα vel simili nomine appellatus fuerit.

V. 1056. πελῶσι] Futurum est. De accusativo, quocum πελάζειν iunctum, vide quae ad Philoct. 1126 sq. extr. adnotavi. Probabiliter Hartungius περῶσ' coniecit.

V. 1057. Οἰάτιδος ἐκ νομοῦ] Recte statuit Reisigius, esse hoc nomen ab Oea, demo Oeneidis, qui finitimus Aegaleo monti fuerit, deducendum. Praeterea puto, pascua illa, de quibus loquitur Sophocles, ab Athenis septentrionem versus, non procul ab Acharnis sita fuisse. Verum quod Hartungius invenit, εἰς νομόν, verbis τὸν ἑφέσπερον requiri videtur.

πώλοισιν ἢ ῥιμφαρμάτοις
φεύγοντες ἁμίλλαις.
ἁλώσεται· δεινὸς ὁ προσχώρων Ἄρης,
δεινὰ δὲ Θησειδᾶν ἀκμά.
πᾶς γὰρ ἀστράπτει χαλινός, πᾶσα δ' ὁρμᾶται κατὰ
ἀμπυκτήρια πώλων
ἄμβασις, οἳ τὰν Ἱππίαν
τιμῶσιν Ἀθάναν
καὶ τὸν πόντιον γαιάοχον
Ῥέας φίλον υἱόν.

(στροφὴ β'.)

ἔρδουσ', οὐ μέλλουσιν· ὡς
προμνᾶταί τί μοι
γνώμα, τάχ' ἐνδώσειν

V. 1058 sq. ῥιμφαρμάτοις — ἁμίλλαις] I. e. ἁμίλλαις ἁρμάτων ῥίμφα φευγόντων. Cfr. Matth. § 446 n. 3 c.

V. 1060. ἁλώσεται] In mente habet chorus Creontem, ut cuius ductu imperioque ista omnia a Thebanis gerantur. Itaque sensus verborum hic est: 'Vincetur Creon: gravis est incolarum huius loci Mars; grave Thesidarum robur'. Πρόσχωροι sunt qui Colonum habitant, vid. v. 493, Thesidae qui Athenas. HERM. Eleganter Meklerus ἑλῶσ' ἔται pro ἁλώσεται proposuit. Quod Athenienses Thesidae vocantur, de eo vide quae ad O. R. 1 adnotata sunt.

V. 1063 sqq. πᾶσα δ' — ἄμβασις] Pro κατὰ praepositione Hermannus participium, quale est χαλῶσ', positum fuisse suspicatur, ita ut laxatis remissisque frenis ruere equites dicantur. Schneidewinus καθεῖσ' coniecit, cui praetulerim μεθεῖσ'. Tum ex Bothii coniectura φάλαρα eieci, in libris post ἀμπυκτήρια additum. Dindorfius etiam πώλων, metro adversarium, expulit. Fortasse Sophocles scripsit ὁρμᾶται χαλῶσ' ἀμπυκτήρια στομίων. Ἄμπυκες vel ἀμπυκτῆρες lora esse, quibus frena in ore equi sustineantur, frontali instructa, a qua parte nomen ductum sit, Hermannus admonet, coll. schol. min. Aesch. Sept. c. Th. 448 κυρίως οἱ περὶ τὴν κεφαλὴν ἱμάντες τοῦ χαλινοῦ ἄμπυξ καλοῦνται.

V. 1065. ἄμβασις] Positum pro ἀναβάται. Hinc factum, ut οἳ poneret. Similiter dictum Hom. Il. V 623 δεῖσε δ' ὅγ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων.

V. 1065 sq. τὰν Ἱππίαν — Ἀθάναν] Vide quae de scena fabulae § 2 exposui.

V. 1068. Ῥέας monosyllabum est, ut est Hom. Il. XV 187 τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοί, οὓς τέκετο Ῥέα in libris plerisque.

V. 1069. ἔρδουσ' pro ἔρδουσιν cum Steinhartio, οὐ pro ἢ cum C. Waltero scripsi. Cfr. Phil. 567 δρώμεν', οὐ μέλλοντ' ἔτι, 1255 δρῶντα κοὐ μέλλοντ' ἔτι.

V. 1070 sq. προμνᾶταί τί μοι γνώμα] 'Praesagit mihi mens'. Haec vis verbi προμνᾶται convenit significationi verbi μνάομαι ex formis μνωομένῳ, μνώοντο apud Homerum obviis efficiendi. Nauckius coniecit προμᾶται et v. 1081 πανόπτα. Confer v. 316 ἢ γνώμη πλανᾷ;

V. 1071 sq. τάχ' ἐνδώσειν — πάθη] Ἐνδώσειν significat 're-

τᾶν δεινὰ τλασᾶν, δεινὰ δ' εὑρουσᾶν πρὸς
αὐθαίμων πάθη.
τελεῖ, τελεῖ Ζεύς τι κατ' ἆμαρ·
μάντις εἴμ' ἐσθλῶν ἀγώνων·
εἴθ' ἀελλαία ταχύρρωστος πελειὰς
αἰθερίας νεφέλας κύρσαιμ' αὐτῶν ἄνωθεν
αἰωρήσασα τοὐμὸν ὄμμα.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ἰὼ Ζεῦ, πάνταρχε θεῶν,
παντόπτα, πόροις
γᾶς τᾶσδε δαμούχοις
σθένει 'πινικείῳ τὸν εὔαγρον τελειῶσαι λόχον,

missura esse', eo sensu, quo corporis animique dolores 'remittere' dicuntur, i. e. 'sedari' aut 'decrescere'. Quam significationem, ut plerasque alias, communem habent ἀνιέναι et ἐνδιδόναι. Grammaticus apud Bekkerum p. 405 ἀνιέντα· ἐνδιδόντα. ἀνίησιν· ἐνδίδωσιν. Plura de ἐνδιδόναι Stephanus T. I. p. 996 aliique lexicographi. Hoc igitur dicit chorus: τάχα ἐνδώσει, ἢ ἀνήσει, ἢ παύσεται, τὰ πάθη τῶν παρθένων τῶν δεινὰ παθουσῶν. ELMSL. Ἐνδώσειν ex Turnebi coniectura scribi solet pro ἂν δώσειν. Nescio an praestet quod Buechelerus coniecit ἀντάσειν i. e. 'me occursurum esse puellis' sive 'mihi occursuras esse puellas'. De gen. ex ἀντάσειν apto cfr. Hom. Od. XVI 254 τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων. Αὐθαίμων pro αὐθομαίμων restituit Bothius.

V. 1074. κατ' ἆμαρ] Recte hoc Reisigius explicat: καθ' ἡμέραν τὴν νῦν.

V. 1076 sq. εἴθ' ἀελλαία ταχύρρωστος etc.] I. e. εἴθε πελειὰς εἴην σὺν ἀελλαίῳ τάχει ῥωομένη καὶ etc. Similia sunt quae ad Philoct. 1426 commemoravi exempla. De re cfr. orac. Sibyll. apud Plut. vit. Demosth. c. 19 τῆς ἐπὶ Θερμώδοντι μάχης ἀπάνευθε γενοίμην αἰετὸς ἐν νεφέεσσι καὶ ἠέρι θηήσασθαι.

V. 1077 sq. αἰθερίας νεφέλας — ὄμμα] αὐτῶν ἄνωθεν scripsi pro αὐτῶν δ' ἀγώνων praeeuntibus Hermanno, qui ἄνωθ' ἀγώνων, et F. Gu. Schmidtio, qui τῶνδ' ἄνωθεν coniecit. Praeterea αἰωρήσασα ex mea coniectura scripsi. Libri θεωρήσασα. Sensus est: 'utinam celerivola columba sim et in aetheria nube sedem habeam oculis super illis (certaminibus) suspensis' sive 'desuper illa certamina aspectans'. — In genere autem feminino participii αἰωρήσασα, pro quo masculinum restituendum putavit Reisigius, ut id ad chorum referretur, nullam offensionem esse satis docuit Doederlinus ad h. l. p. 489 sqq.

V. 1080 sq. πάνταρχε — παντόπτα] Coniuncta eadem vocabula Aristoph. Av. 1058 sq. ἤδη μοι τῷ παντόπτᾳ καὶ παντάρχᾳ θνητοὶ πάντες θύσουσ' εὐκταίαις εὐχαῖς.

V. 1082. γᾶς τᾶσδε δαμούχοις] Sic infra v. 1348 τῆσδε δημοῦχος χθονός. De plurali vide ad v. 290 sq.

V. 1084. σθένει 'πινικείῳ] Nomen σθένει, in libris ante τὸν εὔαγρον positum, cum Hermanno post δαμούχοις collocavi. Σθένει ἐπινικείῳ similiter dictum atque Trach. 186 σὺν κράτει νικηφόρῳ. De forma poetica ἐπινίκειος, pro qua vulgo ἐπινίκιος dicitur, confer ad Ant. 355.

σεμνά τε παῖς Παλλὰς Ἀθάνα.
καὶ τὸν ἀγρευτὰν Ἀπόλλω,
καὶ κασιγνήταν πυκνοστίκτων ὀπαδὸν
ὠκυπόδων ἐλάφων στέργω, διπλᾶς ἀρωγὰς
μολεῖν γᾷ τᾷδε καὶ πολίταις.

Ὦ ξεῖν' ἀλῆτα, τῷ σκοπῷ μὲν οὐκ ἐρεῖς,
ὡς ψευδόμαντις. τὰς κόρας γὰρ εἰσορῶ
τάσδ' ἆσσον αὖθις ὧδε προσπολουμένας.

ΟΙΔ. ποῦ, ποῦ; τί φής; πῶς εἶπας;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ πάτερ, πάτερ,.
τίς ἂν θεῶν σοι τόνδ' ἄριστον ἄνδρ' ἰδεῖν

Ibid. *τὸν εὔαγρον τελειῶσαι λόχον*] Nomine *λόχος* hic non locus, in quo quis collocatus est insidiandi causa, sed 'actio insidiandi', i. e. hoc loco impetus, quem Theseus facturus erat in manum Creontis, quae in insidiis collocata putabatur, significatur. Itaque *τὸν εὔ. τελ. λόχον* significat: 'perficere impetum' sive 'expeditionem ita, ut felix sit in capiendo, i. e. ut capiatur is, in quem fiat impetus'. Nam per prolepsin adiectum est *τὸν εὔαγρον*.

V. 1086. *τὸν ἀγρευτὰν*] Apollinem *ἀγρευτὴν* sive *ἀγραῖον* ab interfecto Pythone appellatum esse tradunt. Pausanias I 41, 5 *Ἀλκάθου μὲν οὖν καὶ τοῦ λέοντος, εἴτε ἐν τῷ Κιθαιρῶνι αὐτὸν εἴτε καὶ ἑτέρωθι ἀποκτείνας ναὸν Ἀγροτέρας Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος ἐποίησεν Ἀγραίου* (Megaris), *ἐς τοσόνδε ἔστω μνήμη*. BOTH.

V. 1087 sq. *πυκνοστίκτων — ἐλάφων*] De sollemni cervorum epitheto *στικτὸς* vide quae ad Philoct. 183 adnotata sunt. Cfr. Eur. Hipp. 218 *βαλιαῖς ἐλάφοις*, Alc. 584 *ποικιλόθριξ νεβρός*.

Ibid. *ὀπαδὸν ἐλάφων*] Confer Soph. Trach. 214 *Ἄρτεμιν — ἐλαφηβόλον*.

V. 1089. *στέργω*] 'Rogo, oro, amanter precor'. Sic Latini verbo 'amo' utuntur. Plautus Men. II 3, 71 *Sed scin quid te amabo ut facias.* III 3, 1 *Menaechme, amare te ait multum Erotium, ut hoc nunc una opera ad aurificem deferas.* BR. Vide etiam ad O. R. 11. Ceterum recte Hermannus: *διπλᾶς ἀρωγὰς* nemo non videt de Apolline et Diana dici. Ineptissime schol. *τουτέστι τῇ διπλῇ ἀρωγῇ· ὃ λέγει τῇ πόλει καὶ τοῖς πολίταις.* Videtur scribendum esse *διπλᾶς ἀρωγοὺς* vel de F. Gu. Schmidtii coniectura *διπλοῦς ἀρωγούς*.

V. 1091. *τῷ σκοπῷ*] I. e. *τῷ σκοποῦντι*, scil. pro Oedipo, *ἐμοί*. Non male Elmsleius scribendum *τὸν σκοπὸν* esse suspicatur. Tum ad *ψευδόμαντις* intellegendum *εἰμί*, dicitque hoc chorus respiciens sua ipsius verba, v. 1075 dicta: *μάντις εἴμ' ἐσθλῶν ἀγώνων*.

V. 1093. *προσπολουμένας*] Non simpliciter significat 'accedentes', sed accedentes cum comitatu famulorum, *ὀπαόνων*, quos Antigona dixit v. 1103. DINDORF. Cfr. usum verborum *δορυφορεῖσθαι*, *ῥαβδουχεῖσθαι*.

V. 1095 sq. *τίς ἂν θεῶν σοι — δοίη*] 'Utinam aliquis deorum

δοίη, τὸν ἡμᾶς δεῦρο προσπέμψαντά σοι;
OIΔ. ὦ τέκνον, ἦ πάρεστον;
ANT. αἵδε γὰρ χέρες
Θησέως ἔσωσαν φιλτάτων τ' ὀπαόνων.
OIΔ. προσέλθετ', ὦ παῖ, πατρί, καὶ τὸ μηδαμὰ
ἐλπισθὲν ἥξειν σῶμα βαστάσαι δότε.
ANT. αἰτεῖς ἃ τεύξῃ· σὺν πόθῳ γὰρ ἡ χάρις.
OIΔ. ποῦ δῆτα, ποῦ 'στον;
ANT. αἵδ' ὁμοῦ πελάζομεν.
OIΔ. ὦ φίλτατ' ἔρνη.
ANT. τῷ τεκόντι πᾶν φίλον.
OIΔ. ὦ σκῆπτρα φωτός.
ANT. δυσμόρου γε δύσμορα.
OIΔ. ἔχω τὰ φίλτατ'· οὐδ' ἔτ' ἂν πανάθλιος
θανὼν ἂν εἴην, σφῷν παρεστώσαιν ἐμοί.
ἐρείσατ', ὦ παῖ, πλευρὸν ἀμφιδέξιον
ἐμφύντε τῷ φύσαντι, κἀναπαύσατον

tibi conspiciendum duit optimum hunc virum!'

V. 1097. ὦ τέκνον, ἦ πάρεστον] Solam et hic et v. 1107 alloquitur Antigonam, quae pro se et Ismena, quae muta adstat, verba facit.

V. 1100. βαστάσαι] 'Contrectare'. Vide quae ad Philoct. 649 sq. adnotavimus.

V. 1101. σὺν πόθῳ γὰρ ἡ χάρις] I. e. σὺν πόθῳ γὰρ ταῦτά σοι χαριζόμεθα sive ἃ αὐταὶ ποθοῦμεν κελεύεις ἡμᾶς χαρίσασθαί σοι. Cfr. Phil. 1178 φίλα μοι φίλα ταῦτα παρήγγειλας ἑκόντι τε πράσσειν.

V. 1103. τῷ τεκόντι πᾶν φίλον] Recte admonet Reisigius modeste Antigonam coniugii calamitatem tangere, cum respondeat: 'parenti quidvis carum'. HERM.

V. 1104. ὦ σκῆπτρα φωτός] Brunckius φωτὸς —, quasi inceptam patris orationem interpellet filia. Malo φωτὸς eodem sensu accipere, quo τοῦδε τἀνδρὸς v. 649. ELMSL. De voc. σκῆπτρα vide v. 848.

V. 1105. ἔχω τὰ φίλτατ'] Liberos ita laudabant vel parentes, propinquos, ac necessarios; et poetae quidem frequenter, raro prosae orationis scriptores. Cfr. Valcken. ad Eur. Phoen. 437 et ad Hippol. p. 208. REIS.

V. 1106. θανὼν αν εἴην] Aliud quid requiri videtur: Meklerus coniecit αἰὼν ἂν εἴη, F. Gu. Schmidtius θάνοιμ' ἂν ἤδη. Possis etiam vel θνήσκων ἂν εἴην vel cum θανεῖν et παθεῖν saepe in libris permutentur, πανάθλια παθὼν ἂν εἴην scribere.

V. 1107 sq. ἐρείσατ' — φύσαντι] I. e. 'fulcite, o filiae, utrumque latus meum', sive, ut Brunckius reddit, 'applicaminor mihi utrumque ad latus, inhaerentes patri'. De ἀμφιδέξιον vide ad O. R. 1219, de ἐμφύντε vide Matth. § 436. Ceterum recte Reisigius: Notanda paronomasia ἐμφύντε τῷ φύσαντι. Tralaticium vero Homericum: ἐν δ' ἄρα οἱ φῦ χειρί.

V. 1108 sq. κἀναπαύσατον — πλάνου] Intellegendum με. Neque enim passiva significatione de filiabus dictum esse potest, quod saepe fit in imperativo παῦε. DINDORF.

τοῦ πρόσθ' ἐρήμου τοῦδε δυστήνου πλάνου.
καί μοι τὰ πραχθέντ' εἴπαθ' ὡς βράχιστ', ἐπεὶ
ταῖς τηλικαῖσδε σμικρὸς ἐξαρκεῖ λόγος.
ΑΝΤ. ὅδ' ἔσθ' ὁ σώσας· τοῦδε χρὴ κλύειν, πάτερ,
οὗ κἄστι τοὖργον· τοὐμὸν ὧδ' ἔσται βραχύ.
ΟΙΔ. ὦ ξεῖνε, μὴ θαύμαζε, πρὸς τὸ λιπαρὲς
τέκν' εἰ φανέντ' ἄελπτα μηκύνω λόγον.
ἐπίσταμαι γὰρ τήνδε τὴν ἐς τάσδε μοι
τέρψιν παρ' ἄλλου μηδενὸς πεφασμένην.
σὺ γάρ νιν ἐξέσωσας, οὐκ ἄλλος βροτῶν.
καὶ σοὶ θεοὶ πόροιεν, ὡς ἐγὼ θέλω,
αὐτῷ τε καὶ γῇ τῇδ'· ἐπεὶ τό γ' εὐσεβὲς
μόνοις παρ' ὑμῖν ηὗρον ἀνθρώπων ἐγὼ
καὶ τοὐπιεικὲς καὶ τὸ μὴ ψευδοστομεῖν.
εἰδὼς δ' ἀμύνω τοῖσδε τοῖς λόγοις τάδε.

Idem recte ἐρήμου explicat: 'liberorum praesidio carentis'. Herwerdenus coniecit τόνδε δύστηνον, Sehrwaldius τὸν πρόσθ' ἔρημον, Iebbius κἀναπνεύσατον τοῦ . . πλάνου.

V. 1113. οὗ κἄστι τοὖργον· τοὐμὸν ὧδ' pro καὶ σοί τε τοὖργον τοὐμὸν ex coniectura Wexii scripsi. Hermannus coniecit καὶ σοί τε τοὖργον τοῦτ' ἐμοί τ' ἔσται βραχύ, alii alia.

V. 1114 sq. μὴ θαύμαζε — λόγον] Πρὸς τὸ λιπαρὲς dictum ut πρὸς βίαν et similia, significans fere 'usque ad fastidium'. Accusativus τέκνα φανέντ' ἄελπτα (i. e. ἀέλπτως) aptus est ex notione, qua λόγον μηκύνειν dictum, μακρὰν λέγειν sive μακρηγορεῖν. Cfr. notam nostram ad El. 543 sq. Dicitur enim λέγειν τινὰ nonnumquam sic, ut significet non modo 'dicere aliquem', sed etiam 'dicere de aliquo', minime vero 'alloqui aliquem', quae quidem significatio aliena etiam ab hoc loco foret. Spectat enim λόγος μακρότερος ad ea, quae nunc cum Theseo collocuturus est Oedipus, non ad sermonem cum filiabus modo habitum. [Id minus probabile. Nam de liberis postea pauca dicit Oedipus. Excusare illum potius se de gratiis Theseo nondum actis, ex v. 1139 sqq. cognoscitur. De significatione 'alloqui aliquem' cfr. Ai. 764 αὐτὸν ἐννέπει, Eur. Herc. 963 πατὴρ δέ νιν . . ἐννέπει τάδε, Krueg. II § 46, 8, 1].

V. 1116. τήνδε τὴν ἐς τάσδε τέρψιν] 'Hanc de his voluptatem'. Libri exhibent τήνδε σὴν quod emendavit Musgravius.

V. 1118. νιν] i. e. αὐτάς, ut saepius apud Sophoclem. DIND.

V. 1119. ὡς ἐγὼ θέλω] Saepius utuntur Graeci scriptores, imprimis poetae, particula ὡς, ubi ὅσα, ἃ aut simile quid exspectes. SCHAEF. Cfr. Matth. § 485.

V. 1120. τό γ' εὐσεβὲς] I. e. τὴν εὐσέβειαν. Vide ad Philoct. v. 83.

V. 1122. τοὐπιεικὲς] 'Humanitatem'. Confert Schneidewinus Soph. fr. 709 ὃς οὔτε τοὐπιεικὲς οὔτε τὴν χάριν οἶδεν, μόνην δ' ἔστερξε τὴν ἁπλῶς δίκην.

V. 1123. εἰδὼς δ' — τάδε] Explicant 'expertus autem haec his verbis rependo' et de verbo ἀμύνειν comparant Phil. 602. Sed ea quae sequuntur commendant hanc interpretationem: 'expertus famae qua ea quae dixi vulgata

ἔχω γὰρ ἅχω διὰ σὲ κοὐκ ἄλλον βροτῶν.
καί μοι χέρ', ὦναξ, δεξιὰν ὄρεξον, ὡς
ψαύσω, φιλήσω τ', εἰ θέμις, τὸ σὸν κάρα.
καίτοι τί φωνῶ; πῶς σ' ἂν ἄθλιος γεγὼς
θιγεῖν θελήσαιμ' ἀνδρός, ᾧ τίς οὐκ ἔνι
κηλὶς κακῶν ξύνοικος; οὐκ ἔγωγέ σε,
οὐδ' οὖν ἐάσω. τοῖς γὰρ ἐμπείροις κακῶν
μόνοις οἷόν τε συνταλαιπωρεῖν τάδε.
σὺ δ' αὐτόθεν μοι χαῖρε, καὶ τὰ λοιπά μου
μέλου δικαίως, ὥσπερ ἐς τόδ' ἡμέρας.

sunt hac professione suffragor' sive 'mea fortuna has laudes Atheniensium comprobo'. De ἀμύνω τάδε cfr. ad O. R. 259 sq.

V. 1124. διὰ σὲ] Theseum in causa fuisse ait Oedipus, ut liberos recuperaret, ita ut διὰ σὲ sit 'tuo beneficio'. Quod ipsum latine etiam *propter te* dici solet, veluti in Cic. or. Miloniana § 58 *quod enim praemium satis magnum est tam benevolis, tam bonis, tam fidelibus servis, propter quos vivit?* pro Rosc. Am. § 63 *qui tantum immanitate bestias vicerit, ut propter quos hanc suavissimam lucem aspexerit, eos indignissime luce privarit.* Ad quem locum vide Matth. et Viger. p. 587 sq.

V. 1126. εἰ θέμις] Quo sensu hoc dixerit, explicat ipse verbis sqq. πῶς — ξύνοικος;

V. 1127. ἄθλιος γεγώς] Cfr. ad v. 797. πῶς σ' pro πῶς δ' ex Hermanni coniectura scripsi. Dindorfius coniecit πῶς ἂν ἁγνὸν ὄντα σέ, Meklerus πῶς δ' ἂν ἔρνος Αἰγέως, cui praetulerim πῶς δ' ἂν Αἰγέως γόνον.

V. 1128 sq. ᾧ — ξύνοικος] Se ipsum dicit Oedipus; estque τίς οὐκ ἔνι κηλὶς κακῶν dictum pro 'nulla non inest macula scelerum'. De κηλὶς κακῶν vide ad O. R. 806, de ξύνοικος vide ad huius fab. v. 511 et O. R. 1178 sq. Ceterum contulit apte Dindorfius O. R. 838 βαίην ἄφαντος πρόσθεν ἢ τοιάνδ' ἰδεῖν κηλῖδ' ἐμαυτῷ ξυμφορᾶς ἀφιγμένην et 1384 τὸν ἐκ θεῶν φανέντ' ἄναγνον καὶ γένους τοῦ Λαΐου· τοιάνδ' ἐγὼ κηλῖδα μηνύσας ἐμὴν ὀρθοῖς ἔμελλον ὄμμασιν τούτους ὁρᾶν;

V. 1129 sq. οὐκ ἔγωγέ σε — ἐάσω] Recte Hermannus: plene dicta sententia haec est: οὐκ ἔγωγέ σε θελήσαιμ' ἂν θιγεῖν ἐμοῦ, οὐδ' οὖν ἐάσω, εἰ αὐτὸς βούλοιο θιγεῖν.

V. 1130. sq. τοῖς γὰρ — τάδε] Redditur his verbis ratio membri proxime praecedentis, οὐκ ἔγωγε — ἐάσω, sensusque eorum hic est: 'soli enim ii, qui mala experti sunt (sive malis exerciti), has in quas ego coniectus sum miserias mecum ferre possunt'. Quod ita dicit Oedipus, ut intellegendum spectatoribus relinquat, fieri non posse, quin cum contagione corporis sui aliqua contagio miseriarum suarum coniuncta sit. Pro ἔμπειρος κακῶν libri exhibent ἐμπείροις βροτῶν, quod emendavit Nauckius. Postremo patet, nomine ἐμπείροις κακῶν significari liberos Oedipi.

V. 1132. αὐτόθεν] Dindorfius: 'ab eo loco, ubi sto, a te nonnihil remotus'. Aptius videtur: 'ab eo loco quo stas, non ad me (caecum) propius admotus'. Tum χαῖρε idem est atque 'salvere te iubeo', vel quasi 'animo amplexor'.

V. 1132 sq. τὰ λοιπά μου μέλου] Duplicem structuram et ἐμοὶ μέλεται τοῦδε et ἐγὼ μέλομαι τοῦδε, ut ἐπιμέλομαι vel ἐπιμε-

ΘΗΣΕΥΣ.

οὔτ' εἴ τι μῆκος τῶν λόγων ἔθου πλέον,
τέκνοισι τερφθεὶς τοῖσδε, θαυμάσας ἔχω,
οὔτ' εἰ πρὸ τοὐμοῦ προὔλαβες τὰ τῶνδ' ἔπη·
βάρος γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ἐκ τούτων ἔχει.
οὐ γὰρ λόγοισι τὸν βίον σπουδάζομεν
λαμπρὸν ποεῖσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς δρωμένοις.
δείκνυμι δ'· ὧν γὰρ ὤμοσ' οὐκ ἐψευσάμην
οὐδέν σε, πρέσβυ. τάσδε γὰρ πάρειμ' ἄγων
ζώσας, ἀκραιφνεῖς τῶν κατηπειλημένων.
χὤπως μὲν ἀγὼν ᾑρέθη, τί δεῖ μάτην
κομπεῖν, ἅ γ' εἴσῃ καὐτὸς ἐκ ταύταιν ξυνών;
λόγος δ' ὃς ἐμπέπτωκεν ἀρτίως ἐμοὶ
στείχοντι δεῦρο, συμβαλοῦ γνώμην· ἐπεὶ
σμικρὸς μὲν εἰπεῖν, ἄξιος δὲ θαυμάσαι.
πρᾶγος δ' ἀτίζειν οὐδὲν ἄνθρωπον χρεών.

ΟΙΔ. τί δ' ἔστι, τέκνον Αἰγέως; δίδασκέ με,

λοῦμαι, exemplis illustrat Valck. ad Eur. Phoen. 764. REIS.

V. 1136. πρὸ τοὐμοῦ] Id est πρὸ τοῦ ἐμοῦ ἔπους. Sensus est: 'quod cum his prius quam mecum verba fecisti'.

V. 1140. δείκνυμι δ'] Vide quae ad v. 144 adnotavi. De ἐψευσάμην οὐδέν σε confert Schneidewinus Eur. Alc. 808 εἰ μή τι σός με δεσπότης ἐψεύσατο. Ceterum recte Reisigius: sua sponte Theseus promissis suis vim iurisiurandi vel sine ulla formula inesse voluit v. 651. Cfr. 1039 sqq.

V. 1142. ἀκραιφνεῖς τῶν κατηπειλημένων] Reisigius: 'a periculis intentatis incolumes'.

V. 1143. ἀγὼν ᾑρέθη] Dictum hoc ut μεγάλα πρήγματα μεγάλοισι κινδύνοισι ἐθέλει καταιρέεσθαι, 'ad felicem eventum perduci', Herodot. VII 50, 2, ἀγῶνας τοὺς μεγίστους συγκαταιρέει IX 35. Hinc idem fere est quod νικᾶν ἀγῶνα. MATTHIAE. Cfr. Plutarch. Cimon. c. 13 Κίμων δ', ὥσπερ ἀθλητὴς δεινός, ἡμέρᾳ μιᾷ δύο καθῃρηκὼς ἀγωνίσματα etc.

V. 1144. ἅ γ' εἴσῃ] Consulto Sophocles h. l. omittere videtur occasionem inserendae episodi epicae, quod ornandi genus cum alii tragici, tum ipse alias non magnopere aspernari consuevere. Ex puellis enim primum exegerat Oedipus pugnae narrationem. Harum responso reiectus ad Theseum, a Theseo rursum ad filias reicitur. Nec ulla amplius fit huius rei mentio. DOED. De addito participio ξυνών vide ad Ai. 259.

V. 1145 sq. λόγος δ' ὃς — γνώμην] Sensus videtur esse: qui mihi rumor huc venienti modo allatus est [sive quae mihi res huc venienti modo nuntiata est, de ea], de eo tuam tecum reputa sententiam, i. e. vide, quid tibi statuendum sit. HERM. De nominativo λόγος vide Pors. ad Eur. Or. v. 1645. Krueg. I § 51, 10, 9.

V. 1147. σμικρὸς μὲν εἰπεῖν] Similiter O. R. 1210 ὁ μὲν τάχιστος τῶν λόγων εἰπεῖν τε καὶ μαθεῖν.

V. 1148. πρᾶγος δ' ἀτίζειν etc.] Scholiasta: ἄνθρωπον δέ, φησίν, ὄντα οὐ δεῖ πρᾶγμά τι κακίζειν.

ὡς μὴ εἰδότ' αὐτὸν μηδὲν ὧν σὺ πυνθάνῃ.
ΘΗΣ. φασίν τιν' ἡμῖν ἄνδρα, σοὶ μὲν ἔμπολιν
οὐκ ὄντα, συγγενῆ δέ, προσπεσόντα πως
βωμῷ καθῆσθαι τῷ Ποσειδῶνος, παρ' ᾧ
θύων ἔκυρον, ἡνίχ' ὡρμώμην ἐγώ.
ΟΙΔ. ποδαπόν; τί προσχρῄζοντα τῷ θακήματι;
ΘΗΣ. οὐκ οἶδα πλὴν ἕν. σοῦ γάρ, ὡς λέγουσί μοι,
βραχύν τιν' αἰτεῖ μῦθον οὐκ ὄγκου πλέων.
ΟΙΔ. ποῖόν τιν'; οὐ γὰρ ἥδ' ἕδρα σμικροῦ λόγου.
ΘΗΣ. σοί φασιν αὐτὸν ἐς λόγους ἐλθεῖν μολόντ'
αἰτεῖν, ἀπελθεῖν τ' ἀσφαλῶς τῆς δεῦρ' ὁδοῦ.

V. 1150. *ὧν σὺ πυνθάνῃ*] 'Eorum, quae tu audivisti'.

V. 1151 sqq. Schol. *καθ' ὑπόθεσιν ἱκετεύει ὁ Πολυνείκης πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι τὸν Οἰδίπουν κατά τι λόγιον ἐμπεσόν, ὅτι πρὸς οὓς ἂν γένοιτο ὁ Οἰδίπους, κρατήσουσι τῆς βασιλείας· τοῦτο οὖν ἀγγέλλει ὁ Θησεύς.*

V. 1151. *σοὶ μὲν ἔμπολιν οὐκ ὄντα*] 'Non civem quidem tuum', sed Argivum propter ductam Argivi regis filiam. Cfr. v. 1162. BOTH. Tum *πως* recte interpretatur Reisigius: 'nescio qua de causa', coll. Trach. 695 *ῥίψασά πως*.

V. 1152. *προσπεσόντα*] De usu huus verbi ad Ai. 1154 diximus.

V. 1154. Schol. *ἔκυρον· ἀντὶ τοῦ ἐκύρουν, ταὐτὸν τῷ ἐτύγχανον.*

Ibid. *ἡνίχ' ὡρμώμην ἐγώ*] *Ἡνίκα* non ad proxima verba *παρ' ᾧ θύων ἔκυρον*, sed ad superiora *προσπεσόντα καθῆσθαι* spectat. Verba igitur *ἡνίχ' ὡρμώμην ἐγώ* interpretor 'dum aberam ego' [immo 'dum huc properabam']. ELMSL. Mihi quae collocatione verborum commendatur interpretatio non abhorrere videtur a sensu. Nam verba 'ubi sacra faciebam cum huc contendebam' quivis facile intellegit hoc sensu: 'unde a sacris huc contendi'.

V. 1156. *οὐκ οἶδα πλὴν ἕν*] Eadem verba apud Euripidem reperiri monet Schneidewinus El. 627, 752, Herc. 1143, Suppl. 933, Hippol. 599, Ion. 311.

V. 1157. *οὐκ ὄγκου πλέων*] 'Non magni momenti'.

V. 1158. *οὐ γὰρ ἥδ' ἕδρα σμ. λόγου*] Herodot. I 120 *λόγου οὐδενὸς γινόμεθα πρὸς Περσέων.* Idem III 4 *ἐόντα λόγου οὐ σμικροῦ.* Vide et c. 139. MUSGR. Est autem *ἥδε ἕδρα* 'arae illius occupatio, sessio'. Cfr. O. R. 13, Ai. 822. Negat Oedipus quemquam exiguae rei causa ad aram Neptuni considere solere.

V. 1159 sq. *σοί — ἀπελθεῖν τ.'*] Structura verborum haec est: *φασὶν αὐτὸν αἰτεῖν μολόντα ἐλθεῖν σοὶ ἐς λόγους* ('tecum colloqui') *ἀπελθεῖν τε* etc. De *μολόντ'* vide ad v. 17. Elisionis in vocabulo trisyllabo admodum mirae tollendae causa Vauvilliersius *μόνον* coniecit.

V. 1160. *ἀσφαλῶς τῆς δεῦρ' ὁδοῦ*] Genetivi ex *σφάλλεσθαι* apti exempla attulit Matth. § 338, qui tamen quam rationem huius structurae explicandae iniit, eam minime probo. Quid autem sit *ἀσφαλῶς τῆς δεῦρ' ὁδοῦ*, ipse explicat Polynices v. 1283 *διδοὺς ἐμοὶ λέξαι τ' ἀκοῦσαί τ' ἀσφαλεῖ ξὺν ἐξόδῳ.* Sed fortasse *τῆς δ. ὁδοῦ* rectius cum *ἀπελθεῖν* coniungitur, ut *ἀπελθεῖν τῆς*

ΟΙΔ. τίς δῆτ' ἂν εἴη τήνδ' ὁ προσθακῶν ἕδραν;
ΘΗΣ. ὅρα κατ' Ἄργος εἴ τις ὑμὶν ἐγγενὴς
ἔσθ', ὅστις ἄν σου τοῦτο προσχρῄζοι τυχεῖν.
ΟΙΔ. ὦ φίλτατε, σχὲς οὗπερ εἶ.
ΘΗΣ. τί δ' ἔστι σοι;
ΟΙΔ. μή μου δεηθῇς.
ΘΗΣ. πράγματος ποίου; λέγε.
ΟΙΔ. ἔξοιδ' ἀκούων τῶνδ', ὅς ἐσθ' ὁ προστάτης.
ΘΗΣ. καὶ τίς ποτ' ἐστίν, ὅν γ' ἐγὼ ψέξαιμί τι;
ΟΙΔ. παῖς οὑμός, ὦναξ, στυγνός, οὗ λόγων ἐγὼ
ἄλγιστ' ἂν ἀνδρῶν ἐξανασχοίμην κλύων.
ΘΗΣ. τί δ'; οὐκ ἀκούειν ἔστι, καὶ μὴ δρᾶν, ἃ μὴ
χρῄζεις; τί σοι τοῦθ' ἐστὶ λυπηρὸν κλύειν;
ΟΙΔ. ἔχθιστον, ὦναξ, φθέγμα τοῦθ' ἥκει πατρί·
καὶ μή μ' ἀνάγκῃ προσβάλῃς τάδ' εἰκαθεῖν.
ΘΗΣ. ἀλλ' εἰ τὸ θάκημ' ἐξαναγκάζει, σκόπει,

δεῦρ' ὁδοῦ similiter dicatur atque ἀνάξας πεσήματος Eur. Iph. T. 315 et significet 'abire hoc loco cum huc venerit'. De verbis ἡ δεῦρ' ὁδός confer v. 663 τὸ δεῦρο πέλαγος. Xenoph. Cyr. V 1, 22 τῆς πρὸς ἐμὲ ὁδοῦ, ibid. § 25 τῆς δεῦρο στρατείας.

V. 1161. τήνδ' ὁ προσθακῶν ἕδραν] Vide quae ad O. R. v. 2 adnotavimus.

V. 1164. σχὲς οὗπερ εἶ] 'Ne ultra progredere oratione'. De σχὲς comparat Elmsleius Eur. Hec. 962 σὺ δ' εἴ τι μέμφῃ τῆς ἐμῆς ἀπουσίας, σχές. Hipp. 1354 σχές, ἀπειρηκὸς σῶμ' ἀναπαύσω. Iph. A. 1467 σχές, μή με προλίπῃς. Cum libri exhibeant ὦ φίλτατ' ἴσχες, Doederlinus coniecit ὦ φίλτατ', ἴσχε σ' idque eis quae J. Hilbergius in libro qui inscribitur 'Das Princip der Silbenwägung und die daraus entspringenden Gesetze der Endsilben in der griech. Poesie' Vindobonae 1879 edito docuit, vel maxime commendatur.

V. 1165. μή μου δεηθῇς — πράγματος] Δεηθῆναι cum duplici genetivo constructum ut apud Herodotum V 40 γυναικὸς τῆς ἔχεις οὐ προσδεόμεθα τῆς ἐξέσιος. VIII 144 οὐδὲν ποιήσομεν τῶν ἐκεῖνος ἡμέων προσεδέετο. DINDORF.

V. 1166. ἀκούων τῶνδ'] Recte Reisigius τῶνδε de filiabus Oedipi dictum vidit, respicique ea, quae Ismene v. 377 sq. narravit, quorum recordari Oedipum, viri Argivi mentione facta. HERM. Fortasse τοῖνδ' scribendum est. Προστάτης, Schaeferus inquit, est 'supplex'; deducitur a προστῆναι. Electr. 1378 λιπαρεῖ προὔστην χερί. Hartungius coniecit πρόστροπος. Cfr. ad v. 1273.

V. 1167. ὅν γ' ἐγὼ ψέξαιμί τι] Omissae ἂν particulae exempla similia collegit Matth. § 515 not. § 528 not. et Krueg. II § 54, 3, 8.

V. 1171. τοῦδ' pro τοῦτ' Elmsleius restituit.

V. 1173. μή μ' ἀνάγκῃ προσβάλῃς] Proprie: 'ne me obicias necessitati', i. e. 'ne mihi necessitatem imponas'. Tum εἰκαθεῖν iunctum cum accusativo τάδε, quod idem hic significat atque πείθεσθαι. Conf. Ai. 1215.

V. 1174 sq. Coniungeremus

μή σοι πρόνοι' ᾖ τοῦ θεοῦ φυλακτέα.
ANT. πάτερ, πιθοῦ μοι, κεἰ νέα παραινέσω.
τὸν ἄνδρ' ἔασον τόνδε τῇ θ' αὑτοῦ φρενὶ
χάριν παρασχεῖν, τῷ θεῷ θ' ἃ βούλεται·
καὶ νῷν ὕπεικε τὸν κασίγνητον μολεῖν.
οὐ γάρ σε, θάρσει, πρὸς βίαν παρασπάσει
γνώμης, ἃ μή σοι ξυμφέροντα λέξεται.
λόγων δ' ἀκοῦσαι τίς βλάβη; τά τοι κακῶς
ηὑρημέν' ἔργα τῷ λόγῳ μηνύεται.
ἔφυσας αὐτόν· ὥστε μηδὲ δρῶντά σε
τὰ τῶν κακίστων κἀσεβεστάτων, πάτερ,

σκόπει εἰ .. ἐξαναγκάζει ut Ant. 41 εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσῃ σκόπει, nisi alterum enuntiatum sequeretur. Sed fortasse v. 1175 spurius est.

V. 1175. τοῦ θεοῦ] Ad cuius aram supplex consederat Polynices.

V. 1177 sq. τὸν ἄνδρ' — βούλεται] Manifestum est, verba τὸν ἄνδρα τόνδε non ad hominem absentem, Polynicem, sed ad Theseum praesentem referenda esse. Accedit, quod prorsus improbabile est, Antigonam, quem statim post τὸν κασίγνητον appellat, eum hic τὸν ἄνδρα τόνδε vel potius ἐκεῖνον appellaturam fuisse. Postremo quis non ex ipsa verborum collocatione τὸν ἄνδρ' ἔασον τόνδε — καὶ νῷν ὕπεικε —, intellegit, significatum esse debere nomine τοῦ ἀνδρὸς τοῦδε eum virum, qui pariter atque Antigona et Ismene pro Polynice deprecetur? Itaque sensus horum versuum hic est: 'sine Theseum et suo ipsius animo et deo gratum facere quod vult'. Volebat autem hoc, ut liceret Polynici ad colloquium Oedipi venire, sic existimans, recusari hoc ab Oedipo non posse, quin et humanitatem violaret et religionem. Ceterum dubitari non potest, quin ad verba τῷ θεῷ τε non unum verbum παρασχεῖν, sed coniuncta verba χάριν παρασχεῖν referenda sint, ita ut accusativus ἃ βούλεται scil. ὁ Θησεύς, aptus sit ex ipsis illis verbis χάριν παρέχειν, in quo nihil est offensionis, si quidem illa idem atque unum verbum χαρίζεσθαι significant.

V. 1179. καὶ νῷν ὕπεικε etc.] De infinitivo confert Reisigius Ai. 804 σπεύσαθ' οἱ μὲν Τεῦκρον — μολεῖν. Vide Matth. § 532 d, § 535 c not. 1.

V. 1181. λέξεται] Recte Hermannus passivum esse monuit, adlegato Pors. ad Hec. 297. De ξυμφέροντα vide ad v. 1342.

V. 1182. κακῶς ex coniectura Hermanni scripsi. Libri καλῶς.

V. 1184 sqq. ὥστε μηδὲ — κακῶς] μηδὲ cum Dawesio scripsi pro μήτε. Prius pronomen σὲ ex δρῶντα aptum, alterum subiectum verbi ἀντιδρᾶν est. De sententia confert Schneidewinus El. 770 οὐδὲ γὰρ κακῶς πάσχοντι μῖσος ὧν τέκῃ προσγίγνεται.

V. 1185. κακίστων κἀσεβεστάτων] Genere masculino dicta. Ceterum conferunt Plat. Leg. X p. 907 B κινδυνεύει κεκρίσθαι δικαιότατα κάκιστός τε εἶναι καὶ ἀσεβέστατος. Ceterum κἀσεβεστάτων cum Toupio (Opusc. I p. 323) scripsi pro δυσσεβεστάτων. Videndum autem ne hic v. interpolatoris sit ea quae desiderabat supplentis. Omisso autem hoc versu ex proximo v. δρῶντα κακῶς intellegitur quod aptius videtur quam illa per superlationem dicta τὰ τῶν κακίστων κἀσεβεστάτων. Meinekius v. 1184—1186 spurios iudicavit, alii v. 1184—1195 ei-

θέμις σέ γ' εἶναι κεῖνον ἀντιδρᾶν κακῶς.
ἀλλ' ἔασον. εἰσὶ χἀτέροις γοναὶ κακαὶ
καὶ θυμὸς ὀξύς, ἀλλὰ νουθετούμενοι
φίλων ἐπῳδαῖς ἐξεπᾴδονται φύσιν.
σὺ δ' εἰς ἐκεῖνα, μὴ τὰ νῦν, ἀποσκόπει,
πατρῷα καὶ μητρῷα πήμαθ' ἅπαθες·
κἂν κεῖνα λεύσσῃς, οἶδ' ἐγώ, γνώσῃ κακοῦ
θυμοῦ τελευτήν, ὡς κακὴ προσγίγνεται.
ἔχεις γὰρ οὐχὶ βαιὰ τἀνθυμήματα,
τῶν σῶν ἀδέρκτων ὀμμάτων τητώμενος.
ἀλλ' ἡμὶν εἶκε. λιπαρεῖν γὰρ οὐ καλὸν
δίκαια προσχρῄζουσιν, οὐδ' αὐτὸν μὲν εὖ
πάσχειν, παθόντα δ' οὐκ ἐπίστασθαι τίνειν.
ΟΙΔ. τέκνον, βαρεῖαν ἡδονὴν νικᾶτέ με
λέγοντες· ἔστω δ' οὖν ὅπως ὑμῖν φίλον.
μόνον, ξέν', εἴπερ κεῖνος ὧδ' ἐλεύσεται,
μηδεὶς κρατείτω τῆς ἐμῆς ψυχῆς ποτε.

ciunt. Versus quidem 1187—1189 magnam suspicionem movent.

V. 1186. *θέμις σέ γ' εἶναι* etc.] Indeclinabile *θέμις* esse in formula *θέμις εἶναι* primus intellexit Buttmannus gr. ampl. T. I p. 232 allato Platon. Gorg. p. 505 C *ἀλλ' οὐδὲ τοὺς μύθους φασὶ μεταξὺ θέμις εἶναι καταλείπειν.* Cui addidit Elmsleius Aesch. Suppl. 338 *πότερα κατ' ἔχθραν, ἢ τὸ μὴ θέμις λέγεις;* et Xenoph. Oecon. II 11 *πῶς θέμις εἶναί σοι καὶ ἐκ πολέμου σώζεσθαι;*

V. 1187. *ἔασον*] *ἔασον*, quod pro *αὐτὸν* (*αὑτὸν*) scripsi cum editore Londin. a. 1722, bisyllabum est. Cfr. O. R. 1451 et Ant. v. 95.

V. 1193. *τελευτήν, ὡς κακὴ προσγ.*] Vide Matth. § 296, de re confer v. 437 sqq. et 854.

V, 1194. *ἔχεις — τἀνθυμήματα*] Id est: 'non enim levia sunt quae habes huius rei monita'. Sic *ἐνθύμημα* hac ipsa fabula usurpatum supra v. 292. Melius haec Antigona pro singulari in patrem verecundia patri ex eis quae praecedunt verbis intellegenda reliquisset. Itaque non iniuria suspicere, ab alio quam a Sophocle v. 1194 sq. additos esse.

V. 1195. *τῶν σῶν ἀδέρκτων* etc.] Per prolepsin adiectum nomen *ἀδέρκτων*, de qua vide ad v. 1083.

V. 1196 sq. *λιπαρεῖν — προσχρῄζουσιν*] Est hic *λιπαρεῖν* 'obstinatum esse, non cedere'. Tum *προσχρῄζουσι* pariter ad Antigonam Ismenamque et ad Theseum referendum est. [Aptum potius *προσχρῄζουσιν* ex *καλόν*, ut sensus sit: 'non decet eos qui iusta flagitant assidue precari'].

V. 1197 sq. *εὖ πάσχειν*] Significantur beneficia a Theseo in Oedipum collata, quod et ipsum benigne excepit et filias eius contra Creontem tuitus est.

V. 1198. Schol. *τίνειν· ἀντὶ τοῦ ἀμείβεσθαι.* Vide v. 225.

V. 1199. *βαρεῖαν ἡδονὴν νικᾶτέ με*] Singulari brevitate dictum hoc sensu: *νικᾶτέ με νίκην βαρεῖαν ἐμοί, ἡδεῖαν δ' ὑμῖν.*

V. 1202. *μηδεὶς — ποτε*] Id est 'ne quis invitum me cogat', ut interpretatur Vitus Winshemius. Metuebat enim Oedipus, ne Poly-

ΘΗΣ. ἅπαξ τὰ τοιαῦτ', οὐχὶ δὶς χρῄζω λέγειν,
ὦ πρέσβυ· κομπεῖν οὐχὶ βούλομαι· σὺ σῶς
ὢν ἴσθ', ἐάν περ κἀμέ τις σῴζῃ θεῶν.

(στροφή.)

ΧΟΡ. Ὅστις τοῦ πλέονος μέρους
χρῄζει τοῦ μετρίου παρεὶς
ζώειν, σκαιοσύναν φυλάσ-
σων ἐν ἐμοὶ κατάδηλος ἔσται.
ἐπεὶ πολλὰ μὲν αἱ μακραὶ
ἁμέραι κατέθεντο δὴ
λύπας ἐγγυτέρω, τὰ τέρ-

nices quoque id ageret, ut se ab hoc loco abduceret. Id et Thesei verba v. 1170 sq. et Antigonae v. 1180 arguunt, Polynicesque ipse v. 1337 comprobat. HERM.

V. 1203. λέγειν scripsi pro κλύειν. Nam Theseum apparet eorum quae v. 656 sq. et 1040 dixit rationem habere.

V. 1204 sq. Verba κομπεῖν οὐχὶ βούλομαι per parenthesin dicta sunt. Tum σὺ σῶς ὢν scripsi. La habet σv δὲ σῶν ἴσθι, super σv δὲ scripto δέ σε. Pro σῶν scribendum esse σῶς iam Scaligerus monuit. Dindorfius σὺ δ' ὢν σῶς ἴσθ' coniecit. Sed ex eo ipso error natus esse videtur quod cum antea ex λέγειν ortum esset κλύειν, hic particula δὲ desiderabatur et σῶς ὢν in σῶν coibat. — Theseus recedere putandus est ad aram Neptuni, ut et sacra inhibita (v. 888) perficiat (cfr. v. 1494 sq.) et Polynicem ad Oedipum admittat (vid. v. 1286 sq.).

V. 1206—1243. Chorus Oedipi, senis miserrimi, molestias contemplatus, qui vixdum receptis, quae a Creonte vi raptae erant, filiabus suis rursus adventu filii infestissimi maximo dolore affectus esset, cum totius vitae humanae, tum maxime senectutis, qua ipse premebatur, mala gravissima luget. Ceterum in hoc quoque carmen cadit quod ad O. R. 836—881 observavi.

V. 1206 sqq. ὅστις τοῦ πλέονος μέρους χρῄζει — ζώειν] Ab uno eodemque verbo χρῄζει aptus et genetivus est substantivi τοῦ μέρους et infinitivus ζώειν, de qua dicendi forma cfr. Eur. Med. 1399 φιλίου χρῄζω στόματος προσπτύξασθαι et vide Krueg. II § 61, 6, 5. Idem fere quod hic dixit Sophocles, sic extulit Ai. 473 αἰσχρὸν γάρ, ἄνδρα τοῦ μακροῦ χρῄζειν βίου, κακοῖσιν ὅστις μηδὲν ἐξαλλάσσεται.

V. 1207. τοῦ μετρίου παρεὶς] Pro genetivo exspectes accusativum, veluti dixit Plato de Legg. III p. 691 ἐάν τις μείζονα διδῷ τοῖς ἐλάττοσι δύναμιν, παρεὶς τὸ μέτριον. Sed intellegendum est τοῦ μετρίου χρῄζειν παρείς.

V. 1208 sq. σκαιοσύναν φυλάσσων] Similiter dictum atque θυμόν, γλῶσσαν, νοῦν τρέφειν. Ai. 1124, Ant. 1089. MUSGR. De ἐν ἐμοί, quod est 'me iudice', cfr. Trach. 580 ed. meae.

V. 1210 sqq. πολλὰ μὲν — ἐγγυτέρω] Insolentior dicendi forma est, ita ut ambigas, utrum λύπας pro accusativo habendum sit ex verbo κατέθεντο aptum et πολλὰ idem significet atque πολλάκις an, quod magis probatur, πολλὰ sit accusativus obiecti et λύπας genetivus pendens ex adverbio ἐγγυτέρω. Illud tamen dubitari non potest, quin hanc sententiam poeta extulerit, quo quis diutius vivat, eo plures ei perferendos dolores esse. Ceterum αἱ μακραὶ ἁμέραι idem est atque 'longa aetas', ut dixit Verg. Aen. X 549 *longi anni*.

V. 1212 sq. τὰ τέρποντα —

πονται δ' οὐκ ἂν ἴδοις ὅπου,
ὅταν τις ἐς πλέον πέσῃ
τοῦ θέλοντος· ὁ δ' ἐπίκουρος
ἰσοτέλεστος,
Ἄϊδος ὅτε μοῖρ' ἀνυμέναιος,
ἄλυρος, ἄχορος ἀναπέφηνε,
θάνατος ἐς τελευτάν.

(ἀντιστροφή.)

μὴ φῦναι τὸν ἅπαντα νι-
κᾷ λόγον· τὸ δ', ἐπεὶ φανῇ,
βῆναι κεῖθεν, ὅθεν περ ἥ-
κει, πολὺ δεύτερον ὡς τάχιστα.
ὡς εὖτ' ἂν τὸ νέον παρῇ
κούφας ἀφροσύνας φέρον,

ὅπου] Id est 'laeta vero ubi sint vix videas', i. e. 'laeta vero vix videas'. De ὅπου sic usurpato confer Ai. 33, 103, 890, O. R. 926, Ant. 318.

V. 1214 sq. ὅταν τις — τοῦ θέλοντος] 'Ubi quis in maiorem inciderit cupiditatem', i. e. ubi quis longioris vitae cupiditate flagrabit. Nam ἐς πλέον τοῦ θέλοντος dictum pro ἐς πλέον τοῦ θελήματος. Nisi scripsit Sophocles, quod Reiskius suspicatus est, τοῦ δέοντος.

V. 1215—1219. ὁ δ' ἐπίκουρος pro οὐδ' ἔπι κοῦρος scripsit Hermannus sensum hunc esse monens: 'sed adiutrix, cum communis omnibus Orci illaetabilis Parca apparet, postremo mors est'. Sed videtur ἰσοτέλεστος cum ἐπίκουρος coniungendum esse hoc sensu: 'senectus multa habet molesta, nihil quod oblectet, ita ut mors postremo, tristissima sors, miseriae sit communis adiutrix.

V. 1120 sqq. μὴ φῦναι — ὡς τάχιστα] Eiusdem sententiae sunt haec Theognidis 425 πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον, μηδ' ἐσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἠελίου· φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι, καὶ κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπιεσσάμενον. Herodot. I 31 διέδεξέ τε ἐν τούτοισι ὁ θεός, ὡς ἄμεινον εἴη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζώειν. Plato Theaet. p. 176 et M. Tullii Cic. Tusc. I 48.

V. 1221. ἐπεὶ φανῇ] De omisso pronomine τὶς cfr. Krueg. I § 61, 4, 5. De ἐπεὶ particula cum coniunctivo copulata vide Herm. ad Vig. p. 929 et Matth. § 521 not. 1, Krueg. I § 54, 17, 3. Schol. τούτου τὸ ἑξῆς· ἐπεὶ δὲ φανῇ, τὸ βῆναι ἐκεῖθεν, ὅθενπερ ἥκει, ὡς τάχιστα παραπολὺ τῶν ἄλλων δεύτερόν ἐστιν ἐκείνου, τοῦ μὴ φῦναι καθόλου.

V. 1222. βῆναι κεῖθεν, ὅθεν περ ἥκει] Usitatissima attractione pro κεῖσε, ὅθεν dictum. Simillima vide ad Viger. p. 941. HERM.

V. 1223. ὡς τάχιστα] Cohaeret cum βῆναι intellegendumque est de infantibus. Nam Sophocles tres aetates distinguit, infantiam, iuventutem, senectutem. Mala cum iuventute et iuvenili temeritate oriri dicit et continuari, donec tandem (πύματον) senibus superveniat aetas omni malorum generi obnoxia. DINDORF.

V. 1224. ὡς εὖτ' ἂν τὸ νέον παρῇ] Recte Bonitzius monuit, παρῇ aoristum esse verbi παρίημι, ut in Platon. Rep. p. 460 E: ἐπειδὰν τὴν ὀξυτάτην δρόμου ἀκμὴν

τίς πλάγχθη πολύμοχθος ἔ-
ξω; τίς οὐ καμάτων ἔνι;
φόνοι, στάσεις, ἔρις, μάχαι,
καὶ φθόνος· τό τε κατάμεμπτον
ἐπιλέλογχε
πύματον ἀκρατὲς ἀπροσόμιλον
γῆρας ἄφιλον, ἵνα πρόπαντα
κακὰ κακῶν ξυνοικεῖ.

(ἐπῳδός.)

ἐν ᾧ τλάμων ὅδ', οὐκ ἐγὼ μόνος,
πάντοθεν βόρειος ὥς τις ἀκτὰ
κυματοπλὴξ χειμερία κλονεῖται,
ὣς καὶ τόνδε κατάκρας
δειναὶ κυματοαγεῖς
ἆται κλονέουσιν ἀεὶ ξυνοῦσαι,

παρῇ, ita ut sit 'praetermittere' sive h. l. 'egredi', scilicet *τὸ νέον*, 'aetatem iuvenilem'. Subiectum loci esse *τίς*, vix opus est moneri.

V. 1226 sq. *τίς — ἔξω*] Locus corruptus et emendatu difficilis. Non improbabile tamen, quod coniecit Dindorfius, pro *πολύμοχθος* scriptum fuisse *κακότητος* vel potius *κακότατος*, id ut 'aerumnam' significaret. Alii alia coniecerunt, Herwerdenus *τίς πλαγὰ πολύμοχθος*, Nauckius *τίς μόχθος πολύπλαγκτος*, ut sensus sit: 'quid calamitatis abest, quid laborum non adest?'

V. 1227. *τίς οὐ καμάτων ἔνι;*] Scholiasta: *οὐδείς ἐστι κάματος, ὃς οὐκ ἔνεστιν.*

V. 1228 sq. *φόνοι — φθόνος*] Recte videtur Faehseus vocabula *φόνοι* et *φθόνος* permutasse, ut scribatur: *φθόνος, στάσεις, ἔρις, μάχαι, καὶ φόνοι.*

V. 1230. *ἐπιλέλογχε*] Intransitive vulgo usurpatum putatur; sed recte monuit Schneidewinus etiam active accipi posse intellecto *τὸν ἄνθρωπον*, ut Pindarus dixerit, *ἀκέρδεια λέλογχε κακαγόρους.*

V. 1231. *ἀκρατές*] 'Sui impotens'.

V. 1232. *γῆρας*] Tragicorum locos, ubi senectutis calamitates deplorantur, laudavit Bendtson. Miscell. p. 42. Vide Bergler. Aristoph. Plut. 270. HELLER.

V. 1233. *κακὰ κακῶν*] Idem fere est atque 'mala summa'; vide ad O. R. 459. De sententia confer Soph. fr. 864 *πάντ' ἐμπέφυκε τῷ μακρῷ γήρᾳ κακά.*

V. 1235. *πάντοθεν βόρειος — ἀκτὰ*] Accurate si dicere voluisset poeta, scribere debebat *πολλαχόθεν*. Verum et comparationi (*ἵνα πρόπαντα* etc.) accommodatius erat *πάντοθεν* et potuit recte dici hoc sensu: 'ab omni parte, qua tundi *ἀκτή* potest.' Similem *ἀεί* adverbii usum esse constat. Tum *βόρειος* est 'boreae exposita'.

V. 1236. *κυματοπλὴξ χειμερία κλονεῖται*] Recte Brunckius: 'fluctibus hiemeque quatitur'.

V. 1237 sqq. *ὣς καὶ τόνδε* etc.] Post verba plura interposita pergit ita, quasi non praecesserit *ἐν ᾧ ὅδε*. DINDORF.

V. 1238 sq. *δειναὶ κυματοαγεῖς — ξυνοῦσαι*] Dicuntur calamitates ceu venti sive tempestates vehementes ac fluctifragae Oedipum nunquam non vexare.

αἳ μὲν ἀπ' ἀελίου δυσμᾶν,
αἳ δ' ἀνατέλλοντος,
αἳ δ' ἀνὰ μέσσαν ἀκτῖν',
αἳ δὲ νυχιᾶν ἀπὸ ῾Ριπᾶν.

ΑΝΤ. Καὶ μὴν ὅδ' ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ὁ ξένος
ἀνδρῶν γε μοῦνος, ὦ πάτερ, δι' ὄμματος
ἀστακτὶ λείβων δάκρυον ὧδ' ὁδοιπορεῖ.

ΟΙΔ. τίς οὗτος;

ΑΝΤ. ὅνπερ καὶ πάλαι κατείχομεν
γνώμῃ, πάρεστι δεῦρο Πολυνείκης ὅδε.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

οἴμοι, τί δράσω; πότερα τἀμαυτοῦ κακὰ
πρόσθεν δακρύσω, παῖδες, ἢ τὰ τοῦδ' ὁρῶν
πατρὸς γέροντος; ὃν ξένης ἐπὶ χθονὸς
ξὺν σφῷν ἐφηύρηκ' ἐνθάδ' ἐκβεβλημένον,

V. 1240 sqq. αἳ μὲν — ῾Ριπᾶν] Non tempora, quibus accedant ad Oedipum calamitates, sed loci designantur his verbis sive quattuor caeli plagae, ex quibus venti primarii oriantur. Detracta metaphora undique Oedipus urgeri calamitatibus his verbis significatur. Perpetuo urgeri eum significatum verbis ἀεὶ ξυνοῦσαι erat.

V. 1240 sq. αἳ μὲν ἀπ' ἀελίου — ἀνατέλλοντος] Poetice dictum pro αἳ μὲν ἀπὸ δύνοντος ἡλίου, αἳ δὲ ἀπὸ ἀνατέλλοντος.

V. 1242 sq. αἳ δ' ἀνὰ μέσσαν ἀκτῖνα] Verba μέση ἀκτίς meridiem sive potius plagam meridianam significant, in qua commorari poetice procellae (i. e. calamitates, quae in Oedipum irruant) dictae sunt, quae ex plaga meridiana flare dici debebant.

V. 1243. αἳ δὲ νυχιᾶν ἀπὸ ῾Ριπᾶν] Significatur montibus Rhipaeis extremae Scythiae plaga caeli septentrionalis, dictumque νύχιον est, recte interpretante Elmsleio, 'quo solis radii non perveniunt'. Metrum emendari videtur, si ex Lachmanni coniectura δ' ἐννυχιᾶν scribitur.

V. 1244 sqq. Bene observat Reisigius caute Antigonam non statim nomen Polynicis inimicum Oedipo effari, sed ita eum designare, ut miserationem movere studeat. Unde eum praeter morem virorum in lacrimas effusum refert. HERM.

V. 1245. ἀνδρῶν γε μοῦνος] Vix dubium est, quin vitium lateat in his verbis. Dindorfius scriptum fuisse suspicatur ἀνδρῶν δίχ' ἄλλων, Blaydesius ἀνδρῶν ἔρημος, quod maxime probatur, Heimsoethius ἀνδρῶν μονωθείς.

V. 1247 sq. καὶ πάλαι κατείχομεν γνώμῃ] De καὶ πάλαι confert Neuius Ant. 289, Trach. 87, Phil. 966, 1218. Heindorf. ad Plat. Soph. 7. — Verba ὅνπερ κατείχομεν γνώμῃ hoc sensu dicta: 'quem tenebamus cogitatione', i. e. 'quem mente cernebamus'.

V. 1249 sq. Schol. παραφυλάττετε πάλιν τὴν τέχνην τῆς ῥητορείας αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εὐθέως ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν ἑαυτοῦ ἀπαντᾷ, ἀλλὰ προκατασκευάζει τὰ ὅλα εἰς εὔνοιαν. Comparat Elmsl. Eur. Phoen. 1320 οἴμοι, τί δράσω; πότερ' ἐμαυτὸν ἢ πόλιν στένω δακρύσας; ubi consulendus Valckenarius. Cfr. etiam Philoct. 337 sq.

ἐσθῆτι σὺν τοιᾷδε, τῆς ὁ δυσφιλὴς
γέρων γέροντι συγκατῴκηκεν πίνος,
πλευρὰν μαραίνων, κρατὶ δ' ὀμματοστερεῖ
κόμη δι' αὔρας ἀκτένιστος ᾄσσεται·
ἀδελφὰ δ', ὡς ἔοικε, τούτοισιν φορεῖ
τὰ τῆς ταλαίνης νηδύος θρεπτήρια.
ἁγὼ πανώλης ὄψ' ἄγαν ἐκμανθάνω·
καὶ μαρτυρῶ κάκιστος ἀνθρώπων τροφαῖς
ταῖς σαῖσιν ἥκειν· τἀμὰ μὴ 'ξ ἄλλων πύθῃ.
ἀλλ' ἔστι γὰρ καὶ Ζηνὶ σύνθακος θρόνων
Αἰδὼς ἐπ' ἔργοις πᾶσι, καὶ πρὸς σοί, πάτερ,
παρασταθήτω. τῶν γὰρ ἡμαρτημένων
ἄκη μέν ἐστι, προσφορὰ δ' οὐκ ἔστ' ἔτι.
τί σιγᾷς;
φώνησον, ὦ πάτερ, τι· μή μ' ἀποστραφῇς.

V. 1253 sq. *τῆς ὁ δυσφιλὴς — πίνος*] 'Cuius inamabilis et inveteratus senili corpori inhaeret squalor'. De perfecto *συγκατῴκηκεν* confer Electr. 1101 *Αἴγισθον ἔνθ' ᾤκηκεν ἱστορῶ πάλαι*, de *πίνος* huius fab. v. 1597 *δυσπινεῖς στολάς*.

V. 1255. *κρατὶ δ' ὀμματοστερεῖ*] Eodem nomine appellatur Oedipus Eur. Phoen. 330 *ὁ δ' ἐν δόμοισι πρέσβυς ὀμματοστερής*, i. e. *ὄμματα ἐστερημένος*.

V. 1256. *κόμη — ᾄσσεται*] Est haec descriptio personae *σπαρτοπολίου*, memoratae a Polluce Onom. IV 19, 133, quae propria erat senum miserorum. DOED. De verbo *ᾄσσεται* cfr. Hom. Il. VI 510 *ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται ὤμοις ἀΐσσονται*.

V. 1257. Schol. *ἀδελφά· κοινὰ δὲ τούτοις, ὡς ἔοικε, γίνεται.* Cfr. Ant. 192 *καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω* etc. et interpretes ad Greg. Corinth. ed. Schaefer. p. 569. Denique recte Elmsl. *φορεῖ* pro *ἔχει*, inquit, de victu sumendo rarius dicitur.

V. 1258. *θρεπτήρια*] Plerumque hoc nomen mercedem altoribus debitam significat, hic vero ipsa alimenta. BR. Supra v. 341 dixit *τροφεῖα*.

V. 1260 sq. *κάκιστος — τροφαῖς ταῖς σαῖσιν*] I. e. pessimus hominum propter curam alendi tui, scilicet non adhibitam, ut res ipsa docet, sed denegatam impie.

V. 1261. *τἀμὰ μὴ 'ξ ἄλλων πύθῃ*] 'Quae ad me pertinent, ne ex aliis audias, i. e. ipse tibi dico'. Cfr. Electr. 1225 *μηκέτ' ἄλλοθεν πύθῃ*. Libri exhibent *τἄλλα* pro *τἀμά*: emendavit Reiskius.

V. 1263. *Αἰδώς*] 'Clementia'. Eurip. Heraclid. 461 *πολλῆς γὰρ αἰδοῦς κἀτυχῆς τις ἂν τύχοι.* Vide etiam Herc. 301, Alc. 986, Hom. Il. XXIV 44. Sed haec notio poetis fere propria est. MUSGR. Conferendus imprimis Reiskii Index Demostheneus v. *Αἰδεῖσθαι*. ELMSL. Vide ad v. 233 notata.

V. 1264 sq. *τῶν γὰρ ἡμαρτημένων — ἐστι*] Scilicet Oedipo in patriam reducto. Cfr. v. 1342 sq. *ὥστ' ἐν δόμοισι τοῖσι σοῖς στήσω σ' ἄγων* etc.

V. 1265. *προσφορὰ δ' — ἔτι*] Occurrit his verbis sollicitudini, qua premi posse Oedipum suspicatur, ne 'malorum accessio fiat', i. e. ne nova mala a filio sibi accedant. IACOBS.

V. 1266 sqq. Pater averso vultu cogitandus est sese ad taciturnitatem adstringere atque luctantem

οὐδ᾽ ἀνταμείψῃ μ᾽ οὐδέν, ἀλλ᾽ ἀτιμάσας
πέμψεις ἄναυδος, οὐδ᾽ ἃ μηνίεις φράσας;
ὦ σπέρματ᾽ ἀνδρὸς τοῦδ᾽, ἐμαὶ δ᾽ ὁμαί-
μονες,
πειράσατ᾽ ἀλλ᾽ ὑμεῖς γε κινῆσαι πατρὸς
τὸ δυσπρόσοιστον κἀπροσήγορον στόμα·
ὡς μή μ᾽ ἄτιμον, τοῦ θεοῦ γε προστάτην,
οὕτως ἀφῇ με, μηδὲν ἀντειπὼν ἔπος.
ΑΝΤ. λέγ᾽, ὦ ταλαίπωρ᾽, αὐτὸς ὧν χρείᾳ πάρει.
τὰ πολλὰ γάρ τοι ῥήματ᾽ ἢ τέρψαντά τι,
ἢ δυσχεράναντ᾽, ἢ κατοικτίσαντά πως
παρέσχε φωνὴν τοῖς ἀφωνήτοις τινά.
ΠΟΛ. ἀλλ᾽ ἐξερῶ (καλῶς γὰρ ἐξηγῇ σύ μοι)
πρῶτον μὲν αὐτὸν τὸν θεὸν ποιούμενος
ἀρωγόν, ἔνθεν μ᾽ ὧδ᾽ ἀνέστησεν μολεῖν
ὁ τῆσδε τῆς γῆς κοίρανος, διδοὺς ἐμοὶ
λέξαι τ᾽ ἀκοῦσαί τ᾽ ἀσφαλεῖ ξὺν ἐξόδῳ.

cum animo vocem violenter reprimere. REIS. De *ἀποστρέφεσθαι* cum acc. coniuncto cfr. Eur. Hel. 78, Iph. T. 801, Krueg. I § 407, 23, 1.

V. 1268. *ἀνταμείψῃ* pro *ἀνταμείβῃ* scripsi. Pro *οὐδ᾽* fortasse *σὺ δ᾽* restituendum.

Ibid. *ἀτιμάσας*] Vide quae ad v. 49 adnotata sunt.

V. 1269. *ἃ μηνίεις*] I. e. *ἣν μῆνιν μηνίεις*.

V. 1270. *ἐμαὶ δ᾽*] De particula adversativa *δὲ* in hoc loco vide Elmsleium et nos ad Med. 940. HERM.

V. 1271. *ἀλλ᾽ ὑμεῖς γε*] De *ἀλλὰ* particula vide ad Philoct. 1023.

V. 1272. Schol. *τὸ δυσπρόσοιστον· τὸ δυσπροσπέλαστον.* Confert Dindorfius *ἀπρόσοιστος* ab Aesch. Pers. 91 usurpatum admonetque de frequente usu verbi *προσφέρεσθαί τινι*. Nauckius coniecit *δυσπρόσωπον*. Ceterum poetarum more ad *στόμα* sunt relata adiectiva, quae scriptor prosaicus cum nomine *πατρὸς* coniunxisset.

V. 1273 sq. *ὡς μή μ᾽ — ἀφῇ με*] De repetito pronomine vide ad v. 1186, de *προστάτην* ad v. 633.

V. 1275 sqq. Frustra a sororibus remedium implorat Polynices; in peccatis enim eiusmodi, quibus amor atque pietas laeditur gravissime, non potest facile quisquam reconciliandae gratiae causa verba facere pro altero. Quare Antigona eum iubet pro sese dicere. REIS. — *ὧν χρείᾳ*, 'propter cuius rei desiderium'.

V. 1277. *δυσχεράναντ᾽, ἢ κατοικτίσαντα*] Non recte Brunckius haec verba significatione transitiva accepit. Nam ipsa verba, quae quis loquitur, *δυσχεραίνειν ἢ κατοικτίζειν* dicuntur, de quo monuit Meinekius, collato *ἅπανθ᾽ ὁρῶντα λέξομεν* v. 74. DINDORF.

V. 1280 sq. *τὸν θεὸν — ἔνθεν* etc.] 'Deum', i. e. 'Neptunum, ex cuius ara' etc. De *ἀνέστησεν* vide ad v. 272, de locutione *ἀνέστησεν μολεῖν* cfr. Phil. 60 *οἵ σ᾽ ἐν λιταῖς στείλαντες ἐξ οἴκων μολεῖν*.

V. 1283. *λέξαι τ᾽ ἀκοῦσαί τ᾽*] Vide quae ad v. 184 sqq. adnotavi. De verbis *ἀσφαλεῖ ξὺν ἐξόδῳ* confer v. 1165.

καὶ ταῦτ᾽ ἀφ᾽ ὑμῶν, ὦ ξένοι, βουλήσομαι
καὶ ταῖνδ᾽ ἀδελφαῖν καὶ πατρὸς κυρεῖν
ἐμοί.
ἃ δ᾽ ἦλθον, ἤδη σοι θέλω λέξαι, πάτερ.
γῆς ἐκ πατρῴας ἐξελήλαμαι φυγάς,
τοῖς σοῖς πανάρχοις οὕνεκ᾽ ἐνθακεῖν θρόνοις
γονῇ πεφυκὼς ἠξίουν γεραίτερος.
ἀνθ᾽ ὧν μ᾽ Ἐτεοκλῆς, ὢν φύσει νεώτερος,
γῆς ἐξέωσεν, οὔτε νικήσας λόγῳ,
οὔτ᾽ εἰς ἔλεγχον χειρὸς οὐδ᾽ ἔργου μολών,
πόλιν δὲ πείσας. ὧν ἐγὼ μάλιστα μὲν
τὴν σὴν ἐρινὺν αἰτίαν εἶναι λέγω·
ἔπειτα κἀπὸ μάντεων ταύτῃ κλύω.
ἐπεὶ γὰρ ἦλθον Ἄργος ἐς τὸ Δωρικόν,
λαβὼν Ἄδραστον πενθερὸν ξυνωμότας
ἔστησ᾽ ἐμαυτῷ γῆς ὅσοιπερ Ἀπίας
πρῶτοι καλοῦνται καὶ τετίμηνται δόρει,
ὅπως τὸν ἑπτάλογχον ἐς Θήβας στόλον

V. 1284 sq. *βουλήσομαι — κυρεῖν ἐμοί*] De futuro *βουλήσομαι* monitum ad O. R. 1048; de *κυρεῖν*, 'contingere' significante, cfr. Trach. 291, Aesch. Prom. 362 *θέλοιμ᾽ ἂν ὡς πλείστοισι πημονὰς τυχεῖν*.

V. 1286. *ἃ δ᾽ ἦλθον*] Cfr. v. 1303 et O. R. 976 *τοῦτ᾽ ἀφικόμην*, ibique notam.

V. 1289. *γεραίτερος* scripsi cum Iacobsio pro *γεραιτέρᾳ*.

V. 1292. *εἰς ἔλεγχον χειρὸς — μολών*] Vide quae ad v. 831 sq. adnotata sunt. Tum *οὐδ᾽ ἔργου* scripsi pro *οὔτ᾽ ἔργου* cum Hermanno. Reisigius *αὐτουργοῦ* coniecit.

V. 1293. Nexus sententiarum qui vocabulis *μάλιστα μὲν* et *ἔπειτα* significatur post hunc versum intercidisse versum ut *τὰ πράγματ᾽ αὐτὰ καὶ σὸν αἰκισμὸν σκοπῶν* ostendere videtur. Idem quis efficiat ex lectione *κλύων* quam in v. 1295 aliquot libri et a secunda manu etiam La exhibent, quamquam *κλύω* utique praeferendum videtur.

V. 1294. *τὴν σὴν ἐρινὺν* etc.] Significat diras Oedipi. Cfr. v. 1432 sqq. Hom. Il. XXI 412, Od. XI 280.

V. 1296. Particula *γὰρ* indicat hanc narrationem expositioni vaticiniorum praemitti, mox autem haec causa omittitur et vaticinia v. 1326 sq. alii rei adduntur.

V. 1296. *Ἄργος ἐς τὸ Δωρικόν*] Doricum Argos dicit Peloponnesios [vide ad v. 694] ab illis distinguens, *ὅσσοι* (Hom. Il. II 681) *τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον, Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί*. HERM.

V. 1298. *γῆς Ἀπίας*] Apis, ut Sicyonii teste Pausania II 5, 5 ferebant, rex fuerat Peloponnesi, a quo tota Peloponnesus nomen Apiae terrae accepit. Confer quae de eo rege Aeschyl. Suppl. 270 sqq. refert. HERM.

V. 1300. *τὸν ἑπτάλογχον στόλον*] *Λόγχη* hic quidem tanquam insigne ducis ponitur atque numeratur pro duce, ut infra v. 1306 *σὺν ἑπτὰ τάξεσι ξὺν ἑπτά τε λόγχαις*. Nam parum accurate schol. *ἕκαστον σύστημα* ait *λόγχην* appellari; id quod conexa,

ξὺν τοῖσδ' ἀγείρας ἢ θάνοιμι πανδίκως
ἢ τοὺς τάδ' ἐκπράξαντας ἐκβάλοιμι γῆς.
εἶεν. τί δῆτα νῦν ἀφιγμένος κυρῶ;
σοὶ προστροπαίους, ὦ πάτερ, λιτὰς ἔχων
αὐτός τ' ἐμαυτοῦ ξυμμάχων τε τῶν ἐμῶν,
οἳ νῦν ξὺν ἑπτὰ τάξεσι ξὺν ἑπτά τε
λόγχαις τὸ Θήβης πεδίον ἀμφεστᾶσι πᾶν·
οἷος δορυσσοῦς Ἀμφιάρεως, τὰ πρῶτα μὲν
δόρει κρατύνων, πρῶτα δ' οἰωνῶν ὁδοῖς·
ὁ δεύτερος δ' Αἰτωλὸς Οἰνέως τόκος,

σὺν ἑπτὰ τάξεσι, falsum coarguunt. Sed idem Polynices apud Eur. Phoen. 445 δεῦρο μυρίαν ἄγων λόγχην, omnino de copiarum armis loquitur vulgari consuetudine. REIS.

V. 1301. ἢ θάνοιμι πανδίκως] Doederlinus πανδίκως hic 'plane, radicitus, funditus' significare putat, coll. Trach. 611 σωθέντα — πανδίκως, ibid. 1247 πράσσειν ἄνωγας οὖν με πανδίκως τάδε, ibid. 294 χαίρειν πανδίκῳ φρενί, Eur. Rhes. 720 ὄλοιτ' ὄλοιτο πανδίκως.

V. 1302. τοὺς τάδ' ἐκπράξαντας] I. e. τοὺς τούτων κακῶν καὶ πολέμων αἰτίους. Significari patet Eteoclem eiusque socios.

V. 1303. εἶεν] Hac voce utuntur Graeci in omni genere sermonis, ubi ad alia progrediuntur; atque est plane, ut grammatici definiunt, συγκατάθεσις μὲν τῶν εἰρημένων, συναφὴ δὲ πρὸς τὰ μέλλοντα, vel ut grammaticus in Bekk. Lexic. Seguer. p. 243 ταῦτα μὲν δὴ οὕτως· ἔστι γὰρ ἐπίρρημα ἀφοριστικόν· ἐπὶ γὰρ τοῖς ἤδη εἰρημένοις ἐπιλεγόμενον ἀφορίζει αὐτά. REIS. Cfr. supra v. 476, El. 534, Phil. 1308, Ai. 101.

V. 1304 sq. σοὶ προστροπαίους — ἐμῶν] Preces ipsas effert v. 1323 sqq. μῆνιν βαρεῖαν etc. Inclino tamen in eam sententiam, ut totum hunc locum, a v. 1308 usque ad v. 1322, id est a verbis οἷος δορυσσοῦς — ἐξαιτούμενοι, non a Sophocle, sed ab antiquo interpolatore additum putem.

V. 1307. τὸ Θήβης πεδίον] Vide de hac dictione quae ad Philoct. 1407 adnotata sunt.

V. 1308—1320. Septem ducum descriptio praeterquam in Aesch. fabula cognomini et Eur. Phoen. 100—200 et Suppl. 858 sqq. reperitur apud Diod. Sic. IV 64 sq. et Apollod. III 6. Verum discrepant illi inter se nominum memoria. Aeschylus quidem consentit cum Sophocle, eosque sequuntur Argivi teste Pausania II 20, 4. Sed Apollodorus diversas memorat sententias, et Euripides tum a ceteris tum a semet ipso dissidet. Nam in Phoenissis enumerat Hippomedontem, Tydeum, Parthenopaeum, Polynicen, Adrastum, Amphiaraum, Capaneum; porro in Supplicibus Capaneum, Eteoclum, Hippomedontem, Parthenopaeum, Tydeum, Polynicen, ac praeterea Adrastum unum eorum superstitem. Eadem vero quae Euripides in Phoenissis nomina Diodorus recensuit et Apollodorus. REIS.

V. 1308 sq. τὰ πρῶτα μὲν δόρει κρατύνων] Confert Neuius Ai. 1300 στρατοῦ τὰ πρῶτ' ἀριστεύσας, coll. eiusdem fab. 435 τὰ πρῶτα καλλιστεῖ' ἀριστεύσας στρατοῦ. De omisso ante alterum πρῶτα articulo vide ad v. 805. Tum οἰωνῶν ὁδοῖς breviter dicitur de auspiciis ex volatu sive itineribus avium capiendis. Cfr. Eur. Iph. T. 662 τὸν ἐν οἰωνοῖς σοφὸν Κάλχαντα.

Τυδεύς· τρίτος δ' Ἐτέοκλος, Ἀργεῖος γεγώς·
τέταρτον Ἱππομέδοντ' ἀπέστειλεν πατὴρ
Ταλαός· ὁ πέμπτος δ' εὔχεται κατασκαφῇ
Καπανεὺς τὸ Θήβης ἄστυ δῃώσειν πυρί·
ἕκτος δὲ Παρθενοπαῖος Ἀρκὰς ὄρνυται,
ἐπώνυμος τῆς πρόσθεν ἀδμήτης χρόνῳ
μητρὸς λοχευθείς, πιστὸς Ἀταλάντης γόνος·
ἐγὼ δὲ σός, κεἰ μὴ σός, ἀλλὰ τοῦ κακοῦ
πότμου φυτευθείς, σός γέ τοι καλούμενος,
ἄγω τὸν Ἄργους ἄφοβον ἐς Θήβας στρα-
τόν.
οἵ σ' ἀντὶ παίδων τῶνδε καὶ ψυχῆς, πάτερ,
ἱκετεύομεν ξύμπαντες ἐξαιτούμενοι
μῆνιν βαρεῖαν εἰκαθεῖν ὁρμωμένῳ
τῷδ' ἀνδρὶ τοὐμοῦ πρὸς κασιγνήτου τίσιν,
ὅς μ' ἐξέωσε κἀπεσύλησεν πάτρας.
εἰ γάρ τι πιστόν ἐστιν ἐκ χρηστηρίων,
οἷς ἂν σὺ προσθῇ, τοῖσδ' ἔφασκ' εἶναι κράτος.

V. 1313 sq. *κατασκαφῇ — ἄστυ δῃώσειν πυρί*] Sensus hic videtur esse: 'urbem se igne vastaturum esse ita, ut solo aequetur'. Vide quae ad Philoct. 1126 sq. adnotavimus.

V. 1316. Schol. *ἐπώνυμος· παρὰ τὸ παρθένος οὕτω κληθείς.* Hermanno sensus verborum hic videtur esse: 'sextus autem Parthenopaeus Arcas venit, a matre diu quondam virgine, unde nomen habet, partu editus, fidus Atalantae filius'. Speciose Nauckius coniecit *δαρὸν ἀδμήτης χρόνον.* De participio passivi *λοχευθείς* genetivum adsciscente expositum ad Philoct. 3. Sic paullo post v. 1318 sq. *τοῦ κακοῦ πότμου φυτευθείς.*

V. 1317. *Ἀταλάντης γόνος*] Neuius conferri iubet de Atalanta Bachet. de Mezir. ad Ovid. Heroid. T. I. p. 367 et Heyn. ad Apollod. III 9, 2.

V. 1318 sqq. *ἐγὼ δὲ — στρατόν*] Hoc dicit: 'ego vero dux sum illorum, qui, cum tuus sim filius, te per hasce filias tuamque ipsius animam oramus, ut adiuves expeditionem nostram'. HERM. De sententia verborum *τοῦ κακοῦ πότμου φυτευθείς* conferunt Eur. Tro. 766 *ὦ Τυνδάρειον ἔρνος, οὔποτ' εἶ Διός, πολλῶν δὲ πατέρων φημί σ' ἐκπεφυκέναι, Ἀλάστορος μὲν πρῶτον, εἶτα δὲ Φθόνου Φόνου τε Θανάτου θ' ὅσα τε γῆ τρέφει κακά.*

V. 1321. *ἀντὶ παίδων τῶνδε* etc.] 'Per hasce filias' etc. Vide Herm. ad Vig. p. 855.

V. 1322. *ἱκετεύομεν — ἐξαιτούμενοι*] Eadem abundantia dictum O. R. 41 *ἱκετεύομέν σε πάντες οἵδε πρόστροποι,* ad quem vide notam.

V. 1323 sq. *μῆνιν — εἰκαθεῖν*] 'Iram remittere'. Notanda haec verbi *εἰκαθεῖν* structura, cuius hoc unum est exemplum. DINDORF. Schol. *τῷδ' ἀνδρί· δεικτικῶς· καὶ ἔστι πυκνὸς ἐν τῷ τοιούτῳ Σοφοκλῆς.*

V. 1325. *ὅς μ' ἐξέωσε — πάτρας*] Genetivus referendus ad *ἐξέωσε.* Geminum exemplum exstat Ant. 537 *καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.*

V. 1327. *οἷς ἂν σὺ* etc.] Bene

πρός νύν σε κρηνῶν, πρὸς θεῶν ὁμογνίων
αἰτῶ πιθέσθαι καὶ παρεικαθεῖν, ἐπεὶ
πτωχοὶ μὲν ἡμεῖς καὶ ξένοι, ξένος δὲ σύ·
ἄλλους δὲ θωπεύοντες οἰκοῦμεν σύ τε
κἀγώ, τὸν αὐτὸν δαίμον' ἐξειληχότες.
ὃ δ' ἐν δόμοις τύραννος, ὢ τάλας ἐγώ,
κοινῇ καθ' ἡμῶν ἐγγελῶν ἁβρύνεται·
ὅν, εἰ σὺ τἠμῇ ξυμπαραστήσῃ φρενί,
βραχεῖ ξὺν ὄγκῳ καὶ χρόνῳ διασκεδῶ.
ὥστ' ἐν δόμοισι τοῖσι σοῖς στήσω σ' ἄγων,
στήσω δ' ἐμαυτὸν κεῖνον ἐκβαλὼν βίᾳ.
καὶ ταῦτα σοῦ μὲν ξυνθέλοντος ἔστι μοι
κομπεῖν· ἄνευ σοῦ δ' οὐδὲ σωθῆναι
σθένω.

ΧΟΡ. τὸν ἄνδρα τοῦ πέμψαντος εἵνεκ', Οἰδίπους,
εἰπὼν ὁποῖα ξύμφορ' ἔκπεμψαι πάλιν.

ΟΙΔ. ἀλλ' εἰ μέν, ἄνδρες τῆσδε δημοῦχοι χθονός,
μὴ 'τύγχαν' αὐτὸν δεῦρο προσπέμψας ἐμοὶ
Θησεύς, δικαιῶν, ὥστ' ἐμοῦ κλύειν λό-
γους,

Brunckius: 'quibus tu accessisses, horum victoriam fore praedixit deus'.

V. 1328. πρός νύν σε etc.] De dis ὁμογνίοις, qui sunt gentilicii, videndus Ruhnk. ad Timaeum p. 192. Refertur autem quae in eo adiectivo inest notio simul ad fontes. Unde scholiasta: παθητικόν ἐστι τὸ πρὸς πατρῴων κρηνῶν ὁρκοῦν· ὡς εἰ ἔφη, πρὸς τῶν ἐκθρεψάντων σε ὑδάτων. HERM. Cfr. titulum ab Rangabeio in Antiqu. Hell. nr. 2447 editum καὶ (scil. ὀμνύω) ἥρωας καὶ ἡρωάσσας καὶ κράνας καὶ ποταμοὺς καὶ θεοὺς πάντας καὶ πάσας.

V. 1331. οἰκοῦμεν] Vide quae de usu huius et similium verborum ad v. 118 adnotata sunt. Non male tamen Nauckius pro οἰκοῦμεν scriptum fuisse ἥκομεν coniecit, F. Gu. Schmidtius οἰχνοῦμεν.

V. 1332. τὸν αὐτὸν δαίμον' ἐξειληχότες] 'Idem fatum sortiti'. Respicitur eo, quod uterque ex patria pulsi erant.

V. 1334. ἁβρύνεται] Hesychius ἁβρύνεται· κοσμεῖται. Grammaticus apud Bekkerum p. 322 addit: θρύπτεται, καυχᾶται. Aeschyl. Ag. 1204 ἁβρύνεται γὰρ πᾶς τις εὖ πράσσων πλέον. ELMSL. Ceterum confer Ai. 969 πῶς δῆτα τοῦδ' ἐπεγγελῷεν ἂν κάτα;

V. 1335. Probabiliter Blaydesius χερί pro φρενί scribendum esse suspicatus est.

V. 1337. στήσω σ' ἄγων] Comparat Schaeferus Hom. Il. II 558 στῆσε δ' ἄγων.

V. 1341. Schol. ἤρξατο πάλιν ὁ χορὸς χρηστόν τι συμβουλεύειν. Verbum ἔκπεμψαι recte Hermannus interpretatur: 'dimitte hinc a te'.

V. 1342. ξύμφορα idem quod ξυμφέροντα v. 1186, 'commoda'.

V. 1345. δικαιῶν, ὥστε κλύειν] Exempla particulae ὥστε sic

οὔ τἄν ποτ' ὀμφῆς τῆς ἐμῆς ἐπῄσθετο·
νῦν δ' ἀξιωθεὶς εἶσι, κἀκούσας γ' ἐμοῦ
τοιαῦθ', ἃ τὸν τοῦδ' οὔποτ' εὐφρανεῖ βίον.
[ὅς γ', ὦ κάκιστε, σκῆπτρα καὶ θρόνους ἔχων,
ἃ νῦν ὁ σὸς ξύναιμος ἐν Θήβαις ἔχει,
τὸν αὐτὸς αὑτοῦ πατέρα τόνδ' ἀπήλασας,
κἄθηκας ἄπολιν καὶ στολὰς ταύτας φορεῖν,
ἃς νῦν δακρύεις εἰσορῶν, ὅτ' ἐν πόνῳ
ταὐτῷ βεβηκὼς τυγχάνεις κακῶν ἐμοί.
οὐ κλαυτὰ δ' ἐστίν, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οἰστέα
τάδ', ἕωσπερ ἂν ζῶ, σοῦ φονέως μεμνημένος.]
σὺ γάρ με μόχθῳ τῷδ' ἔθηκας ἔντροφον,

usurpatae collegit Matth. § 531 not. 2.

V. 1346. *ὀμφῆς τῆς ἐμῆς*] *Ὀμφὴν* non simpliciter vocem suam dicit, sed ut adsignificetur praedictio futuri. HERM.

V. 1349. Schol. *ὅς γ', ὦ κάκιστε· δαιμονίως τῇ ἀποστροφῇ χρῆται ἀπὸ τοῦ χοροῦ ἐπὶ τὸν Πολυνείκην ὁ Οἰδίπους· παραφύλαξον δέ, πῶς οἱ αὐτοὶ τῶν λόγων γίνονται τῶν μὲν θηλειῶν ἐγκώμιον, τούτου δὲ κατηγόρημα.* Vide de hac orationis conversione Pors. ad Hec. 1187. Similiter 904. Ceterum pugnare secum Sophoclem advertendum est, qui hoc loco Polynicem regem Thebarum fuisse, cum Oedipus expelleretur, sumpserit, cum ex v. 367 sqq. aliisque huius fabulae locis appareat in hac eum sententia fuisse, ut putaret Creontem statim post detecta Oedipi flagitia imperium Thebarum accepisse, et tenuisse etiam tum, cum Oedipus patria exterminaretur. At noli putare, Sophoclem istiusmodi neglegentiae accusandum esse. Vide quae de hoc loco, v. 1349—1356, pariterque de v. 1372—1374 et v. 1379—1387, in Schedis criticis p. 6—15 disserui.

V. 1350. *ἃ νῦν — ἔχει*] Nulla causa erat, quare non scriberetur *οὓς νῦν*. Longe insolentius Eur. Bacch. 739 *εἶδες δ' ἂν ἢ πλευρ' ἢ δίχηλον ἔμβασιν ῥιπτόμεν' ἄνω τε καὶ κάτω.* ELMSL.

V. 1351. *αὑτοῦ*] I. e. *σαυτοῦ*. Vide ad v. 927.

V. 1352. *κἄθηκας ἄπολιν καὶ* etc.] Ad *καὶ — φορεῖν* intellegendum, quod in *ἔθηκας* latet, *ἐποίησας*.

V. 1353 sq. *ἐν πόνῳ ταὐτῷ βεβ. — ἐμοί*] De *ταὐτῷ ἐμοὶ* vide Matth. § 385, 1. Aliquid molesti habet dictio *ἐν πόνῳ κακῶν*, quapropter Reiskius *ἐν βυθῷ*, Bergkius *ἐν πότμῳ* coniecit. Sed fortasse *πόνῳ* ex glossemate, *ἐμοὶ* ex supplemento natum est et poeta scripsit *ἐν κακῶν — τυγχάνεις κλυδωνίῳ*.

V. 1356. Recte Reiskius *ἕωσπερ* scripsit. Libri *ὥσπερ*. Vide quae ad Ai. 1090 adnotavimus.

Ibid. *σοῦ φονέως*] Quod *φονεὺς* Oedipi vocatur Polynices, inquit Reisigius, id ea ratione intellegendum, qua Seneca Phoen. 213 de Oedipo: *quicquid potest auferre cuiquam mors, tibi hoc vita abstulit*, et vita quidem a filio patri erepta erat neglecta alendi fovendique cura. Contra perpende, quae in Schedis crit. p. 11 monui.

V. 1357. *μόχθῳ τῷδ' ἔθηκας ἔντροφον*] I. e., ut interpretatur Iacobsius, *εἰς τόνδε τὸν μόχθον ἔβαλες, ἐν ᾧ νῦν τρέφομαι*, i. e. *εἰμί*. Conf. Ai. 622 *μάτηρ παλαιᾷ ἔντροφος ἁμέρᾳ*.

σύ μ' ἐξέωσας· ἐκ σέθεν δ' ἀλώμενος
ἄλλους ἐπαιτῶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον.
εἰ δ' ἐξέφυσα τάσδε μὴ 'μαυτῷ τροφοὺς
τὰς παῖδας, ἦ τἂν οὐκ ἂν ἦ, τὸ σὸν μέρος·
νῦν δ' αἵδε μ' ἐκσῴζουσιν, αἵδ' ἐμαὶ τροφοί,
αἵδ' ἄνδρες, οὐ γυναῖκες, εἰς τὸ συμπονεῖν·
ὑμεῖς δ' ἀπ' ἄλλου, κοὐκ ἐμοῦ, πεφύκατον.
τοιγάρ σ' ὁ δαίμων εἰσορᾷ μὲν οὔ τί πω
ὡς αὐτίκ', εἴπερ οἵδε κινοῦνται λόχοι
πρὸς ἄστυ Θήβης. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως πόλιν
κείνην ἐρείψεις· ἀλλὰ πρόσθεν αἵματι
πεσῇ μιανθείς, χὠ ξύναιμος ἐξ ἴσου.
τοιάσδ' ἀρὰς σφῷν πρόσθε τ' ἐξανῆκ' ἐγώ,
νῦν τ' ἀνακαλοῦμαι ξυμμάχους ἐλθεῖν ἐμοί,

V. 1358. *ἐκ σέθεν δ' ἀλώμενος*] Dictum similiter atque vulgare *φεύγειν ὑπό τινος*, quod proprie valet 'ab aliquo in fugam conici', sive 'in exsilium mitti'. Sic supra v. 444 *φυγὰς σφιν ἔξω πτωχὸς ἠλώμην ἐγώ.*

V. 1359. *ἄλλους — βίον*] Cfr. v. 3 sqq., 1262 sq., 1335.

V. 1360. *εἰ δ' ἐξέφυσα τάσδε μὴ 'μαυτῷ*] Notatu digna est orationis structura in *μὴ* particula verbum subsequente, ut sit: *εἰ δὲ μὴ ἐξέφυσα* etc. Eur. Hec. 10 sq. *ἵν', εἴ ποτ' Ἰλίου τείχη πέσοι, τοῖς ζῶσιν εἴη παισὶ μὴ σπάνις βίου.* Cfr. 1515 *φράζε μήποτ' ἀνθρώπων τινί*, et 594, Trachin. 383, Aristoph. Ran. 639, Demosth. Lept. p. 50 W. *σκοπεῖτε μὴ* etc. Coniect. p. 65. Hoc autem modo nervosior negatio est. Illic igitur Latine certe: 'quodsi has non genuissem altrices mihi'. REIS. Adde Philoct. 67 *εἰ δ' ἐργάσῃ μὴ ταῦτα.* El. 992 sq. *εἰ φρενῶν ἐτύγχαν' αὕτη μὴ κακῶν.* Vide etiam ad Ant. 96 sq.

V. 1361. *τὸ σὸν μέρος*] 'Quantum in te est'. Eur. Rhes. 405 *Ἕλλησιν ἡμᾶς προὔπιες τὸ σὸν μέρος.* Heracl. 678 *ἀλλ' εἶμ'· ἐρήμους δεσπότας τοὐμὸν μέρος οὐκ ἂν θέλοιμι πολεμίοισι συμβαλεῖν.* ELMSL. Adde Ant. 1062, O. R. 1509, Trach. 1215.

V. 1365 sq. *τοιγάρ σ' — ὡς αὐτίκ'*] Proprie: 'itaque deus nondum quidem eo te oculo aspicit, quo te mox aspiciet', i. e. 'itaque iamiam deus te ulturus est'. Confert Musgravius Pindar. Pyth. III 151 *λαγέταν τύραννον δέρκεται ὁ μέγας πότμος*, Schaeferus huius fab. v. 1536 *θεοὶ γὰρ εὖ μέν, ὀψὲ δ' εἰσορῶσ', ὅταν τὰ θεῖ' ἀφείς τις εἰς τὸ μαίνεσθαι τραπῇ.*

V. 1366. Bene Heimsoethius *εἰ ποθ' οἵδε.* Nam particula *ποτὲ* tempus verbi *κινοῦνται* ad futurum refertur.

V. 1370. *πρόσθε*] Vide v. 421. 'Occasionem priorum imprecationum Oedipi narrat scholiasta, prolato testimonio ex parva Thebaide. Res aliter narrata erat in epico cyclo, cuius versus ad hanc historiam pertinentes servavit Athenaeus XI p. 465'. BR.

V. 1371. *ἀνακαλοῦμαι ξυμμάχους ἐλθεῖν ἐμοί*] Conf. v. 1009. *Ἀραὶ* autem nunc deae cogitandae sunt, cum versu priore appellativum sit. Hoc autem in loco diversa manifesto numina sunt a Furiis, quae postea demum v. 1386 invocantur. Itaque idem in

[ἴν' ἀξιῶτον τοὺς φυτεύσαντας σέβειν,
καὶ μὴ 'ξατιμάζητον, εἰ τυφλοῦ πατρὸς
τοιώδ' ἔφυτον. αἵδε γὰρ τάδ' οὐκ ἔδρων.]
τοιγὰρ τὸ σὸν θάκημα καὶ τοὺς σοὺς θρόνους
κρατοῦσιν, εἴπερ ἐστὶν ἡ παλαίφατος
Δίκη ξύνεδρος Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις.
σὺ δ' ἔρρ' ἀπόπτυστός τε κἀπάτωρ ἐμοῦ.
[κακῶν κάκιστε, τάσδε συλλαβὼν ἀράς,
ἅς σοι καλοῦμαι, μήτε γῆς ἐμφυλίου
δόρει κρατῆσαι, μήτε νοστῆσαί ποτε
τὸ κοῖλον Ἄργος, ἀλλὰ συγγενεῖ χερὶ
θανεῖν, κτανεῖν δ' ὑφ' οὗπερ ἐξελήλασαι.
τοιαῦτ' ἀρῶμαι, καὶ καλῶ τὸ Ταρτάρου
στυγνὸν πατρῷον ἔρεβος, ὥς σ' ἀποικίσῃ,

El. 111 sq. *ὦ πότνι' Ἀρὰ σεμναί τε — Ἐρινύες*. REIS.

V. 1372—1374. *ἵν' ἀξιῶτον — ἔδρων*] Vide ad v. 1349.

V. 1374. Ex eis quae Elmsleius ad Aristoph. Ach. 733 et Eurip. Med. 1041 praecepit *ἐφύτην* scribendum est.

V. 1375 sq. *τοιγὰρ — κρατοῦσιν*] Itaque, inquit, Dirae et sede illa tua ad aram Neptuni et solio in urbe Thebarum potiuntur. HERM. Cfr. Aesch. Eum. 162 *τοιαῦτα δρῶσιν οἱ νεώτεροι θεοὶ κρατοῦντες τὸ πᾶν Δίκας θρόνον*. Frustra Hartungius *κρανοῦσιν*, Nauckius *κρινοῦσιν*, Subkovius *χρανοῦσιν* coniecit.

V. 1376. *ἡ παλαίφατος*] In adiectivo *παλαίφατος* antiquitatis potissimum notio urgenda videtur, ita ut non multum differat ab adiectivo legibus tributo, *ἀρχαίοις*. Est igitur fere 'summa antiquitate illustris'. Iustitiam, oppositam Clementiae, a Polynice v. 1267 sq. appellatae, cum deam priscam Oedipus dicit, hoc videtur significare, maiorem eius auctoritatem sanctitatemque esse quam Clementiae.

V. 1377. *Δίκη — νόμοις*] *Δίκην πάρεδρον* Iovis perhiberi satis notum, monueruntque ea de re ad h. l. interpretes. Pro Iove autem dixit *Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις*, quia sensus, qui verbis subest, eo redit, ut dicat: 'si quidem Iustitia incolumes servat Iovis antiquas leges'. Viderat hoc Brunckius. HERM. Eur. Med. 764 *ὦ Ζεῦ, Δίκη τε Ζηνός, Ἡλίου τε φῶς*. Confert Elmsl. Ant. 797 *τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς θεσμῶν*. Addo Hesiod. Opp. et D. v. 256 sqq. et Demosth. Aristogit. p. 772, 25 sqq. *τὴν ἀπαραίτητον καὶ σεμνὴν Δίκην, ἣν ὁ τὰς ἁγιωτάτας ἡμῖν τελετὰς καταδείξας Ὀρφεὺς παρὰ τὸν τοῦ Διὸς θρόνον φησὶ καθημένην πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐφορᾶν*. Blaydesius et Bergkius pro *νόμοις* requirunt *θρόνοις*.

V. 1379. *τάσδε συλλαβὼν ἀράς*] 'His te diris comitantibus'. Eurip. fr. Palam. IX [588 N.] *εἷς τοι δίκαιος μυρίων οὐκ ἐνδίκων κρατεῖ, τὸ θεῖον τὴν δίκην τε συλλαβών*. Aliter O. R. 971 *τὰ δ' οὖν παρόντα συλλαβὼν θεσπίσματα*. IACOBS.

V. 1384 sq. *τοιαῦτ' ἀρῶμαι — ἀποικίσῃ*] Vide quae in Schedis criticis p. 13 sq. de his verbis disserui. De *ἀποικίσῃ* confert Doederl. Trach. 954 *αὔρα, ἥτις μ' ἀποικίσειεν ἐκ τόπων*.

V. 1385. *στυγνὸν πατρῷον*

καλῶ δὲ τάσδε δαίμονας, καλῶ δ' Ἄρη,
τὸν σφῷν τὸ δεινὸν μῖσος ἐμβεβληκότα.]
καὶ ταῦτ' ἀκούσας στεῖχε, κἀξάγγελλ' ἰὼν
καὶ πᾶσι Καδμείοισι τοῖς σαυτοῦ θ' ἅμα
πιστοῖσι συμμάχοισιν οὕνεκ' Οἰδίπους
τοιαῦτ' ἔνειμε παισὶ τοῖς αὑτοῦ γέρα.
ΧΟΡ. Πολύνεικες, οὔτε ταῖς παρελθούσαις ὁδοῖς
ξυνήδομαί σου, νῦν τ' ἴθ' ὡς τάχος πάλιν.
ΠΟΛ. οἴμοι κελεύθου τῆς τ' ἐμῆς δυσπραξίας,
οἴμοι δ' ἑταίρων· οἷον ἆρ' ὁδοῦ τέλος
Ἄργους ἀφωρμήθημεν, ὢ τάλας ἐγώ,
τοιοῦτον, οἷον οὐδὲ φωνῆσαί τινι

ἔρεβος] Hermannus interpretatur: 'Invoco invisam Tartari caliginem quae patrem meum Laium tegit'. Sed aliud quid desideres ut στυγνοπρόσωπον vel στυγνὸν παλαιὸν, quae Meinekius, vel στυγνὸν κάτωθεν, quod Nauckius coniecit.

V. 1386. τάσδε δαίμονας] Furias intellegendas esse apparet. — De Marte, qui cuiusvis calamitatis auctor putabatur, cuique omnis nex tribuitur, vide ad O. R. 185.

V. 1389. καὶ πᾶσι Καδμ. τοῖς σαυτοῦ θ'] Respondent sibi καὶ — τὲ particulae, ut apud Latinos et — que. Cfr. O. R. 347 ἴσθι γὰρ δοκῶν ἐμοὶ καὶ ξυμφυτεῦσαι τοὔργον εἰργάσθαι θ' etc. Ant. 344 sq. τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν πόντου χειμερίῳ νότῳ χωρεῖ — θεῶν τε etc. Eur. Bacch. 306 sqq. ἔτ' αὐτὸν ὄψει κἀπὶ Δελφίσιν πέτραις πηδῶντα σὺν πεύκαισι — μέγαν τ' ἀν' Ἑλλάδ' etc., nisi potius omnibus his locis καὶ 'etiam' significat.

V. 1391. γέρα] Magna cum acerbitate Oedipus imprecationes suas γέρα appellavit.

V. 1392 sq. οὔτε ταῖς — ξυνήδομαί σου] Notandum οὐ ξυνήδομαι pro συμπενθῶ. Ut in Medea 136 οὐδὲ συνήδομαι, ὦ γύναι, ἄλγεσι δώματος. HERM. Ei Medeae loco convenienter ut haberes ξυνήδομαι ταῖς ὁδοῖς σου, scripsi σου pro σοι. Cfr. etiam Hipp. 1286 τί τοῖσδε συνήδῃ, Isocr. V 8 συνησθεὶς τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης ψηφισθεῖσι. De locutione ταῖς παρ. ὁδοῖς confer Ant. 1213 ἆρα δυστυχεστάτην κέλευθον ἕρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;

V. 1394 sqq. Schol. καὶ αὕτη δευτέρα ἐστὶν ὥσπερ δέησις καὶ παθητικωτάτη ἐν τῷ ἀπολοφύρεσθαι αὐτὸν τεχναζομένη πάνυ πιθανῶς. Ad nomen κελεύθου adsumendum quod secundo demum substantivo appositum, τῆς ἐμῆς.

V. 1395 sq. οἷον ἆρ' ὁδοῦ τέλος Ἄργους ἀφ.] Breviter dictum pro οἷον ἄρα τέλος ἐστὶ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἀπ' Ἄργους ὡρμήθημεν. Cfr. Aesch. Prom. 300 δολιχῆς τέρμα κελεύθου διαμειψάμενος.

Ibid. ἀφωρμήθημεν de universa expeditione intellegendum, non de unius Polynicis itinere Athenas facto. Susceptum enim iam tunc fuerat bellum, finibus egressus miles; vide v. 1306 sq. DOED.

V. 1397. οἷον — τοιοῦτον] Una est continua exclamatio: οἷον ἆρ' ὁδοῦ τέλος τοιοῦτον ἀφωρμήθημεν. Nam interdum οἷος ita dicitur, ut sequatur aliud praedicatum, cuius locutionis prope eadem vis est, ac si ὡς pro οἷος dicas. Aeschyl. Agam. 572 χειμῶνα δ' εἰ λέγοι τις οἰωνοκτόνον, οἷον παρεῖχ' ἄφερτον Ἰδαία χιών. HERM. τινι ex Tyrwhitti coniectura scripsi pro τινα.

ἔξεσθ᾽ ἑταίρων, οὐδ᾽ ἀποστρέψαι πάλιν,
ἀλλ᾽ ὄντ᾽ ἄναυδον τῇδε συγκῦρσαι τύχῃ.
ὦ τοῦδ᾽ ὅμαιμοι παῖδες, ἀλλ᾽ ὑμεῖς, ἐπεὶ
τὰ σκληρὰ πατρὸς κλύετε ταῦτ᾽ ἀρωμένου,
μήτοι με πρὸς θεῶν σφώ γ᾽, ἐὰν αἱ τοῦδ᾽ ἀραὶ
πατρὸς τελῶνται, καί τις ὕμιν ἐς δόμους
νόστος γένηται, μή μ᾽ ἀτιμάσητέ γε,
ἀλλ᾽ ἐν τάφοισι θέσθε κἀν κτερίσμασιν.
καὶ σφῷν ὁ νῦν ἔπαινος, ὃν κομίζετον
τοῦδ᾽ ἀνδρὸς οἷς πονεῖτον, οὐκ ἐλάσσονα
ἔτ᾽ ἄλλον οἴσει τῆς ἐμῆς ὑπουργίας.
ΑΝΤ. Πολύνεικες, ἱκετεύω σε πεισθῆναί τί μοι.
ΠΟΛ. ὦ φιλτάτη, τὸ ποῖον, Ἀντιγόνη; λέγε.
ΑΝΤ. στρέψαι στράτευμ᾽ ἐς Ἄργος ὡς τάχιστά γε,
καὶ μὴ σέ τ᾽ αὐτὸν καὶ πόλιν διεργάσῃ.
ΠΟΛ. ἀλλ᾽ οὐχ οἷόν τε. πῶς γὰρ αὖθις ἂν πάλιν
στράτευμ᾽ ἄγοιμ᾽ ἂν ταὐτὸν εἰσάπαξ τρέσας;
ΑΝΤ. τί δ᾽ αὖθις, ὦ παῖ, δεῖ σε θυμοῦσθαι; τί
σοι

V. 1398. *οὐδ᾽ ἀποστρέψαι πάλιν*] Scilicet *τοὺς ἑταίρους*.

V. 1399. *ἀλλ᾽ ὄντ᾽ ἄναυδον* etc.] Intellegendum est *χρή με*. Vide ad O. R. 797.

V. 1400. *ὦ τοῦδ᾽ ὅμ. παῖδες, ἀλλ᾽* etc.] De postposita *ἀλλὰ* particula vide ad O. R. 1469. *Τοῦδε* est *ἐμοῦ*.

V. 1401. *ταῦτ᾽* pro *τοῦδ᾽* scripsi cum Sehrwaldio.

V. 1402. *σφώ γ᾽, ἐὰν* ex Elmsleii coniectura scripsi pro *σφῷν γ᾽ ἄν*.

V. 1402 sqq. *μήτοι με — μή μ᾽ ἀτιμ.*] De pronominis repetitione monitum est ad v. 1186.

V. 1404. *μή μ᾽ ἀτιμάσητε*] I. e. 'nolite has preces repudiare'.

V. 1405. *ἐν τάφοισι θέσθε*] Activum est in Ai. 1110 *εἰς ταφὰς ἐγὼ θήσω δικαίως*, et Aesch. Sept. c. Th. 1004 *ποῦ σφε θήσομεν χθονός*; REIS. Hoc dicit: 'sepelite me, et honoribus sepulcralibus me adficite'. Non dixisset autem *ἐν κτερίσμασι θέσθε*, nisi praecessissent verba *ἐν τάφοισι θέσθε*.

V. 1406 sq. *ὃν κομίζετον τοῦδ᾽ ἀνδρὸς* etc.] Sic O. R. 561 *πάντ᾽ ἐμοῦ κομίζεται*. Polynices in mente habet ea quae Oedipus v. 1367 sq. dixit: *νῦν δ᾽ αἵδε μ᾽ ἐκσῴζουσιν* etc.

V. 1408. *τῆς ἐμῆς ὑπουργίας*] I. e. 'propter officium mihi praestitum'. Vide ad v. 328. — Haec laus ab ipso poeta Antigonae comparata est fabula cognomini.

V. 1413 sq. *ἂν* pro *αὖ* ex Vauvillersii coniectura scripsi. Sensum horum verborum Winshemius hunc esse monet: 'quomodo enim iterum eundem exercitum cogere possim, si semel fugerim'. Sed probabiliter Nauckius coniecit *ἄγοιμ᾽ εὔτακτον*, nisi *πῶς γὰρ αὖθις αὖ πάλιν στράτευμ᾽ ἀγείροιμ᾽ ἄλλ᾽ ἂν* scribendum est.

V. 1415 sq. *τί δ᾽ αὖθις* etc.] Quod Antigona dicit, *τί δ᾽ αὖθις, ὦ παῖ, δεῖ σε θυμοῦσθαι*; non est de futuro intellegendum, sed de ea iracundia, quam modo ostendit Polynices, cum se negat abducturum esse exercitum. Videbatur enim dira patris exsecratione

πάτραν κατασκάψαντι κέρδος ἔρχεται;
ΠΟΛ. αἰσχρὸν τὸ φεύγειν καὶ τὸ πρεσβεύοντ' ἐμὲ
οὕτω γελᾶσθαι τοῦ κασιγνήτου πάρα.
ΑΝΤ. ὁρᾷς τὰ τοῦδ' οὖν ὡς ἐς ὀρθὸν ἐκφέρεις
μαντεύμαθ', ὃς σφῷν θάνατον ἐξ ἀμφοῖν θροεῖ;
ΠΟΛ. χρῄζει γάρ· ἡμῖν δ' οὐχὶ συγχωρητέα.
ΑΝΤ. οἴμοι τάλαινα· τίς δὲ τολμήσει κλύων
τὰ τοῦδ' ἕπεσθαι τἀνδρὸς οἷ' ἐθέσπισεν;
ΠΟΛ. οὐδ' ἀγγελοῦμεν φλαῦρ'· ἐπεὶ στρατηλάτου
χρηστοῦ τὰ κρείσσω, μηδὲ τἀνδεᾶ λέγειν
ΑΝΤ. οὕτως ἄρ', ὦ παῖ, ταῦτά σοι δεδογμένα;
ΠΟΛ. καὶ μή μ' ἐπίσχῃς γ'· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ἥδ' ὁδὸς
ἔσται μέλουσα δύσποτμός τε καὶ κακὴ
πρὸς τοῦδε πατρὸς τῶν τε τοῦδ' Ἐρινύων.
σφῷν δ' εὖ διδοίη Ζεύς, τάδ' εἰ τελεῖτέ μοι

in dolorem coniectus, cum oranti sorori, ut sibi obtemperaret, blande responderet: *ὦ φιλτάτη, τὸ ποῖον, Ἀντιγόνη; λέγε*, unde illa mitigatum eum esse sperabat. Nunc autem videt denuo effervescere eius in fratrem iras. Similiter in Euripidis Electra v. 1121 Clytaemestra filiae respondet: *ὁρᾷς; ἂν αὖ σὺ ζωπυρεῖς νείκη νέα;* HERM. Immo Antigona haec dicit: 'Tu dicis ‚iterum', quasi vero iterum causa sit exercitus adversus patriam cogendi'.

V. 1419 sq. *ἐς ὀρθὸν ἐκφέρεις μαντεύματα*] 'Ad exitum perducis' sive 'facis, ut rata fiant'. Libri *ἐκφέρει* exhibent, *ἐκφέρεις* ex Tyrwhitti coniectura scripsi.

V. 1420. *θάνατον ἐξ ἀμφοῖν*] 'Necem mutuam'. Exspectaveris *θάνατον ἐξ ἀλλήλοιν* sive, quod Blaydesius coniecit, *θάνατον ἐξ αὐτοῖν*, ut est Ant. 145 *κατ' αὐτοῖν* (sic enim, non *καθ' αὐτοῖν* scribendum videtur) *δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχετον κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω*. Sed cfr. Ant. 14 *μιᾷ θανόντων ἡμέρᾳ διπλῇ χερί*.

V. 1421. *χρῄζει γάρ*] 'Vult enim'; non *χρησμῳδεῖ*, ut scholiasta explicat. Recte autem hoc dicit Polynices, cum non de oraculis dei, quae rata fore certum sit, sed de exsecratione Oedipi (v. 1370 sqq.) agatur, quae num eventum esset habitura, incertum erat; unde addit *ἡμῖν δ' οὐχὶ συγχωρητέα*, quod inepte de fatali necessitate diceretur, quam homines effugere nequeant, ut ipsius Oedipi exemplo satis cognitum erat. DINDORF. De *συγχωρητέα* cfr. ad v. 491.

V. 1422. Schol. *τίς δὲ τολμήσει ἕπεσθαι κλύων τὰ τοῦδε τἀνδρός*; De verborum ordine vide ad v. 1223.

V. 1424 sq. *οὐδέ* i. e. 'sane, neque nuntiabimus etc.' Schol. *καὶ ἐν ταῖς τέχναις ἐστὶ τοῦτο, ὅτι οὐ πάντα δεῖ ἀληθεύεσθαι, ἐὰν μὴ χρήσιμα ᾖ, ἀλλὰ δεῖ καί τι ψεύδεσθαι.*

V. 1427 sqq. *ἀλλ' ἐμοὶ μὲν — Ἐρινύων*] Recte Doederlinus: 'ego quidem huic adversus Thebas expeditioni operam dabo, quamvis improspere eventurae propter patris diras'. De *ἔσται μέλουσα* confer v. 653 *ἀλλὰ τοῖσδ' ἔσται μέλον*, et Matthiae § 559.

V. 1430. *σφῷν δ' εὖ διδοίη*

[θανόντ'· ἐπεὶ οὔ μοι ζῶντί γ' αὖθις ἕξετον.]
μέθεσθε δ' ἤδη, χαίρετόν τ'. οὐ γάρ μ' ἔτι
βλέποντ' ἐσόψεσθ' αὖθις.
ΑΝΤ. ὦ τάλαιν' ἐγώ.
ΠΟΛ. μήτοι μ' ὀδύρου.
ΑΝΤ. καὶ τίς ἄν σ' ὁρμώμενον
ἐς προὖπτον Ἅιδην οὐ καταστένοι, κάσι;
ΠΟΛ. εἰ χρή, θανοῦμαι.
ΑΝΤ. μὴ σύ γ', ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ.
ΠΟΛ. μὴ πεῖθ' ἃ μὴ δεῖ.
ΑΝΤ. δυστάλαινά τἄρ' ἐγώ,
εἴ σου στερηθῶ.
ΠΟΛ. ταῦτα δ' ἐν τῷ δαίμονι
καὶ τῇδε φῦναι χἀτέρᾳ. σφὼ δ' οὖν ἐγὼ
θεοῖς ἀρῶμαι μήποτ' ἀντῆσαι κακῶν·
ἀνάξιαι γὰρ πᾶσίν ἐστε δυστυχεῖν.

(στροφὴ α'.)

ΧΟΡ. νέα τάδε νεόθεν ἦλθέ μοι

Ζεύς] Sic v. 642 ὦ Ζεῦ, διδοίης τοῖσι τοιούτοισιν εὖ. Libri habent εὐοδοίη: εὖ διδοίη ex Burgesii coniectura scripsi. Alii praeferunt quod olim Hermannus suadebat σφὼ δ' εὐοδοίη.

V. 1431. Versum spurium esse etiam alii viderunt, sed non animadverterunt, genuinum poetae versum excidisse. Neque enim verisimile est, Sophoclem nihil amplius dixisse quam τάδ' εἰ τελεῖτέ μοι. DINDORF. In hoc versu non solum elisio vocalis ι offendit, quae Lobeckii coniectura τάδ' εἰ θανόντι μοι τελεῖτ' tollitur, sed etiam sententia. Nam Polynices in mente habet quod v. 1410 precatus est. Ei autem cogitationi verba ἐπεὶ .. ἕξετον parum conveniunt.

V. 1432. Schol. μέθεσθε δ' ἤδη· καὶ ἐκ τούτου δῆλον, ὅτι ἐν τῇ παρακλήσει ἅμα τοὺς λόγους λέγουσα τούτους εἴχετο αὐτοῦ ἡ ἀδελφή.

V. 1433. βλέποντ'] 'Vivum'. Vide quae ad Ai. 935 adnotavimus.

V. 1435. ἐς προὖπτον Ἅιδην] Hesychius: προὖπτον· πρόδηλον, φανερόν. Eurip. Hippol. 1366 προὖπτον ἐς ᾅδαν στείχω κατὰ γᾶς. Cfr. Blomf. gloss. in Sept. c. Th. 848. BOTH.

V. 1436. μὴ σύ γ'] 'Noli hoc facere'. Alia huius locutionis exempla attulit Matth. § 465, 2.

V. 1438. εἴ σου στερηθῶ] De coniunctivo post εἰ posito vide ad v. 505 et 1221.

V. 1438 sq. ταῦτα δ' — χἀτέρᾳ] I. e. 'haec in fortunae potestate sita sunt, utrum hoc modo futura sint an alio'. De ἐν vide ad v. 242; de ἑτέρᾳ pro ἑτέρως posito L. Bos. p. 333. Σφὼ scripsi cum Elmsleio pro σφῷν.

V. 1440. ἀντῆσαι κακῶν] Constructio non rara; vide ad Eur. Troad. 214 et Herodot. II 119. MUSGR.

V. 1441. ἀνάξιαι γὰρ πᾶσίν ἐστε] De πᾶσιν, quod est 'omnium iudicio', vide quae ad O. R. 40 adnotavimus.

V. 1442 sqq. Sensus strophae hic est: 'Novas diras caeci hospitis audivi gravem calamitatem minantes, nisi fatum eas deprehendet

βαρύποτμα κακὰ παρ' ἀλαοῦ ξένου,
εἴ τι μοῖρα μὴ κιγχάνῃ.
μάτην γὰρ οὐδὲν ἀξίωμα δαιμόνων ἔχω
φράσαι.
ὁρᾷ δ' ὁρᾷ ταῦτ' ἀεὶ χρόνος, ἐπέχων μὲν ἕτερα,
τὰ δὲ παρ' ἦμαρ αὖθις αὔξων ἄνω.
ἔκτυπεν αἰθήρ, ὦ Ζεῦ.
ΟΙΔ. ὦ τέκνα, τέκνα, πῶς ἄν, εἴ τις ἔντοπος,
τον πάντ' ἄριστον δεῦρο Θησέα πόροι;
ΑΝΤ. πάτερ, τί δ' ἐστὶ τάξίωμ', ἐφ' ᾧ καλεῖς;
ΟΙΔ. Διὸς πτερωτὸς ἥδε μ' αὐτίκ' ἄξεται
βροντὴ πρὸς Ἅιδην. ἀλλὰ πέμψαθ' ὡς τάχος.

(inanes evincet); nam deorum quidem decretum nunquam inane est, sed haec (hominum vaticinia) tempori obnoxia sunt alia inhibenti, alia interdum augenti et explenti. Resonat aether tonitribus'. Chorus igitur sperat, horrenda Oedipi vaticinia non ratum eventum habitura esse. De νέα νεόθεν cfr. αἰνόθεν αἰνῶς Hom. Il. VII 97, οἰόθεν οἶος ibid. 39, de ἦλθέ μοι Oed. R. 523 ἀλλ' ἦλθε μὲν δὴ τοῦτο τοὔνειδος, 681 δόκησις ἀγνὼς λόγων ἦλθε.

V. 1443. νέα ante βαρύποτμα Hermannus addidit, ut metrum huius versus responderet metro versus antistrophici 1455. Sed incerta emendatio.

V. 1444. De coniunctivo cfr. ad v. 1438. Cum verbis μοῖρα κιγχάνῃ Doederlinus confert Hom. Il. XXII 303 νῦν αὖτέ με μοῖρα κιχάνει. Ad diras relatum κιγχάνει similiter atque ἁλίσκεται Ai. 648 intellegendum est.

V. 1445. Probabiliter ματᾶν pro μάτην Heimsoethius et Blaydesius coniecerunt.

V. 1446. ὁρᾷ — χρόνος] Sic O. R. 1213 ἐφηῦρέ σ' ἄκονθ' ὁ πάνθ' ὁρῶν χρόνος, et in fragm. Hipponoi apud Clem. Alex. Strom. IV p. 742 ὁ πάνθ' ὁρῶν καὶ πάντ' ἀκούων πάντ' ἀναπτύσσει χρόνος, et quae plurima huiusmodi apud alios poetas leguntur. Iisdem verbis de Iove Ant. 184 Ζεὺς ὁ πάνθ' ὁρῶν ἀεί. DINDORF. δ' cum Bergkio inserui et ἐπέχων pro ἐπεὶ de mea coniectura scripsi. Similiter infra v. 1744 libri ἐπεὶ pro ἐπεῖχε exhibent.

V. 1447. παρ' ἦμαρ est 'alternis diebus'. Cfr. Ai. 475 τί γὰρ παρ' ἦμαρ ἡμέρα τέρπειν ἔχει etc. Sensus est: 'tempus haec tum auget, tum non auget'.

V. 1448. Schol. ἔκτυπεν αἰθήρ· τὸ συνεκτικώτατον τοῦ δράματος ἐν τούτῳ, καθάπερ προεῖπεν ὁ Οἰδίπους (v. 95)· σημεῖα δ' ἥξειν τῶνδέ μοι παρηγγύα, ἢ σεισμὸν ἢ βροντήν τιν' ἢ Διός σέλας. Μεταξὺ οὖν τῶν τοῦ χοροῦ λόγων γίνεται τοῦτο, ἐφ' ᾧ ὁ χορὸς ἀναβοᾷ, ὅπερ ἦν σύμβολον τοῦ τὸν Οἰδίποδα τεθνάναι. ὅπερ γνωρίσας ὁ Οἰδίπους ἀξιοῖ τὸν Θησέα ἐν τάχει παραγενέσθαι. — Forma Homerica ἔκτυπε saepius in Attica poesi non legitur. Communis ἐκτύπησε exstat v. 1606. ELMSL.

V. 1449 sq. πῶς ἂν — πόροι] De πόροι confer v. 1476 πορευσάτω, quod eodem sensu positum, et Oed. R. 1255 πορεῖν γυναῖκα. — Πῶς ἄν τις idem fere est atque εἴθε τις. — εἴ τις ἔντοπος, i. e. εἴ τις ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἐστίν. Cfr. Philoct. 212 οὐκ ἔξεδρος, ἀλλ' ἔντοπος ἀνήρ.

V. 1451. Schol. τάξίωμα· βούλημα.

(ἀντιστροφὴ α΄.)

ΧΟΡ. ἴδε μάλα μέγας ἐρείπεται
κτύπος ἄφατος ὅδε διόβολος· ἐς δ᾽ ἄκραν
δεῖμ᾽ ὑπῆλθε κρατὸς φόβαν.
ἔπτηξα θυμόν. οὐρανία γὰρ ἀστραπὴ φλέγει
πάλιν.
τί μὰν ἀφήσει τέλος; δέδια· τόδ᾽ οὐ γὰρ ἅλιον
ἀφορμᾷ ποτ᾽, οὐδ᾽ ἄνευ ξυμφορᾶς.
ὦ μέγας αἰθήρ, ὦ Ζεῦ.
ΟΙΔ. ὦ παῖδες, ἥκει τῷδ᾽ ἐπ᾽ ἀνδρὶ θέσφατος
βίου τελευτή, κοὐκέτ᾽ ἔστ᾽ ἀποστροφή.
ΑΝΤ. πῶς οἶσθα; τῷ δὲ τοῦτο συμβαλὼν ἔχεις;
ΟΙΔ. καλῶς κάτοιδ᾽. ἀλλ᾽ ὡς τάχιστά μοι μολὼν
ἄνακτα χώρας τῆσδέ τις πορευσάτω.

(στροφὴ β΄.)

ΧΟΡ. ἔα, ἔα, ἰδοὺ μάλ᾽ αὖθις ἀμφίσταται

V. 1454. *ἴδε — ἐρείπεται*] Pro *ἴδε* exspectes verbum audiendi. Sed vide quae ad Philoct. 187 adnotavimus. Tum ut *ἐρείπω* 'deicio' significat, ita *ἐρείπομαι* 'cado' valere recte monuit Elmsleius. Cfr. Verg. Ge. I 487 *non alias caelo ceciderunt plura sereno fulgura.*

V. 1455. *κτύπος — διόβολος*] Eustath. p. 692, 53 (571, 24) *σημείωσαι δέ, ὅτι ἐκ τοῦ Ζεὺς σμερδαλέα κτυπέων λαβὼν ὁ Σοφοκλῆς ἔφη τὸ 'μέγας κτύπος, ἄφατος, διόβολος'. ἐν οἷς δηλοῖ ἐκεῖνος καὶ ὅτι βέλη Διὸς οὐ μόνον κεραυνοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ βρονταί. ὅμως καὶ τοὺς ῥαγδαίους ὑετούς, καὶ μάλιστα τοὺς χειμερίους, τοιούτῳ λόγῳ 'δύσομβρα βέλη'* (Ant. 358) *λέγει.* BR.

V. 1455 sq. Schol. *ἄκραν φόβαν κρατός, οὕτως ἀποδώσεις.* Vide ad v. 1606 sq.

V. 1457. *ἔφριξα θυμόν* Seebassius coniecit non sine probabilitate. — *οὐρανία* corruptum esse metro cognoscitur. Elmsleius coniecit *οὐρία*, Bergkius *ὀμβρία*, Meinekius *αἰθρία* vel *οὐρανὸν*, Pallis *ἁ Διός*. Ex scholio *ἀντὶ τοῦ ταχεῖα* et Hesych. gl. *ἄργιος· λευκός, ταχύς* efficias poetam *ἀργία* scripsisse, quocum Homericum *ἀργῆτα κεραυνόν* conferri potest.

V. 1458. Pro *ἀφήσει* Dindorfius *ἐφήσει* scribendum putat.

V. 1458 sq. *οὐ γὰρ — ξυμφορᾶς*] Schol. *τοῦτό φησιν· οὐ μάτην γίνεται τὸ κατὰ τὴν διοσημείαν, ἀλλ᾽ ἐπί τινι μεγάλῃ συμφορᾷ· νῦν δὲ συμφορὰν φησι τὸ μέσον ὄνομα τῆς συντυχίας· οἷον, ἐπί τινι γίνεται ἡ διοσημεία. — ἅλιον· μάταιον.*

V. 1461. Schol. *τῷδ᾽ ἐπ᾽ ἀνδρί· ἀντὶ τοῦ ἐμοί.*

V. 1462. *κοὐκέτ᾽ — ἀποστροφή*] 'Neque iam propulsari' sive 'averti mors potest'. Cfr. v. 1398.

V. 1463. Schol. *τῷ· τίνι τεκμηρίῳ. συμβαλών· νοήσας, στοχασάμενος.* Cum La *τῷ δὲ συμβαλὼν ἔχεις;* omisso *τοῦτο* exhibeat, Dindorfius *τῷ δὲ συμβαλὼν ἔχεις, πάτερ;* scripsit.

V. 1466. *ἰδοὺ μάλ᾽ αὖθις*] Confert Neuius El. 1410 *ἰδοὺ μάλ᾽ αὖ θροεῖ τις.* 1466 *ὤ μοι μάλ᾽ αὖθις.* Herm. ad Vig. p. 782, Blomf. ad Aesch. Ag. 1316. Addo Trach. 1206 *οἴμοι μάλ᾽ αὖθις*, et Ai. 870 *ἰδού, δοῦπον αὖ κλύω τινά*, collatis quae ad Philoct. 187 monuimus. — De *ἀμφίσταται*

διαπρύσιος ὄτοβος.
ἵλαος, ὦ δαίμων, ἵλαος, εἴ τι γᾷ
ματέρι τυγχάνεις ἀφεγγὲς φέρων.
ἐναισίου δὲ σοῦ τύχοιμι, μηδ' ἄλαστον ἄνδρ' ἰδὼν
ἀκερδῆ χάριν μετάσχοιμί πως.
Ζεῦ ἄνα, σοὶ φωνῶ.
ΟΙΔ. ἆρ' ἐγγὺς ἀνήρ; ἆρ' ἔτ' ἐμψύχου, τέκνα,
κιχήσεταί μου καὶ κατορθοῦντος φρένα;
ΑΝΤ. τί δ' ἂν θέλοις τὸ πιστὸν ἐμφῦναι ξένῳ;
ΟΙΔ. ἀνθ' ὧν ἔπασχον εὖ τελεσφόρον χάριν
δοῦναί σφιν, ἥνπερ τυγχάνων ὑπεσχόμην.

comparat Doederl. Phil. 1263 *ἵσταται θόρυβος.* Eur. Iph. T. 1272 *τίς — ἵστησιν βοήν;* Heracl. 656.

V. 1468 sq. Schol. *ἵλαος, ὦ δαῖμον· εὐσεβέστατα ὁ χορὸς εὔχεται πρὸς τὸν θεόν, εἰ ἐπί τινι χαλεπῷ ταῦτα πράττει, ἵλεων αὐτὸν γενέσθαι· ὅρα οὖν, ὅτι ἡ συμφορὰ ἐπὶ τῆς μέσης ἐννοίας κεῖται. — ἵλαος· λείπει τὸ ἔσο. — γᾷ ματέρι· τῇ Ἀττικῇ.* Ad *ἵλαος* praestabit intellegere *φέρε*, quod continetur verbis sequentibus *εἴ τι τυγχάνεις φέρων.* De *γᾷ ματέρι* vide v. 708. Musgravius confert Aesch. Sept. c. Th. 16 *τέκνοις τε γῇ τε μητρί.*

V. 1469. *ἀφεγγὲς*] Tenebras intellego, tempestatum comites, quas precatur chorus ne mali ominis caelites esse velint. DOED.

V. 1470. *σοῦ τύχοιμι* ex Cobeti coniectura scripsi pro *συντύχοιμι.*

Ibid. *ἄλαστος* ex hoc loco vel maxime apparet non esse *ἀνεπίληστος*, ut veteres grammatici interpretantur, sed ab *ἀλαίνειν* ductum et cum nomine *ἀλάστωρ* coniunctum significare 'errabundus, a malo numine sive a furiis agitatus', ut *ἄλαστον ἄνδρα* idem fere sit quod *ἄνδρα δαιμονῶντα.* Cfr. v. 1672. Fortasse *ἀλάστορ'* scribendum, ut Oedipus dirarum auctor dicatur.

V. 1471. *ἀκερδῆ χάριν μετ.*] Haec est *ἄχαρις χάρις* in Aesch. Prom. 561, quod genus dicendi frequentatum a tragicis iam illustravit Lambiuus ad Horat. Od. I 34 p. 100. Est igitur illud: *πόνον, οὐ χάριν*, ut chorus dixit supra 227. REIS. De *μετέχειν* cum accusativo iuncto confert Dindorfius Aristoph. Pl. 1144 *οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί.* Vide Krueg. I § 47, 15, 1.

V. 1473 sq. *ἆρ' ἔτ' — φρένα*] 'Spirantemne me adhuc reperiet' (scil. Theseus, qui significatus est nomine *ἀνήρ*) 'et compotem mentis?' De *κιχάνειν* cum duplici genetivo iuncto vide ad v. 446; de locutione *κατορθοῦν φρένα* ad v. 1606 sq.

V. 1475. *τί δ' ἂν θέλοις — ξένῳ*] Id est, *τί δὲ τὸ πιστόν ἐστιν, ὃ θέλοις ἂν ἐμφῦναι τῷ ξένῳ*, 'quae est fides illa, quam inhaerere velis Theseo', sive 'quod promissum servari vis a Theseo?' Confer quae ipsi Theseo Oedipus praecipit v. 625 sq. *τὸ σὸν μόνον πιστὸν φυλάσσων.* Ceterum *ξένῳ* ex coniectura mea scripsi pro *φρενί*, quod ipsum iam Nauckio offensioni fuit visumque est delatum huc ex v. praecedente, ita ut ille vel *φίλῳ* vel *φράσον* vel simile quid scribendum putaret.

V. 1477. *δοῦναί σφιν*] I. e. *αὐτῷ.* Notavit iam scholiasta. Exempla Aeschyli Pers. 761, Pindari Pyth. IX 206 et hymni Homer. in Panem 19 commemoravit Matthiaeus. Tum *τυγχάνων* est

(ἀντιστροφὴ β΄.)

ΧΟΡ. ἰώ, ἰὼ παῖ, βᾶθι, βᾶθ᾽, ἔτ᾽ εἰ τυγχάνεις
ἄκραν ἐπὶ γύαλον
ἐναλίῳ Ποσειδαονίῳ θεῷ
βούθυτον ἑστίαν ἁγίζων, ἱκοῦ.
ὁ γὰρ ξένος σε καὶ πόλισμα καὶ φίλους ἐπαξιοῖ
δικαίαν χάριν παρασχεῖν παθών.
– ⏑ ⏑ ᾆσσ᾽ ὦναξ.

ΘΗΣ. Τίς αὖ παρ᾽ ὑμῶν κοινὸς ἠχεῖται κτύπος,
σαφὴς μὲν ἀστῶν, ἐμφανὴς δὲ τοῦ ξένου;
μή τις Διὸς κεραυνός, ἤ τις ὀμβρία
χάλαζ᾽ ἐπιρράξασα; πάντα γὰρ θεοῦ
τοιαῦτα χειμάζοντος εἰκάσαι πάρα.

ΟΙΔ. ἄναξ, ποθοῦντι προὐφάνης, καί σοι θεῶν

ὅτε ἐτύγχανον ὢν ἐβουλόμην, nisi vocabulum corruptum est.

V. 1478 sqq. ἔτ᾽ εἰ τυγχάνεις ἄκραν — θεῷ scripsi pro εἴτ᾽ ἄκραν — θεῷ τυγχάνεις. Hermannus τυγχάνεις delebat. Praeterea verba ἄκραν ἐπὶ γύαλον corrupta sunt. Emendatio nondum inventa.

V. 1480. De Ποσειδαονίῳ θεῷ Elmsleius confert ὁ Βακχεῖος θεός O. R. 1105, licet id aliter explicari possit. Utique non est, cur illa insolentior dicendi ratio suspecta esse debeat, praesertim agnita a grammaticis, qui ei suum χ apposuerunt. HERM. De locutione βούθυτον ἑστίαν confer Lobeck. ad Ai. p. 230 ed. sec. Speciose Blaydesius ἐσχάραν coniecit. — Redierat Theseus v. 1210 ad aram Neptuni, unde avocatus erat v. 887.

V. 1482 sq. ὁ γὰρ ξένος — παθών] Soloeca videtur oratio ὁ ξένος ἐπαξιοῖ σε παρασχεῖν χάριν. Ex communi loquendi more dicere videtur debuisse: παρασχεῖν σοι καὶ πολίσματι καὶ φίλοις χάριν. Sed verba sic ordinanda sunt: ἐπαξιοῖ σε καὶ πόλισμα καὶ φίλους, ὥστε παθὼν παρασχεῖν δικαίαν χάριν. BR. Conferenda quae supra ad v. 1206 sq. et ad Philoct. 62 exposui.

V. 1484. Triclinius σπεῦσον supplevit (σπεῦσον, ἄισσ᾽); sed tragici non ἀΐσσειν, sed ᾄσσειν usurpare solent, ut πρόδρομος ᾆσσ᾽ vel simile quid magis probetur.

V. 1485. Schol. κοινός· ὑμῶν τε καὶ Οἰδίποδος. Explicat ipse poeta versu sequenti.

V. 1486. ἀστῶν pro αὐτῶν Reiskius restituit.

V. 1487 sq. μή τις — ἐπιρράξασα] Cogitatione supplendum est: 'hunc clamorem excitavit', aut aliquid eiusmodi, quasi praecedat: τί αὖ παρ᾽ ὑμῶν κοινὸν ἤγειρεν κτύπον; Nominativos sine verbo habebimus mox etiam v. 1514 sq. ELMSL. De μή interrogativo confer Herm. ad Vig. p. 789 et Matth. § 608, 5 a not. 3.

V. 1489. τοιαῦτα χειμάζοντος] Dicit hoc propter vehementiam fulminum et tonitruum, quae ipse quanta esset animadvertit. HERM.

V. 1490 sq. καί σοι θεῶν — ὁδοῦ] De genetivo confer O. R. 1444 καί σε τῆσδε τῆς ὁδοῦ δαίμων ἄμεινον ἢ 'μὲ φρουρήσας τύχοι, cum adnotatione mea. Fortasse tamen hic genet. a nomine τύχην aptus est, ut sensus sit: 'deus quidam tibi bonam fortunam huius itineris paravit'.

τύχην τις ἐσθλὴν τῆσδ' ἔθηκε τῆς ὁδοῦ.
ΘΗΣ. τί δ' ἔστιν, ὦ παῖ Λαΐου, νέορτον αὖ;
ΟΙΔ. ῥοπὴ βίου μοι. καί σ' ἅπερ ξυνῄνεσα
θέλω πόλιν τε τήνδε μὴ ψεύσας θανεῖν.
ΘΗΣ. ἐν τῷ δὲ κεῖσαι τοῦ μόρου τεκμηρίῳ;
ΟΙΔ. αὐτοὶ θεοὶ κήρυκες ἀγγέλλουσί μοι,
ψεύδοντες οὐδὲν σῆμα τῶν προκειμένων.
ΘΗΣ. πῶς εἶπας, ὦ γεραιέ, δηλοῦσθαι τάδε;
ΟΙΔ. αἱ πολλὰ βρονταὶ διατελεῖς, τὰ πολλά τε
στράψαντα χειρὸς τῆς ἀνικήτου βέλη.
ΘΗΣ. πείθεις με· πολλὰ γάρ σε θεσπίζονθ' ὁρῶ,
κοὐ ψευδόφημα. χὤ τι χρὴ ποιεῖν λέγε.
ΟΙΔ. ἐγὼ διδάξω, τέκνον Αἰγέως, ἅ σοι
γήρως ἄλυπα τῇδε κείσεται πόλει.
χῶρον μὲν αὐτὸς αὐτίκ' ἐξηγήσομαι
ἄθικτος ἡγητῆρος, οὗ με χρὴ θανεῖν.
τοῦτον δὲ φράζε μή ποτ' ἀνθρώπων τινί,
μήθ' οὗ κέκευθε, μήτ' ἐν οἷς κεῖται τόποις·

V. 1492. Schol. *νέορτον· ἀντὶ τοῦ νέον.*

V. 1493. *ῥοπὴ βίου μοι*] 'Inclinatio vitae ad finem vergentis', ut bene Iacobsius Anthol. T. IX p. 343. Cfr. Trach. 82, Eustath. p. 1266, 40 (1366, 31) *ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ταλάντων λαβὼν Σοφοκλῆς ἔφη τὸ βίου ῥοπή· καὶ* (O. R. 691) *σμικρὰ παλαιὰ σώματ' εὐνάζει ῥοπή.* HELL.

V. 1493 sq. *καί σ' — θανεῖν*] Id est *καὶ θέλω μὴ ψεύσας σε καὶ πόλιν τήνδε, ἅπερ ξυνῄνεσα, θανεῖν*, sive aliis verbis: *καὶ θέλω τελέσας σοι καὶ πόλει τῇδε, ἃ ὑπεσχόμην, θανεῖν.*

V. 1495. *ἐν τῷ δὲ — τεκμηρίῳ*] H. e. *τί δὲ τὸ τεκμήριον ἔχεις τοῦ μόρου;* De *κεῖσθαι* comparat Doederl. El. 240, 1040, Ai. 407. Adde Eur. Iph. Aul. 1343 *οὐκ ἐν ἀβρότητι κεῖσαι πρὸς τὰ νῦν πεπτωκότα.* Speciose tamen et probabiliter Meklerus *τῷ δ' ἐκπέπεισαι . . τεκμηρίῳ;* coniecit.

V. 1497. Cum Dindorfio *σῆμα τῶν* pro *σημάτων* scripsi.

V. 1499. *αἱ πολλὰ βρονταὶ*] Si vera scriptura est, *πολλὰ* pro *πολλάκις* positum esse putabimus. Sed non male Meinekius scribendum coniecit *δηλοῦσι.*

V. 1500. *στράψαντα* pro *στρέψαντα* Piersonus scripsit. Cum autem forma *στράπτειν* ab Attico sermone aliena sit, Forsterus *σκήψαντα* proposuit.

V. 1503 sq. *ἅ σοι — πόλει*] Recte Dindorfius monuit *σοι* dativum esse qui dicitur commodi. Tum verba *γήρως ἄλυπα* recte interpretatus est Brunckius: *ὑπὸ γήρως μὴ λυπηθησόμενα*, 'quae senium nunquam sentient, quae El. nullo consenescent aevo' Cfr. 1002 *ἄλυπος ἄτης.* Schaefer. Melett. crit. p. 137 et Matth. § 345.

V. 1507. *τοῦτον δὲ*] 'Locum, ubi sepultus ero'. Quod tamen sic dictum est, ut non tam 'sepulcrum' quam 'cadaver sepultum Oedipi' intellegi debeat.

V. 1508. *μήθ' οὗ — τόποις*] Tautologiam, quam hoc versu contineri putat Elmsleius, nullam esse iam Reisigius monuit. Diversa sunt enim locus ipse tumuli et regio, in qua est ille locus. Neque quod praeterea Elmsleius reprehen-

ὥς σοι πρὸ πολλῶν ἀσπίδων ἀλκὴν ὅδε
δορός τ' ἐπακτοῦ γειτονῶν ἀεὶ τιθῇ.
ἃ δ' ἐξάγιστα μηδὲ κινεῖται λόγῳ
αὐτὸς μαθήσῃ, κεῖσ' ὅταν μόλῃς μόνος·
ὡς οὔτ' ἂν ἀστῶν τῶνδ' ἂν ἐξείποιμί τῳ,
οὔτ' ἂν τέκνοισι τοῖς ἐμοῖς, στέργων ὅμως.
ἀλλ' αὐτὸς αἰεὶ σῷζε, χὤταν εἰς τέλος
τοῦ ζῆν ἀφικνῇ, τῷ προφερτάτῳ μόνῳ
σήμαιν', ὁ δ' αἰεὶ τὠπιόντι δεικνύτω.
χοὕτως ἀδῇον τήνδ' ἐνοικήσεις πόλιν

dit, vix hunc locum conciliari posse cum v. **1641**, ex quo constet non solum Theseum, verum etiam Oedipi filias et Thesei famulos ad ipsum mortis locum cum Oedipo pervenisse, mihi quidem vere dictum videtur. Nam certo fine tenus Oedipus illos secum abduxisse dicitur; tum solus mansisse cum Theseo, illis abire iussis; qui paullo post, ubi se converterunt, illum nusquam conspiciunt, sed solum relictum vident Theseum. Itaque etsi ubi ipsi eum postremum viderint dicere possunt, tamen quo raptus aut ubi terra haustus sit, nesciunt. HERM.

V. 1509 sq. *ὥς σοι — ἀεὶ τιθῇ*] Scholiasta: *εἰ μὲν βαρυτόνως, γειτόνων, τῶν Θηβαίων· εἰ δὲ περισπωμένως, ἀντὶ τοῦ γειτνιῶν, ὁ τάφος.* Parum apte *γειτόνων* ita collocatum est, ut Thebani socii potius Atheniensium quam hostes dici videantur. Quamobrem *γειτονῶν* praetuli, quod in *γειτόνων* corruptum eodem errore, quo apud Aeschylum Suppl. 787 in codice scriptum est *μέλας γενοίμαν καπνὸς νέφεσι γειτόνων Διός* pro *γειτονῶν*. DINDORF. Ceterum recte Doederlinus: Opponi mihi videntur *ἀσπίδες*, quasi 'milites legionarii', *δορὶ ἐπακτῷ*, 'sociis, auxiliis, mercenariis', ut Trach. 259 *στρατὸν λαβὼν ἐπακτὸν ἔρχεται πόλιν τὴν Εὐρυτείαν.*

V. 1511. *ἃ δ' ἐξάγιστα* etc.] *ἐξάγιστα* pariter ut *μηδὲ κινεῖται* ad *λόγῳ* referendum: 'quae piaculum est nec licet dicere'. Dicendi enim notionem in mente habens, non posuit, quod debebat, *ἃ δ' ἐξάγιστα λέγειν*, sed *λόγῳ* accommodans eam notionem verbis *μηδὲ κινεῖται*. HERMANN. Fallitur scholiasta, qui interpretatur *καθαρά· σημαίνει γὰρ καὶ τὸ ἄγος τοῦτο. οὕτως· ἐξάγιστα ἀντὶ τοῦ ἁγνὰ καὶ μὴ οἷά τε ῥηθῆναι· καὶ ἐπὶ τούτου γὰρ χρῶνται πολλαχοῦ.* Similiter Hesychius: *ἐξάγιστα· πάντα τὰ ἱερὰ καὶ ἀφωσιωμένα, ἃ οὐχ οἷόν τε ἐκκομίζεσθαι τῶν ἱερῶν· ἔνιοι δὲ ἁγνὰ ἀπέδοσαν.* DINDORF. Cfr. Doederlin. de brachyl. p. 11.

V. 1514. *στέργων ὅμως*] De *ὅμως* cum participio iuncto vide ad v. 665.

V. 1515. *σῷζε*] 'Memoria serva'. Vide quae ad O. R. 318 adnotata sunt.

V. 1516. *τῷ προφερτάτῳ*] Nobilissimo, natu maximo, regni heredi. Comparativo utitur Sophocles fragm. 379 *ἡ γὰρ φίλη 'γὼ τῶνδε τοῦ προφερτέρου.* Similem de Dirces sepulcro, nonnisi magistratibus quibusdam Thebanorum noto, narrationem Plutarchi Moral. p. 578 B comparavit Schneidewinus. DINDORF. Pro *μόνῳ* Nauckio *γόνῳ* scribendum videtur.

V. 1517. *ὁ δ' αἰεὶ*] De *αἰεὶ* particulae usu hoc vide ad Philoct. 131 et Valck. ad Herod. IV 162.

V. 1518 sq. *ἀδῇον — σπαρτῶν ἀπ' ἀνδρῶν*] Hesychius: *ἀδῇον· ἀπόρθητον, ἀπολέμητον.* De *ἀπὸ* praepositione con-

σπαρτῶν ἀπ' ἀνδρῶν· οἱ δὲ μυρίοι πόλεως,
κἂν εὖ τις οἰκῇ, ῥᾳδίως καθύβρισαν.
θεοὶ γὰρ εὖ μέν, ὀψὲ δ' εἰσορῶσ', ὅταν
τὰ θεῖ' ἀφείς τις εἰς τὸ μαίνεσθαι τραπῇ·
ὃ μὴ σύ, τέκνον Αἰγέως, βούλου παθεῖν.
τὰ μὲν τοιαῦτ' οὖν εἰδότ' ἐκδιδάσκομεν.
χῶρον δ', ἐπείγει γάρ με τοὐκ θεοῦ παρόν,
στείχωμεν ἤδη, μηδ' ἔτ' ἐντρεπώμεθα.
ὦ παῖδες, ὧδ' ἕπεσθ'. ἐγὼ γὰρ ἡγεμὼν
σφῷν αὖ πέφασμαι καινός, ὥσπερ σφὼ πατρί.
χωρεῖτε, καὶ μὴ ψαύετ', ἀλλ' ἐᾶτέ με
αὐτὸν τὸν ἱερὸν τύμβον ἐξευρεῖν, ἵνα
μοῖρ' ἀνδρὶ τῷδε τῇδε κρυφθῆναι χθονί.
τῇδ', ὧδε, τῇδε βᾶτε· τῇδε γάρ μ' ἄγει

fer Matth. § 573 et, quem locum apte Doederlinus attulit Eur. Bacch. 98 κρυπτὸν ἀφ' Ἥρας. Tum σπαρτῶν ἀνδρῶν idem significat atque Θηβαίων. Cfr. Apollodor. III 4, 1, Eur. Herc. 4 ὃς τάσδε Θήβας ἔσχεν, ἔνθ' ὁ γηγενὴς σπαρτῶν στάχυς ἔβλαστεν.

V. 1519. οἱ δὲ μυρίοι πόλεως scripsi pro αἱ δὲ μυρίαι πόλεις. Nam vetat Oedipus multitudinem arcanis illis imbui.

V. 1520. εὖ οἰκῇ] I. e. 'bene administretur'. Cfr. Plat. legg. III p. 702 A πῶς ποτ' ἂν πόλις ἄριστα οἰκοίη, Rep. VI 423 A ἕως ἂν ἡ πόλις σοι οἰκῇ σωφρόνως.

V. 1521. Particula γάρ maxime ad praecedens ῥᾳδίως pertinet; nam sensus est: 'homines proclives sunt ad dementiam, quia sera est deorum ultio'. Apte comparat Nauckius Theodecten apud Stob. Ecl. I 3, 22 p. 116 εἰ μὲν γὰρ αὐτίκ' ἦσαν αἱ τιμωρίαι, πολλοὶ διὰ φόβον κοὐ δι' εὐσεβῆ τρόπον θεοὺς ἂν ηὖξον· νῦν δὲ τῆς τιμωρίας ἄπωθεν οὔσης, τῇ φύσει χρῶνται βροτοί. De verbo εἰσορᾶν confer v. 1370. Si sensus esset: 'noli committere, ut populus arcanis illis a te imbutus civitati tibique perniciem paret; nam di, quamvis sero, ulciscuntur tamen qui res sacras divinasque contemnunt ac profanant', v. 1523 ante v. 1521 reponendus foret.

V. 1523. ὃ ad enuntiatum οἱ δὲ μυρίοι — καθύβρισαν referendum.

V. 1525 sq. χῶρον δ' — στείχωμεν] De locutione χῶρον στείχειν vide ad v. 642. Tum τοὐκ θεοῦ παρόν est signum a deo nunc editum mihi. Cfr. v. 252 et v. 1677. Bene Matthiaeus πτερόν pro παρόν proposuit cl. v. 93.

V. 1526. μηδ' ἔτ' ἐντρεπώμεθα] ἐντρέπεσθαι cum proprie sit 'sese convertere', inest ei verbo subsistendi significatio, quae eodem redit quo μέλλειν. Scholiasta: ἀντὶ τοῦ ἐπιστρεφώμεθα. Ὅμηρος· ἐντροπαλιζόμενος. Similiter Germani vulgari sermone dicimus: *wir wollen uns nicht umsehen.* HERM.

V. 1527 sq. Schol. ἐγὼ γὰρ ἡγεμών· ἐγὼ γὰρ ἡγεμὼν ὑμῖν πέφηνα, ὥσπερ ὑμεῖς τῷ πατρί.

V. 1529. καὶ μὴ ψαύετ'] 'Ac nolite me tangere ducendi causa'. Cfr. v. 170.

V. 1532. τῇδ' — τῇδε γάρ] Haec per intervalla recitantur et gradatim quidem: τῇδ' — ὧδε — τῇδε βᾶτε· τῇδε γάρ etc., ut plane admirabilis sit elatio orationis. Omnis autem loci magni-

Ἑρμῆς ὁ πομπὸς ἥ τε νερτέρα θεός.
ὦ φῶς ἀφεγγές, πρόσθε πού ποτ' ἦσθ' ἐμόν,
νῦν δ' ἔσχατόν σου τοὐμὸν ἅπτεται δέμας.
ἤδη γὰρ ἕρπω τὴν τελευταίαν, βίον
κρύψων παρ' Ἅιδην. ἀλλά, φίλτατε ξένων,
αὐτός τε χώρα θ' ἥδε πρόσπολοί τε σοὶ
εὐδαίμονες γένοισθε, κἀπ' εὐπραξίᾳ
μέμνησθέ μου θανόντος εὐτυχεῖς ἀεί.

(στροφή.)

ΧΟΡ. Εἰ θέμις ἐστί μοι τὰν ἀφανῆ θεὸν

ficentiam laudat Longinus c. XV § 7. REIS.

V. 1533. Ἑρμῆς ὁ πομπὸς] I. e. ὁ ψυχοπομπός, satis notus ex Horat. Od. I 10 et interpretum commentariis. REIS. Tum νερτέρα θεός est Proserpina.

V. 1534 sq. ὦ φῶς — δέμας] Solebant moribundi solis lumini valedicere. Cfr. Ai. 856 sq. Oedipus autem, ut caecus, recte appellat lucem φῶς ἀφεγγές, deque ea sic loquitur, quasi sit aliquid, quod olim ante caecitatem possederit, πρόσθε ἦσθ' ἐμόν. Hinc dixit: τοὐμὸν δέμας ἅπτεται, i. e. ἐγὼ ἅπτομαί σου ἐσχάτως.

V, 1536. τὴν τελευταίαν, βίον ex Musgravii coniectura scripsi pro τὸν τελευταῖον βίον. F. Gu. Schmidtius τὸν ταλαίπωρον βίον proposuit.

V. 1536 sq. βίον — παρ' Ἅιδην] De locutione κρύπτειν τι παρά τόπον τινά confer v. 113 καί σύ με — κρύψον κατ' ἄλσος. Denique de dictione τὸν βίον κρύπτειν παρ' Ἅιδην vide Eur. Alc. 363 καί μ' οὔθ' ὁ Πλούτωνος κύων οὔθ' ὁ — Χάρων ἔσχον (ἄν), πρὶν εἰς φῶς σὸν καταστῆσαι βίον, et Bacch. 1336 sq. σὲ δ' Ἄρης Ἁρμονίαν τε ῥύσεται, μακάρων τ' ἐς αἶαν σὸν καθιδρύσει βίον.

V. 1538. Schol. πρόσπολοί τε σοί· οἱ Ἀθηναῖοι. Reisigius famulos Thesei intellegendos putat. Sed recte Neuius nomen Homericum θεράπων conferendum monet.

V. 1539. κἀπ' εὐπραξίᾳ] 'In felicitate et ob eam'. Apte Vauvillersius attulit Aristoph. Eq. 406 πῖνε, πῖν' ἐπὶ συμφοραῖς. Cui loco addit Elmsl. eiusdem fab. 655. HERM.

V. 1540. μέμνησθε] Elmsleius μεμνῆσθε. Fallitur. Abeuntes μέμνησο dicere usitatius est quam μεμνῆο. Alia est ratio praecedentis optativi εὐδαίμονες γένοισθε. Namque felicem fieri non est in potestate hominis positum, est vero, meminisse amicorum. Aptissime igitur Oedipus alterum optat, iubet alterum. DINDORF.

V. 1541—1560. Chorus Oedipum cum Theseo et liberis suis abeuntem bonis votis ominibusque prosequitur, deos inferos verecunde precans, ut ei post plurimas, quibus vexatus sit, aerumnas placidus lenisque et exitus e vita et accessus ad inferos contingat.

V. 1541 sq. εἰ θέμις — σεβίζειν] Quaerit Musgravius, cur veniam sit praefatus deos inferos precibus adoraturus. Deinde coniecturam facit Plutonem non preces accipere solitum, sed fletus lacrimasque, conferens O. R. 30, Eur. Alc. 431, Suppl. 76, Iph. T. 184 et Aesch. fr. ex Stobaei sermon. CXVII. Ad ulciscendam quidem patris necem Orcum atque Proserpinam exasperare precibus studet Electra 110 ὦ δῶμ' Ἀΐδου καὶ Περσεφόνης, at hic placare vult illos chorus. Et eo quidem difficilis videbatur aditus precum veteribus propter summam severi-

καὶ σὲ λιταῖς σεβίζειν,
ἐννυχίων ἄναξ,
Αἰδωνεῦ, Αἰδωνεῦ, αἰτοῦμαι
ἄπονα μηδ' ἐπὶ βαρυαχεῖ
ξένον ἐξανύσαι
μόρῳ τὰν παγκευθῆ κάτω
νεκρῶν πλάκα καὶ Στύγιον δόμον.
πολλῶν γὰρ ἂν καὶ μάταν πημάτων ἱκνουμένων
πάλιν σφε δαίμων δίκαιος αὔξοι.

(ἀντιστροφή.)

ὦ χθόνιαι θεαί, σῶμά τ' ἀνικάτου

tatem numinum ac morositatem. Sed ad placandos illos preces item factae narrantur Antig. 1199 sq. in sepeliundo Polynice *αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν Πλούτωνά τ' ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχεθεῖν*. REIS. Schol. *τὰν ἀφανῆ θεόν· τὴν Περσεφόνην φησίν*. De locutione *λιταῖς σεβίζειν* cfr. v. 1007 *τιμαῖς σεβίζειν*. Metri causa Heimsoethius hic *σέβειν* et in v. antistr. 1562 *πύλαις* coniecit.

V. 1543. Schol. *ἐννυχίων· τῶν ἐν νυκτὶ ἀεὶ καὶ σκότῳ διατριβόντων· τῶν τεθνηκότων*. Confert Musgravius O. R. 178 *ἀκτὰν πρὸς ἑσπέρου θεοῦ*. Trach. 501 *τὸν ἔννυχον Ἅιδαν*, Doederlinus Hom. Il. XX 61 *ἔδεισεν δ' ὑπένερθε ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς*.

V. 1544. *αἰτοῦμαι* ex Doederlini coniectura scripsi. Libri exhibent *λίσσομαι* et schol. *δίδου μοι* legebat, quod vel ex *Αἰδωνεῦ* vel ex *αἰτοῦμαι* ortum esse potest.

V. 1545. *ἄπονα, ἀπόνως*, 'sine dolore'. Cfr. v. 1585 *ἀπόνῳ τύχῃ*. Libri exhibent *μήτ' ἐπιπόνῳ* (*ἐπίπονα*) *μήτ'* contra metrum v. antistr. 1555. — *μηδέ* pro *καὶ μή* positum ut saepe fit apud poetas. — *ἐπὶ βαρυηχεῖ μόρῳ* significat 'cum gravi singultu inter moriendum'.

V. 1546. *ἐξανύσαι* ex Vauvillersii coniectura scripsi pro *ἐκτανύσαι*. Saepe *ἀνύειν* cum compositis suppresso nomine *ὁδὸν* sic usurpatur, ut 'pervenire' significet, Comparant editores Ai. 607 *ἔτι μέ ποτ' ἀνύσειν τὸν ἀπότροπον ἀΐδηλον Ἅιδαν*, Ant. 805, Trach. 657, El. 1451.

V. 1547. *τὰν παγκευθῆ*] Saepe istiusmodi adiectivum Plutoni tribuitur. Ai. 1193 *τὸν πολύκοινον Ἅιδαν*. El. 138 *ἐξ Ἀΐδα παγκοίνου λίμνας*. Ant. 804 *τὸν παγκοίταν θάλαμον*. Ibid. 810 *ὁ παγκοίτας Ἅιδας*.

V. 1548. *καὶ Στύγιον δόμον*] I. e., ut El. 110 dixit, *δῶμ' Ἀΐδου καὶ Περσεφόνης*.

V. 1549 sq. *πολλῶν — αὔξοι*] *Ἄν* particula paullo insolentius a verbo *αὔξοι* distracta. *Μάταν* explicat Musgravius: 'nullo suo merito'. Elegantissime Buechelerus coniecit *πολλῶν γὰρ ἀνταλλαγὰν πημάτων*, in quibus accus. *ἀνταλλαγὰν* ad enuntiatum *πάλιν — αὔξοι* appositus est, ut sensus sit: 'loco multorum laborum in eum incurrentium rursus deus iustus eum erigat'.

V. 1550. *σφε* ex coniectura Reiskii restitui pro *σε*.

V. 1551 sq. *ὦ χθόνιαι θεαί* etc.] Invocat Furias et Cerberum; hunc, ut ne teneat animam mortui in limine Ditis; illas, ut propitiae sint, neve puniant quae ille sine mala mente commisit. HERM. Versus strophici metro accommodatius est *σῶμά τ' ἀμαιμάκον*, quod Meinekius proposuit. Eandem formam Homerici vocabuli *ἀμαι-*

θηρός, ὃν ἐν πύλαισι
ταῖσι πολυξένοις
εὐνᾶσθαι, κνυζεῖσθαί τ' ἐξ ἄντρων
ἀδάματον φύλακα παρ' Ἅιδᾳ
λόγος αἰὲν ἔχει·
τόν, ὦ Γᾶς παῖ καὶ Ταρτάρου,
κατεύχομαι ἐν καθαρῷ βῆναι
ὁρμωμένῳ νερτέρας τῷ ξένῳ νεκρῶν πλάκας·
σέ τοι κικλήσκω τὸν αἰένυπνον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἄνδρες πολῖται, ξυντομωτάτως μὲν ἂν
τύχοιμι λέξας Οἰδίπουν ὀλωλότα.

μάκετος, de quo vide supra ad v. 127, Nauckius in Trach. v. 1098 Ἅιδου τρίκρανον σκύλακ' ἀπρόσμαχον τέρας, scribens ἀμαίμακον τέρας, reponit.

V. 1553. ταῖσι pro φασι scripsi ex Bergkii, πολυξένοις pro πολυξέστοις ex Musgravii coniectura, qui apte attulit Aeschyl. Suppl. 163 τὸν πολυξενώτατον Ζῆνα τῶν κεκμηκότων. Tum εὐνᾶσθαι significat 'excubare'.

V, 1556. Schol. λόγος αἰὲν ἀνέχει· ἀντὶ τοῦ φασίν. Libri exhibent ἀνέχει, quod Triclinius emendavit.

V. 1557. τὸν ex coniectura Hermanni scripsi pro ὅν.

V. 1557—1560. τόν — αἰένυπνον] Non Cerberum, sed Mortem dicit Γᾶς παῖδα καὶ Ταρτάρου, unde eam, quod haec ambigua appellatio est, clarius designat verbis σέ τοι κικλήσκω τὸν αἰένυπνον. Hic ergo verborum sensus est: 'quem, o Telluris et Tartari filia, de via cedere precor ad inferas mortuorum oras accedenti hospiti: te ego invoco, quae aeternum sopis'. HERM.

V. 1558. ἐν καθαρῷ βῆναι] Significat recedere debere Cerberum, ut pura sit via hospiti, neu ille aspectu canis aut latratu terreatur. HERM. Reisigius confert Hom. Il. Θ 491, κ 199. Ei sensui videtur magis convenire quod Madvigius coniecit ἐκ καθαροῦ βῆναι. Pro βῆναι v. strophici causa Hermannus μολεῖν scripsit.

V. 1560. τὸν αἰένυπνον] Scholiasta: τουτέστι τὸν διὰ παντὸς κοιμώμενον, φησὶ δὲ τὸν Θάνατον, ὥσπερ δαίμονά τινα ὄντα· πρὸς πάντας γὰρ σχεδὸν τοὺς ὑποχθονίους τὴν παράκλησιν ἐποιήσαντο, τὸν Πλούτωνα, τὴν Περσεφόνην, τὸν Κέρβερον, καὶ νῦν πρὸς τὸν Θάνατον αὐτόν. Mors invocatur etiam Ai. 854, Phil. 797. Videtur autem appellata esse αἰένυπνος, quod mortui in aeternam dormiunt.

V. 1561. Schol. ξυντομωτάτως· ἀντὶ τοῦ συντόμως. Ἔστι δὲ ὁ ἄγγελος εἷς τῶν ἀκολουθησάντων Θησεῖ θεραπόντων· καὶ ἀφῖκται ἔνια ἀπαγγέλλων τῶν πραχθέντων ἐπὶ τῆς ἐρημίας· οὐ γὰρ πάντα δυνατὸν ἦν θεάσασθαι. De locutione τύχοιμ' ἂν λέξας vide ad Philoct. 220 sq.; de participio ὀλωλότα ex verbo λέξας apto Matth. § 555 not. 2. Krueg. II § 56, 7, 4. Postremo 'notandum est, inquit Dindorfius, ξυντομωτάτως metri causa pro ξυντομώτατα dictum, quae est usitata huiusmodi adverbiorum terminatio superlativi'. Fortasse taman ξυντομωτάτων scribendum est. Elmsleius ξυντομώτατον coniecit.

V. 1561—1564. ξυντομωτάτως — ἦν ἐκεῖ] Sensus hic est: 'si summa brevitate uti velim, recte dixerim uno verbo, Oedipum mor-

ἃ δ' ἦν τὰ πραχθέντ', οὔθ' ὁ μῦθος ἐν βραχεῖ
φράσαι πάρεστιν, οὔτε τἄργ' ὅσ' ἦν ἐκεῖ.
ΧΟΡ. ὄλωλε γὰρ δύστηνος;
ΑΓΓ. ὡς λελοιπότα
κεῖνον τὸν ἀεὶ βίοτον ἐξεπίστασο.
ΧΟΡ. πῶς; ἆρα θείᾳ κἀπόνῳ τάλας τύχῃ;
ΑΓΓ. τοῦτ' ἐστὶν ἤδη κἀποθαυμάσαι πρέπον.
ὡς μὲν γὰρ ἐνθένδ' εἷρπε, καὶ σύ που παρὼν
ἔξοισθ', ὑφηγητῆρος οὐδενὸς φίλων,
ἀλλ' αὐτὸς ἡμῖν πᾶσιν ἐξηγούμενος.
ἐπεὶ δ' ἀφῖκτο τὸν καταρράκτην ὀδὸν
χαλκοῖς βάθροισι γῆθεν ἐρριζωμένον,
ἔστη κελεύθων ἐν πολυσχίστων μιᾷ,
κοίλου πέλας κρατῆρος, οὗ τὰ Θησέως
Περίθου τε κεῖται πίστ' ἀεὶ ξυνθήματα·

tuum esse; quae vero acciderunt (cum moriebatur), ea nec pauca fuerunt, nec brevi oratione comprehendi possunt'.

V. 1565. *ὄλωλε γὰρ δύστηνος;*] Vide quae ad Philoct. 331 adnotata sunt.

V. 1566. *τὸν ἀεὶ βίοτον*] Incredibile est ita Sophoclem scripsisse. Meinekius corrigendum putavit *ἐκεῖνον ἄρτι βίοτον*.

V. 1567. *ἆρα — τύχῃ*] Sc. *ὄλωλεν*. Est autem *θεία τύχη* 'mortis genus divinitus missum'. Cfr. ad Philoct. 191. — *ἄπονος*, 'doloribus vacans'. Cfr. supra v. 1561.

V. 1569 sq. Schol. *ὡς μὲν γὰρ ἐνθένδ'*· ὑπέρβατον· *ὡς μὲν γὰρ ἐνθένδε εἷρπεν, ὑφηγητῆρος οὐδενὸς φίλων, ἀλλ' αὐτὸς ἡμῖν πᾶσιν ἐξηγούμενος, καὶ σὺ παρὼν οἶδας.* De genetivis absolutis *ὑφ. οὐδ.* vide O. R. 1260 et Matth. § 563 not.

V. 1571. Schol. *ἐξηγούμενος*· *προηγούμενος.* Sic v. 1505 et v. 98 *ἐξήγαγε.*

V. 1572 sq. *τὸν καταρράκτην ὀδὸν — ἐρριζωμένον*] De sensu horum verborum vide quae de scena fab. § 5 adnotata sunt. De *καταρράκτης* adiectivi loco posito confert Reisigius Eur. Bacch. 113 *νάρθηκας ὑβριστάς.* Postremo cum verbis *γῆθεν ἐρριζωμένον* apte comparat Doederl. Hom. Od. XIII 162 *ὅς μιν* (navem) *λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθε.*

V. 1575 sq. Schol. *κοίλου πέλας κρατῆρος· τοῦ μυχοῦ· τὰ γὰρ κοῖλα οὕτως ἐκάλουν ἐκ μεταφορᾶς· ὅθεν καὶ τὰ ἐν τῇ Αἴτνῃ κοιλώματα κρατῆρες καλοῦνται. λέγει δέ, δι' οὗ καταβῆναί φασι τὴν Κόρην ἁρπαγεῖσαν. Πειρίθου τέ, φησι, κεῖται ξυνθήματα, οἷον ὑπομνήματα τῆς πίστεως, ᾗς ἔθεντο πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς εἰς Ἅιδου καταβάσεως· ἀμάρτυρον δέ, εἰ διὰ τούτου τοῦ τόπου κατῆλθον (εἰς Ἅιδην Θησεὺς καὶ Πειρίθους)· πιθανῶς δὲ ὁ Σοφοκλῆς πρὸς χάριν τῆς Ἀττικῆς φησιν ἐνταῦθα τὴν εἰς Ἅιδου κατάβασιν Οἰδίποδος γενέσθαι.* — De cratere illo, ubi Pirithous atque Theseus amicitiam perpetuam iunxerunt, loquitur sine dubio Pausan. I 18, 4. Illorum autem par amicorum Homerico versu illustratum in Odyss. *λ* 631, quo utitur Pausan. X 29, 10, iique denique in Orcum descenderunt una, de qua re varia fama exstitit. Cfr. Heynii Obss. ad Apollod. p. 177 sq. REIS.

V. 1576. Mira locutio *κεῖται ξυνθήματα* de loco qui a foedere

ἀφ' οὗ μέσος στὰς τοῦ τε Θορικίου πέτρου,
κοίλης τ' ἀχέρδου κἀπὸ λαΐνου τάφου,
καθέζετ'· εἶτ' ἔλυσε δυσπινεῖς στολάς.
κἄπειτ' ἀΰσας παῖδας ἠνώγει ῥυτῶν
ὑδάτων ἐνεγκεῖν λουτρὰ καὶ χοάς ποθεν·
τὼ δ' εὐχλόου Δήμητρος ἐς προσόψιον
πάγον μολοῦσαι τάσδ' ἐπιστολὰς πατρὶ

illo nomen accepit. Consuetudo dicendi hanc commendat mutationem verborum: *Περίθῳ καλεῖται.* Cfr. O. R. 1451 *ἔνθα κλῄζεται οὑμὸς Κιθαιρών,* Trach. 638 *ἔνθ' Ἑλλάνων ἀγοραὶ Πυλάτιδες κλέονται,* Eur. Hipp. 121 *Ὠκεανοῦ τις ὕδωρ στάζουσα πέτρα λέγεται . . ὅθι κτέ.*, Or. 331 *ἵνα μεσόμφαλοι λέγονται μυχοί,* Hom. Il. XI 757 *Ἀλεισίου ἔνθα κολώνη κέκληται.* De verbis *τὰ Θησέως Περίθῳ ξυνθήματα* cfr. Ant. 865 *κοιμήματα — ἀμῷ πατρὶ δυσμόρου ματρός,* Trach. 668 *τῶν σῶν Ἡρακλεῖ δωρημάτων.*

V. 1577. *ἀφ' οὗ μέσος στὰς* etc.] Quattuor hic indicantur loca, quorum in medio substiterit Oedipus et desederit, *κοῖλος κρατήρ, πέτρος Θορίκιος, κοίλη ἄχερδος, λάϊνος τάφος.* BRUNCK. Schol. *τοῦ τε Θορικίου πέτρου· ταῦτα γνώριμα τοῖς ἐγχωρίοις. Θόρικος δὲ δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς.* Recte negat Hermannus Thoricium saxum existimari posse ad pagum Thoricum tribus Acamantidis, qui erat prope Sunium, pertinuisse. Intersitus enim inter pagum illum et Colonum Hymettus erat. Schneidewinus coniecit *τρικορύφου πέτρου* ex vaticinio quod schol. ad v. 57 commemorat: *Βοιωτοὶ δ' ἵπποισι ποτιστείχουσι Κολωνόν, ἔνθα λίθος τρικάρανος ἔχει καὶ χάλκεος οὐδός.* — Pro *ἀφ' οὗ* in libris legitur *ἐφ' οὗ*, quod correxit Brunckius.

V. 1578. *κοίλης τ' ἀχέρδου* etc.] *Ἄχερδος*, quae est pirus silvestris, antiqua arbor videtur fuisse, sive illa superstes adhuc, cum hanc fabulam scriberet Sophocles, sive fama celebrata. Et cum pagus fuerit nomine *Ἀχερδοῦς*, non incredibile est ei a tali aliqua arbore, quae casu quodam memorabilis fuerit, nomen illud esse inditum. HERM. Schol. *κοίλης δὲ ἀχέρδου, τῆς τὸν πυθμένα ἐχούσης ὑπόκενον, σαπέντα.*

Ibid. *κἀπὸ λαΐνου*] Vide an legendum *καὐτολαΐνου.* Spelunca scil. nativa, ubi sepultus erat heros aliquis. DOBRAEUS.

V. 1579. *εἶτ' ἔλυσε δυσπινεῖς στολάς*] Exuit vestes sordidas, aliasque mox induitur v. 1585, tanquam sacrum dis facturus. Ita enim veteres sollemniter. Unde et paria tradit de Alcestide Euripides fabulae cognominis v. 160 sq., ubi plura contulimus. MUSGR.

V. 1581. *λουτρὰ καὶ χοάς ποθεν*] *λουτρὰ* ad corpus ante sepulturam lavandum. Vide Eur. Hec. 611, *χοὰς* ad manes placandos. Vide Eur. Iph. T. 160 sq. MUSGR. Adde Eur. Alc. 159 sq.

V. 1582. *τὼ δ' εὐχλόου Δήμητρος*] Locum ipsum, qui hic describitur, aliunde non magis novimus quam qui in praecedentibus verbis designantur. Neque enim de templo longius dissito Cereris *Χλόης*, quod prope arcem Athenarum fuit, cogitari potest; qui scholiastae error est, nominum *εὔχλοος* et *Χλόη* similitudine decepti. DINDORF.

V. 1583. Pro *πάγον* L. Stephanius *πηγήν* proposuit. Pro *μολοῦσαι* Dindorfius *μολόντε*, pro *πεσοῦσαι κλαῖον* v. 1590 *πεσόντ' ἔκλαον* scripsit. Vide ad v. 1658. Schol. *ἐπιστολάς· ἐντολάς, πράξεις.* Cfr. Stanleius ad Aesch. Prom. 4. Est autem *τάσδ' ἐπιστ. πατρὶ ἐπόρευσαν* hoc fere sensu

ταχεῖ ἐπόρευσαν ξὺν χρόνῳ, λουτροῖς τέ νιν
ἐσθῆτί τ' ἐξήσκησαν, ᾗ νομίζεται.
ἐπεὶ δὲ παντὸς εἶχε δρῶντος ἡδονήν,
κοὐκ ἦν ἔτ' ἀργὸν οὐδὲν ὧν ἐφίετο,
κτύπησε μὲν Ζεὺς χθόνιος, αἱ δὲ παρθένοι
ῥίγησαν, ὡς ἤκουσαν· ἐς δὲ γούνατα
πατρὸς πεσοῦσαι ἔκλαιον, οὐδ' ἀνίεσαν
στέρνων ἀραγμούς, οὐδὲ παμμήκεις γόους.
ὃ δ' ὡς ἀκούει φθόγγον ἐξαίφνης πικρόν,
πτύξας ἐπ' αὐταῖς χεῖρας εἶπεν· ὦ τέκνα,
οὐκ ἔστ' ἔθ' ὑμῖν τῇδ' ἐν ἡμέρᾳ πατήρ.

dictum: 'res mandatas patri attulerunt'.

V. 1584. ταχεῖ — ξὺν χρόνῳ] Similiter dictum atque supra v. 1210 αἱ μακραὶ ἁμέραι. Cfr. etiam Trach. 395 σὺν χρόνῳ βραδεῖ μολών, supra v. 1341 βραχεῖ σὺν ὄγκῳ καὶ χρόνῳ.

V. 1585. Schol. ᾗ νομίζεται· ὡς νομίζεται ἐπὶ τοῖς νεκροῖς. De ἐξήσκησαν confert Neuius El. 452, 1217. Wesseling. ad Herod. II 130, Blomf. ad Aesch. Pers. gloss. 187.

V. 1586. παντὸς εἶχε δρῶντος] Πᾶν δρῶν idem est ac πᾶσα ὑπηρέτησις. Vide ad Trach. 193. HERM. Cfr. Krueg. I § 43, 4, 28. Meklerus proposuit ἐπεὶ δὲ πάνθ' ὅσ' εἶπ' ἔδρων πρὸς ἡδονήν, Tournierius ὡς δ' εἶχε παντὸς τοῦ δέοντος ἡδονήν.

V. 1587. κοὐκ ἦν ἔτ' ἀργὸν] Ἀργόν, 'infectum'. Theognis 588 ἀλλὰ τὰ μὲν προβέβηκεν ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι ἀργά. SCHAEF.

V. 1588. Schol. Ζεὺς χθόνιος· πάνυ σεμνῶς τὸ χθόνιος. Οἷον μύκημα ἐγένετο, καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, προδηλοῦντος τοῦ θεοῦ τὸν καιρόν, ἐν ᾧ ἔδει ἀποτάττεσθαι τὸν Οἰδίποδα. De fulmine subterraneo vide citata ad Eur. Hipp. 1216. Plutonem nigrum Iovem vocat Seneca Herc. Oet. 1703. Hesiod. Op. et D. 465 εὔχεσθαι δὲ Διὶ χθονίῳ, ubi vide Graevium. MUSGR. Cfr. C. Fr. Hermanni Quaest. Oedip. p. 80 cum nota. Omissi in initio trimetri augmenti syllabici exempla in hac nuntii narratione praeter hoc κτύπησε haec habemus: ῥίγησαν 1607, θώϋξεν 1624. Vide Matth. § 160 not.

V. 1589. ῥίγησαν] Dicere potuit ἔφριξαν vel potius ἔδεισαν, ὡς ἤκουσαν. Sed Ὁμηρικῷ ζήλῳ intulit ῥίγησαν, quod verbum saepius apud Atticos non legitur. Homericum ἔρριγα, 'horreo' cum communi ῥιγῶ, 'frigeo', male confundunt grammatici. Huius aoristus est ἐρρίγωσα, unde ἐνερρίγωσα Aristoph. Plut. 847. ELMSL.

V. 1590. Schol. οὐδ' ἀνίεσαν· οὐδ' ἀνέπαυον.

V. 1591. παμμήκεις γόους] Intellegendi gemitus sunt 'voce elata' editi. Cfr. v. 485 μηκύνων βοήν.

V. 1592. ὡς ἀκούει — ἐξαίφνης] Brunckius vertit: 'ut — derepente audiit'; recte si graecismum imitari voluit Plautino more. Nam ἐξαίφνης, sensum si spectes, ad verba πτύξας εἶπεν pertinet; arctius illa iungenda, ut significent 'simulac', velut ἐπεὶ τάχιστα, de quo Blomf. ad Aesch. Prom. gloss. 207, Herm. ad Vig. 852. DOED.

V. 1593. Schol. πτύξας· περιπλέξας. Significat 'manibus super eas complicatis', non 'brachiis amplexus'.

ὄλωλε γὰρ δὴ πάντα τἀμά, κοὐκ ἔτι
τὴν δυσπόνητον ἕξετ' ἀμφ' ἐμοὶ τροφήν,
σκληρὰν μέν, οἶδα, παῖδες· ἀλλ' ἓν γὰρ μόνον
τὰ πάντα λύει ταῦτ' ἔπος μοχθήματα.
τὸ γὰρ φιλεῖν οὐκ ἔστιν ἐξ ὅτου πλέον
ἢ τοῦδε τἀνδρὸς ἔσχεθ', οὗ τητώμεναι
τὸ λοιπὸν ἤδη τὸν βίον διάξετον.
τοιαῦτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀμφικείμενοι
λύγδην ἔκλαιον πάντες. ὡς δὲ πρὸς τέλος
γόων ἀφίκοντ', οὐδ' ἔτ' ὠρώρει βοή,
ἦν μὲν σιωπή· φθέγμα δ' ἐξαίφνης τινὸς
θώυξεν αὐτόν, ὥστε πάντας ὀρθίας
στῆσαι φόβῳ δείσαντας ἐξαίφνης τρίχας.
καλεῖ γὰρ αὐτὸν πολλὰ πολλαχῇ θεός·
ὦ οὗτος, οὗτος, Οἰδίπους, τί μέλλομεν

V. 1595 sq. *κοὐκ ἔτι — τροφήν*] Schol. *τροφήν· γηροκομίαν.* Cfr. Electr. 1144 *οἴμοι τάλαινα τῆς ἐμῆς πάλαι τροφῆς ἀνωφελήτου, τὴν ἐγὼ θάμ' ἀμφὶ σοὶ πόνῳ γλυκεῖ παρέσχον.*

V. 1599. *τὸ γὰρ φιλεῖν* etc.] Schol. *οὐδεὶς πλέον μου ὑμᾶς ἐφίλησεν.*

V. 1601. *ἤδη τὸν βίον* cum Elmsleio scripsi pro *ἤδη βίοτον.*

V. 1602 sq. *τοιαῦτ' — λύγδην ἔκλαιον πάντες*] Hoc dicit: 'talia Oedipi verba fuerunt, quae omnes (tres) inter se amplexi lacrimis et singultu prosecuti sunt'.

V. 1606. Schol. *θώϋξεν· ἐκάλεσεν, ἐβόησεν.* Porsonus proposuit *θεῶν ἐθώυξ', ὥστε κτἑ.* speciose.

V. 1606 sq. *ὥστε πάντας — τρίχας*] Construe *ὥστε πάντας δεῖσαι καὶ φόβῳ τρίχας ὀρθίας στῆσαι.* Sic v. 1455 *ἐς δ' ἄκραν δεῖμ' ὑπῆλθε κρατὸς φόβαν.* Similiter Verg. Aen. IV 280 *arrectaeque horrore comae et vox faucibus haesit.* Hinc ab Aeschylo Choeph. 30 vocatur *ὀρθόθριξ φόβος.* Sed possis etiam *φόβῳ δείσαντας* coniungere, coll. Trach. v. 176 *φόβῳ ταρβοῦσαν*, Platon. de Rep. p. 413 *ἢ ὑφ' ἡδονῆς κηληθέντες ἢ ὑπὸ φόβου τι δείσαντες*, et eiusd. Ion. p. 535 *ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἵστανται ὑπὸ φόβου.* Addo Philoct. 225 sq. Recte Doederlinus: '*ἱστάναι τρίχας* dicitur is, cuius vel inviti comae eriguntur, sicut moriens Socrates *τὰ ὄμματα ἔστησε* apud Plat. Phaedon. p. 118 A. Eur. Hel. 632 *γέγηθα, κρατὶ δ' ὀρθίους ἐθείρας ἀνεπτέρωκα.* Dorvill. ad Charit. p. 475. Etiam *φῦσαι φρένας* 801, *κατορθοῦν φρένα* 1474 comparare licet, et quod Hom. Il. δ 99 enectum dicit *πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς*'. — In verborum ordine nulla potest esse offensio. Cfr. ad v. 1223.

V. 1607. Pro *ἐξαίφνης* hic quidem Dindorfius potius *εὐθέως* scriptum fuisse suspicatur.

V. 1608. *καλεῖ γὰρ αὐτὸν*] Eur. Alc. 262 *νεκύων δὲ πορθμεὺς . . Χάρων καλεῖ· τί μέλλεις;* Hos fere locos respici putes a Socrate moribundo in Platonis Phaedon. p. 155 A *ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ, φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικός, ἡ Εἱμαρμένη.* DOED. De dictione *πολλὰ πολλαχῇ* vide Elmsl. ad Eur. Heracl. 919.

V. 1609. *ὦ οὗτος* etc.] Cfr. Ai. 89 *ὦ οὗτος, Αἴας, δεύτερόν σε προσκαλῶ.*

χωρεῖν; πάλαι δὴ τἀπὸ σοῦ βραδύνεται.
ὃ δ' ὡς ἐπῄσθετ' ἐκ θεοῦ καλούμενος,
αὐδᾷ μολεῖν οἱ γῆς ἄνακτα Θησέα.
κἀπεὶ προσῆλθεν, εἶπεν· ὦ φίλον κάρα,
δός μοι χερὸς σῆς πίστιν ἀρθμίαν τέκνοις,
(ὑμεῖς τε, παῖδες, τῷδε) καὶ καταίνεσον
μήποτε προδώσειν τάσδ' ἑκών, τελεῖν δ' ὅσ' ἂν
μέλλῃς φρονῶν εὖ ξυμφέροντ' αὐταῖς ἀεί.
ὃ δ', ὡς ἀνὴρ γενναῖος, οὐκ ὄκνου μέτα
κατῄνεσεν τάδ' ὅρκιος δράσειν ξένῳ.
ὅπως δὲ ταῦτ' ἔδρασεν, εὐθὺς Οἰδίπους
ψαύσας ἀμαυραῖς χερσὶν ὧν παίδων λέγει·
ὦ παῖδε, τλάσας χρὴ τὸ γενναῖον φρενὶ

V. 1609 sq. *τί μέλλομεν χωρεῖν*] Verba *τί μέλλομεν* hic ut apud Eurip. El. 757, Med. 1242 idem significant atque *τί μέλλεις;* Sic *ἴδμεν* pro *οἶσθα* Od. IV 138, 632. SCHNEID.

V. 1610. *πάλαι δὴ τἀπὸ σοῦ* etc.] De *δὴ* particula crebro cum *πάλαι* vocabulo sociata vide Elmsl. ad Eur. Med. 1086, de *τἀπὸ σοῦ*, 'quod ad te attinet', confert Doederl. El. 1464 *καὶ δὴ τελεῖται τἀπ' ἐμοῦ*, coll. 1070, Trach. 479. Elmsl. ad Eur. Heracl. 1054 *τὰ γὰρ ἐξ ἡμῶν καθαρῶς ἔσται βασιλεῦσιν*, Troad. 74 *ἕτοιμ' ἃ βούλει τἀπ' ἐμοῦ.*

V. 1612. Schol. *οἱ· ἀντὶ τοῦ πρὸς αὐτόν.* Vide ad v. 70.

V. 1614. *δός μοι — τέκνοις*] De locutione *πίστιν χερὸς δοῦναι* vide Philoct. 796. *Ἀρθμίαν* scripsi pro *ἀρχαίαν* quod interpretabantur 'antiquam, spectatam'. Cfr. Phil. 1132 *τὸν Ἡράκλειον ἄρθμιον*, Hesych. *ἄρθμιοι· φίλοι, παρὰ τὸ ἡρμόσθαι καὶ συμφωνεῖν ἡμῖν*, hymn. Hom. III 524 *ἐπ' ἀρθμῷ καὶ φιλότητι*, Aesch. Prom. 207 *εἰς ἀρθμὸν ἐμοὶ καὶ φιλότητα — ἥξει.* Itaque *πίστις ἀρθμία* est 'fides amicitiae confirmatrix'. Lud. Schmidtius *ἀρκίαν* proposuit, Pappageorgius *ὁρκίαν.*

V. 1615. *ὑμεῖς τε — τῷδε*] Haec verba *διὰ μέσου* esse ostendunt imperativi *δὸς* et *καταίνεσον*, quae ad eandem personam spectant. Ita Eurip. Troad. 1016 *ὦ θύγατερ, ἔξελθ', (οἱ δ' ἐμοὶ παῖδες γάμους ἄλλους γαμοῦσι, σὲ δ' ἐπὶ ναῦς Ἀχαϊκὰς πέμψω ξυνεκκλέψασα) καὶ παῦσον μάχης Ἕλληνας ἡμᾶς τ'.* Melius exemplum praebet idem Herc. 624 *ἀλλὰ θάρσος ἴσχετε, καὶ νάματ' ὄσσων μηκέτ' ἐξανίετε, (σύ τ', ὦ γύναι, μοι ξύλλογον ψυχῆς λάβε, τρόμου τε παῦσαι) καὶ μέθεσθ' ἐμῶν πέπλων.* ELMSL.

V. 1616 sq. *τελεῖν δ' — ἀεί*] Cfr. v. 1773 sq. *δράσω — πάνθ' ὁπόσ' ἂν μέλλω πράσσειν πρόσφορά θ' ὑμῖν* etc. Itaque *φρονῶν εὖ* cum *τελεῖν* cogitatione iungendum, ad *ὅσ' ἂν μέλλῃς* rursus mente repetendum *τελεῖν.* REIS.

V. 1618. *ὄκνου* pro *οἴκτου* Wexius restituit.

V. 1620. *ὅπως*] 'Ut', i. e. postquam. Vide ad O. R. 1217. Pro *ἔδρασεν* Heimsoethius propter praecedens *δράσειν* probabiliter *ἔπραξεν* coniecit.

V. 1621. *ἀμαυραῖς χερσὶν*] Comparat Doederl. Lycophr. Cass. 1104 *τυφλαῖς ματεύσει χερσὶ κροσσωτοὺς ῥαφάς.* Vide ad v. 1015. Verbum *ψαύειν* valet 'complecti', ut O. R. 1467.

V. 1622. *τλάσας χρὴ τὸ γενναῖον φρενὶ*] Plerique interpretes *τὸ γενναῖον* pro *γενναίως* dictum

χωρεῖν τόπων ἐκ τῶνδε, μηδ' ἃ μὴ θέμις
λεύσσειν δικαιοῦν, μηδὲ φωνούντων κλύειν.
ἀλλ' ἕρπεθ' ὡς τάχιστα· πλὴν ὁ κύριος
Θησεὺς παρέστω μανθάνων τὰ δρώμενα.
τοσαῦτα φωνήσαντος εἰσηκούσαμεν
ξύμπαντες· ἀστακτὶ δὲ σὺν ταῖς παρθένοις
στένοντες ὡμαρτοῦμεν. ὡς δ' ἀπήλθομεν,
χρόνῳ βραχεῖ στραφέντες ἐξαπείδομεν
τὸν ἄνδρα τὸν μὲν οὐδαμοῦ παρόντ' ἔτι,
ἄνακτα δ' αὐτὸν ὀμμάτων ἐπίσκιον
χεῖρ' ἀντέχοντα κρατός, ὡς δεινοῦ τινος
φόβου φανέντος, οὐδ' ἀνασχετοῦ βλέπειν.
ἔπειτα μέντοι βαιόν, οὐδὲ σὺν χρόνῳ
ὁρῶμεν αὐτὸν γῆν τε προσκυνοῦνθ' ἅμα
καὶ τὸν θεῶν Ὄλυμπον ἐν ταὐτῷ λόγῳ.
μόρῳ δ' ὁποίῳ κεῖνος ὤλετ', οὐδ' ἂν εἷς

contendunt. Est haec ratio loquendi Graeca quidem, sed non usitata tragicis. Quidni: 'id quod generosum est animo subeuntes'. Non aliter Eurip. Alc. 624 ἔργον τλᾶσα γενναῖον τόδε. HERM. Pro τλάσας Dindorfius τλάντε scribendum putat. Vide ad v. 1583. Tum pro φρενὶ legitur in La a prima manu φέρειν.

V. 1624. Schol. δικαιοῦν· δίκαιον νομίζειν.

V. 1625. πλὴν ὁ κύριος] Non est ὁ κύριος pro rege dictum, sed significat eum, ad quem haec pertinent, in quibus illius praesentia opus est. HERM.

V. 1627 sq. εἰσηκούσαμεν] Recte Brunckius: 'exaudivimus'. — Schol. ἀστακτί· πολυστακτί, πολυδακρύτως. Vide ad v. 1246. Molestum autem est ξύμπαντες cum εἰσηκούσαμεν inutiliter iunctum neque apparet, cur famuli largo fletui indulserint. Atque ἀστακτὶ στένοντες minus placet quam ἀστακτὶ δακρύοντες vel κλαίοντες. Quas ob causas vide an poeta nihil nisi haec scripserit.: τοσαῦτα φωνήσανθ' ὅτ' εἰσηκούσαμεν, ξύμπαντες ὡμαρτοῦμεν. ὡς δ' ἀπήλθομεν. De φωνήσαντα (αὐτὸν) εἰσηκούσαμεν cfr. Phil. 614 ταῦθ' ὅπως ἤκουσ' — τὸν μάντιν εἰπόντα.

V. 1630. Schol. ἐξαπείδομεν· ἴδιον αὐτοῦ τὸ πολλαῖς κεχρῆσθαι προθέσεσι· παραφυλακτέον δέ, πῶς καὶ τὰ ἄρρητα ὑπ' ὄψιν ἤγαγεν ὁ ἄγγελος, ἐκ τῶν σχημάτων μηνύων. Saepius non legi ἐξαπεῖδον Elmsleius monuit.

V. 1631. τὸν ἄνδρα τὸν μὲν] Cfr. Hom. Od. α 115 εἴ ποθεν ἐλθὼν μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη, τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι.

V. 1632 sqq. Schol. ἄνακτα δ' αὐτόν· τὸν δὲ Θησέα εἴδομεν κατὰ τοῦ κρατὸς ἔχοντα χεῖρα ἐπίσκοτον ὀμμάτων· ὅ ἐστι, τῇ χειρὶ σκέποντα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ μὴ θεωρῆσαι τὸ δεινὸν τοῦ πάθους, ἢ τὸ σχῆμα τῶν θαυμαζόντων ἐνδεικνύμενον. De genetivo ὀμμάτων ex ἐπίσκιον apto cfr. Matth. § 344. Ceterum bene Reisigius: Luculenta imago ad rem designandam horribilem, cuius aspectum ne heros quidem ille ferre potuit, qui nec terrestria pericula, nec maritimos terrores, nec denique inferna monstra reformidavit.

V. 1635. Schol. βαιόν· ἀντὶ τοῦ μετ' ὀλίγον, οὐ μετὰ πολύ.

θνητῶν φράσειε, πλὴν τὸ Θησέως κάρα.
οὐ γάρ τις αὐτὸν οὔτε πυρφόρος θεοῦ
κεραυνὸς ἐξέπραξεν, οὔτε ποντία
θύελλα κινηθεῖσα τῷ τότ' ἐν χρόνῳ·
ἀλλ' ἤ τις ἐκ θεῶν πομπός, ἢ τὸ νερτέρων
εὔνουν διαστὰν γῆς ἀλύπητον βάθρον.
ἀνὴρ γὰρ οὐ στενακτός, οὐδὲ σὺν νόσοις
ἀλγεινὸς ἐξεπέμπετ', ἀλλ', εἴ τις βροτῶν,
θαυμαστός. εἰ δὲ μὴ δοκῶ φρονῶν λέγειν,
οὐκ ἂν παρείμην οἷσι μὴ δοκῶ φρονεῖν.
ΧΟΡ. ποῦ δ' αἵ τε παῖδες χοἰ προπέμψαντες φίλων;
ΑΓΓ. αἵδ' οὐχ ἑκάς· γόων γὰρ οὐκ ἀσήμονες

Similiter v. 397 *ἥξοντα βαιοῦ κοὐχὶ μυρίου χρόνου.*

V. 1641. Schol. *ἐξέπραξεν· ἀνεῖλεν*, 'confecit'. Ad sequentia *οὔτε ποντία θύελλα* etc. comparat Doederl. Hom. Il. ζ 345 *ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ, ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ, οἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα εἰς ὄρος ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.* Confer praeterea Soph. Ai. 1192 sq. Trach. 593 sqq. et Eurip. Suppl. 829 sq.

V. 1643. *τις ἐκ θεῶν πομπός*] 'Ductor aliquis a dis missus'. Cfr. v. 1533.

V. 1643 sq. Schol. *ἢ τὸ νερτέρων· ἢ τὸ νερτέρων γῆς πέδον εὔνουν διαστάν. ὅ ἐστι, χάσμα αὐτῷ εὔνουν ἐγένετο.*

V. 1644. Retinui vulgatam scripturam *ἀλύπητον*, quamvis vix dubitem, quin scripserit Sophocles, quod pro varia lectione a scholiasta allatum est, *ἀλάμπετον*. Nam ut Antigona, ubi mortem Oedipi *ἄλυπον* describit, v. 1679 sq., non dubitavit appellare locum, in quem descenderit Oedipus, *πλάκας ἀσκόπους*, quod nihil aliud est nisi *βάθρον ἀλάμπετον*, sic idem hic nuntio facere licuit, praesertim cum addidisset *εὔνουν*. Ceterum confer quae in Commentatione de scholiorum in Soph. tragg. auctoritate p. 7 de hoc loco dixi.

V. 1645. *στενακτός*] Vi activa dictum; versu sq. *ἀλγεινὸς* est 'dolore affectus'. Tum *σὺν νόσοις ἐξεπέμπετο* est 'morbis affectus discessit'. Cfr. O. R. 17 quaeque ad eum locum adnotavi. Scholiasta: *ἐξεπέμπετο· ἐξέπνευσεν.*

V. 1646. Schol. *ἀλλ', εἴ τις· ὡς οὐδεὶς ἄλλος.* Confer Matth. § 617 e.

V. 1647. *θαυμαστός*] Scilicet quod sic ex his terris excessit, ut non confecto corpore, sed vivus ad beatorum sedes descenderit.

V. 1648. *οὐκ ἂν παρείμην*] I. e. 'in meas partes adducere non studebo'. De quo usu verbi *παρίεσθαι* vide Ruhnkenium ad Timaei Lex. p. 207 et Reisigium ad h. locum p. CCIV. Nihili autem se facere nuntius ostendit, si qui mirabilibus rebus, quas narrarit, fidem denegandam putent: cuius generis non paucos tum Athenienses fuisse credibile est. Simillime Teucer orationem suam in Ai. v. 1038 sq. ita finivit: *ὅτῳ δὲ μὴ τάδ' ἐστὶν ἐν γνώμῃ φίλα, κεῖνός τ' ἐκεῖνα στεργέτω κἀγὼ τάδε.* Addit Dindorfius: 'Scholiasta *παρείμην* explicat per *παραχωρήσαιμι*, quo verbo cum *παρεῖξαι* interpretetur Hesychius, Sophoclem *οὐκ ἂν παρείξαιμ'* scripsisse coniecit Hartungius'.

V. 1649. *χοἰ προπέμψαντες φίλων*] Intellegendus est Theseus cum pedissequis. Cfr. v. 1496.

V. 1650 sq. Schol. *αἱ θυγατέρες ἐν μέρει αὐτοῦ ἀπολοφύρονται, ἐφ' οἷς τε νῦν σὺν τῷ*

φθόγγοι σφε σημαίνουσι δεῦρ' ὁρμωμένας.

(στροφὴ α'.)

ΑΝΤ. *αἰαῖ, ἔστιν, ἔστι νῷν δὴ*
οὐ τὸ μέν, ἄλλο δὲ μή, πατρὸς ἔμφυτον
ἄλαστον αἷμα δυσμόροιν στενάζειν,
ᾥτινε τὸν πολὺν
ἄλλοτε μὲν πόνον ἔμπεδον εἴχομεν,
ἐν πυμάτῳ δ' ἀλόγιστα παροίσομεν
ἰδόντε καὶ παθούσα.
ΧΟΡ. *τί δ' ἔστιν;*
ΑΝΤ. *ἔστιν μὲν εἰκάσαι, φίλοι.*

πατρὶ ἔπαθον, καὶ ἅπερ ἐκδέξεται αὐτάς· καὶ ἔστι τὰ ἐφεξῆς τοῦ δράματος οὐκ εὐκαταφρόνητα.

V. 1653. οὐ τὸ μέν, ἄλλο δὲ μή] 'Non in hac quidem, in alia autem re non, i. e. in rebus omnibus'. Conferunt Phocylid. frgm. 1 καὶ τόδε Φωκυλίδεω· Λέριοι κακοί, οὐχ ὃ μέν, ὃς δ' οὔ· πάντες πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλέης Λέριος. Aesch. Pers. 804 συμβαίνει γὰρ οὐ τὰ μέν, τὰ δ' οὔ.

V. 1653 sq. πατρὸς ἔμφυτον ἄλαστον αἷμα] Πατρὸς ἔμφυτον αἷμα, 'patris insitum sanguinem', sive sanguinem a patre insitum idem est atque 'patris satum'; quem satum ἄλαστον dicit, id est 'quem malum numen persequitur'. Vide ad v. 1470.

V. 1655. ᾥτινε ex Badhami coniectura scripsi pro ᾧτινι.

V. 1657 sq. ἐν πυμάτῳ δ' — παθόντε] Haud credam non corruptum hunc locum esse. Magna est enim offensio in verbo παροίσομεν, Quod quidem vix credibile est significare posse, quod vulgo significare visum est, 'narrare, commemorare'. Accedit, quod ne satis quidem aptum huic loco verbum narrandi foret. Apparet enim ex iis, quibus Antigona, quae paucis indicavit his duobus versibus, persequitur pluribus, dico v. 1665—1670 τάλαινα — τροφάν, hoc fere dici hic ab ea debuisse: 'ad extremum vero (i. e. post obitum Oedipi) peribimus inexputabilia mala conspicatae et perpessae'. Scholiasta haec adnotavit: πρότερον μέν τινα ἐπάσχομεν ἐπὶ τῷ πατρί, τὸ δὲ πύματον τοῦτο καὶ ἔσχατον, τὸ κατὰ τὴν ἀφάνισιν αὐτοῦ, οὕτω παράδοξόν ἐστιν, ὡς μηδὲ λόγον εὑρέσθαι ἐπ' αὐτοῖς δυνατὸν εἶναι. ἀλόγιστα παροίσομεν· ἀδιήγητα κακὰ βαστάξομεν. Ceterum obversatus hic locus videtur Synesio Ep. IV p. 160 A ed. Pet.: ὧν τὴν μὲν ἔχοντες ἀπελίπομεν, τὴν δὲ εὑρεῖν οὐ δυνάμεθα, ἰδόντες τε καὶ παθόντες, ἃ μηδὲ ὄναρ ἠλπίσαμεν.

V. 1658. Schol. ἰδόντε· πολλαχοῦ τῷ σχήματι χρῆται, ἀντὶ τῶν θηλυκῶν τὰ ἀρρενικὰ τιθείς. Καὶ ἐν Ἠλέκτρᾳ (979)· 'ὣ τοῖσιν ἐχθροῖς εὖ βεβηκόσιν ποτὲ ψυχῆς ἀφειδήσαντε προὐστήτην φόνον'. Καὶ πάλιν (ib. 1003)· 'ὅρα, κακῶς πάσχοντε μὴ μείζω κακὰ κτησώμεθα'. Καὶ Ὅμηρος (Il. ε 778)· 'τὼ δὲ βάτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι'. Καὶ Ἡσίοδος (Op. et D. 197)· 'καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλόν, ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴσαν προλιπόντ' ἀνθρώπους Αἰδὼς καὶ Νέμεσις'. [εἰς τὸ αὐτό.] ἀντὶ τοῦ ἰδοῦσαι καὶ παθοῦσαι. Pro παθούσα Brunckius παθόντε scripsit. Cfr. Dindorf. in edit. Lond. ad v. 1113.

V. 1660. ἔστιν μὲν cum Her-

ΧΟΡ. βέβηκεν;
ΑΝΤ. ὡς μάλιστ' ἂν ἐν πόθῳ λάβοις.
τί γάρ, ὅτῳ μήτ' Ἄρης
μήτε πόντος ἀντέκυρσεν,
ἄσκοποι δὲ πλάκες ἔμαρψαν
ἐν ἀφανεῖ τινι μόρῳ φερόμενον.
τάλαινα, νῷν δ' ὀλεθρία
νὺξ ἐπ' ὄμμασιν βέβηκε.
πῶς γὰρ ἤ τιν' ἀπίαν
γᾶν ἢ πόντιον κλύδων' ἀλώμεναι βίον
δύσοιστον ἕξομεν τροφάν;

(στροφὴ β'.)

ΙΣΜ. οὐ κάτοιδα. κατά με φόνιος Ἄιδας

manno scripsi. Libri *οὐκ ἔστι μέν*.

V. 1661. *βέβηκεν*] 'Obiit?' Cfr. Philoct. 494 *ὃν δὴ παλαιὸν ἐξ ὅτου δέδοικ' ἐγὼ μή μοι βεβήκῃ*. Ibid. *ὡς μάλιστ' ἂν ἐν πόθῳ λάβοις*] *ἐν* pro *εἰ* restituit Canterus. Scholiasta interpretatur: *ὡς μάλιστα ἄν τις ποθῆσαι*.

V. 1662. *μήτ' Ἄρης*] Mars quomodo hic commemorari potuerit, apparebit ex iis, quae ad v. 1386 adnotata sunt.

V. 1663. *μήτε πόντος ἀντέκυρσεν*] Respondere hoc videtur verbis supra v. 1659 sq. positis: *οὔτε ποντία θύελλα κινηθεῖσα τῷ τότ' ἐν χρόνῳ*. Sed aliud est *ποντία θύελλα*, aliud *πόντος*. Fortasse poeta *πυρετὸς* pro *πόντος* scipsit. Cfr. schol. *ᾧτινι μήτε πόλεμος μήτε νόσος ἐπῆλθεν*.

V. 1664 sq. *ἄσκοποι πλάκες*] 'Loca invisa' sive 'invisibilia', i. e. *γῆς βάθρον*, ut supra dictum est v. 1662. De *ἐν* praepositionis usu vide ad Phil. 60. Scholiasta: *ἀφανῶς διὰ χάσματος ἀπολομένῳ*.

V. 1665. *φερόμενον* ex Kunhardti coniectura scripsi pro *φαινόμεναι*.

V. 1666. *τάλαινα, νῷν δ'* etc.] Ad Ismenam conversa Antigona haec dicit, cum antecedentia choro essent dicta. Cfr. v. 1716.

V. 1666 sq. *νῷν δ' ὀλεθρία — βέβηκε*] Similia Euripides Alcestim dicentem fecit v. 270 *μέθετέ με, μέθετ' ἤδη, κλίνατ', οὐ σθένω ποσίν· πλησίον Ἅιδας, σκοτία δ' ἐπ' ὄσσοισι νὺξ ἐφέρπει*, quamquam illic de morte, hoc loco de desperatione salutis cogitandum est. De *βέβηκε* vide ad v. 52.

V. 1668 sq. Pro *πῶς* non male videtur Heimsoethius coniecisse *πόθι*. Schol. *ποῦ γῆς πλανηθεῖσαι τροφῆς τύχοιμεν; ἀπίαν δὲ γᾶν, τὴν μακρὰν καὶ ἄπωθεν οὖσαν. — ἀπίαν γᾶν*, 'terram longinquam'. Hom. Od. η 25 *τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης*, quod sic interpretatur Hesychius: *ἐξ ἀπίης γαίης· ἀλλοτρίας, ἢ ξένης, ἢ μακρὰν οὔσης*. Nec aliter Strabo p. 371 D. MUSGR. De *ἀλᾶσθαι* cum accusativo iuncto cfr. Theocr. XIII 66 *ἀλώμενος — ὤρεα* et quae ad Phil. 144 sq. adnotavimus.

V. 1670. Schol. *δύσοιστον· τὴν δυσπόριστον*. Est autem hoc adiectivum simili abundantia additum, qua supra v. 255 *μάτην ῥεούσης*.

V. 1671 sq. *κατά με — ἕλοι*] I. e. *καθέλοι με*. Sic infra v. 1693 *ἀνὰ — στένει* pro *ἀναστένει*. Ante *τάλαιναν* quae in codd. leguntur verba *πατρὶ ξυνθανεῖν γεραιῷ* cum Dindorfio delevi.

ἔλοι τάλαιναν· ὡς ἐμοὶ βίος οὐ βιωτός.
ΧΟΡ. ὦ διδύμα τέκνων ἀρίστα,
τὸ φέρον ἐκ θεοῦ καλῶς
μηδὲν ἄγαν φλέγεσθον· οὔτοι κατάμεμπτ'
ἐβήτην.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ΑΝΤ. πόθος καὶ κακῶν ἄρ' ἦν τις.
καὶ γὰρ ὃ μηδαμὰ δὴ τὸ φίλον φίλον,
ὁπότε γε καὶ τὸν ἐν χεροῖν κατεῖχον.
ὦ πάτερ, ὦ φίλος,
ὦ τὸν ἀεὶ κατὰ γᾶς σκότον εἱμένος·

Praeterea cum aliis ἐμοὶ βίος pro ἔμοιγ' ὁ μέλλων βίος scripsi.

V. 1676. ὦ διδύμα τέκνων ἀρίστα] Dictum hoc secundum Homericum φίλε τέκνον.

V. 1677 sq. τὸ φέρον ἐκ θεοῦ — φλέγεσθον] Omisi cum Elmsleio verba φέρειν χρή, in libris post καλῶς adiecta et μηδὲν pro μηδ' cum Dindorfio, ἄγαν pro ἄγαν οὕτω cum Burtono, ἐβήτην pro ἔβητον cum Elmsleio scripsi. Τὸ φέρον est 'fors, fortuna, fatum'. Apte contulit Brunck. Palladae Epigr. Anth. Pal. X 73 εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρε καὶ φέρου, et Terentianum *quod fors feret feremus aequo animo* (Phorm. I 2, 88). Adverbium καλῶς, si scriptum a Sophocle est, de quo nonnihil dubito, iungendum cum τὸ φέρον, ut sit τὸ ἐκ θεοῦ καλῶς πεμφθέν, sive τὸν καλὸν θεοῦ πότμον. De ἐξ praepositione confer v. 1525 τοὐκ θεοῦ παρόν. Neque in eo quidquam offensionis est, quod φλέγεσθον cum accusativo τὸ φέρον iunctum. Significat enim 'inflammari', hic 'magno dolore affici', ita ut nihil paene a notione verbi ἄχθεσθαι differat, cuiusmodi verba frequenter a poetis cum accusativo iungi constat. Apte comparavit Dindorfius Aesch. Suppl. 1072 τὰ θεῶν μηδὲν ἀγάζειν. Alii τὸ φέρον ἐκ θεοῦ φέρειν (qui infinitivus pro imperativo positus est) μηδ' ἄγαν οὕτω φλέγεσθον et in v. antistr. 1703 cum Hermanno λήγετ' ἤδη τοῦδ' ἄχους scribunt.

V. 1678. οὔτοι κατάμεμπτ' ἐβήτην] Schol. οὐκ ἐν τοιούτοις ἔσται, ὥστε καταμέμφεσθαι. ἤτοι ὡς ἂν ἐπικουφίζοντος αὐταῖς τὴν συμφορὰν τοῦ βασιλέως, ἢ οἷον, οὐκ ἐν χείρονι νῦν ὑμῖν ἔσται τὰ πράγματα. Confert Elmsl. El. 979 εὖ βεβηκόσιν. Adde quae ad O. R. 856 adnotata sunt. M. Schmidtius coniecit κατάμεμπτ' ἀπέσβη cl. gl. in Bekk. Anecd. p. 422 ἀπέσβη· ἐσβέσθη ἢ ἐπαύσατο, τέθνηκεν.

V. 1680. ἄρ' ἦν] De imperfecto cfr. Krueg. I § 53, 2, 6.

V. 1681. Brunckius scribi voluit δὴ φίλον ἦν φίλον.

V. 1681 sq. καὶ γὰρ — κατεῖχον] I. e. iucundi mihi erant quos perferebam labores, qui alias minime iucundi esse solent, cum (sive quamdiu — adiuvabam) patrem laboribus illis adiuvarem. De sententia cfr. v. 508 τοῖς τεκοῦσι γὰρ οὐδ' εἰ πονῇ τις δεῖ πόνου μνήμην ἔχειν. In verbis καὶ τὸν vitium latere vix dubium est. Arndtius coniecit ὁπότε γ' ἔτ' αὐτόν vel ὁπότε γε καὐτόν, Kunhardtius ὁπότε γ' ἐκεῖνον, Heimsoethius ἕως γ' ἔτ' αὐτόν.

V. 1684. ὦ τὸν ἀεὶ — εἱμένος] Iungenda verba sunt τὸν ἀεὶ κατὰ γᾶς σκότον, ita ut Oedipus sempiterna, quae sub terra sit, i. e. Orci caligine tamquam veste indutus dicatur. Doederlinus: 'Locu-

οὐδέ γ' ἔνερθ' ἀφίλητος ἐμοί ποτε
καὶ τᾷδε μὴ κυρήσῃς.
ΧΟΡ. ἔπραξεν
ΑΝΤ. ἔπραξεν οἷον ἤθελεν.
ΧΟΡ. τὸ ποῖον;
ΑΝΤ. ἇς ἔχρῃζε γᾶς ἐπὶ ξένας
ἔθανε· κοίταν δ' ἔχει
νέρθεν εὐσκίαστον αἰέν,
οὐδὲ πένθος ἔλιπ' ἄκλαυτον.
ἀνὰ γάρ ὄμμα σε τόδ', ὦ πάτερ, ἐμὸν
στένει δακρῦον, οὐδ' ἔχω,
πῶς με χρὴ τὸ σὸν τάλαιναν
ἀφανίσαι τόσον ἄχος.
ὤμοι, γᾶς ἐπὶ ξένας θανεῖν ἔχρῃζες, ἀλλ'
ἔρημος ἔθανες ὧδέ μοι.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ΙΣΜ. ὦ τάλαινα, τίς ἄρα με πότμος αὖθις
ἐπαμμένει σέ τ', ὦ φίλα, τὰς πατρὸς ὧδ'
ἐρήμας;
ΧΟΡ. ἀλλ' ἐπεὶ ὀλβίως γ' ἔλυσεν

tionem *γαῖαν ἐφέννυσθαι* Chaeremoni restituit Ruhnken. Ep. crit. p. 119'.

V. 1685 sq. *οὐδέ γ' ἔνερθ'* cum Bergkio scripsi pro *οὐδὲ γέρων*. De collocatione particulae *γὲ* cfr. El. 1347 *οὐδέ γ' ἐς θυμὸν φέρω* et infra v. 1743 *μηδέ γε μάτευε*, de *οὐ μὴ κυρήσῃς* vide ad v. 404.

V. 1687. *ἔπραξεν οἷον ἤθελεν*] Confert Brunck. Ai. 967 *ὧν γὰρ ἠράσθη τυχεῖν, ἐκτήσαθ' αὑτῷ, θάνατον ὅνπερ ἤθελεν.*

V. 1689. Schol. *ἇς ἔχρῃζε· ἐφ' ἧς ἤθελε ξένης γῆς ἀπέθανεν.*

V. 1692. *πένθος — ἄκλαυτον*] In felicitate mortui numerantur secundum Solonis sententiam, quam attigit Tullius de Senectute XX 73, dolor atque lamenta amicorum: *μηδέ μοι ἄκλαυτος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι καλλείποιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς.* REIS.

V. 1693. *ἀνὰ* ex Hermanni coniectura scripsi pro *ἀεί*.

V. 1693 sq. *ἀνὰ γὰρ — στένει δακρῦον*] Plures huiusmodi locutiones Schwenk. ad Aesch. Sept. c. Th. 528 collegisse Heller. adnotavit. De tmesi *ἀνὰ — στένει* vide ad v. 1671.

V. 1695 sq. *τὸ σὸν — τόσον ἄχος*] De locutione *τὸ σὸν ἄχος* monitum ad v. 328.

V. 1696. *τόσον* pro *τοσόνδ'* Arndtius restituit.

V. 1697. *ὤμοι* scripsi pro *ἰὼ μή*.

V. 1698 sqq. Advertenda hic est diversa sororum natura. Antigona dolet quod patri non bene sit, Ismena quod sibi, filiabus eius, non iam bene sit patre orbatis.

V. 1699. *τίς ἄρα με πότμος*] Cfr. Antig. 1296 *τίς ἄρα, τίς με πότμος ἔτι περιμένει;*

V. 1702. Eieci cum Reisigio verba *ὧδ' ἔρημος ἄπορος* post *αὖθις* e v. 1735 huc illata.

V. 1703 sq. *ἔλυσεν τὸ τέλος — βίου*] Cfr. O. R. 1529 *πρὶν ἂν*

τὸ τέλος, ὦ φίλαι, βίου,
λήγετε τοῦδ' ἄχους· κακῶν γὰρ δυσάλωτος
οὐδείς.

(στροφὴ γ'.)

ΑΝΤ. πάλιν, φίλα, συθῶμεν.
ΙΣΜ. ὡς τί ῥέξομεν;
ΑΝΤ. ἵμερος ἔχει με
ΙΣΜ. τίς;
ΑΝΤ. τὰν χθόνιον ἑστίαν ἰδεῖν
ΙΣΜ. τίνος;
ΑΝΤ. πατρός, τάλαιν' ἐγώ.
ΙΣΜ. θέμις δὲ πῶς τάδ' ἐστί; μῶν
οὐχ ὁρᾷς;
ΑΝΤ. τί τόδ' ἐπέπληξας;
ΙΣΜ. καὶ τόδ', ὡς
ΑΝΤ. τί τόδε μάλ' αὖθις;
ΙΣΜ. ἄταφος ἔπιτνε, δίχα τε παντός.

τέρμα τοῦ βίου περάσῃ. Trach. 79 ὡς ἢ τελευτὴν τοῦ βίου μέλλει τελεῖν. Vide etiam ad v. 1895 sq. Schol. ἐπεὶ ὁ Οἰδίπους εὐδαιμόνως ἀπέθανεν, μὴ λίαν θρηνεῖτε.

V. 1705. Schol. δυσάλωτος· δύσληπτος, ἀλλ' εὐάλωτος. De genetivo vide Matth. § 345. Krueg. II § 47, 26, 9.

V. 1707. Schol. ὡς τί ῥέξομεν· κατὰ κῶλον ἀλλήλαις διαλέγονται πάνυ παθητικῶς· καὶ μή τινι ἀπίθανον δόξῃ καὶ ἀνοικονόμητον τὸ ἐπιθυμεῖν τὴν Ἀντιγόνην ὀπίσω ἀπιέναι ἐπὶ τὸν τοῦ πατρὸς τάφον, μὴ ἐπισταμένην τὰ κατ' αὐτὸν ὅπως ἀπέθανεν. ἀλλὰ τὸ ἦθός ἐστι παθητικόν, καὶ ὃ μάλιστα πράττουσιν αἱ γυναῖκες ἐν τοῖς τοιούτοις συμπτώμασιν, ἀεὶ ἐπιφοιτᾶν θέλουσαι τοῖς τῶν θανόντων τάφοις.

V. 1707—1731. Tractavi hoc carmen in Advers. in Soph. Phil. p. 67 sqq., ubi quam et versuum describendorum et personarum distinguendarum rationem proposui qui postea hanc fabulam ediderunt secuti sunt omnes.

V. 1709. τὰν χθόνιον ἑστίαν] Postea v. 1763 θήκην ἱεράν, et antea aperte τύμβον v. 1756. Sepulcrum enim ara dicitur humo exstructa. REIS.

V. 1711—1714. θέμις δὲ — παντός] Hoc dicit Ismena: 'quomodo vero hoc fas est? num id non vides?' scilicet non fas esse. Ad hoc respondet Antigona: 'quid hoc obiecisti?' Nam ipsum illud verbum ἐπέπληξας monstrat non eam quaerere, quid velit soror, sed exclamare, quod ei in mentem revocet id, quo quod cupit irritum esse intellegat. Tum Ismena reliqua addit: 'et illud, quod insepultus et seorsim a quovis alio e medio sublatus est'. Quae interpellat Antigona, quaerens, quid hoc alterum sit, quod priori illi admonitioni addat. Nam moderatior animi Ismena duobus argumentis retinet sororem visendi sepulcri cupidam, uno, quod accedi illuc nefas sit, altero, quod neque exstet sepulcrum patris nec locus omnibus ignotus inveniri possit. Est igitur Ismenae

ΑΝΤ. ἄγε με, καὶ τότ' ἐπεναρίξον.
ΙΣΜ. αἰαῖ, δυστάλαινα, ποῖ δῆτ'
αὖθις ὧδ' ἔρημος, ἄπορος
αἰῶνα τλάμον' ἕξω;

(ἀντιστροφὴ γ'.)

ΧΟΡ. φίλαι, τρέσητε μηδέν.
ΑΝΤ. ἀλλὰ ποῖ φύγω;
ΧΟΡ. καὶ πάρος ἀπέφυγε
ΑΝΤ. τί;
ΧΟΡ. τὰ σφῷν τὸ μὴ πίτνειν κακῶς.
ΑΝΤ. φρονῶ.
ΧΟΡ. τί δῆθ' ὅπερ νοεῖς;
ΑΝΤ. ὅπως μολούμεθ' ἐς δόμους,
οὐκ ἔχω.
ΧΟΡ. μηδέ γε μάτευε.
ΑΝΤ. μόγος ἔχει.
ΧΟΡ. καὶ πάρος ἐπεῖχε.
ΑΝΤ. τοτὲ μὲν ἄπορα, τοτὲ δ' ὕπερθεν.
ΧΟΡ. μέγ' ἄρα πέλαγος ἐλάχετ' ἄτας.

oratio ita explicanda: *μῶν οὐ τοῦτο, τὸ μὴ θέμις εἶναι, ὁρᾷς; καὶ τόδε, ὡς ἄταφος ἔπιτνε, δίχα τε παντός;* HERM.

V. 1715. *ἐπεναρίξον*] Sic scripsi pro *ἐνάριξον* cum Elmsleio qui addit: Scilicet *τῷ πατρί*, vel *τῷ πατρὸς τύμβῳ*. Ita Ismena v. 1672 *κατά με φόνιος Ἅιδας ἕλοι*. Compositum *ἐπεναρίζω* saepius non legitur, si bene memini. Sed eodem fere sensu sexies apud Euripidem exstat *ἐπισφάζω*. Idem Or. 561 et Aeschyl. Ag. 1505 *ἐπιθύω*.

V. 1716 sqq. *ποῖ δῆτ' — αἰῶνα τλ. ἕξω*] De *ποῖ* particula vide quae ad v. 223 adnotata sunt. Sed fortasse hic recte ab aliis *ποῦ* vel *πῇ* positum est.

V. 1720 sq. *καὶ πάρος — κακῶς*] *ἀπέφυγε AN. τί; XO. τὰ σφῷν* pro *ἀπεφευγέτον σφῶϊν* scripsi ex coniectura Hermanni qui adnotat: Hoc dicunt: 'CH. etiam ante effugit — AN. quid? CH. res vestra, ne male affligeretur'. Recordari iubet chorus puellas, paullo ante se Creonti esse ereptas.

V. 1721. *τὸ μὴ πίτνειν*] Cfr. Eur. Heracl. 506 *φευξόμεσθα μὴ θανεῖν*, Krueg. I § 67, 12, 3.

V. 1722. *ὅπερ νοεῖς* ex coniectura Graseri scripsi pro *ὑπερνοεῖς*.

V. 1725. *μόγος ἔχει*] Sc. *ἡμᾶς*. Pariter ad *ἐπεῖχε*, quod ex mea coniectura pro *ἐπεὶ* scripsi, intellegendum *ὑμᾶς*. De *ἐπέχειν* 'urgendi' sensu usurpato exposuit Musgrav. ad Eur. Bacch. 1129. Adsciscit autem eo significatu positum et dativum et accusativum.

V. 1726. *ἄπορα* scripsi pro *πέρα*.

V. 1727. *μέγ' ἄρα πέλαγος — ἄτας*] *ἐλάχετ' ἄτας* cum Gleditschio ex Blaydesii *ἔλαχες ἄτας* proponentis coniectura pro *ἐλάχετόν τι* scripsi. Cfr. Aesch. Pers. 436 *αἰαῖ, κακῶν δὴ πέλαγος ἔρρωγεν μέγα Πέρσαις*, Prom. 772 *δυσχείμερόν γε πέλαγος ἀτηρᾶς δύης*, Suppl. 479 *ἄτης ἄβυσσον πέλαγος*.

ΑΝΤ. αἰαῖ, ποῖ μόλωμεν, ὦ Ζεῦ;
ἐλπίδων γὰρ ἐς τίν' ἔτι με
δαίμων τὰ νῦν γ' ἐλαύνει;

ΘΗΣΕΥΣ.

παύετε θρῆνον, παῖδες. ἐν οἷς γὰρ
χάρις ἡ χθονία νὺξ ἀπόκειται,
πενθεῖν οὐ χρή· νέμεσις γάρ.
ΑΝΤ. ὦ τέκνον Αἰγέως, προσπίτνομέν σοι.
ΘΗΣ. τίνος, ὦ παῖδες, χρείας ἀνύσαι;
ΑΝΤ. τύμβον θέλομεν προσιδεῖν αὐταὶ
πατρὸς ἡμετέρου.
ΘΗΣ. ἀλλ' οὐ θεμιτόν.
ΑΝΤ. πῶς εἶπας, ἄναξ, κοίραν' Ἀθηνῶν;
ΘΗΣ. ὦ παῖδες, ἀπεῖπεν ἐμοὶ κεῖνος
μήτε πελάζειν ἐς τούσδε τόπους
μήτ' ἐπιφωνεῖν μηδένα θνητῶν
θήκην ἱεράν, ἣν κεῖνος ἔχει.
καὶ ταῦτά μ' ἔφη πράσσοντα καλῶς

V. 1729. Ante hunc versum additus in codicibus hic reperitur: *ΑΝ.* ναί, ναί. *ΧΟ.* ξύμφημι κἀυτός. Quem ab interprete adiectum esse verissime Dindorfius iudicavit. Ceterum αἰαῖ scripsi cum Dindorfio pro φεῦ φεῦ.

V. 1730. ἐς τίν' ἔτι με ex Hermanni coni. scripsi pro ἐς τί με.

V. 1732 sqq. ἐν οἷς γὰρ — νέμεσις γάρ] Schol. τῇ μὲν ἑρμηνείᾳ ἐπιστῆσαι ἄξιον· τὸ δὲ τῆς διανοίας σαφές· φησὶ γὰρ ὁ χορός· μὴ θρηνεῖτε, ὦ παῖδες· νέμεσις γάρ ἐστι τοῦτον θρηνεῖν, ᾧ τὰ τῆς τελευτῆς κατὰ χάριν ἀπέβη· οὐ χρὴ οὖν τούτους πενθεῖν, οἷς κεχαρισμένον ἐστὶ τὸ ἀποθανεῖν. Libri exhibent ξυναπόκειται, quod Reisigius corrigebat in ξύν' (i. e. ξυνὰ vel κοινὰ) ἀπόκειται. Sed locutio ἡ χθονία χάρις parum liquet. Itaque quod Martinus coniecit νὺξ ἀπόκειται, recte se habere videtur, nisi ἐπίκειται scribendum, ut est Aesch. Cho. 720 ὦ πότνια χθὼν καὶ πότνι' ἀκτὴ χώματος, ἣ νῦν ἐπὶ ναυάρχῳ σώματι κεῖσαι.

V. 1736. τίνος — χρείας ἀνύσαι] Genetivus τίνος χρείας aptus est ex notione, quae latet verbis praegressis προσπίτνομέν σοι, ita ut plena oratio haec sit: τίνος χρείας τυχεῖν μου χρῄζετε, ὥστε ἀνύσαι; Apte confert Reisigius O. R. 1435 καὶ τοῦ με χρείας ὧδε λιπαρεῖς τυχεῖν; Cfr. etiam quae supra ad v. 1206 sq. adnotavimus.

V. 1739. Ex Bothii coniectura verba κεῖσε μολεῖν in libris post θεμιτόν addita eieci. In hiatu nulla offensio propter personae mutationem. Vide ad v. 137 sq.

V. 1742 sqq. μήτε πελάζειν — θήκην ἱεράν] Constructio est: μηδένα θνητῶν μήτε πελάζειν ἐς τούσδε τόπους μήτε ἐπιφωνεῖν θήκην ἱεράν. Manes circa sepulcra praecipue invocatos esse docebunt Aesch. Choeph. 4, 108, Pers. 639 sqq., Eur. Helen. 969, Verg. Aen. III 68. MUSGR.

χώραν ἕξειν αἰὲν ἄλυπον.
ταῦτ' οὖν ἔκλυεν δαίμων ἡμῶν,
χὠ πάντ' ἀΐων Διὸς Ὅρκος.
ΑΝΤ. ἀλλ' εἰ τάδ' ἔχει κατὰ νοῦν κείνῳ,
ταῦτ' ἂν ἀπαρκοῖ· Θήβας δ' ἡμᾶς
τὰς ὠγυγίους πέμψον, ἐάν πως
διακωλύσωμεν ἰόντα φόνον
τοῖσιν ὁμαίμοις.
ΘΗΣ. δράσω καὶ τάδε καὶ πάνθ' ὁπόσ' ἂν
μέλλω πράσσειν πρόσφορά θ' ὑμῖν
καὶ τῷ κατὰ γῆς, ὃς νέον ἔρρει,
πρὸς χάριν, οὐ δεῖ μ' ἀποκάμνειν.

V. 1746. Parum probatur *ἄλυπον*. Hermannus coniecit antea *πράσσοντα κακῶν*, ut *κακῶν ἄλυπον* similiter dicatur atque supra v. 1519 *γήρως ἄλυπα*. Sed cum *καλῶς* bene se habeat, pro *ἄλυπον* scribendum videtur *ἄσυλον*, ut est v. 1533 *ἀδῇον*.

V. 1748. *Διὸς Ὅρκος*] Est is Iovis *Ὁρκίου* minister, et secundum Hesiodum quidem in Theogonia 804 Eridis filius: *Ὅρκον — τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις*, cui Ruhnken. in Epist. crit. I p. 90 praeter Menandrum rhetorem adnotavit Herod. VI 86 § 3 Wessel. REIS.

V. 1749 sq. Schol. *εἰ ἀρέσκει τούτῳ ταῦτα τὸ μὴ λεχθῆναι ἡμῖν, καὶ ἡμῖν ἀρκεῖ τὸ μὴ ἀκοῦσαι*. Recte Brunckius: 'haec si illi placent, iis nos acquiescere par est'. De locutione poetica *τάδε κατὰ νοῦν ἔχει ἐκείνῳ* confer Herodot. VI 130 *οὐ γάρ οἷά τέ ἐστι μιῆς πέρι παρθένου βουλεύοντα πᾶσι κατὰ νόον ποιέειν*.

V. 1751. *τὰς ὠγυγίους*] 'Antiquas'. Vide Stanleium ad Aesch. Sept. c. Th. 827 et interpretes Hesychii voce *Ὠγύγια*. MUSGR. Vide etiam ad Philoct. 142.

V. 1751 sq. *ἐάν πως διακωλύσωμεν* etc.] Eustath. p. 799, 3 (716, 30) *Σοφοκλῆς δὲ τὸ εἶπον εἰς τὸ ἐάν που* [immo *ἐάν πως*] *μεταλαβὼν καθ' ὁμοίαν ἔννοιαν φράζει τὸ* [Trach. 584] *φίλτροις ἐάν που* [*ἐάν πως*] *τήνδ' ὑπερβαλώμεθα, μεμηχάνηται τοὔργον, ἤγουν ἐμηχανησάμεθα τόδε, ὅπως τόδε τι ἀνύσωμεν*. Confer Reisigius Aristoph. Vesp. 399 *ταῖσιν φυλλάσι παῖε, ἤν πως πρύμναν ἀνακρούσηται πληγεὶς ταῖς εἰρεσιώναις*. Platon. Alcibiad. I § 38 *μηδὲ τοῦτο ἡμῖν ἄρρητον ἔστω, ἐάν πως αἴσθῃ, οὐ εἰ*. De participii *ἰόντα* significatu vide ad v. 617.

V. 1753. Schol. *τοῖσιν ὁμαίμοις· Ἐτεοκλεῖ καὶ Πολυνείκει*. Meinekius scribendum putat *τοῖς ἡμετέροισιν ὁμαίμοις*.

V. 1754 sqq. *καὶ πάνθ' ὁπόσ' ἂν — ἀποκάμνειν*] Incepta est oratio sic, ut *καὶ πάντα* pendere debeat e verbo *δράσω*, sed, de quo genere saepe monitum est, iterat deinde apodosin, construens *καὶ πάντα οὐ δεῖ μ' ἀποκάμνειν*, scilicet *δρᾶν*, quod latet in *δράσω*. HERM. *ὁπόσ'* ex Porsoni coniectura posui pro *ὅσ'*.

V. 1755. Schol. *πρόσφορα· ἀντὶ τοῦ χρήσιμα*. Antea v. 1635 *ξυμφέροντα*, quod usitatius est prosae orationis scriptoribus, quanquam iidem non abhorrent ab illo. Est autem prorsus nostrum: *zuträglich*. REIS.

V. 1757. Vulgo *οὐ γὰρ δεῖ* etc. Correxit primus Hermannus.

ΧΟΡ. *ἀλλ' ἀποπαύετε μηδ' ἐπὶ πλείω*
θρῆνον ἐγείρετε·
πάντως γὰρ ἔχει τάδε κῦρος.

V. 1758. *μηδ'* ex Elmsleii coniectura restitui pro *μήτ'*. Cfr. ad v. 1545.

V. 1758 sq. *ἐπὶ πλείω — ἐγείρετε*] Id est *ἐπεγείρετε πλείω*. DINDORF. *θρῆνον* etiam ad *ἀποπαύετε* referendum.

V. 1760. *πάντως — κῦρος*] 'Haec (utpote Theseo spondente) omnino rata et firma sunt'. MUSGR. Eodem sensu dixisset *τάδε κύριά ἐστιν*. Aesch. Suppl. 396 *ὡς οὐκ ἔχουσιν κῦρος οὐδὲν ἀμφὶ σοῦ*. Saepius non legitur *κῦρος* apud tragicos. ELMSL. El. 919 *ἡ δὲ νῦν ἴσως πολλῶν ὑπάρξει κῦρος ἡμέρα καλῶν*.

APPENDIX.

Argum. Salust. l. 9 *βέβηλος* pro *βεβήλῳ* We. (i. e. alter editor).

V. 63. Wu. (i. e. prior editor) *πλέον* in *θεῶν* mutat, quod et vocabulum *πλέον* ab hoc loco alienum et necessarius sit substantivi genetivus ex nomine *τῇ ξυνουσίᾳ* aptus. 92. *ἀρκέσαντα* We. 104 sq. *ἔχειν κακῶν . . ὑπερτάτοις ἀεί* We. *μόχθους . . τοὺς ὑπερτάτους* Wu. 177. *ἔτ' οὖν* We. 201. *τίς σε* We. 208. *τόδ'; αἰνὰ* Wu. 225. *ἂν* Wu. 238. *τοῦδ' ἐμοῦ* We. 274. *ἐν οὐδαμαῖς* We. 277. Wu. cum Dindorfio *ἀνοσίου. τάδ' οὖν ξυνεὶς σὺ* scribebat. 295—303 uncis inclusit We. 324—326 ordinem invertit We. 328. *προθυμίᾳ* We. 411. *Θήβας πάλιν* We. 416. *φέρουσα* We. 420. *κἀπαναροῦνται* We. 443. *κοίτης τ'* We. 450. *ἤνεσεν* Wu. 455. *προθέσθαι* We. 463. *κατάστεφον* in Commentatione de schol. in Soph. trag. auctor. p. 7—12 defensum receperat Wu. 476. *φθῶ* We. 485. in schol. *διά τινα* We. 499. *τῶν ποτῶν δ' ἵνα* scribebat Wu. (Sched. critic. Grimae 1856 p. 1—6). 521. *ἤνεγκα δοκῶν* We. 524 sq. *ποινᾷ* et *ἐνέδησέ μ'* We. 537. *ὀχεῖν* We. 551. delebat et in v. 553 *ταῖσδε λεύσσων* scribebat cum Nauckio Wu. 654. *ὀκνεῖν γ'* We. 657—59 spurios iudicat We. 756. *ἐκεῖ* We. 760. *καί με* We. 768. *μέλον* We. 794. *οἶσθα γάρ με* cum Blaydesio Wu. 810 sq. *οὓς σὺ προυσελεῖς . . ἀνταμείψῃ* We. 827 sq. delet We. 830. Oedipo verba *ἰὼ πόλις* tribuit Wu. 854. *τοῖνδε* We. 859. *γ'* We. 1033. *ὢν* We. 1040. *προθυμίας* We. 1051. *παῖδας* We. 1064. *στομίων* We. 1077. *αὐτῶν ἄνωθεν* We. (*τῶνδ' ἀγώνων* Wu.). 1078. *αἰωρήσασα* Wu. 1089. *ἀρωγοὺς* We. 1105 sq. *θνήσκων* vel *πανάθλια παθὼν* We. 1132. *Αἰγέως γόνον* We. 1166. *τοῖνδ'* We. 1175 delet We. 1185 delet We. 1194 sq. delet Wu. 1203 *λέγειν* et 1205 *σὺ σῶς ὢν* We. 1268. *σὺ δ' ἀνταμείψῃ* We. Post 1293 lacunam statuit We. 1308—1322, 1349—1356, 1372—1374, 1379—1387 suspectos habet Wu. 1353 sq. *ἐν κακῶν — κλυδωνίῳ* We. 1393. *σου* We. 1414. *ἀγείροιμ' ἄλλ' ἄν* We. 1446. *ἐπέχων* We. 1457. *ἀργία* We. 1470. *ἀλάστορ'* We. 1475. *ξένῳ* Wu. 1478. *ἔτ' εἰ τυγχάνεις* We. 1519. *οἱ δὲ μυρίοι πόλεως* We. 1545. *ἄπονα μηδ'* We. 1561. *ξυντομωτάτων* We. 1576. *Περίθῳ καλεῖται* We. 1614. *ἀρθμίαν* We. 1627 sqq. *φωνήσανθ' ὅτ'* deletis verbis *ἀστακτὶ — στένοντες* We. 1663. *πυρετὸς* We. 1697. *ὤμοι* We. 1725. *ἐπεῖχε* Wu. 1726. *ἄπορα* Wu. 1746. *ἄσυλον* We.

METRA

QUIBUS

SOPHOCLES

IN HAC FABULA USUS VIDETUR.

Vss. 1—116 trimetri iambici.

Vss. 117—136.

⏑⊥, ⏑⏑⊥, ⊥⏓– iambus, anapaestus et creticus, cuius syllaba media hic anceps est.

⊥⏑⏑–⏑⏑⊥⏑– duo dact. et cret.

120 ⏑⊥⊥⏑⊥, –⏑́⏑⊥⏑⊥, dimet. dochm.

–⊥–, ⊥⏑– molossus et creticus.

idem.

124 ⏑⊥⊥⏑⊥, –⏑́⏑⊥⏑⊥ qualis 120.

125 ⊥–, ⊥⏑⏑–, ⏑⊥ glyconeus.

⊥⏓, ⊥⏑⏑–, ⏑⊥ idem.

idem.

⊥⏑⏑–, ⏑⊥ choriamb. et iamb. (Elem. p. 599. Ep. p. 196.)

⊥⏑⏑–⏑–⏑–– dactylus et troch. (logaoed.)

130 ⏑⊥, ⊥⏑⏑–, ⏑⊥ glyconeus.

⊥–, ⊥⏑⏑–, ⏑⏑́ idem.

⏑⊥, ⊥⏑⏑–, ⏓⊥⏓ glyconeus hyperc.

monom. anap.

dimet. anap.

136 monom. anap.

dim. anap. catal.

Vss. 137—146 et 167—174 duo systemata anapaestica, quae constant dimetris uno interposito monometro.

Vss. 175—183.

175sq. ⏓⊥⏑⏑–, ⏑⊥– glyconicus (iidem sunt 508. 511. 512. 513. 679. Ant. 777. 778. 836 ed. meae).

177sq. ⏓⊥⏑⏑–, ⏑⊥, ⊥–, ⊥⏑⏑–, ⏑⊥ glyconicus et glyconeus.

179 ⏑́⏑⏑, ⊥⏑⏑–, ⏑⏑́, ⊥⏓, ⊥⏑⏑–, ⏑⊥ duo glyconei.

–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ glyconeus.
idem.
⏓ ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ –́ ⏑ – dim. troch. cat. cum anacrusi.
–́ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏓ dactylus et troch. (logaoed.).

Vss. 184—189 duo systemata anapaestica, quae constant dimetris uno praeposito monometro.

Vss. 203—249.

–́ ⏑ ⏓ creticus.
⏑ –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ glyconeus.
⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑, –́ ⏑ – dim. troch. cat.
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ glyconeus hyperc.
– –́ ⏑ ⏑, – ⏑ – ⏑ – – logaoedicus cum anacr.
⏑ ⏑ –́ –, ⏑ ⏑ –́ – dim. ionic. a minor.
idem.
⏑ ⏑ –́ –, ⏑ ⏑ –́ dim. ion. a min. cat.
idem.
–́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –́ trimet. dact. catal. et paeon quartus.
⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ –́ ⏓ dim. anap. cat.
qualis 212.
qualis 213.
qualis 212.
qualis 213.
qualis 212.
qualis 213.
– –́ – –, – ⏑́ ⏑ – – dim. anap.
⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ –́ – dim. anap. cat.
qualis 220.
qualis 221.

Vss. 224—231 systema dactylicum, quod etsi ita est a me dispositum, ut sex tetrametris, uno dimetro et dimetro iambico catalectico constare videatur, tamen animadverti volo singulos illos tetrametros non pro integris versibus habendos esse, sed cunctos unum veluti versum, vel periodum dactylicam efficere.

Differt eo nomine systema dactylicum, quod continetur versibus 236—249, ab Antigona recitatum. Hoc enim constat decem tetrametris dactylicis, uno dimetro iambico hypercat. et duobus (237 et 244) versibus, quorum hoc est metrum:

–́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ ⏓.

Vss. 232—235.

–́ ⏑ ⏓ creticus.
– –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ glyconicus.
233b metrum dubium.
–́ ⏑ ⏑ –, –́ – chor. et troch.
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ – glyconeus hyperc.

Vss. 250—505 trimetri iambici.

Vss. 506—519.

506 –́ –, –́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑ –
[–́ ⏑ ⏑ –], –́ ⏑ ⏑ – – } tetram. (trim.) chori. hyperc. cum basi.
⏒ –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ – qualis 175. (Cfr. Herm. El. p. 532. Epit. 192).
⏒ –́ ⏑ amphibrach.
510 ⏒ –́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ – similis versui 175.
⏒ –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ –
– –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ –
– –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ – } qualis 175.
⏒ –́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑ – – dim. chori. hyp. cum anacr.
515 – –́ ⏒, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ – qualis 510.
–́ – trochaeus.
–́ ⏑ ⏑ ⏑, –́ – cret. solutus et troch.
–́ – trochaeus.
– –́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ –́ ⏒ similis 510, nisi quod hic in antispastum exit.

Vss. 534—540.

· – –́ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ –́ ⏑ – dim. iamb.
535 idem.
⏒ –́, ⏑ –́ –́ ⏑ –́, ⏑ –́ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ – iamb., dochm., dim. iamb.
⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ –́ ⏑ – dim. iamb.
trim. iamb.
–́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dact.
540 ⏑ –́ ⏑ –, ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ – trim. iamb. cat.
Vss. 548—666 trimetri iambici.

Vss. 667—679.

667 –́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́
–́ ⏒, –́ ⏑ ⏑ – ⏒ – ⏑ – ⏒ } glyconeus et phalaec. hendec., de quo Herm. El. p. 562.
⏒́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ glyconeus.
670 –́ ⏒, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ idem.
⏒́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́
–́ –, –́ ⏑ ⏑ – – } glyconeus et glyconeus cat. sive pherecrateus.
⏒́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏒́ } duo glyconei.
675 –́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dact.
⏑ –́ ⏑ –, ⏑ –́ – dim. iamb. cat.
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́
–́ ⏒, –́ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏒ } qualis 667 sq.
– –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ – qualis 175.

Vss. 693—704.

–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑ – – trim. chori. cum basi.
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑ [–
695 –́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑] – ⏒ } tetram. (dim.) chori. hyperc. cum basi.
⏑ –́ ⏑ – –, ⏑ –́ ⏑ – ⏑ duae penth. iamb.
– –́ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ – dim. iamb.
⏑ –́ ⏑ – –, ⏑ –́ ⏑ – – qualis 696.
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑ – – dim. chori. hyperc. cum basi.

700 ⏑ –́ ⏑ – –, ⏑ –́ ⏑ – – qualis 696.
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑ – } dim. chori. cum basi et logaoed.
–́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – }
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ glyconeus.
–́ –, –́ ⏑ ⏑ – ⏒ glyc. cat. sive pherecrateus.
Vss. 717—829 trimetri iambici.

Vss. 830—840.

830 ⏒ –́ ⏑ – monom. iamb.
⏑ –́ –́ ⏑ –́, ⏑ –́ –́ ⏑ –́ dim. dochm.
⏑ ⏑́ ⏑ –́ ⏑ –́ dochmius.
⏒ –́ –́ ⏑ –́, ⏑ ⏑́ ⏑ –́ ⏑ –́ dim. dochm.
834—837 trimetri iambici.
838 ⏑ –́ –́ ⏑ –́, ⏑ –́ –́ ⏑ –́ dim. dochm.
⏑ ⏑́ ⏑ –́ ⏑ –́, ⏑ ⏑́ ⏑ –́ ⏑ –́ idem.
⏑ –́ –́ ⏑ ⏒́ dochmius.
Vss. 841—872 trimetri iambici.
Vss. 884—887 tetrametri trochaici catalectici.
Vss. 888—1040 trimetri iambici.

Vss. 1041—1054.

–, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ glyconicus.
–, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ idem.
–, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ idem.
– –́ ⏑ –, – –́ ⏑ – dim. iamb.
1045 –, –́ ⏑ ⏑ – – glyconicus catal.
⏒ –́ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑ –, – –́ ⏑ – dip. iamb., chor., dip. iamb.
– –́ ⏑ –, – –́ ⏑ – dim. iamb.
–́ ⏑ –́ –, –́ ⏑ –́ –, –́ ⏑ –́ –, –́ ⏑ ⏒ tetram. epitr. catal.
1050 –́ – – ⏑, –́ ⏑ ⏑ – glycon.
–́ ⏑ ⏑ –, – –́ ⏑ – chori. et dipod. iamb.
–, –́ ⏑ ⏑ – – qualis 1045.
– –́ –́ ⏑ –́, – –́ ⏑ – dochm. et dip. iamb.
–́ ⏑ ⏑ – – adonius.

Vss. 1069—1079.

⏒ –́ –́ –, –́ ⏑ – antisp. et creticus.
1070 ⏒ –́, –́ ⏑ – iamb. et creticus.
– –́ ⏑, –́ ⏑ – ischiorrhogicus.
⏒, –́ ⏑ – –, –́ ⏑ – ⏒, –́ ⏑ – –, –́ ⏑ – tetram. epitr. catal. cum anacrusi.
⏑ –́ ⏑ –, –́ ⏑ ⏑ – – dipod. iamb. et adonius.
1075 –́ ⏑ – –, –́ ⏑ – – } pentam. epitr.
–́ ⏑ – –, –́ ⏑ – –, –́ ⏑ – ⏒ }
–́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ –, ⏒ –́ –́ –, ⏑ – ⏑ penthem. dact., antisp., dipod. iamb. cat.
⏑ –́ –́ –, ⏑ –́ ⏑ – ⏒ antisp. et penth. iamb.
Vss. 1091—1205 trimetri iambici.

Vss. 1206—1219.

–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ } duo glyconei.
–́ ⏒, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ } glyconeus et logaoedicus.
–́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏒
⏒́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏒́ glyconeus.
–́ ⏒, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ idem.
–́ –, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ } duo glyconei.
–́ ⏒, –́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́
⏑ –́ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ – dim. iamb.
–́ ⏑ – ⏑, ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑ dim. troch.
⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑ mon. troch.
⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑ dim. troch.
⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑ idem.
⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏒ dim. troch. brachyc. (ithyphall.).

Vss. 1234—1243.

⏑ –́ –́ –, ⏑ –́ ⏑ – ⏑ – antisp. et dim. iamb. brachyc.
–́ ⏑ – ⏑, –́ ⏑ – ⏑, –́ – trim. troch. brachyc.
–́ ⏑ –́ –, –́ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ epitr. et logaoed.
–́ –, –́ ⏑ ⏑ – – pherecrateus.
–́ –́, –́ ⏑ ⏑ – – idem.
–, –́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏒ logaoed. cum anacr.
–́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – – – hephthem. dact.
–́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏑ chori. et troch.
–́ ⏑ ⏑ –, –́ – – chori. et moloss.
– ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ –́ –́ – dipod. iamb. et antisp.
Vss. 1244—1441 trimetri iambici.

Vss. 1442—1448.

⏑́ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ ⏑́ ⏑ –́ ⏑ –́ proceleusm. et dochmius.
idem, ut videtur; sed dubia scriptura.
–́ ⏑ –, ⏑ –́ –́ ⏑ –́ creticus et dochmius.
⏒ –́ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ ⏒ tetram. iamb.
⏑ –́ ⏑ –, –́ ⏑ –, ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ dipod. iamb., cret., dipod. iamb., procel.
⏑ ⏑́ ⏑ –́ ⏑ –́, ⏑ –́ –́ ⏑ ⏒́ dim. dochm.
– ⏑́ ⏑, – –́ –́ ⏒ iamb. et antisp.
Vss. 1449—1453 trimetri iambici.

Vss. 1466—1472.

⏑ –́ ⏑ –, ⏒ –́ ⏑ –, ⏑ –́ –́ ⏑ –́ dim. iamb. et dochm.
⏒ ⏑́ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑́ ⏑ dochmius.
⏒ ⏑́ ⏑ –́ ⏒ –́, – ⏑́ ⏑ –́ ⏑ –́ dim. dochm.
– ⏑́ ⏑ –́ ⏑ –́, ⏑ –́ –́ ⏑ ⏒́ idem.
⏑ –́ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ –, ⏑ –́ ⏑ – tetram. iamb.
⏑ –́ –́ ⏑ –́, ⏑ –́ –́ ⏑ –́ dim. dochm.
– ⏑́ ⏑ –́ – ⏒́ dochm.
Vss. 1473—1477 et 1485—1540 trimetri iambici.

	M. Pf.
Platonis opera omnia, recensuit, prolegomenis et commentariis instruxit *G. Stallbaum.*	
Vol. III. Sect. 1. Politia lib. I.—V. 1858. [Vergr.]	4.20
„ III. „ 2. —— lib. VI.—X. 1859	3.30
„ IV. „ 1. Phaedrus. Ed. II. 1857	2.40
„ IV. „ 2. Menexenus, Lysis, Hippias uterque, Io. Ed. II. 1857	2.70
„ V. „ 1. Laches, Charmides, Alcibiades I. II. Ed. II. 1857	2.70
„ V. „ 2. Cratylus cum ind. 1835	2.70
„ VI. „ 1. Euthydemus. 1836	2.10
„ VI. „ 2. Meno et Euthyphro incerti scriptoris Theages, Erastae, Hipparchus. 1885	6.—
„ VII. Timaeus et Critias. 1838. [Vergr.]	5.40
„ VIII. „ 1. Theaetetus. Ed. II. rec. *Wohlrab.* 1869	3.—
„ VIII. „ 2. Sophista. 1840	2.70
„ IX. „ 1. Politicus et incerti auctoris Minos. 1841	2.70
„ IX. „ 2. Philebus. 1842	2.70
„ X. „ 1. Leges. Vol. I. lib. I.—IV. 1858	3.60
„ X. „ 2. lib. V.—VIII. 1859	3.60
„ X. „ 3. lib. IX.—XII. et Epinomis. 1860	3.60
Sophoclis tragoediae, rec. et explan. *E. Wunderus.* 2 voll. 8 mai. 1847—1879	9.90
Einzeln:	
Vol. I. Sect. 1. Philoctetes. Ed. IV. ed. *Wecklein.*	1.50
„ I. „ 2. Oedipus rex. Ed. V. ed. *Wecklein*	1.50
„ I. „ 3. Oedipus Coloneus. Ed. V ed. *Wecklein.*	1.80
„ I. „ 4. Antigona. Ed. V. ed. *Wecklein*	1.50
„ II. „ 1. Electra. Ed. IV ed. *Wecklein*	
„ II. „ 2. Aiax. Ed. III.	1.20
„ II. „ 3. Trachiniae. Ed. II.	1.20
Thucydidis de bello Peloponnesiaco libri VIII., explan. *E. F. Poppo.* 4 voll. 8. mai. 1843—1882	20.55
Einzeln:	
Vol. I. Sect. 1. Lib. I. Ed. III ed. *J. M. Stahl*	4.50
„ I. „ 2. „ II. Ed. II.	2.25
„ II. „ 1. „ III. Ed. II. ed. *J. M. Stahl*	2.40
„ II. „ 2. „ IV. Ed. II. ed. *J. M. Stahl*	2.70
„ III. „ 1. „ V. Ed. II. ed. *J. M. Stahl*	2.40
„ III. „ 2. „ VI. Ed. II. ed. *J. M. Stahl*	2.40
„ IV. „ 1. „ VII. Ed. II. ed. *J. M. Stahl*	2.70
„ IV. „ 2. „ VIII. Ed. II. ed. *J. M. Stahl*	2.70
Xenophontis Cyropaedia, comment. instr. *F. A. Bornemann.* 8. mai. 1838. [Vergr.]	1.50
—— Memorabilia (Commentarii), illustr. *R. Kühner.* 8. mai. 1858. Ed. II.	2.70
—— Anabasis (expeditio Cyri min.). illustr. *R. Kühner.* 1852.	[illegible]
Einzeln à 1 Mk. 80 Pf.	
Sect. I. lib. I.—IV.	
„ II. „ V.—VIII.	
—— Oeconomicus, rec. et explan. *L. Breitenbach.* 8. mai. 1841	1.50
—— Agesilaus ex ead. recens. 8. mai. 1844. [Vergr.]	1.20
—— Hiero ex ead. rec. 8. mai. 1844. [Vergr.]	—.75
—— Hellenica, Sect. I. (lib. I. II.), ex ead. rec. Ed. II. 8. mai. 1880.	1.80
—— —— Sect. II. (lib. III.—VII.), ex ead. rec. 8. mai. 1863.	4.80

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.